HARLAN COBEN

Tik vienas žvilgtelėjimas

HARLAN

COBEN

Tik vienas žvilgtelėjimas

Jotema

UDK 820(73)-3
Co-05

Harlan Coben
JUST ONE LOOK
Dutton, New York, 2004

ISBN 978-9955-13-122-9

Šią knygą skiriu Džekui Armstrongui,
geram vyrukui

Mažute, palik man savo gražiausius atsiminimus,
Tik tegul jie nebūna lyg blunkantis rašalas.

Kinų patarlė, eilėmis pritaikyta

„Jimmy X Band“ dainai „Blyškus rašalas“

(dainos autorius Džeimsas Chavjeras Farmingtonas.
Visos teisės priklauso autoriui)

Prologas

Skotas Dankanas atsisėdo priešais žudiką.

Belangiame, tamsiai pilkame lyg audros debesis kambaryje tvyrojo nejauki tyla. Toks jausmas, lyg visi čia esantys nepažįstami žmonės lauktų pasigirstančios muzikos ir tada jau suprastų, kaip reikia šokti. Skotas neįpareigojamai linktelėjo. Žudikas, vilkintis oranžine kalėjimo uniforma, tiesiog stebeilijo į jį. Dankanas sunertas rankas pasidėjo ant metalinio stalo. Žudikas (byloje buvo nurodyta, kad jis Montė Skanlonas, tačiau tai, be abejo, ne tikrasis nusikaltėlio vardas) gal irgi pasielgtų taip pat, jeigu jo rankos nebūtų surakintos.

„Kodėl aš čia?“ — dar kartą pagalvojo Skotas.

Juk jis specializavosi tirti korumpuotų politikų bylas (gana svarbi sritis jo gimtojoje Naujojo Džersio valstijoje). Tačiau prieš tris valandas pagaliau prabilęs Montė Skanlonas, tikrų tikriausias budelis, kai ko pareikalavo.

Ko?

Ogi asmeniškai susitikti su JAV prokuroro padėjėju Skotu Dankanu.

Tai atrodė keista dėl daugybės priežasčių, tačiau svarbiausios jų dvi: pirma, žmogžudys neturi teisės ko nors reikalauti; antra, Skotas niekada nebuvo susitikęs su Monte Skanlonu ar net apie jį girdėjęs.

— Norėjote su manimi susitikti? — nutraukė tylą Skotas.

— Taip.

Dankanas linktelėjo, laukdamas žudiko paaiškinimo. Tačiau šis tylėjo.

— Taigi, kuo galėčiau padėti?

Montė Skanlonas tebespoksojo į jį.

— Ar žinote, kodėl aš čia?

Skotas apžvelgė kambarį. Be Skanlono ir jo, čia buvo dar keturi žmonės. Linda Morgan, Jungtinių Valstijų prokurorė, mėgindama atsipalaiduoti, rymojo atsišliejusi į galinę sieną. Kalinio užnugary stovėjo du raumeningi, beveik identiški kalėjimo prižiūrėtojai. Jų rankos priminė storus rąstus, o krūtinės atrodė kaip pridengtos antikiniais šarvais. Jau anksčiau Skotas buvo sutikęs tuodu savimi pasitikinčius agentus ir matė, kaip jie ramiai dirba lyg jogos instruktoriai. Tačiau šiandien, prižiūrėdami surakintą kalinį, net šie vyrukai atrodė įsitempę. Taip pat kambaryje buvo Skanlono advokatas, lyg šeškas dvokiantis pigiu odekolonu. Visų akys įsmigusios į Skotą.

— Tu nužudei daug žmonių, — pasakė Skotas. — Labai daug.

— Paprastai tariant, aš buvau banditas, — Skanlonas pritilo. — Samdomas žudikas...

— Bylose, kurios manęs neliečia.

— Teisybė.

Šis Skoto rytas prasidėjo kaip įprasta. Jis išsiuntė šaukimą į teismą turtą iššvaisčiusiam valdininkui, kuris papirkinėjo mažyčio miestelio merą. Įprastas reikalas. Toks kyšininkavimas dažnas Naujajame Džersyje. Tai buvo vos prieš valandą ar net pusantros? O dabar jis sėdėjo kitoje prie grindų pritvirtinto stalo pusėje priešais vyrą, kuris, apytikriu Lindos Morgan skaičiavimu, nužudė šimtą žmonių.

— Tai kodėl norėjai pasimatyti su manimi?

Skanlonas priminė senstelėjusį mergišių, kuris galėtų asistuoti per penkiasdešimt metų perkopusioms damoms. Smulkaus sudėjimo, net sudžiūvęs. Žilstelėję plaukai suglostyti atgal, dantys pageltę nuo cigarečių, oda susiraukšlėjusi nuo saulės ir per ilgų naktų tamsiuose klubuose. Niekas iš kambary buvusių žmonių nežinojo jo tikrojo vardo. Pase, rastame per suėmimą, parašyta, kad šis vyras — Montė Skanlonas, penkiasdešimt vienerių metų argentinietis. Amžius gal ir panašus, bet tik tiek. Jo pirštų atspaudų kompiuteriniame duomenų banke neaptikta. Atpažinimo pagal veidą programa taip pat nieko nedavė.

— Mums reikia pasikalbėti vieniems.

— Tai ne mano byla, — vėl pasakė Skotas. — Tamstai paskirta Jungtinių Valstijų prokurorė.

— Su ja tai neturi nieko bendra.

— O su manimi turi?

Skanlonas palinko į priekį.

— Tai, ką ketinu pasakyti, — ištarė jis, — pakeis visą jūsų gyvenimą.

Širdies gilumoje Skotas norėjo suleisti pirštus Skanlonui į veidą ir ištarti: „Uhhhh". Prokuroro padėjėjas išmanė nusikaltėlių mąstyseną: suprato jų klastingus gudravimus, griebimąsi už šiaudo, jų mėginimą išsisukti, prakeiktą susireikšminimą. Linda Morgan, lyg perskaičiusi jo mintis, įspėjamai žvilgtelėjo. Prieš susitikimą ji papasakojo, kad Montė Skanlonas per trisdešimt savo nusikalstamos veiklos metų turėjo reikalų su įvairiausiomis įtakingomis šeimomis. Prokuratūra lyg išalkęs žvėris laukė, kol šis budelis pradės bendradarbiauti. Tačiau žudikas atsisakė kalbėti. Iki šio ryto.

Štai kodėl Skotas čia.

— Jūsų viršininkė, — ištarė Skanlonas, smakru parodydamas į Lindą Morgan, — tikisi, kad aš bendradarbiausiu.

— Tu vis tiek pasmerktas, — atsiliepė Morgan, vis dar mėgindama atrodyti abejinga. — Niekas, kad ir ką pasakytum ar padarytum, to nepakeis.

Skanlonas nusišypsojo.

— Prašyčiau. Jūsų baimė, kad aš nieko nepasakysiu, kur kas didesnė nei mano baimė mirti.

— Kurgi ne. Dar vienas kietas mirties nebijantis vyrukas. — Morgan atsitraukė nuo sienos. — Žinai ką, Monte? Tie kieti vyrukai visada prideda į kelnes, kai pririšame juos prie elektros kėdės.

Ir vėl Skotą apėmė noras sugrūsti savo pirštus, tik šįkart į viršininkės veidą. Skanlonas nesiliovė šypsojęsis ir skvarbiai žvelgęs į Skotą. Tai, ką matė, Dankanui nepatiko. Kaip ir galėjai tikėtis, žudiko akys buvo juodos, spindinčios ir žiaurios. Tačiau Skotui pasirodė, kad

jis pamatė dar kai ką, kas neleido nusigręžti. Atrodė, kad akyse slypi prašymas. Galbūt apgailestavimas. Net sąžinės graužatis.

Skotas pažvelgė į Lindą ir linktelėjo. Ji susiraukė, tačiau Skanlonas nepasidavė provokacijai. Prokurorė palietė vieno raumeningo sargybinio petį ir parodė, kad šie pasišalintų. Pakildamas iš savo vietos, pirmą kartą prabilo Skanlono advokatas:

— Niekas, ką jis pasakys, nebus įrašinėjama.

— Likite su jais, — paliepė Skanlonas. — Noriu būti tikras, jog jie nesiklausys.

Advokatas pasiėmė portfelį ir nusekė paskui Lindą Morgan. Netrukus Skotas ir Skanlonas liko vieni. Filmuose žudikai — visagaliai. Tikrovėje — ne. Kruopščiai saugomame federaliniame kalėjime jie neišsilaisvina iš antrankių. Be to, Dankanas žinojo, kad už nepermatomo stiklo stovės raumeningi broliukai ir juos stebės. Tik garsiakalbis budelio reikalavimu bus išjungtas.

Skotas gūžtelėjo pečiais, lyg klausdamas: „Na?“

— Aš nesu tipinis samdomas žudikas.

— Aha.

— Turiu taisykles.

Dankanas laukė.

— Pavyzdžiui, žudau tik vyrus.

— O... — ištarė Skotas. — Tu princas.

Skanlonas nekreipė dėmesio į sarkazmą.

— Tai mano pirmoji taisyklė. Žudau tik vyrus. Moterų — ne.

— Vaje. Dar pasakysi, kad antroji tavo taisyklė — negalabyti iki trečio pasimatymo?

— Manot, aš monstras?

Skotas gūžtelėjo pečiais, lyg atsakymas būtų akivaizdus.

— Jūs negerbiate mano taisyklių?

— Kokių taisyklių? Tu žudai žmones. Susikuri vadinamąsias taisykles tik todėl, kad tau reikia iliuzijos vadintis žmogumi.

Skanlonas, atrodė, akimirką sukluso.

— Galbūt, — sutiko jis. — Bet vyrai, kuriuos aš nužudžiau, buvo niekšai. Mane samdė niekšai žudyti niekšus. Aš tik ginklas.

— Ginklas? — pakartojo Skotas.

— Taip.

— Ginklui nerūpi, ką jis žudo, Monte. Vyrus, moteris, senukus, vaikus. Ginklas neskirsto.

— Taškas jūsų naudai, — nusišypsojo Skanlonas.

Skotas patrynė delnus į kelnes.

— Juk pasikvietei mane ne etikos pamokai. Ko nori?

— Esi išsiskyręs, ar ne?

Jis nieko neatsakė.

— Vaikų neturi, skyrybos taikios, vis dar draugiški santykiai su buvusiąja.

— Ko tu nori?

— Paaiškinti.

— Ką paaiškinti?

Žudikas nuleido akis, bet tik akimirką.

— Tai, ką aš tau padariau.

— Aš tavęs net nepažįstu.

— Tačiau aš tave pažįstu. Jau labai seniai.

Įsivyravo tyla. Skotas žvilgtelėjo į veidrodį. Linda Morgan turėtų stovėti už stiklo ir spėlioti, apie ką juodu kalbasi. Jai reikėjo informacijos. Kažin ar jie įrengė slaptą pasiklausymo įrangą? Tikriausiai. Bet kuriuo atveju reikia pasistengti, kad Skanlonas nesiliautų kalbėjęs.

— Tu Skotas Dankanas. Trisdešimt devynerių. Baigei Kolumbijos teisės mokyklą. Uždirbtum daugiau užsiimdamas privačia praktika, tačiau tau tai nuobodu. Jungtinių Valstijų prokuratūroje dirbi šešis mėnesius. Praėjusiais metais tavo motina ir tėvas išsikėlė gyventi į Majamį. Turėjai seserį, tačiau ji mirė studijuodama koledže.

Skotas pasimuistė kėdėje. Skanlonas įdėmiai jį stebėjo.

— Baigei?

— Ar žinai, kaip veikia mano verslas?

Temos pakeitimas. Skotas laukė smūgio. Skanlonas žaidė loginį žaidimą, mėgindamas išmušti jį iš pusiausvyros. Dankanas neketino jam pasiduoti. Niekas, ką žudikas „atskleidė“ apie Skoto šeimą, ne-

nustebino. Didžiąją dalį šios informacijos galėjai sužinoti spustelėjęs kelis kompiuterio klavišus.

— Kodėl tau nepapasakojus, — pasakė Dankanas.

— Sakykim, — pradėjo Skanlonas, — tu nori, kad kas nors mirtų.

— Nagi.

— Susisieki su draugu, kuris pažįsta draugą, pažįstantį kitą draugą, kuris gali su manimi susisiekti.

— O tave pažįsta tik tas paskutinysis draugas?

— Kažkas panašaus. Turiu tik vieną tarpininką, bet net ir su juo esu atsargus. Mes niekada nesusitinkame akis į akį. Pasivadiname slapyvardžiais. Atlygis visada pervedamas į užsienio banką. Kiekvienam pervedimui atsidarau vis naują banko sąskaitą ir uždarau ją tuoj pat, kai tik pinigai pervedami. Supranti mane?

— Nėra labai sudėtinga, — ištarė Skotas.

— Ne, tikriausiai ne. Tačiau šiais laikais mes bendraujame elektroniniu paštu. Susikuriu laikiną elektroninę pašto dėžutę „Hotmail" ar „Yahoo!", žinoma, netikru vardu. Nieko nesuseksi. Net jei ir būtų galima, net jei ir galėtum išsiaiškinti, kas atsiuntė, ką tai duotų? Visi elektroniniai laiškai buvo išsiųsti ir perskaityti bibliotekose arba viešose vietose. Taigi mes visiškai saugiai pasislėpę.

Skotas jau norėjo priminti, kad dėl tokio visiško slaptumo Montės subinė galiausiai atsidūrė kalėjime, tačiau nusprendė patylėti.

— Ką visa tai turi bendra su manimi?

— Tuoj pasidarys aiškiau. — Dankanas matė, kad Skanlonas mėgaujasi savo pasakojimu. — Seniau — kai sakau seniau, turiu galvoje, prieš aštuonerius, dešimt metų — dažniausiai mes tai darydavome telefonu. Niekada nemačiau parašyto vardo. Tik girdėjau.

Jis lyg ko laukdamas žiūrėjo į Skotą. Tačiau Dankanas neturėjo nė menkiausio supratimo, ką žudikas ketina pasakyti, tad tik ištarė:

— Aha.

— Ar supranti, kodėl pabrėžiu, kad dėl visko buvo tariamasi telefonu?

— Ne.

— Nes toks žmogus kaip aš, žmogus, turintis taisykles, tardamasis telefonu galėjo suklysti.

Skotas mąstė.

— Vis tiek nesuprantu.

— Niekada nežudau moterų. Tai pirmoji taisyklė.

— Jau sakei.

— Taigi, jei norėtum užsakyti kokio nors Bili Smit žmogžudystę, aš galvočiau, kad Bili — vyras. Niekada nepamanyčiau, jog tai galėtų būti moteris. Ar supranti?

Skotas pritilo. Skanlonas tai matė. Jis nebesišypsojo. Paskui prabilo labai tyliai:

— Prieš tai mes kalbėjome apie tavo seserį, ar ne, Skotai?

Dankanas neatsakė.

— Jos vardas Džeri, ar aš teisus?

Tyla.

— Matai, kur bėda, Skotai? Džeri yra vienas tų vardų. Jeigu jį tik išgirsti, manai, kad kalbama apie vyrą. Taigi prieš penkiolika metų man paskambino. Tas tarpininkas, apie kurį tau pasakojau...

Skotas papurtė galvą.

— Man davė adresą ir tiksliai pasakė, kokiu laiku „Džeris", — Skanlonas pirštais parodė kabutes, — bus namie.

Dankano balsas skambėjo lyg iš kažkur labai toli:

— Buvo nuspręsta, kad tai — nelaimingas atsitikimas.

— Dauguma padegimų tokie, jei žinai, ką darai.

— Netikiu tavimi.

Tačiau Skotas vėl pažvelgė žmogžudžiui į akis ir pajuto, kaip susvyravo jo pasaulis. Pro akis plaukė vaizdai: užkrečiantis Džeri juokas, neklusnūs plaukai, dantų plokštelė, kaip per šeimos susibūrimus jam rodydavo liežuvį. Jis prisiminė pirmąjį sesers vaikiną (kvailelį Bredą), kaip ji neturėjo poros eidama į pirmąjį savo šokių vakarą, entuziastingą Džeri kalbą, tapus mokinių tarybos iždininke, jos pirmąją roko grupę (buvo siaubinga), priėmimą į koledžą patvirtinantį laišką.

Skotas pajuto, kaip sudrėko akys.

— Jai tebuvo dvidešimt vieneri.

Atsakymo nesulaukė.

— Kodėl?

— Aš nesidomiu kodėl, Skotai. Esu tik samdoma ranka...

— Ne, aš ne apie tai. — Dankanas pakėlė galvą. — Kodėl dabar man tai pasakoji?

Skanlonas apžiūrinėjo savo atvaizdą veidrodyje. Jo balsas skambėjo labai ramiai.

— Galbūt tu buvai teisus.

— Dėl ko teisus?

— Dėl to, ką anksčiau sakei. — Budelis atsigręžė į Skotą. — Galbūt po visko, ką pasakiau ir padariau, man reikia iliuzijos vadintis žmogumi.

PO TRIJŲ MĖNESIŲ

1 skyrius

Gyvenime pasitaiko ašarų, gilių žaizdų, lyg peiliu perrėžus kūną. Būna ir staigių lūžių: gyvenimas teka įprasta vaga ir netikėtai subyra. Išsidraiko lyg žarnos perskrodus pilvą. Išyra lyg siūlė trūktelėjus laisvą siūlo galą. Tik iš pradžių permainos mažos, beveik nepastebimos.

Greisė Loson tą siūlo galą užčiuopė prie „Fotomato".

Ji jau žengė į fotoprekių parduotuvę, kai išgirdo pažįstamą moters balsą:

— Kodėl neįsigyji skaitmeninio fotoaparato, Greise?

Greisė atsigręžė.

— Nelabai išmanau apie tuos technikos stebuklus.

— Ei, nagi. Skaitmeninės technologijos — tik spragtelėjimas, — moteris kilstelėjo ranką ir spragtelėjo pirštais — dėl viso pikto, jei Greisė nežinotų, ką šis žodis reiškia. — O skaitmeniniai fotoaparatai gerokai patogesni nei įprasti. Nuotraukas, kurių nereikia, tiesiog ištrini. Kaip kompiuterio rinkmenas. Reikia Kalėdų atviruko? Na, Baris daugybę kartų fotografavo vaikus, vis spragsėjo ir spragsėjo, nes supranti — tai Bleikė sumirksi, tai Kailė negražiai atrodo. Bet pasak Bario, kai tiek daug prifotografuoji, tikrai išsirinksi vieną puikiai tinkančią, ar ne?

Greisė linktelėjo. Ji stengėsi prisiminti moters vardą, tačiau nesėkmingai. Tos moters dukra Bleikė drauge su jos sūnumi ėjo į pirmą klasę? O gal praėjusiais metais jie kartu lankė darželį? Sunku prisiminti. Greisė stengėsi išlaikyti veide sustingusią šypseną. Moteris buvo gana simpatiška, bet niekuo neišsiskirianti iš kitų. Greisė pagalvojo (jau ne pirmą kartą), ar ir ji susilieja su minia, ar gali būti,

kad jos ankstesnis ryškus išskirtinumas įsisuko į miesčioniško vienarūšiškumo sūkurį.

Mintis nebuvo pati maloniausia.

Moteris vis tarškėjo apie skaitmeninio amžiaus stebuklus. Greisės ledinė šypsena pamažu blėso. Ji žvilgtelėjo į laikrodį, tikėdamasi, kad Technikos Motina supras užuominą. Keturiolika valandų keturiasdešimt penkios minutės. Tuoj reikės pasiimti Maksą iš mokyklos. Emai plaukimo treniruotė, tačiau šiandien į baseiną veža kitos mergaitės motina. Greisė prisiminė tą kiek per riebią vis kikenančią motiną. Juokinga.

— Mums reikėtų susibėgti, — greitakalbe išbėrė sutiktoji. — Su Džeku ir Bariu. Manau, jie rastų bendrą kalbą.

— Neabejoju.

Greisė pasinaudojo pauze — atsisveikinusi atidarė duris ir pradingo „Fotomato“ viduje. Stiklinės durys trinktelėdamos užsivėrė, sužvangindamos mažytį varpelį. Pirmiausia į nosį tvokstelėjo chemikalų kvapas. Ji pagalvojo apie pasekmes, kurios garantuotos ilgai dirbant tokioje aplinkoje, ir nusprendė, kad net ir trumpai čia pabuvus tos pasekmės baisios.

Vaikinui, dirbančiam prie prekystalio (Greisės pavartotas žodis „dirbantis“ čia pernelyg kilnus), po smakru žėlė baltų pūkų gumulėlis, dažytų plaukų spalva pranoko visų spalvų gamą, jie styrojo kaip kieti stagarai. Aplink kaklą apsisukęs ausinių laidas. Muzika plyšavo taip garsiai, kad Greisė ją jautė net savo krūtinėje. Vaikino kūną margino daugybė tatuiruočių. Viena jų — žodis AKMUO. Kita — ZYZLYS. Moteris pagalvojo, kad trečia turėtų būti TINGINYS.

— Atleiskite?

Jis nepakėlė galvos.

— Atleiskite? — ištarė ji šiek tiek garsiau.

Vis tiek nieko.

— Ei, puošeiva?

Tai patraukė jo dėmesį. Vaikinas sutriko, prisimerkė susierzinęs, kad jį sutrukdė. Ir labai nenorom nusiėmė ausines.

— Šaknelę.

— Prašau?

— Šaknelę.

Aaa... Greisė ištiesė kvitą. Tada Pūkų Gumulėlis paklausė jos pavardės. Tai Greisei priminė tuos prakeiktus klientų aptarnavimo telefonus, kai prašoma surinkti savo namų telefono numerį, o paskui, kai ragelyje pasigirsta gyvo žmogaus balsas, vėl prašoma pakartoti tą patį numerį. Lyg pirmasis prašymas būtų tik šiaip, pasitreniruoti.

Pūkų Gumulėlis (Greisei patiko ta pravardė) pasirausė nuotraukų maišelių krūvoje ir vieną ištraukė. Nuplėšęs žymelę, vaikinas išrėžė lupikišką kainą. Greisė, gerokai panaršiusi savo piniginėje, pagaliau rado nuolaidų kuponą ir ištiesė puošeivai — dabar suma atrodė realesnė.

Vaikinas ištiesė jai nuotraukų paketą. Greisė padėkojo, tačiau jis jau buvo užsidėjęs ausines ir jam į smegenis „mušė" muzika. Moteris mostelėjo jo pusėn.

— Atėjau ne nuotraukų, — ištarė Greisė, — o nepaprastai sąmojingo pokalbio.

Pūkų Gumulėlis nusižiovavo ir pakėlė žurnalą. Paskutinis Modernaus Tinginio požymis.

Greisė žengė ant šaligatvio. Oras buvo gaivus. Ruduo veržliu šuoru išstūmė vasarą. Nors lapai dar nekrito, tačiau ore jau tvyrojo obuolių sidro kvapas. Parduotuvių vitrinos ėmė puoštis Helovino dekoracijomis. Ema, jos trečiaklasė dukra, įtikino Džeką nupirkti aštuonių pėdų dydžio balioną — Simpsoną, vaizduojantį homerišką Frankenšteiną. Greisei teko pripažinti, kad jis atrodo nepaprastai. Jos vaikams patiko „Simpsonai", taigi, nepaisant visų pastangų, ji ir Džekas savo vaikus galbūt auklėjo teisingai.

Greisė panoro tučtuojau atplėšti paketą. Ji visada jaudindavosi prieš peržiūrėdama nuotraukas, kaip ir atidarydama dovanų dėžutę ar bėgdama prie pašto dėžės, nors ten būdavo tik sąskaitos — to pranašioji skaitmeninė fotografija niekada neatstos. Tačiau nebuvo laiko — reikėjo važiuoti į mokyklą.

Važiuodama *Heights Road*, ji pasuko nedideliu aplinkkeliu, kad galėtų pasigrožėti miesto vaizdais. Iš čia Manhatano pastatų kontū-

rai, ypač naktį, atrodė kaip deimantai, išsibarstę ant juodo aksomo. Greisę užvaldė ilgesys. Ji mylėjo Niujorką. Dar prieš ketverius metus ta nuostabi sala buvo jų namai. Jie turėjo butą viršutiniame aukšte Čarlzo gatvėje. Džekas dirbo didelėje farmacijos įmonėje — atliko medicininius tyrimus. Ji tapė savo studijoje namuose ir tyčiojosi iš provincialų, jų nudegusių veidų, velvetinių kelnių bei primityvių pokalbių. O dabar pati buvo viena iš jų.

Greisė sustojo už mokyklos, greta kitų motinų automobilių. Išjungusi variklį, atplėšė „Fotomato" voką. Juostelė buvo iš praėjusią savaitę vykusio kasmečio žygio į Česterį skinti obuolių. Džekas nuo darbo išsisuko. Jam patiko būti šeimos fotografu. Be to, vadovavosi nuostata, kad fotografuoti yra vyriškas darbas, lyg tėvo duoklė šeimai.

Pirmoje nuotraukoje Ema, jų aštuonmetė dukra, ir Maksas, šešiametis sūnus, ant šieno vežimo — susikūprinę, paraudusiais nuo vėjo skruostais. Greisė minutėlę žiūrėjo. Per kūną pajuto nuvilnijant motinišką šilumą, tokį primityvų ir kartu daugialypį jausmą. Taip jau būna turint vaikų. Sujaudina net ir smulkmenos. Moteris prisiminė, kad tądien buvo šalta. Ji žinojo, kad sode bus pilna žmonių. Nenorėjo važiuoti. Dabar, žiūrėdama į šią nuotrauką, pagalvojo, kokie idiotiški jos prioritetai.

Prie mokyklos tvoros būriavosi mamos, jos šnekučiavosi ir planavo moksleivių išvykas. Žinoma, buvo moderni era, postfeministinė Amerika, ir čia, iš maždaug aštuoniasdešimties tėvų, laukiančių savo atžalų, tik du vyrai. Vienas tėvas, Greisė žinojo, daugiau nei prieš metus atleistas iš darbo. Galėjai tai matyti iš jo akių, lėtos, krypuojančios eisenos, nekruopščiai nuskusto smakro. Kitas vyrukas — namie dirbantis žurnalistas, visada pernelyg trokštąs paplepėti su mamomis. Galbūt jautėsi vienišas. O gal dar kas nors.

Kažkas pabeldė į automobilio langą. Greisė pakėlė akis. Kora Lindli, jos geriausia draugė mieste, rodė, kad atrakintų duris. Greisė taip ir padarė. Kora įsliuogė ant keleivio sėdynės šalia jos.

— Tai kaip vakarykštis pasimatymas? — paklausė Greisė.

— Prastai.

— Užjaučiu.

— Penkto pasimatymo sindromas.

Kora buvo išsiskyrusi, šiek tiek akivaizdžiai per seksuali, visada ginanti moteris, „kurios vaišina pietumis". Apsirengusi trumpa leopardo kailio imitacijos palaidinuke, prigludusiomis kelnėmis ir avinti rožiniais bateliais, Kora iš tiesų nederėjo prie masės chaki spalvos kelnių bei plačių megztinių. Kitos motinos įtartinai į ją žvilgčiojo. Suaugę provincialai gali būti labai panašūs į studentus.

— Koks yra penkto pasimatymo sindromas? — paklausė Greisė.

— Tu nedažnai vaikštai į pasimatymus, ar ne?

— Na, ne, — ištarė Greisė. — Vyras ir du vaikai iš tiesų mane suvaržė.

— Gaila. Supranti — tik neklausk manęs kodėl, — per penktą pasimatymą vaikinai visada iškelia klausimą... kaip čia švelniau pasakius?.. apie „ménage à trois"*.

— Prašau, pasakyk, kad juokauji.

— Aš nejuokauju. Per penktą pasimatymą. Vėliausiai. Vaikinas manęs klausia, ką manau apie „ménage à trois". Lyg apie taiką Vidurio Rytuose.

— Ir ką atsakai?

— Kad man tai patinka, ypač kai du vyrai ima bučiuotis prancūziškai.

Greisė nusijuokė, ir jos drauge išlipo iš automobilio. Greisei skaudėjo koją. Praėjo daugiau nei dešimt metų, tad ji jau neturėtų to gėdytis. Tačiau būdama tarp kitų žmonių Greisė vis dar varžėsi savo raišumo. Taigi ji liko stovėti prie automobilio ir žiūrėjo į nueinančią Korą. Nuskambėjo skambutis ir, lyg iššovus patrankai, laukan pasipylė vaikai. Kaip ir visi kiti tėvai, Greisė akimis ieškojo savojo. Kiti vaikai, kad ir kaip negailestingai tai skambėtų, buvo tik masė.

Maksas išniro su antrąja banga. Kai Greisė pamatė sūnų — vienu atsirišusiu sportbačiu, tarsi keturiais dydžiais per didele kuprine bei megzta *New York Rangers* kepuraite, pakrypusia į vieną šoną lyg

* Gyvenimas trise (red. past.)

turisto beretė, — moterį vėl užliejo šilti jausmai. Maksas leidosi laiptais žemyn, taisydamasis kuprinę. Ji nusišypsojo. Maksas pastebėjo mamą ir taip pat šyptelėjo.

Jis įšoko į automobilio galą. Greisė prisegė jį vaikiškoje sėdynėje ir paklausė, kaip praėjo diena. Maksas atsakė nežinąs. Tada ji pasiteiravo, ką sūnus šiandien veikė mokykloje. Maksas ir vėl nežinojo. Ar jis mokėsi matematikos, anglų kalbos, gamtos pažinimo, dailės, darbelių? Atsakymas: gūžtelėjimas pečiais ir „nežinau". Greisė linktelėjo. Klasikinis epidemijos, žinomos kaip „pradinės mokyklos Alzheimeris", atvejis. Negi vaikai prisaikdinti pamiršti ir laikyti paslaptį? Vienas iš gyvenimo slėpinių.

Iki kol grįžo namo ir padavė Maksui „go-gurto" — tiršto jogurto panašioje į dantų pastą tūbelėje, — Greisė neturėjo progos peržvelgti kitas nuotraukas.

Mirksinti autoatsakiklio lemputė rodė, kad gautas pranešimas. Vienas pranešimas. Ji pažiūrėjo, kas skambino, tačiau numerio nesužinojo. Greisė įjungė įrašą ir nustebo. Atrodo, balsas... seno draugo. Intonacija pernelyg paprasta. Tiksliau, tėviška, tačiau pačiu keisčiausiu supratimu.

— Sveika, Greise. Čia Karlas Vespa.

Jam nereikėjo prisistatinėti. Praėjo daug metų, tačiau to balso ji nepamiršo.

— Gal galėtum man paskambinti? Man reikia su tavimi pasikalbėti.

Žinutė vėl pyptelėjo. Greisė nepajudėjo, tačiau pilve pajuto jau seniai patirtą jaudulį. Vespa. Skambino Karlas Vespa. Tai ne į gera. Kad ir kokią simpatiją jai jautė, Karlas Vespa buvo ne iš tų, su kuriais galima maloniai paplepėti. Greisė svarstė, ar skambinti, vis dėlto nusprendė dar kurį laiką palaukti.

Ji nuėjo į laisvą miegamąjį, tapusį jos laikina studija. Kai daug tapydavo — kaip ir bet kurį menininką, Greisę užvaldydavo įkvėpimas, — ji jausdavosi taip, lyg matomą pasaulį ruoštųsi perkelti ant drobės. Žvelgdama į gatves, medžius, žmones, Greisė įsivaizduodavo, kokį ims teptuką, kaip brūkštelės, kokias spalvas maišys, kokių reikės

atspalvių, kur — šešėlių. Taigi darbas turėjo atspindėti jos troškimus, o ne realybę. Toks buvo Greisės požiūris į meną. Žinoma, visi mes pasaulį matome savitai. Geriausias menas patobulina realybę, atskleisdamas menininkės pasaulį, tai, ką ji matė, tiksliau, ką norėjo, kad matytų kiti. Ta realybė dažnai būdavo labiau provokuojanti, gal net bjauresnė, įdomesnė ir patrauklesnė. Greisė siekė prikaustyti dėmesį. Jums gali patikti gražus saulėlydis, tačiau Greisė norėjo, kad jūs paskęstumėte toje saulėje, bijotumėte nuo jos nusigręžti ir tuo pat metu — nenusigręžti.

Greisė buvo sumokėjusi papildomai ir užsisakiusi antrą nuotraukų komplektą. Įkišusi pirštus į voką, ištraukė fotografijas. Pirmose dviejose buvo Ema ir Maksas ant šieno vežimo. Kitoje užfiksuotas Maksas, tiesiantis ranką nuskinti obuolį. Nuotraukoje matyti dėmė — Džekas ranką laikė per arti objektyvo. Ji nusišypsojo ir papurtė galvą. Dar keliose nuotraukose buvo Greisė bei vaikai — su obuoliais, tarp medžių, su pintinėmis. Moters akys sudrėko, kaip visada, kai sklaidydavo savo vaikų nuotraukas.

Greisės tėvai mirė jauni. Jos motiną partrenkė sunkvežimis 46-osios gatvės sankryžoje Totovoje. Tuo metu Greisei buvo vienuolika. Policija nepasibeldė į duris, kaip rodo filmuose. Apie tai, kas nutiko, tėvas sužinojo telefonu. Greisė vis dar prisimena, kaip tėvas, vilkintis plačias mėlynas kelnes ir pilką megztą liemenę, atsiliepė savo muzikaliu „alio", kaip išblyško jo veidas, kaip staiga jis susmuko ant grindų ir silpnu balsu ėmė raudoti. O paskui stojo tyla — lyg jis nebūtų galėjęs pakankamai įkvėpti ir išlieti savo sielvartą.

Tėvas augino ją, kol sustojo širdis, nusilpusi nuo vaikystėje persirgto reumato. Tuo metu Greisė buvo koledžo pirmakursė. Los Andžele gyvenantis dėdė pasisiūlė ją priimti, tačiau Greisė jau buvo pilnametė. Mergina nusprendė likti Rytuose ir gyventi savo gyvenimą.

Žinoma, tėvų mirtis Greisę labai sukrėtė, tačiau taip pat įskiepijo keistą skubos jausmą. Skausmas liko praeity. Tos mirtys tik sustiprino žemišką pasaulio suvokimą. Ji norėjo užgniaužti prisiminimus, užpildyti gyvenimo spragas ir, kad ir kaip liguistai skambėtų, pasirūpinti, kad jos vaikai turėtų daug ką apie mamą prisiminti, kai jos nebebus.

Kaip tik tuo metu, mąstant apie tėvus, galvojant apie tai, kad Ema ir Maksas atrodo gerokai vyresni nei praėjusių metų nuotraukose iš obuolių skynimo fotosesijos, moters žvilgsnis staiga sustojo ties keista nuotrauka.

Greisė susiraukė.

Nuotrauka buvo maždaug krūvos vidury. Gal šiek tiek arčiau galo. Ji buvo tokio pat dydžio, tvarkingai gulėjo tarp kitų, nors popierius šiek tiek plonesnis. Pigesnės rūšies, pagalvojo ji. Kažkas panašaus į biuro fotokopiją.

Greisė kilstelėjo nuotrauką. Antros tokios pat nebuvo. Keista. Šios fotografijos — tik viena kopija. Ji pamąstė. Nuotrauka tikriausiai kažkaip įsimaišė iš kitos juostelės.

Ši nuotrauka jai nepriklausė.

Kažkokia klaida. Tai įtikinamiausias paaiškinimas. Tik pagalvokit apie tokio darbuotojo kaip Pūkų Gumulėlis darbo kokybę. Jis juk daugiau nei panašus į tokį, kuris gali viską supainioti, tiesa? Įkišti ne tą nuotrauką į jos paketą?!

Tikriausiai taip ir buvo.

Kažkieno kito fotografija įsimaišė į jos...

O gal...

Nuotrauka atrodė sena — nors ir spalvota, bet ne antikvarinė. Nieko panašaus. Vaizdas buvo spalvotas, tačiau tos spalvos atrodė kažkokios... tirštos, išblukusios nuo saulės, trūko gyvumo, būdingo šių laikų fotografijoms. Žmonės joje taip pat kitokie. Jų drabužiai, šukuosenos, makiažas — viskas pasenę. Gal penkiolikos, o gal dvidešimties metų senumo.

Greisė padėjo nuotrauką ant stalo ir pažvelgė atidžiau.

Vaizdas nuotraukoje buvo neryškus. Matyti keturi žmonės — ne, dar vienas kampe — taigi penki. Du vaikinai ir trys merginos, visi aštuoniolikos devyniolikos, o gal dvidešimties — bent tie, kuriuos ji ganėtinai aiškiai įžiūrėjo, atrodė maždaug tokio amžiaus.

Koledžo studentai, pagalvojo Greisė.

Jie mūvėjo džinsus, vilkėjo medvilninius sportinius megztinius, buvo suveltais plaukais — visi atrodė taip, lyg ką tik tapę nepriklau-

somi. Panašu, kad nuotrauka daryta visiems dar nesustojus į vietas, o tik renkantis fotografuotis. Kai kurių galvos pasuktos profiliu. Vienos tamsiaplaukės merginos dešiniajame nuotraukos krašte galėjai matyti tik pakaušį ir džinsinį švarkelį. Šalia jos stovėjo kita mergina, skaisčiai raudonais plaukais ir išsiplėtusiomis akimis.

Beveik pačiame viduryje stovinčios šviesiaplaukės merginos — o Dieve, kas per velnias! — veidas perbrauktas didžiuliu X. Lyg kažkas būtų ją išbraukęs.

Kaip ta fotografija?..

Įdėmiai tyrinėdama nuotrauką, Greisė pajuto nežymų dilgtelėjimą krūtinėje. Trys merginos — ji jų nepažinojo. Du vaikinai atrodė labai panašūs: tokio pat ūgio, plaukų, laikysenos. Vaikinas kairiajame kampe irgi jai nepažįstamas.

Tačiau Greisė buvo tikra, kad vieną vyrą atpažino. Ar vaikiną. Jis nebuvo tokio amžiaus, kad galėtum vadinti vyru. Pakankamai metų, kad tarnautų kariuomenėje? Žinoma. Tai gal ir pakankamai metų, kad galėtų vadintis vyru? Jis stovėjo viduryje, šalia šviesiaplaukės, kurios veidas paženklintas X.

Bet to negali būti. Jo galva šiek tiek pasukta. Jaunatviška reta barzdelė dengė didžiąją dalį veido...

Ar tai jos vyras?

Greisė pasilenkė arčiau. Taip, nuotrauka profiliu. Ji nepažinojo Džeko, kai šis buvo tokio amžiaus. Jie susitiko prieš trylika metų paplūdimyje Kote d'Azure pietų Prancūzijoje. Buvo prabėgę daugiau nei metai po Greisės operacijos ir psichoterapijos, tačiau ji dar nesijautė atsigavusi. Vargino galvos skausmai ir atminties spragos. Ji šlubavo — ir dabar šlubuoja, — tačiau tada Greisė tiesiog norėjo kuriam laikui pabėgti nuo dėmesio dėl tos tragiškos nakties, kuri vis dar ją dusino. Ji įstojo į Paryžiaus universitetą ir uoliai studijavo meną. Šildydamasi saulutėje Kote d'Azure, ji pirmą kartą ir sutiko Džeką.

Ar ji tikra, kad tai Džekas?

Čia jis atrodė kitaip — jokios abejonės. Plaukai gerokai ilgesni. Barzda, akiniai... Ir nors jis buvo pernelyg jaunas bei pernelyg vai-

kiško veidelio, tačiau jo stovėsena, galvos pakėlimas, išraiška kažin ką slėpė.

Tai jos vyras.

Greisė skubiai panaršė tarp kitų nuotraukų. Ten buvo daugiau šieno vežimų, obuolių, daug pakeltų rankų. Taip pat išvydo nuotrauką, kurioje ji užfiksavo Džeką, vienu metu perdavusį jai fotoaparatą. Vyras taip aukštai iškėlė rankas, kad jo marškiniai atidengė pilvą. Ema leptelėjo, kad jis „ooo, didžiulis". Tada Džekas, žinoma, dar aukščiau pakėlė marškinius. Greisė juokėsi. „Pasipurtyk, branguti!" — pasakė ji, pykštelėdama kitą kadrą. Džekas, didžiausiai Emos gėdai, pakluso ir subangavo.

— Mama?

Ji atsigręžė.

— Kas yra, Maksai?

— Ar galiu javainių batonėlį?

— Pasiimk vieną į automobilį, — pakildama tarė ji. — Mums reikia pasivažinėti.

Pūkų Gumulėlio „Fotomate" nebuvo.

Maksas apžiūrinėjo įvairius teminius rėmelius: „Laimingo gimtadienio", „Mes mylim tave, mama" ir panašius. Vyras prie prekystalio ryšėjo žvilgantį poliesterio kaklaraištį, ant juosmens segėjo piniginę, vilkėjo plonus marškinius trumpomis rankovėmis, pro kuriuos švietė marškinėliai V formos iškirpte, ir buvo prisisegęs kortelę, informuojančią, kad jis yra Briusas, pardavimo vadybininkas.

— Kuo galiu padėti?

— Ieškau jaunuolio, kuris čia dirbo prieš kelias valandas, — pasakė Greisė.

— Džošo šiandien nebus. Gal aš galiu kuo padėti?

— Šiek tiek prieš trečią aš pasiėmiau nuotraukas...

— Taip?

Greisė neturėjo supratimo, kaip viską paaiškinti.

— Radau nuotrauką, kurios neturėjo būti.

— Nesu tikras, kad suprantu.

— Viena fotografija. Ji ne mano.

Jis parodė į Maksą.

— Matau, jūs turite mažų vaikų.

— Atleiskite?

Pardavimo vadybininkas Briusas savo akinius pastūmė aukštyn nuo nosies galiuko.

— Aš tik sakau, kad jūs turite mažų vaikų. Ar bent jau vieną mažą vaiką.

— Ką tai turi bendra?

— Kartais vaikas paima fotoaparatą. Kai tėvai nemato. Jis pykšteli vieną kadrą ar du. Paskui padeda aparatą atgal.

— Šiuo atveju taip nėra. Nuotrauka su mumis nesusijusi.

— Suprantu. Na, atleiskite už nepatogumus. Ar jūs gavote visas nuotraukas?

— Manau, kad taip.

— Nė vienos netrūksta?

— Iš tiesų taip kruopščiai netikrinau, bet, manau, gavome visas.

Jis atidarė stalčių.

— Štai čia kuponas. Kitą juostelę išryškinsime nemokamai. Jei norėsite didesnio formato nuotraukų, turėsite šiek tiek primokėti.

Greisė nekreipė dėmesio į ištiestą ranką.

— Iškaboje ant durų parašyta, kad visas nuotraukas darote vietoje.

— Tiesa. — Jis patapšnojo per didelį įrenginį sau už nugaros. — Senoji Betsė dirba mums.

— Taigi mano juostelės buvo išryškintos čia?

— Žinoma.

Greisė ištiesė jam „Fotomato“ voką.

— Ar galite man pasakyti, kas jas darė?

— Esu tikras, kad tai tik klaida.

— Aš neneigiu to. Tiesiog noriu sužinoti, kas darė mano nuotraukas.

Jis žvilgtelėjo į voką.

— Ar galiu paklausti, kodėl norite sužinoti?

— Džošas?

— Taip, bet...

— Kodėl jis išvyko?

— Atleiskite?

— Aš pasiėmiau nuotraukas šiek tiek prieš tris. Jūsų parduotuvė uždaroma šeštą. Dabar jau beveik penkios.

— Na ir kas?

— Atrodo keista, kad parduotuvėje, kuri uždaroma šeštą, pamaina keičiasi tarp trečios ir penktos.

Pardavimo vadybininkas Briusas šiek tiek įsitempė.

— Džošo šeimą ištiko bėda.

— Kokia bėda?

— Klausykite, ponia... — jis žvilgtelėjo į voką, — Loson, atleiskite už klaidą ir nepatogumus. Esu tikras, kad į jūsų paketą įkrito nuotrauka iš kitos juostelės. Neprisimenu, kad anksčiau būtų taip nutikę, tačiau niekas nėra tobulas. O, palaukite.

— Ką?

— Gal galėčiau pamatyti tą nuotrauką?

Greisė pabijojo, kad jis norės ją pasilikti.

— Neatsivežiau jos, — sumelavo ji.

— Kas buvo toje nuotraukoje?

— Būrelis žmonių.

Jis linktelėjo.

— Aišku. Ir tie žmonės nuogi?

— Ką? Ne. Kodėl to klausiate?

— Jūs atrodote sukrėsta. Pamaniau, kad fotografija kaip nors įžeidžianti.

— Ne, nieko panašaus. Man tiesiog reikia pasikalbėti su Džošu. Gal galite pasakyti jo pavardę arba duoti namų telefono numerį?

— Negali būti nė kalbos. Bet rytoj jis bus čia. Tada ir galėsite pasikalbėti.

Greisė nusprendė nesiginčyti. Padėkojusi vyriškiui ji išėjo. Šiaip ar taip, gal ir geriau, pagalvojo. Atvažiuodama čia ji persistengė. Reikia įsitikinti. Ji tikriausiai persistengė.

Po kelių valandų Džekas bus namie. Tada jo ir paklaus.

Greisės pareiga buvo parvežti vaikus iš plaukimo treniruotės. Keturios žavingai energingos aštuonerių ir devynerių metų mergaitės susėdo po dvi ant galinės ir ant viduriniosios mikroautobuso sėdynės. Automobilis prisipildė kikenimų, pasisveikinimų: „Sveiki, ponia Loson", šlapių plaukų, švelnaus baseino chloro bei kramtomosios gumos aromato, nusiimamų nuo pečių kuprinių bei prisegamų saugos diržų garso. Priekyje nesėdėjo nė vienas vaikas — to reikalavo naujos saugos taisyklės. Nepaisant to, kad Greisei teko vairuotojos vaidmuo, o galbūt kaip tik todėl, jai patiko vežioti vaikus. Tuo metu galėdavo stebėti, kaip jos mergaitė bendrauja su draugėmis. Vaikai kalbėdavosi laisvai; lyg vairuojantis suaugusysis būtų kitoje laiko juostoje. Tėvai galėjo daug išgirsti. Galėjai sužinoti, kas yra šaunus, o kas — ne; kas buvo mokykloje, o ko nebuvo; kuris mokytojas labai mėgstamas, o kuris — visiškai ne. Galėjai, jei atidžiai klausysiesi, iššifruoti, kurią vietą pagal jų vertinimo skalę užima tavo vaikas.

Tai buvo drauge ir pramoga, kaip ir visi išėjimai iš namų.

Džekas vėl ilgai dirbo, tad kai jie grįžo namo, Greisė greitai pagamino Maksui ir Emai vakarienę — vegetariškų vištienos skonio sojos gabalėlių (neva sveikiau, o kai užpili kečupu, vaikai neskiria nuo tikros vištienos), bulvinių trapučių ir šaldytų didžiulių kukurūzų burbuolių. Desertui nulupo du apelsinus. Ema paruošė namų darbus, Greisės manymu, per sunkius aštuonmetei. Radusi laisvą minutėlę, Greisė nužingsniavo koridoriumi ir prisėdo prie kompiuterio.

Ji nesižavėjo skaitmenine fotografija, tačiau puikiai suprato kompiuterinės grafikos bei pasaulinio interneto tinklo būtinumą ir net pranašumus. Buvo sukurtas tinklalapis, reklamuojantis jos darbus, aiškinantis, kaip nusipirkti ar užsisakyti portretą. Iš pradžių jai tai atrodė labai pigu, tačiau Ferlis, jos agentas, priminė, kad net Mi-

kelandželas piešė už pinigus ir pagal užsakymus. Tą patį darė ir Da Vinčis, ir Rafaelis — beveik visi garsiausi pasaulio menininkai. Kas ji tokia, kad iškiltų aukščiau?

Greisė nuskaitė ir išsaugojo kompiuteryje tris labiausiai jai patikusias obuolių skynimo nuotraukas, o paskui, labiau dėl užgaidos, nusprendė nuskaityti ir tą keistąją fotografiją. Padariusi tai, nuėjo maudyti vaikų. Pirmiausia Emos. Kaip tik eidama iš vonios, Greisė išgirdo prie galinių durų žvangančius vyro raktus.

— Labas, — pašnibždom ištarė Džekas. — Ar yra karštų kambario meilių beždžionėlių viršuje, laukiančių bandelės?

— Vaikai, — pasakė ji, — dar nemiega.

— A.

— Nori prie mūsų prisidėti?

Džekas šuoliais iš karto per du laiptelius užbėgo į viršų. Net visas namas sudrebėjo. Jis buvo stambus vyras. Greisei patiko jo didelis kūnas, miegantis šalia, besikilnojanti krūtinė, vyriškas kvapas, švelnūs plaukai ant kūno, kaip naktį jo rankos ją apkabindavo, bei jausmas — ne tik intymumo, bet ir saugumo. Vyras vertė ją pasijusti mažute, globojama. Ir nors Greisės asmenybei tai gal ir nebuvo gerai, vis dėlto jai patiko.

Ema ištarė:

— Labas, tėti.

— Labas, kačiuk, kaip mokykla?

— Gerai.

— Vis dar susižavėjusi tuo Toniu?

— Fu!

Patenkintas reakcija, Džekas pabučiavo Greisę į skruostą. Visiškai nuogas Maksas išėjo iš savo kambario.

— Pasiruošęs maudynėms, mamos berniuk? — paklausė Džekas.

— Pasiruošęs, — atsakė Maksas.

Jie nubėgo į vonios kambarį. Džekas niurkė Maksą iki kikenimo. Greisė padėjo Emai apsirengti pižamą. Iš vonios sklido juokas. Džekas su Maksu dainavo ritmingą dainelę apie mergaitę, vardu

Dženė Dženkins, negalinčią apsispręsti, kokios spalvos drabužiais apsirengti. Džekas pradėdavo spalvos pavadinimu, o Maksas baigdavo eilutę. Šiuo metu jie kaip tik traukė, kad Dženė Dženkins negali rengtis geltonai, nes atrodys kaip „balionas“. Paskui jie vėl niūniavo iš naujo. Tą pačią dainelę abu dainuodavo beveik kas vakarą. Ir kiekvieną kartą iš to kvatodavosi.

Džekas nušluostė Maksą, aprengė pižama ir paguldė į lovą. Paskui perskaitė du knygos „Čarlis ir šokolado fabrikas“ skyrius. Maksas kaip prikaustytas klausėsi kiekvieno žodžio. Ema jau buvo pakankamai didelė ir galėjo skaityti pati. Ji gulėjo lovoje ir buvo pasinėrusi į naujausią Lemonio Sniketo istoriją apie Bodlerų našlaičius. Greisė sėdėjo šalia ir pusę valandos piešė eskizus. Tai buvo jos mėgstamiausias laikas — dirbti tyloje tame pačiame kambaryje su dukra.

Kai Džekas baigė, Maksas ėmė maldauti paskaityti dar bent puslapį. Tačiau Džekas liko neperkalbamas. „Jau vėlu“, — pasakė jis ir Maksas turėjo su tuo susitaikyti. Jie dar šiek tiek pakalbėjo apie artėjančią Čarlio kelionę į Vilio Vonkos fabriką. Greisė pasiklausė.

Džekas pritemdė šviesą — jie turėjo įrengę šviesos reguliatorių, nes Maksui nepatiko visiška tamsa, — o paskui įžengė į Emos kambarį. Tėvas pasilenkė pabučiuoti Emos ir palinkėti labos nakties. Ema, tėvelio mergaitė, ištiesė rankas, apsikabino jo kaklą ir nepaleido. Džekas sutirpo nuo tokio Emos dėmesio.

— Ar turi ką nors nauja dienoraštyje? — paklausė Džekas.

Ema linktelėjo. Jos kuprinė buvo šalia lovos. Mergaitė pasirausė joje ir ištraukė mokyklinį dienoraštį. Atvertusi ištiesė tėvui.

— Mes kuriame eilėraščius, — pasakė Ema. — Šiandien pradėjau vieną.

— Šaunu. Nori jį perskaityti?

Emos veidas spinduliavo. Džeko — taip pat. Ji atsikrenkštė ir pradėjo:

„Krepšinio kamuoly,
Kodėl tu toks apvalus?

Taip bumbsi tobulai
Ir nuostabiai rudas esi.

Teniso kamuoliuk,
Kodėl tu taip šnypšti?
Kai tave atmuša raketė,
Gal tu apsvaigsti?“

Greisė šią sceną stebėjo iš tarpdurio. Džeko darbo valandos pasidarė be galo ilgos. Dažniausiai Greisė dėl to neprieštaravo. Tik retesnės ramios valandėlės. Jai reikėjo paguodos. Vienatvė, nuobodulio pirmtakė, palankiai veikė kūrybos procesą. Štai tokia ta menininkų meditacija — nuobodžiauji, kol aplanko įkvėpimas, jei tik pavyksta išlaikyti sveiką protą. Kartą vienas rašytojo draugas aiškino, kad geriausias vaistas pažadinti rašytojo įkvėpimą — paskaityti telefonų knygą. Taip nusibos, kad visomis gyslomis ims pulsuoti Mūza.

Kai Ema baigė, Džekas atsilošė ir ištarė: „Oho“.

Ema nutaisė tokį veidą kaip visada, kai didžiuodavosi savimi, tačiau nenorėdavo to parodyti. Ji imdavo kramtyti lūpas.

— Tai pats nuostabiausias eilėraštis, kokį tik esu girdėjęs, — pasakė Džekas.

Ema nuleido galvą ir gūžtelėjo pečiais.

— Tai tik pirmieji du posmai.

— Tai patys nuostabiausi pirmieji du posmai, kokius tik esu girdėjęs.

— Rytoj parašysiu apie ledo ritulio kamuolį.

— Kalbant apie...

Ema atsisėdo.

— Ką?

Džekas nusišypsojo.

— Turiu bilietus į *Rangers* rungtynes šeštadienį.

Ema, dievinanti šią komandą, suspiegė ir dar kartą apkabino tėvą. Džekas užvertė akis ir priėmė padėką. Jie aptarė naujausią komandos žaidimą ir jų galimybes nugalėti *Minnesota Wild.* Po kelių

minučių Džekas išsilaisvino iš jos glėbio. Jis pasakė dukrai, kad ją myli. Ši atsakė, kad taip pat jį myli. Ir Džekas patraukė prie durų.

— Pasiimsiu ką nors užvalgyti, — sušnibždėjo jis Greisei.

— Šaldytuve dar liko vištienos.

— Kodėl tau neapsivilkus ko nors patogesnio?

— Tikiesi amžino pavasario.

Džekas kilstelėjo antakį.

— Vis dar baiminiesi, kad nesi man pakankamai moteriška?

— O, tai man kai ką primena.

— Ką?

— Kai ką apie Koros vakarykštį pasimatymą.

— Karštas?

— Aš tuoj nusileisiu.

Jis kilstelėjo kitą antakį ir pasišvilpaudamas nulipo žemyn. Greisė palaukė, kol Ema pradėjo giliai kvėpuoti. Ji išjungė šviesą ir minutėlę žiūrėjo. Tai buvo Džeko įprotis. Jis, negalėdamas užmigti, naktį nužingsniuodavo koridoriumi ir saugodavo juos miegančius. Kartais Greisė nubusdavo ir rasdavo šalia savęs tuščią vietą. Džekas stiklinėmis akimis stovėdavo tarpduryje. Jai priėjus, jis ištardavo: „Tu taip juos myli..." Jam nereikėdavo nieko pridurti. Net to sakyti jam nereikėdavo.

Džekas negirdėjo, kaip ji priėjo. Kaip tik dėl vienos priežasties, kurios Greisė nenorėjo įvardyti, ji stengėsi nesukelti nė garso. Džekas stovėjo įsitempęs, nugara į ją, galvą nuleidęs. Tai buvo neįprasta. Paprastai Džekas buvo labai judrus ir energingas. Kaip ir Maksas, negalėjo ilgai išbūti vienoje vietoje. Jis nenustygo. Net ir sėdėdamas nuolat judindavo koją.

Tačiau dabar jis nejudėdamas lyg akmuo spoksojo žemyn į virtuvės spintelės stalviršį — tiksliau, į keistąją nuotrauką.

— Džekai?

Jis išsitiesė.

— Kas čia, po velnių?

Vyro plaukai, pastebėjo ji, buvo šiek tiek ilgesni nei turėtų.

— Gal tu man pasakysi?

Jis tylėjo.

— Tai tu, tiesa? Tas, su barzda?

— Ką? Ne.

Greisė pažvelgė į jį. Džekas sumirksėjo ir nusuko akis.

— Šiandien aš paėmiau nuotraukas, — ištarė ji. — Iš „Fotomato".

Jis nieko neatsakė. Ji priėjo arčiau.

— Ši fotografija buvo krūvos vidury.

— Palauk, — Džekas griežtai pasižiūrėjo į ją. — Ji buvo kartu su mūsų nuotraukomis?

— Taip.

— Su kuriomis?

— Su tomis, kurias fotografavome sode.

— Keista.

Greisė gūžtelėjo pečiais.

— Kas tie kiti žmonės nuotraukoje?

— Iš kur man žinoti?

— Ta šviesiaplaukė, stovinti šalia tavęs, perbraukta X, — ištarė Greisė. — Kas ji?

Suskambo Džeko mobilusis. Jis griebė jį lyg medžiotojas auką. Sumurmėjo „alio", pasiklausė, uždengė ranka mikrofoną ir ištarė: „Tai Danas". Jo tyrimų partneris „Pentocol Pharmaceuticals" įmonėje. Džekas nuleido galvą ir patraukė į kabinetą.

Greisė užlipo į viršų. Ji ėmė ruoštis į lovą. Tai, kas prasidėjo švelniu dilgtelėjimu, dabar vis stiprėjo. Ji prisiminė tuos metus, kai jie gyveno Prancūzijoje. Džeko šeima buvo turtinga — ji tai žinojo, tačiau vyras nenorėjo turėti nieko bendra nei su šeima, nei su turtais. Teisininkė sesuo dirbo Los Andžele ar San Diege. Dar gyvas buvo ir senukas tėvas. Greisė norėjo sužinoti daugiau, tačiau Džekas atsisakė pasakoti ir, nujausdama negera, Greisė jo nespaudė.

Jie įsimylėjo vienas kitą. Ji piešė. Jis dirbo vynuogyne Saint Emilione, Bordo regione. Jie ir gyveno čia, kol Greisė ėmė lauktis Emos. Tada lyg kas pašaukė ją namo — ilgesys, kad ir kaip banaliai tai

skambėtų, noras auginti savo vaikus laisvų ir narsių žmonių žemėje? Džekas norėjo likti, tačiau Greisė reikalavo. Dabar Greisė nusistebėjo kodėl.

Praėjo pusvalandis. Greisė įsliuogė po antklode ir laukė. Po dešimties minučių ji išgirdo automobilio variklį. Greisė žvilgtelėjo pro langą.

Džeko mikroautobusas tolo.

Ji žinojo, kad vyrui patinka apsipirkinėti naktį — siaubti bakalėjos krautuvę, kai ten nedaug žmonių. Taigi išvažiuoti taip, kaip dabar, jam buvo įprasta. Keista tik tai, kad jis neperspėjo išvažiuojąs ir nepaklausė, ar jiems ko nereikia.

Greisė pabandė paskambinti jam į mobilųjį, tačiau įsijungė balso paštas. Ji atsisėdo ir laukė. Nieko. Pamėgino skaityti. Žodžiai plaukė pro šalį be jokios prasmės. Po dviejų valandų Greisė vėl pabandė paskambinti Džekui į mobilųjį. Ir vėl balso paštas. Ji nuėjo pažiūrėti vaikų. Jie miegojo ir garsiai kvėpavo, nieko nenutuokdami.

Negalėdama ilgiau tverti, Greisė nusileido žemyn. Ji vėl peržiūrėjo nuotraukų paketą.

Keistoji fotografija buvo dingusi.

2 skyrius

Dauguma žmonių po interneto pažinčių tinklalapius naršo norėdami susirasti partnerį. Erikas Vu ieškojo aukų.

Jis buvo padavęs septynis skelbimus skirtingais vardais — keliais vyriškais ir keliais moteriškais. Kiekvienu vardu jis bandydavo palaikyti santykius elektroniniu paštu vidutiniškai su šešiais „potencialiais partneriais“. Trys skelbimai buvo skirti bet kokio amžiaus doroms asmenybėms. Dviem skelbimais jis ieškojo vienišų žmonių, perkopusių per penkiasdešimt. Vienas skelbimas buvo skirtas gėjams. Už paskutinio skelbimo turėjo užkibti lesbietės, norinčios užmegzti rimtus santykius.

Vienu metu Vu internetu flirtavo su keturiasdešimt ar net penkiasdešimt nelaimingųjų. Jis juos pamažu pažindavo. Dauguma buvo atsargūs, bet tai niekis. Erikas Vu buvo kantrus žmogus. Galiausiai jie suteikdavo jam pakankamai pikantiškos informacijos, iš kurios būdavo galima suprasti, ar jam verta tęsti santykius, ar reikia juos baigti.

Iš pradžių jis imdavosi tik moterų. Teoriškai jos turėjo būti lengvesnės aukos. Bet Erikas Vu, kuriam darbas nesuteikdavo seksualinio pasitenkinimo, suprato, kad paliko nepanaudotą visą rinką, kuri ne taip jaudinosi dėl savo saugumo. Pavyzdžiui, vyrai nesibaimina būti išprievartauti. Jie nebijo prievartautojo. Vyrai ne tokie atsargūs, ir tai jį dar labiau jaudino.

Vu ieškojo ryšių nesusaistytų vienišių. Vaikų turintieji netiko. Netoli savo šeimų gyvenantieji taip pat. Nieko gera, jei vienišiai gyveno ne vieni ar dirbo svarbius darbus, turėjo daug artimų draugų. Jam reikėjo visiškų atsiskyrėlių, nutraukusių visus ryšius, kurie daugeliui mūsų atrodo būtini. Kaip tik dabar jis rado tokį, gyvenantį netoli Losonų namų.

Auka jis pasirinko Fredį Saiką.

Fredis Saikas dirbo Valdvike, Naujajame Džersyje, kompanijoje, renkančioje mokesčius už parduotuvių fasadus. Jam buvo keturiasdešimt aštuoneri. Abu tėvai mirę. Brolių, seserų neturėjo. „BiMen.com" svetainėje Fredis pasakojo rūpinęsis savo motina ir niekada neturėjęs laiko asmeniniam gyvenimui. Kai prieš dvejus metus motina pasitraukė iš gyvenimo, Fredis paveldėjo namą maždaug už trijų mylių nuo Losonų rezidencijos. Iš portretinės nuotraukos internete buvo matyti, kad Fredis greičiausiai apkūnus. Jo plaukai buvo varno juodumo, reti, sušukuoti klasikiniu stiliumi. Šypsena atrodė priverstinė, nenatūrali, lyg būtų susigūžęs prieš spragtelint fotoaparatui.

Pastarąsias tris savaites Fredis flirtavo su neva tokiu Alu Singeriu, penkiasdešimt šešerių metų pensijon išėjusiu administratoriumi, kuris jau dvidešimt dvejus metus buvo vedęs ir tik dabar pripažino, kad jam įdomu „eksperimentuoti". Tas Alas Singeris vis dar mylėjo savo žmoną, bet ji nesuprato vyro poreikio domėtis tiek vyrais, tiek

moterimis. Alui patiko keliauti po Europą, skaniai valgyti ir žiūrėti per televiziją sporto programas. To neva Singerio fotografiją Vu paėmė iš vienos organizacijos internete katalogo. Taigi Alas Singeris atrodė atletiškas, tačiau ne per daug gražus. Koks nors gražesnis galėjo sukelti Fredžiui įtarimą. Vu norėjo, kad jis patikėtų fantazija. Tai buvo pagrindinis dalykas.

Dauguma Fredžio Saiko kaimynų buvo jaunos šeimos. Jos nekreipė į jį dėmesio. Jo namas atrodė kaip ir visi kiti kvartalo namai. Dabar Vu stebėjo, kaip automatiškai atsidaro Saiko garažo durys. Garažas buvo prijungtas prie namo. Galėjai įvažiuoti ir išvažiuoti nepastebėtas. Tai nuostabu.

Vu palaukė dešimt minučių ir paspaudė durų skambutį.

— Kas ten?

— Siuntinys ponui Saikui.

— Nuo ko?

Fredis Saikas neatidarė durų. Tai buvo keista. Vyrai paprastai atidaro. Ir dėl to tai dar labiau jaudino, dėl tos priežasties jie buvo lengvesnės aukos nei moterys. Per didelis pasitikėjimas savimi. Vu pastebėjo durų akutę. Saikas neabejotinai spokso į dvidešimt šešerių metų neaukštą, kresną korėjiečių kilmės vyrą apsmukusiomis kelnėmis. Jis tikriausiai pastebėjo Vu auskarus ausyje ir antakyje — taip šių dienų jaunimas darko savo kūną. O gal kaip tik toks kūno sudėjimas ir auskarus Saikui patinka. Kas žino?

— Iš „Topfit Chocolate“, — atsakė Vu.

— Kas juos atsiuntė?

Vu apsimetė skaitąs užrašą.

— Ponas Singeris.

Tai suveikė. Spragtelėjo užraktas. Vu apsidairė. Nieko. Fredis Saikas šypsodamasis atidarė duris. Vu nedelsė. Jo pirštai kaip ietis smogė Saikui į gerklę, lyg paukštis prie maisto. Fredis pargriuvo. Vu judesiai buvo greiti, nepaisant nemažo kūno svorio. Jis įsliuogė vidun ir uždarė paskui save duris.

Fredis Saikas gulėjo ant nugaros, rankomis apsikabinęs kaklą. Jis bandė rėkti, tačiau tesugebėjo išleisti protesto garsus. Vu pasilenkė

ir apvertė jį ant pilvo. Fredis priešinosi. Vu pakėlė savo aukos marškinius. Fredis jam spyrė. Vu išlavintais pirštais keliavo jo nugara aukštyn, kol rado reikiamą tašką tarp ketvirtojo ir penktojo slankstelio. Fredis dar kelis kartus spyrė. Sudėjęs savo smilių ir nykštį lyg durklą, Vu smeigė į kaulą praktiškai perdurdamas odą.

Fredis įsitempė.

Vu užgulė stipriau, spausdamas stuburą. Smeigdamas pirštus gilyn tarp dviejų slankstelių, jis įkvėpė ir truktelėjo. Kažkas Fredžio nugaroje spragtelėjo lyg gitaros styga.

Fredis liovėsi spardytis, apskritai nebejudėjo.

Tačiau buvo gyvas. Tai gerai. Būtent to Vu ir norėjo. Anksčiau jis iš karto nužudydavo, tačiau dabar žinojo geresnį būdą. Gyvas Fredis galės paskambinti savo viršininkui ir pasakyti, kad pasiima poilsio dienų. Taip pat galės pasakyti savo PIN kodą, jei Vu norėtų iš bankomato pasiimti pinigų. Būdamas gyvas jis galės atsakyti į telefono skambučius, jei vis dėl to kas nors paskambintų.

Be to, Vu nereikės jaudintis dėl kvapo.

Vu užkimšo Fredžiui burną ir paliko jį nuogą vonios kambaryje. Nuo spaudimo į nugarą stuburas atrodė iššokęs iš savo vietos. Tokia slankstelių padėtis kontūzijo, tačiau nesulaužė stuburo. Vu patikrino savo darbą. Fredis visiškai negalėjo pajudinti kojų. Jo deltiniai raumenys funkcionavo, tačiau plaštakos ir apatinė rankų dalis nejudėjo. Bet svarbiausia, kad jis pats galėjo kvėpuoti.

Fredis Saikas buvo tarsi suparalyžiuotas.

Vonioje Saiką Vu laikys todėl, kad būtų lengviau nuplauti išmatas. Fredžio akys šiek tiek per daug išsprogo. Vu jau anksčiau buvo matęs tokį žvilgsnį, kuris išdavė daugiau nei siaubą, bet dar ne mirtį — buvo tarpinis tarp tų dviejų.

Žinoma, Fredžio nereikėjo surišti.

Vu sėdėjo tamsoje ir laukė nakties. Užsimerkęs mintimis grįžo į praeitį. Rangūno kalėjimuose jie stuburo lūžius studijavo kardami. Išmoko, kur užveržti mazgą, kur spustelėti, sužinojo, kas atsitinka už-

spaudus skirtingas vietas. Šiaurės Korėjos politiniame kalėjime, kurį Vu nuo trylikos iki aštuoniolikos metų vadino namais, jie eksperimentavo dar labiau. Valstybės priešai buvo išradingai žudomi. Vu daug jų nužudė plikomis rankomis. Jis stiprino savo rankas kumščiuodamas į didelius akmenis. Žmogaus anatomijos mokėsi tokiu būdu, kurio dauguma medicinos studentų pavydėtų. Jis tobulino savo techniką eksperimentuodamas su žmonėmis.

Svarbu tiksliai pataikyti tarp ketvirtojo ir penktojo slankstelio. Šiek tiek aukščiau, ir paralyžiuosi žmogų visiškai. Dėl to gana greitai jis mirs. Ne tik rankos ir kojos, bet ir vidaus organai liausis funkcionavę. Šiek tiek žemiau paralyžiuosi tik kojas. Rankoms nieko nenutiks. Jei paspausi per stipriai, sulaužysi stuburą. Svarbu viską atlikti tiksliai. Paspausti ten, kur reikia. Ir nuolat praktikuotis.

Vu įjungė Fredžio kompiuterį. Jis norėjo palaikyti ryšius su kitais savo sąrašo vienišiais, nes niekada neaišku, kada prireiks naujos vietos apsigyventi. Baigęs Vu leido sau numigti. Po trijų valandų nubudęs jis nuėjo pažiūrėti, kaip Fredis. Šio akys dabar buvo vaiskesnės, žiūrėjo tiesiai priešais save ir mirksėjo.

Kai į Vu mobilųjį paskambino tarpininkas, buvo beveik dešimta vakaro.

— Ar įsikūrei? — paklausė tarpininkas.

— Taip.

— Turim darbo.

Vu laukė.

— Reikalai šiek tiek keičiasi. Ar dėl to turėsiu rūpesčių?

— Ne.

— Reikia jį paimti dabar.

— Kur?

Vu klausėsi, įsimindamas vietą.

— Turi klausimų?

— Ne, — atsakė Vu.

— Erikai?

Vu laukė.

— Dėkui, žmogau.

Vu išjungė telefoną. Jis susirado automobilio raktelius ir išvažiavo Fredžio *Honda*.

3 skyrius

Greisė dar negalėjo skambinti policijai, tačiau miegoti taip pat negalėjo.

Vis dar įjungto kompiuterio ekrane puikavosi jų šeimyninė fotografija, daryta praeitais metais Disneilende. Jie keturiese su Gūfiu Epkoto centre. Džekās užsidėjęs peliuko ausis. Šypsena nuo ausies iki ausies. Jos — šiek tiek solidesnė. Ji jautėsi kvailai, o tai Džeką tik padrąsino. Ji palietė pelę — ir jos šeima dingo.

Greisė spustelėjo naują piktogramą ir ekrane pasirodė keistoji nuotrauka su penkiais koledžo moksleivių amžiaus jaunuoliais. Vaizdą atidarė „Photoshop“ programa. Kelias minutes Greisė tiesiog spoksojo į jaunus veidus, nežinodama, ko ieško. Gal kokios nors detalės? Niekas neužkliuvo. Ji iškirpo kiekvieną veidą, padidino iki keturių colių į aukštį ir į plotį. Didesnis vaizdas liejosi ir buvo neįmanoma suprasti. Spalvotame spausdintuve buvo įdėta popieriaus, tad ji spustelėjo komandą „spausdinti“. Paskui čiupo žirkles ir ėmė darbuotis.

Netrukus jau turėjo penkis atskirus portretus kiekvieno iš penkių jaunuolių nuotraukoje. Ji vėl ėmė juos tyrinėti, šį kartą ypač įdėmiai jaunąją šviesiaplaukę šalia Džeko. Ji buvo graži — liekna, linų spalvos plaukais. Merginos akys meiliai žvelgė į Džeką. Greisė pajuto... pavydą. Kaip keista. Kas ta moteris? Akivaizdu, kad sena draugė, apie kurią Džekas niekada neužsiminė. Juk ir Greisė turėjo praeitį. Džekas — taip pat. Kodėl žvilgsnis fotografijoje turėtų ją jaudinti?

Kas toliau?

Jai teks palaukti Džeko. Kai jis grįš namo, ji norės pasikalbėti.

Tačiau ką ji nori sužinoti?

Kas iš tiesų vyksta? Kodėl sena Džeko fotografija atsirado jos

nuotraukų pakete? Tai nesuprantama, tiesa. Net šiek tiek šiurpu, kad šviesiaplaukė taip perbraukta. Džekas ilgai negrįžta ir neskambina. Bet iš tiesų ar čia tragedija? Ši nuotrauka tikriausiai jį nuliūdino. Jis išjungė telefoną ir galbūt sėdi bare. Arba pas Daną. Visa tai turbūt tik kvailas pokštas.

Taip, Greise, tikrai. Pokštas.

Sėdėdama viena tamsiame kambaryje, šviečiant tik kompiuterio ekranui, Greisė pabandė dar kaip nors paaiškinti visa tai, kas vyksta. Bet netrukus liovėsi, supratusi, kad tai tik dar labiau ją baugina.

Greisė spragtelėjo pele ant merginos veido, tos, kuri ilgesingai žiūrėjo į jos vyrą. Ji spoksojo į tą veidą, iš tiesų spoksojo, ir jos galvoje ėmė kirbėti baimė. Greisė nejudėjo. Ji tiesiog žiūrėjo į moters veidą. Ji nežinojo, nei kur, nei kada, nei kaip, tačiau neabejotinai ėmė suvokti, kad šią moterį jau yra mačiusi.

4 skyrius

Rokis Konvelas sustojo šalia Losonų namo.

Jis pabandė patogiai įsitaisyti savo 1989 metų laidos *Toyota Celica*, tačiau tai buvo neįmanoma. Rokis per didelis šitai sušiktai mašinai. Jis truktelėjo stipriau sėdynės reguliavimo rankeną, vos jos neišraudamas, tačiau sėdynė atgal daugiau nesistūmė. O turėtų. Jis pasimuistė ir apsidairė.

O, kaip Rokis pavargo. Jis dirbo du darbus. Pirmasis, nuolatinis darbas, turintis padaryti įspūdį jį prižiūrinčiam inspektoriui, kol yra paleistas lygtinai, buvo dešimties valandų pamaina Budvaizerio ceche Niujorke. Antrasis darbas — sėdėti toje prakeiktoje mašinoje ir stebėti namą — buvo visiškai slaptas.

Rokis krūptelėjo, išgirdęs kažkokį garsą. Jis pakėlė žiūronus. Velnias, kažkas užvedė mikroautobusą. Jis priartino vaizdą. Vairavo Džekas Losonas. Rokis nuleido žiūronus, paleido variklį ir pasiruošė sekti iš paskos.

Rokiui reikėjo dviejų darbų, kad turėtų pakankamai grynųjų. Lorena, jo buvusi žmona, suokė giesmeles apie galimą susitaikymą. Tačiau ji vis dar svyravo. O pinigai, Rokis tai žinojo, palenktų svarstykles jo pusėn. Jis mylėjo Loreną ir labai norėjo ją susigrąžinti. Jis skolingas jai gerų akimirkų, ar ne? Jei tai reiškė, kad teks paplušėti, jis taip ir padarys.

Rokio Konvelo gyvenimas ne visada buvo toks. Vestfildo futbolo komandoje jis buvo gynėjas. Paskui jį užverbavo pats Džo Paternas į Pensilvanijos valstijos komandą. Jis tapo vidurio puolėju. Aukštas, stambus ir iš prigimties agresyvus Rokis ketverius metus buvo įžymybė. Dvejus metus jis buvo tarp dešimties geriausių žaidėjų. Paskui „St. Luios Rams" pakvietė jį į savo aštuonetuką.

Kurį laiką lyg pats Dievas tobulai planavo jo gyvenimą. Tėvai Rokiu jį pavadino todėl, kad 1976 metų vasarą, jiems žiūrint filmą „Rokis", motinai prasidėjo gimdymo skausmai. Jei jau turi Rokio vardą, geriau būti dideliam ir stipriam. Ir pasiruošusiam peštis. Toks jis ir buvo, kai atvyko į profesionalių futbolininkų stovyklą. Jis ir Lorena — gražuolė, galinti ne tik sustabdyti eismą, bet ir priversti jį judėti kita puse — susižavėjo vienas kitu, kai jis žaidė jaunių komandoje. Jie vienas kitą įsimylėjo. Gyvenimas buvo gražus.

Bet viskam ateina galas.

Rokis koledže buvo puikus žaidėjas, tačiau žaisti profesionalų lygoje — visai kas kita. „Rams" naujokų stovykloje visiems patiko, kaip jis stumdosi. Patiko jo žaidimo technika. Patiko, kaip jis aukoja savo kūną žaidimui. Tačiau jiems nepatiko jo greitis — ir šių dienų žaidime, kur akcentuojami perėjimai ir dengimas, Rokis paprasčiausiai buvo nepakankamai geras. Bent jau taip jie sakė. Rokis nepasidavė. Jis ėmė vartoti daugiau steroidų. Tapo stambesnis, tačiau nepakankamai stambus priekinei linijai. Jam pavyko dar vieną sezoną išsilaikyti „Rams" atsarginių žaidėjų komandoje. Tačiau kitais metais jį išmetė.

Svajonės nemiršta. Rokis dieną naktį kilojo sunkumus. Kaip ir visi sportininkai, vartojo baltyminius papildus, tačiau iš nevilties pasidarė neatsargus. Jis tik norėjo padidinti kūno masę, todėl nesi-

jaudino dėl to, kad gali pasidaryti priklausomas ar perdozuoti. Jo nuotaika prastėjo — gal nuo vaistų, gal nuo nusivylimo. Greičiausiai tai lėmė ir viena, ir kita.

Galų gale Rokis įstojo į Kraštutinių kovų federaciją. Gal prisimenat jų „piktas“ varžybas? Kurį laiką tos kovos buvo populiarios — tikros, kruvinos, be taisyklių. Rokiui ten sekėsi. Jis buvo stambus, stiprus ir kovotojas iš prigimties. Buvo labai ištvermingas ir žinojo, kaip nuvarginti priešininką.

Galiausiai žiaurumas ringe pasidarė nebevaldomas. Valdžia ėmė drausti tokias kovas. Kai kurie vyrukai išvyko į Japoniją, kur šios kovos vis dar buvo legalios — Rokis spėjo, kad ten žmonės ne tokie jautrūs, tačiau pats ten nevyko. Jis vis dar tikėjo pateksiąs į Nacionalinę futbolo lygą. Tiesiog reikia labiau pasistengti, tapti šiek tiek raumeningesniam, truputį stipresniam ir greitesniam.

Džeko Losono mikroautobusas pasuko į 17-ąją gatvę. Rokiui buvo aiškiai nurodyta sekti Losoną. Užrašyti, kur jis važiavo, su kuo kalbėjosi, visas jo kelionės smulkmenas, tačiau jokiu būdu neatkreipti jo dėmesio. Tiesiog stebėti. Ir nieko daugiau.

Taigi lengvi pinigai.

Prieš dvejus metus Rokis įsivėlė į peštynes bare. Tipiška situacija. Vienas vyrukas per ilgai spoksojo į Loreną. Rokis paklausė, į ką jis žiūri, ir vyrukas atsakė: „Į nieką“. Rokis buvo „permirkęs“ steroidų, tad sutriuškino tą vyruką. Šis pateko į ligoninę, o Rokis — į teisiamųjų suolą. Tris mėnesius praleido kalėjime, o dabar buvo išleistas lygtinai. Lorenai tai buvo paskutinis lašas. Ji išvadino jį nevykėliu ir išsikraustė.

Taigi dabar jis bandė su ja susitaikyti, liovėsi vartoti vaistus.

Svajonės sunkiai miršta, tačiau dabar Rokis suvokė, kad Nacionalinė futbolo lyga — ne jam. Rokis turėjo talentą, tad galėjo būti geras treneris. Senas draugas turėjo ryšių Vestfilde, todėl buvo galima suorganizuoti kaip nors ištrinti negarbingą įrašą, ir Rokis būtų paskirtas universiteto gynėjų komandos koordinatoriumi. Lorena galėtų įsidarbinti ten konsultante. Jų gyvenimas susitvarkytų.

Jiems tik reikėjo trupučio pinigų.

Rokis savo *Celica* važiavo šiek tiek atsilikęs nuo mikroautobuso. Jis ne per daug jaudinosi, kad gali būti pastebėtas. Džekas Losonas buvo diletantas. Jis nesigręžios pažiūrėti, ar jo neseka. Taip Rokiui sakė bosas.

Losonas kirto Niujorko ribą ir ėmė važiuoti į šiaurę. Buvo dešimta vakaro. Rokis pagalvojo, ar nereikėtų paskambinti, bet ne, dar ne. Nebuvo ką raportuoti. Vyras išvažiavo pasivažinėti. Rokis jį sekė. Toks buvo jo darbas.

Rokis pajuto, kaip blauzdą ima traukti mėšlungis. O, kaip jis norėtų, kad automobilyje būtų daugiau vietos kojoms.

Po pusvalandžio Losonas sustojo prie „Woodbury Commons", prie vieno tų didžiulių molų, kurių parduotuvės prigrūstos brangiausių prekių. Centras buvo uždarytas. Mikroautobusas šiek tiek pavažiavo šalia esančiu keliuku. Rokis nejudėjo. Jei dabar sektų, tikrai būtų pastebėtas.

Rokis susirado vietą dešinėje, sustojo, išjungė automobilio šviesas ir pasiėmė žiūronus.

Džekas Losonas sustabdė mikroautobusą. Rokis matė, kaip jis išlipo laukan. Netoliese stovėjo dar viena mašina. Tikriausiai Losono draugužė. Keista vieta romantiškam pasimatymui, tačiau jų valia. Džekas apsidairė į abi puses ir patraukė miško link. Velnias. Rokiui teks sekti pėsčiomis.

Jis padėjo žiūronus ir išsliuogė iš automobilio. Vis dar buvo už septyniasdešimties ar aštuoniasdešimties jardų nuo Losono. Rokis nenorėjo arčiau prieiti. Jis pritūpė ir vėl pažvelgė pro žiūronus. Losonas sustojo. Jis apsigręžė ir...

Kas tai?

Rokis pasuko žiūronus dešinėn. Losonui iš kairės stovėjo vyriškis. Vyras vilkėjo kariškais drabužiais. Buvo žemas, stambus, sudėtas lyg tobulas kvadratas. „Atrodo, jog jis daug treniravosi", — pagalvojo Rokis. Vyrukas, panašus į kiną, stovėjo visiškai ramiai, lyg akmuo.

Bent jau kelias sekundes.

Švelniai lyg meilužis kinas ištiesė ranką ir uždėjo Losonui ant

peties. Akimirką Rokis pamanė esąs gėjų pasimatymo liudininkas. Bet taip nebuvo.

Džekas Losonas susmuko ant žemės lyg marionetė, nukirpus virvutes.

Rokis vos susilaikė neaiktelėjęs. Kinas pažvelgė žemyn į suglebusį kūną, pasilenkė ir pakėlė Losoną už... velnias, rodos, už kaklo. Lyg keltų kačiuką. Už pakarpos.

„O, velnias, — pagalvojo Rokis. — Geriau paskambinsiu."

Visiškai ramiai kinas ėmė temptis Losoną savo automobilio link. Viena ranka. Lyg žmogus būtų koks portfelis. Rokis siekė savo mobiliojo.

Mėšlas! Paliko jį automobilyje.

Gerai, Roki, galvok. Kinas vairavo *Honda Accord*. Naujojo Džersio numeriais. Rokis pabandė įsiminti skaičius. Jis stebėjo, kaip kinas atidarė bagažinę. Lyg maišą su skalbiniais įmetė Losoną vidun.

Na, žmogau, kas dabar?

Nurodymai Rokiui buvo griežti. Nesikišti. Kiek kartų jis tai girdėjo? Kad ir kas nutiktų, tik stebėk. Nesikišk.

Jis nežinojo, ką daryti.

Ar turėtų tik sekti?

Ak, jokiu būdu. Džekas Losonas bagažinėje. Gerai, Rokis nepažinojo to žmogaus. Jis nežinojo, kodėl turi jį sekti. Manė esąs pasamdytas sekti Losoną dėl įprastos priežasties — galimo meilės romano. Sekti ir įrodyti neištikimybę buvo viena. Bet šitai?..

Losonas buvo užpultas. Bagažinėje jį užrakino raumeningas Džekis Čanas. Ar galėjo Rokis tiesiog sėdėti?

Ne!

Kad ir ką Rokis būtų padaręs, kad ir koks jis būtų, jis negalėjo to leisti. O jei jis pames iš akių tą kiną? O jei bagažinėje nėra pakankamai oro? O jei Losonas jau rimtai sužeistas ir miršta?

Rokis turėjo kažką daryti.

Gal paskambinti policijai?

Kinas užtrenkė bagažinę ir patraukė prie priekinių durelių.

Per vėlu kam nors skambinti. Reikia veikti.

Rokis tebebuvo stambus ir tvirtas, profesionalus kovotojas. Ne koks scenos imtynininkas. Jis neturėjo ginklo, tačiau žinojo, kaip savimi pasirūpinti.

Rokis ėmė bėgti prie mašinos.

— Ei! — sušuko jis. — Ei, tu! Tučtuojau sustok!

Kinas — pribėgęs arčiau Rokis pamatė, kad jis dar tikras vaikas — pakėlė galvą. Jo veido išraiška nepasikeitė. Jis tiesiog žiūrėjo į atbėgantį Rokį. Nejudėjo. Nebandė įšokti į automobilį ir nuvažiuoti. Jis kantriai laukė.

— Ei!

Kinas liko ramus.

Rokis sustojo per jardą nuo jo. Jų akys susitiko. Rokiui nepatiko tai, ką jis pamatė. Jis žaidė futbolą su tikrais puskvaišiais. Kovodamas ne kartą sutiko pamišėlių, kuriems patinka skausmas. Matė visiškų nevispročių akių — vyrukų, kurie su malonumu daužydavo žmones. Tačiau šis buvo kitoks. Lyg žiūrėtum į akis kažkam... negyvam. Gal akmeniui? Negyvam objektui. Akyse nebuvo nei baimės, nei gailesčio, nei proto.

— Kuo galiu padėti? — ištarė kinas.

— Aš mačiau... Paleisk iš bagažinės žmogų.

Vaikis linktelėjo.

— Žinoma.

Vyrukas pasuko galvą bagažinės link. Tą patį padarė ir Rokis. Ir tuomet Erikas Vu smogė.

Rokis niekada nebuvo patyręs tokio smūgio. Vu staiga pasilenkė, smarkiai pasisuko klubais ir smogė kumščiu Rokiui į inkstus. Rokis ir anksčiau buvo muštas. Netgi dvigubai stambesnių vyrų, tačiau niekas niekada jam taip netrenkė. Tai buvo lyg smūgis kūju.

Rokis žioptelėjo, tačiau liko stovėti. Vu priartėjo ir tarsi iešmu kepsniams dūrė Rokiui į kepenis. Nudiegė skausmas.

Rokis prasižiojo, tačiau nė necyptelėjo. Griuvo žemėn. Vu su-

klupo šalia. Paskutinis dalykas, kurį matė Rokis, buvo ramus ir giedras Eriko Vu veidas. Kinas užkišo rankas jam už šonkaulių.

Lorena, pagalvojo Rokis. Nieko daugiau.

5 skyrius

Greisė tuoj suriks. Ji staigiai atsisėdo. Koridoriuje vis dar degė šviesa. Tarpdury stovėjo siluetas. Bet tai buvo ne Džekas.

Ji nubudo vis dar dejuodama. Sapnas. Ji tai žinojo. Kažkur pasąmonėje suprato, kad tai pusiaukelė. Ji jau buvo sapnavusi šį sapną daugybę kartų. „Tikriausiai dėl artėjančių metinių", — pagalvojo ji.

Greisė pabandė nusiraminti. To nenutiks. Sapnas visada prasidėdavo ir baigdavosi taip pat. Keisdavosi tik vidurys.

Sapne Greisė buvo senajame Bostono parke. Tiesiai priešais ją stovėjo scena. Žemai, maždaug juosmens aukštyje, styrojo metalinis strypas, lyg dviračiui prirakinti. Ji atsišliejo į jį.

Per garsiakalbius skambėjo daina „Blyškus rašalas", tačiau tai buvo neįmanoma, nes koncertas dar nebuvo prasidėjęs. „Blyškus rašalas" buvo garsus „Jimmy X Band" kūrinys — geriausiai perkama metų daina. Ir dabar per radiją visą laiką galėjai jį girdėti. Ji bus dainuojama gyvai, ne pagal fonogramą. Sapnas buvo lyg koks filmas, o „Blyškus rašalas" — jo garso takelis.

Ar tai Todas Vudkroftas, tuometinis jos draugas, stovėjo šalia? Ji kartais įsivaizduodavo laikanti jo ranką — nors jie niekada nesilaikydavo už rankučių — ir tada, kai viskas pakrypo bloga linkme, ji skausmingai jautė iš savo delno slystančią jo ranką. Realybėje Todas tikriausiai buvo šalia jos. Sapne — tik kartais. Šį kartą jo nebuvo. Todas tą naktį išsigelbėjo gyvas ir sveikas. Ji niekada jo nekaltino dėl to, kas jai nutiko. Jis nieko negalėjo padaryti. Todas niekada net neaplankė jos ligoninėje. Ji ir dėl to jo nekaltino. Jų koledžo romanas jau blėso — negiminingos sielos. Kam reikėjo tokios scenos? Kas būtų

norėjęs nutraukti santykius su ligoninėje gulinčia mergina? Abiejų labui geriau, manė ji, tiesiog leisti viskam pasibaigti savaime.

Sapne Greisė žinojo, kad tuoj įvyks tragedija, tačiau nieko nedarė. Sapne ji nepaisė įspėjimo ir nebandė pabėgti. Ji dažnai stebėdavosi, kodėl, bet gal sapnuose taip būna? Būdamas pasąmonės vergas, esi bejėgis net žinodamas, kas įvyks. O gal atsakymas paprastesnis: nėra laiko. Sapne tragedija įvyksta akimirksniu. Iš tikrųjų, pasak liudininkų, Greisė ir kiti grupės gerbėjai priešais sceną stovėjo ilgiau nei keturias valandas.

Minia, iš pradžių susižavėjusi, vėliau suirzusi bei pavargusi, galiausiai tapo priešiška. Džimis X, kurio visas vardas buvo Džeimsas Chavjeras Farmingtonas, žavus rokeris nuostabiais plaukais, scenoje turėjo pasirodyti pusę devintos vakaro, nors niekas iš tiesų nesitikėjo jo pamatyti anksčiau nei devintą. Artėjo vidurnaktis. Iš pradžių minia skandavo Džimio vardą. Paskui pasigirdo raginimai choru. Šešiolika tūkstančių žmonių, įskaitant tuos laiminguosius, tarp kurių buvo ir Greisė, gavusius stovimas vietas parteryje, visi kaip vienas pakilo ir reikalavo pasirodyti. Po dešimties minučių pagaliau įsijungė garsiakalbis. Minia, vėl susižavėjusi, visiškai sulaukėjo.

Bet balsas, sklindantis iš garsiakalbio, nepristatė grupės. Monotoniška intonacija buvo pranešta, kad šio vakaro pasirodymas atidedamas dar mažiausiai valandai. Jokio paaiškinimo. Akimirką niekas nejudėjo. Arenoje įsivyravo tyla.

Būtent taip prasidėdavo Greisės sapnas, tyla prieš sąmyšį. Greisė vėl buvo ten. Kiek jai metų? Turėjo būti dvidešimt vieneri, tačiau sapne, rodos, ji buvo vyresnė — kitokia Greisė, ištekėjusi už Džeko, Makso bei Emos motina, tačiau ji vis tiek dalyvavo tame koncerte kaip paskutiniųjų metų koledžo studentė. Taip jau būna sapnuose, kad dvilypė realybė, paraelinis „aš" susitapatina su tikruoju.

Ar tos sapno akimirkos išplaukė iš jos pasąmonės, ar iš to, ką ji vėliau perskaitė apie tragediją? Greisė nežinojo. Po ilgų spėlionių ji nusprendė, kad tikriausiai ir iš vieno, ir iš kito. Sapnai grąžina prisiminimus, ar ne? Atsigavusi ji negalėjo prisiminti tos nakties įvykių ir net kelių ankstesnių dienų. Paskutinis dalykas, kurį prisiminė, — pa-

siruošimas politikos mokslų egzaminui, laikytam likus penkioms dienoms iki nelaimės. Gydytojai užtikrino, kad tai normalu, patyrus tokią galvos traumą. Tačiau pasąmonė buvo keista teritorija. Galbūt sapnai buvo jos atsiminimai. Galbūt fantazijos. Tačiau greičiausiai buvo ir vieno, ir kito.

Šiaip ar taip, ar tai kilo iš prisiminimų, ar iš straipsnių spaudoje, būtent tą akimirką kažkas iššovė. Paskui dar. Ir dar.

Tada dar nebuvo metalo detektorių prie įėjimų į koncertų sales bei aikštes. Bet kas galėjo įsinešti ginklą. Kurį laiką buvo daug svarstoma, kaip viskas prasidėjo. Dar ir dabar pakvaišėliai dėl to ginčijasi ir aiškinasi, kas, kur, kada. Nepaprastai susijaudinusių jaunuolių minia pratrūko. Jie rėkė, daužėsi. Jie bėgo prie išėjimų.

Jie bėgo prie scenos.

Greisė stovėjo netinkamoje vietoje. Jos juosmuo buvo prispaustas prie metalinės sijos viršaus. Sija įsibedė jai į pilvą. Ji nepajėgė išsilaisvinti. Rėkianti minia vis plūdo. Vaikinas šalia jos — vėliau ji sužinojo, kad tai buvo devyniolikmetis Rajanas Vespa — laiku nepakėlė rankų. Jis trenkėsi į sijos kampą.

Greisė matė — neaišku, ar tik sapne, ar ir iš tikrųjų, — kaip Rajanui Vespai iš burnos pliūptelėjo kraujas. Galiausiai sija pasidavė. Ji nulinko. Greisė pargriuvo ant žemės. Pabandė pakilti, atsistoti, tačiau rėkiančių žmonių srovė vėl ją pargriovė.

Šis prisiminimas, Greisė žinojo, buvo tikras. Ir mintis, kad ji buvo palaidota po žmonių minia, kėlė didesnį siaubą nei sapnai.

Paniškas bėgimas tęsėsi. Žmonės ją mindė. Trypė jos rankas ir kojas. Kliuvo ir griuvo, užspausdami ją lyg akmenys. Svoris vis didėjo. Ją traiškė, mindė daugybė įsismarkavusių, besigrumiančių, šliaužiančių kūnų.

Aplink girdėjosi tik riksmai. Bet Greisė dabar buvo apačioje. Palaidota. Šviesos nebesimatė. Per daug kūnų ant jos. Buvo neįmanoma pajudėti. Neįmanoma kvėpuoti. Ji duso. Lyg kas nors ją būtų palaidojęs betone. Lyg būtų įtraukta po vandeniu.

Ant jos buvo per daug svorio. Atrodė, lyg milžiniška ranka spaustų jos galvą, maigydama kaukolę lyg guminį kamuolėlį.

Išsigelbėjimo nebuvo.

Ir tada, laimė, jos sapnas nutrūko. Greisė pabudo, vis dar gaudydama orą.

Iš tiesų tada Greisė pabudo po keturių dienų ir beveik nieko neprisiminė. Iš pradžių ji pamanė, kad tai rytas prieš politikos mokslų egzaminą. Gydytojams teko ilgai aiškinti padėtį. Ji buvo rimtai sužeista. Viena, jai buvo lūžusi kaukolė. Gydytojų nuomone, tai paaiškino galvos skausmus ir atminties praradimą. Tai nebuvo amnezija ar prislopusi atmintis, ir ne psichologinis atminties praradimas. Buvo pažeistos smegenys, kas neretai nutinka patyrus sunkią galvos traumą ir praradus sąmonę. Nieko nuostabaus, kad neprisimenama kelių valandų ar net dienų. Greisei dar buvo lūžęs šlaunikaulis, blauzdikaulis ir trys šonkauliai, kelis pasidalijęs į du. Klubas visiškai išstumtas iš vietos.

Pripumpuota skausmą malšinančių vaistų, ji dar sužinojo, kad jai „pasisekė". Per panišką bėgimą, kurį spauda pavadino Bostono skerdynėmis, buvo nužudyta aštuoniolika keturiolikos dvidešimt šešerių metų amžiaus žmonių.

Siluetas tarpduryje ištarė:

— Mama?

Tai buvo Ema.

— Labas, širdele.

— Tu rėkei.

— Man viskas gerai. Net mamos kartais sapnuoja blogus sapnus.

Ema stovėjo prietemoje.

— Kur tėtis?

Greisė žvilgtelėjo į laikrodį prie lovos. Beveik 4:45 ryto. Kiek laiko ji miegojo? Ne ilgiau nei dešimt, penkiolika minučių.

— Jis netrukus grįš.

Ema nesujudėjo.

— Ar gerai jautiesi? — paklausė Greisė.

— Ar galiu miegoti su tavimi?

„Daugybė blogų sapnų šiąnakt", — pagalvojo Greisė. Ji atkėlė antklodę.

— Žinoma, mieloji.

Ema susirangė Džeko lovos pusėje. Greisė užklojo ją antkode ir stipriai apkamšė. Ji nenuleido akių nuo šalia lovos stovinčio laikrodžio. Lygiai septintą ryto — ji stebėjo, kaip skaitmeninio laikrodžio skaičiukai pasikeitė iš 6:59 į 7:00 — ji pasidavė panikai.

Džekas niekada anksčiau taip nesielgė. Jei tai būtų buvusi įprastinė naktis, jei jis būtų užlipęs į viršų ir pasakęs jai, kad važiuoja apsipirkti, jei būtų šiurkščiai dviprasmiškai pajuokavęs ką nors apie melionus arba bananus, ar kažką panašiai kvailo ir juokingo pasakęs, ji jau būtų paskambinusi į policiją.

Tačiau praeita naktis nebuvo įprastinė. Atsirado ta fotografija. Džekas keistai sureagavo. Ir atsisveikindamas jos nepabučiavo.

Ema šalia jos sukrutėjo. Po kelių minučių, trindamasis akis, įžengė Maksas. Paprastai pusryčius gamindavo Džekas. Jis keldavosi anksčiausiai. Greisė sugebėjo paruošti pusryčius — traškių javainių su pjaustytais bananais — ir atrėmė jų klausimus, kodėl nėra tėvo. Kol vaikai čiaumojo pusryčius, Greisė įsliūkino į darbo kambarį ir pabandė paskambinti į Džeko kontorą, tačiau niekas nekėlė ragelio. Dar per anksti.

Ji įsliuogė į Džeko „Adidas" treningus ir palydėjo vaikus iki autobusų stotelės. Anksčiau Ema apkabindavo ją prieš lipdama į autobusą, tačiau dabar jautėsi tam per didelė. Ji greitai įlipo vidun, Greisei dar nespėjus motiniškai pabambėti, kad ji jaučiasi per didelė apsikabinti, o ateiti naktį pas mamą į lovą, kai baisu — ne. Maksas vis dar atsisveikindamas apkabindavo, tačiau tas apkabinimas buvo greitas ir labai ne entuziastingas. Jie abu sulipo vidun, ir autobuso durys užsidarė, lyg prarydamos juos abu.

Greisė prisidengė ranka akis nuo saulės ir, kaip visada, žvilgsniu lydėjo autobusą, kol jis pasuko į Braideno gatvę. Net ir dabar, po šitiek metų, ji grūmėsi su noru šokti į savo automobilį ir sekti iš paskos, kad įsitikintų, jog ta trapi geltona skardinė dėžutė saugiai nuvažiuos iki mokyklos.

Kas nutiko Džekui?

Ji apsisuko eiti atgal į namus, bet paskui, geriau pagalvojusi, pasileido bėgte prie automobilio ir išvažiavo. Greisė autobusą pasivijo *Heights Road* ir sekė visą kelią iki Vilardo mokyklos. Ji įsuko į automobilių stovėjimo aikštelę ir žiūrėjo, kaip išlipa vaikai. Kai, palinkę nuo savo kuprinių svorio, pasirodė Ema ir Maksas, ji pajuto pažįstamą jaudulį. Sėdėjo ir laukė, kol abu jos vaikai ėjo takeliu, o paskui pradingo už mokyklos durų.

Ir tada, pirmą kartą po ilgo laikotarpio, Greisė pravirko.

Greisė tikėjosi dviejų policininkų civiliniais drabužiais. Taip rodydavo per televiziją. Vienas turėjo būti šiurkštus veteranas. Kitas — jaunas ir gražus. Per didelė televizijos įtaka. Miesto policija atsiuntė pareigūną, vilkintį kelių patrulio uniforma. Jis atvažiavo policijos automobiliu.

Jis prisistatė esąs pareigūnas Deilis. Policininkas buvo iš tiesų jaunas, labai jaunas, aknės paženklintu vaikišku veideliu. Treniruotu raumeningu kūnu. Trumpos rankovės lyg tvarstis apgulė jo išpampusius raumenis. Pareigūnas Deilis kalbėjo nuobodžiai kantriu, monotonišku tonu, lyg pirmaklasiams pasakotų, kaip saugiai važiuoti dviračiu.

Jis atvyko praėjus dešimčiai minučių po to, kai Greisė paskambino neskubia policijos linija. Paprastai, paaiškino jai dispečeris, ji pati turėtų atvykti ir parašyti pareiškimą. Bet taip nutiko, kad pareigūnas Deilis, esantis tame rajone, galės užsukti. Jai pasisekė.

Deilis pasiėmė laiško dydžio popieriaus lapą ir pasidėjo jį ant kavos stalelio. Jis spustelėjo savo rašiklį ir pradėjo klausinėti.

— Dingusio asmens vardas?

— Džonas Losonas. Tačiau jį vadina Džeku.

Jis užsirašė.

— Adresas ir telefono numeris?

Ji pasakė.

— Gimimo vieta?

— Los Andželas, Kalifornija.

Jis paklausė, koks jo ūgis, svoris, akių ir plaukų spalva. Pasiteiravo, ar Džekas turi randų, kokių nors kūno defektų, tatuiruočių. Paklausė, kur galėjo išvykti.

— Aš nežinau, — atsakė Greisė. — Būtent todėl jums ir paskambinau.

Pareigūnas Deilis linktelėjo.

— Kaip suprantu, jūsų vyras perkopęs emancipacijos amžių?

— Atsiprašau?

— Jam daugiau nei aštuoniolika metų?

— Taip.

— Tai sunkina padėtį.

— Kodėl?

— Mes gavome naujus nurodymus, kaip pildyti pareiškimą apie dingusį asmenį. Juos priėmė tik prieš kelias savaites.

— Nesu tikra, kad suprantu.

Jis vaizdžiai atsiduso.

— Matote, tam, kad galėtume įvesti jo duomenis į kompiuterį, jis turi atitikti tam tikrus kriterijus. — Deilis išsitraukė dar vieną popieriaus lapą. — Ar jūsų vyras neįgalus?

— Ne.

— Jam gresia pavojus?

— Ką turite omeny?

Deilis paskaitė iš lapo:

— Suaugęs asmuo, dingęs drauge su kitu asmeniu aplinkybėmis, rodančiomis, kad jo ar jos saugumui gresia pavojus.

— Aš nežinau. Sakiau jums. Jis išvyko vakar vakare...

— Tada ne, — ištarė Deilis. Jis peržvelgė popieriaus lapą. — Trečias numeris. Priverstinis. Galbūt pagrobimas ar užpuolimas?

— Nežinau.

— Gerai. Ketvirtas numeris. Katastrofos auka. Gaisro ar lėktuvo katastrofos atvejis.

— Ne.

— Ir paskutinė kategorija. Ar jis paauglys? Na, mes tai jau aptarėme. — Jis padėjo popieriaus lapą. — Viskas. Negalime asmens ieškoti kompiuterine sistema, jei jis neatitinka vienos iš šių kategorijų.

— Taigi, jei kas nors dingsta kaip Džekas, jūs nieko nedarote?

— Nesakyčiau šitaip, ponia.

— Tai kaip sakytumėte?

— Mes neturime įrodymų, kad įvyko kažkas negero. Jei jų atsiras, mes iš karto pradėsime tyrimą.

— Vadinasi, dabar jūs nieko nesiimsite?

Deilis padėjo rašiklį. Jis pasilenkė į priekį, alkūnėmis įsirėmė į kelius. Kvėpavo sunkiai.

— Ar galiu kalbėti atvirai, ponia Loson?

— Prašyčiau.

— Dauguma tokių atvejų — sakyčiau, devyniasdešimt devyni iš šimto — rodo, kad vyras kažkur netoli. Šeimyninės problemos. Meilužė. Vyras nenori būti surastas.

— Čia ne toks atvejis.

Jis linktelėjo.

— Devyniasdešimt devyniais atvejais iš šimto mes būtent tai ir girdime iš žmonos.

Globėjiškas tonas ėmė ją nervinti. Greisė nesijautė galinti pasitikėti tuo jaunuoliu. Ji atsitraukė, lyg bijotų, jog papasakodama visą tiesą išduotų savo vyrą. Be to, gerai pagalvojus, kaip tai skambėtų?

Na, matote, tarp kitų „Fotomato“ nuotraukų, darytų sode Česteryje, aš radau keistą nuotrauką. Mano vyras pasakė, kad ten ne jis. Nuotrauka sena, ir tai tikrai sunku pasakyti. Tada Džekas išvažiavo iš namų...

— Ponia Loson?

— Taip.

— Ar suprantate, ką aš jums sakau?

— Manau, kad taip. Aš isterikė. Mano vyras pabėgo. Taigi bandau pasinaudoti policija ir jį susigrąžinti. Ar taip?

Jis išliko ramus.

— Turite suprasti. Mes negalime pradėti tyrimo, kol neturime pagrindo manyti, kad įvyko nusikaltimas. Tokios yra NNIC taisyklės. — Jis vėl parodė į savo popierius ir liūdniausiu balsu ištarė: — Tai yra Nacionalinio nusikaltimų informacijos centro taisyklės.

Ji pavartė akis.

— Net jei ir rastume jūsų vyrą, nepasakytume, kur jis. Gyvename laisvoje šalyje. Jis suaugęs žmogus. Mes negalime priversti jį grįžti.

— Aš tai suprantu.

— Mes galime tik subtiliais būdais pasiteirauti.

— Puiku.

— Pasakykite automobilio markę ir numerį.

— „Ford Windstar".

— Spalva?

— Tamsiai mėlyna.

— Metai?

Ji neprisiminė.

— Automobilio numeriai?

— Prasideda raide M.

Pareigūnas Deilis pakėlė akis. Greisė kvailai pasijuto.

— Viršuje turiu registracijos kopiją, — pasakė ji. — Galiu patikrinti.

— Ar rinkliavų būdelėse naudojatės leidimu?

— Taip.

Pareigūnas Deilis linktelėjo ir užsirašė. Greisė nuskubėjo į viršų ir surado reikiamą dokumentą. Ji išspausdino kopiją ir padavė pareigūnui Deiliui. Jis kažką užsirašė. Dar šio bei to paklausė. Ji pasakė faktus: Džekas grįžo iš darbo, padėjo suguldyti miegui vaikus, išvažiavo tikriausiai produktų... viskas.

Maždaug po penkių minučių Deilis nusišypsojo ir liepė jai nesijaudinti. Ji pažvelgė į jį.

— Susisieksime su jumis po kelių valandų. Jei iki tol nieko nesužinosime, dar pasikalbėsime.

Jis išėjo. Greisė vėl pabandė paskambinti į kontorą. Vėl niekas

neatsakė. Ji pažvelgė į laikrodį. Beveik dešimta. „Fotomatas" tuoj atsidarys. Gerai.

Ji turėjo kelis klausimus Džošui Pūkų Gumulėliui.

6 skyrius

Čarleina Svein apsivilko naujus apatinius — karališkais nėriniais puoštą liemenėlę ir prie jos derančias kelnaites su juostele, ir atitraukė miegamojo užuolaidas.

Kažkas ne taip.

Antradienis. 10:30 ryto. Čarleinos vaikai buvo mokykloje. Jos vyras Maikas turėtų sėdėti už savo darbo stalo mieste, tarp ausies ir peties laikydamas telefono ragelį, ir pirštais maigyti rankogalius marškinių, kurių apykaklė kasdien vis labiau spaudė, tačiau jis buvo per daug išdidus, kad pripažintų, jog reikia didesnio dydžio drabužių.

Jos kaimynas, šlykštus padlaižys Fredis Saikas, turėtų šiuo metu būti namie.

Čarleina žvilgtelėjo į veidrodį. Darydavo tai ne per dažniausiai. Nebuvo jokio reikalo sau priminti, kad jai per keturiasdešimt. Figūra, pagalvojo ji, tebėra gera — neabejotinai padeda krūtis prilaikanti liemenėlė, nes tai, kas buvo putlu ir standu, nusilpo ir suminkštėjo. Čarleina mankštinosi. Tris rytus per savaitę lankė jogos užsiėmimus. Ji buvo geros formos, kovojo su tuo, kas neišvengiama, ir nesiliovė net tada, kai amžius darė savo.

Kas jai nutiko?

Akimirką pamirškim figūrą. Jaunystėje Čarleina Svein buvo nepaprastai energinga ir gyvybinga. Ambicinga ir veržli. Visi taip sakė. Tačiau laikui bėgant gyvenimas ją pristabdė.

Ar galėjo kaltinti dėl to vaikus? Maiką? Buvo laikas, kai jis negalėdavo ja pasisotinti, kai tokie jos drabužėliai priversdavo jį išpūsti akis ir varvinti seilę. Dabar jis vos vos žvilgteli.

Kada tai prasidėjo?

Ji negalėtų tiksliai pasakyti. Ji suprato, kad viskas keitėsi pamažu ir taip nepastebimai, kad dabar, įvertinus pokyčius, teliko pripažinti faktą. Ne vien jis kaltas. Ji tai suprato. Jos energija blėso, ypač nėštumo laikotarpiais, po gimdymų ir tada, kai išvargusi prižiūrėjo kūdikius. Ji manė, kad tai natūralu. Visi tai išgyvena. Tačiau dabar, žvelgdama atgal, ji gailėjosi, kad labiau nepasistengė, kol laikini pokyčiai nevirto ilgalaikiu apatiškumu.

Tačiau prisiminimai vis dar buvo gyvi. Maikas jai meilinosi. Jis ją stebindavo. Geisdavo jos. Kad ir kaip šiurkščiai skamba, tačiau jis anksčiau tiesiog šokdavo ant jos. O dabar tenorėjo mechaniško sekso: tamsa, niurnesys, atsipalaidavimas ir miegas.

Jie kalbėdavosi tik apie vaikus — koks pamokų tvarkaraštis, kada pasiimti, apie namų darbus, kada reikia užrašyti pas odontologą, kada jaunučių varžybos, kokia krepšinio programa, kada bus išvykos. Bet dėl to vėlgi negalėjo kaltinti tik Maiko. Kai Čarleina susitikdavo išgerti kavos su kaimynystėje gyvenančiomis klubo „Mama ir aš" moterimis, pašnekesiai būdavo tokie šleikščiai nuobodūs, kad jai norėjosi rėkti.

Čarleina Svein buvo slopinama.

Jos motina — paika kaimo klubo pietų karalienė — sakė, kad toks yra gyvenimas. O Čarleina, pasak jos, turėjo viską, ko tik moteris gali norėti, taigi jos lūkesčiai paprasčiausiai nerealūs. Ir liūdniausia, kad Čarleina baiminosi, jog motina teisi.

Ji apžiūrėjo savo makiažą. Užtepė dar lūpų dažų ir daugiau skaistalų, paskui atsitraukė ir įvertino save. Taip, atrodė kaip kekšė. Ji pasiėmė perkodano, kurį jos motina gėrė lyg pietų kokteilį, ir nurijo. Paskui įdėmiau, net prisimerkusi pažvelgė į veidrodį.

Ar dar yra kur senoji Čarleina?

Už dviejų kvartalų gyveno miela dviejų vaikų motina. Prieš du mėnesius ta miela moteris nuėjo prie geležinkelio bėgių ir pasiryžo savižudybei. Puolė po 11:10 Bergeno traukiniu, važiuojančiu į pietus. Siaubinga istorija. Kelias savaites visi apie tai šnekėjo. Kaip galėjo ta moteris, miela dviejų vaikų motina, taip nuskriausti savo vaikus? Kaip ji galėjo būti tokia savanaudė? O dabar, plepėdama su savo

draugėmis iš priemiesčio, Čarleina jausdavo dilgsint nedidelį pavydą. Tai mielai moteriai viskas buvo baigta. Turėjo palengvėti.

Kur Fredis?

Čarleina iš tiesų laukdavo tų antradienių dešimtos ryto. Tikriausiai tai ir buvo liūdniausia. Pirmąkart pastebėjusi, kad Fredis ją stebi, ji pasibjaurėjo ir supyko. Kada ir kaip šis dėmesys jai pasidarė priimtinas ir net, atleisk Dieve, pradėjo jaudinti? Ne, pagalvojo ji. Tai nebuvo jaudulys. Tai buvo... kažkas. Tai buvo viskas. Tai buvo kibirkštis. Tai reikėjo pajusti.

Čarleina laukė, kol jis atitrauks užuolaidas.

Taip nenutiko.

Keista. Gerai pagalvojusi, ji prisiminė, kad Fredis Saikas niekada neužtraukdavo užuolaidų. Jų valdos jungėsi vidiniais kiemais, tad jie vieninteliai galėjo žiūrėti vieni į kitų langus. Fredis niekada neužtraukdavo užuolaidų šioje namo pusėje. Kodėl dabar taip padarė?

Ji akimis perbėgo kitus langus. Visos užuolaidos buvo užtrauktos. Įdomu. Net ten, kur ji manė esant darbo kambarį. Žinoma, ji niekada kojos nebuvo įkėlusi į tą namą.

Ar Fredis keliavo? Gal jis išvyko?

Čarleina Svein lange pastebėjo savo atspindį ir susigėdo. Ji čiupo chalatą — apšiurusį savo vyro frotinį chalatą — ir jį apsirengė. Paskui pagalvojo, ar tik Maikas neužmezgė meilės romano. Gal kita moteris jį taip išvargina, kad dingsta jo kadaise nepasotinamas sekso troškimas? O gal ji jam tiesiog nebeįdomi? Čarleina nežinojo, kas geriau.

Kur Fredis?

Kaip žema, kaip iš tiesų niekinga, kad jai tiek daug reiškia toks žaidimas. Ji žiūrėjo į namą.

Kažkas sujudėjo.

Nežymiai. Šešėlis praslinko pro užuolaidų kraštą. Bet tai vis tiek judesys. Galbūt, tik galbūt, Fredis iš tiesų ją stebi, taip mėgindamas labiau susijaudinti. Juk taip gali būti, tiesa? Dauguma smalsuolių daro tai slapčia, juos jaudina šnipinėjimas. Gal jis paprasčiausiai nenori, kad Čarleina jį matytų. Gal jis dabar vogčiomis ją stebi.

Ar galėtų taip būti?

Ji atrišo diržą ir leido chalatui nuslysti nuo pečių. Drabužis dvokė vyrišku prakaitu ir pasenusiu odekolonu, kurį ji Maikui nupirko, rodos, prieš aštuonerius ar devynerius metus. Čarleina pajuto, kaip akyse ima kauptis ašaros. Tačiau ji nenusisuko.

Staiga kažkas sušvito tarp lango užuolaidų. Kažkas... mėlyna?

Ji prisimerkė. Kas tai?

Žiūronai. Kur jie? Maikas dėžę su visokiais niekais laikė savo spintoje. Ji susirado ją, pasirausė tarp krūvos laidų bei jungiklių ir ištraukė žiūronus. Ji prisiminė, kada jie juos pirko. Keliaudami kelioniniu laivu po Karibus. Laivas sustojo vienoje iš Virdžinijos salų, ir jie spontaniškai nusipirko šiuos žiūronus. Ji tai prisiminė, nes paprastai jie niekada nesielgdavo spontaniškai.

Čarleina pakėlė žiūronus prie akių. Jie automatiškai priartino vaizdą, taigi nieko nereikėjo reguliuoti. Prireikė kelių sekundžių, kol ji rado tarpelį tarp užuolaidų ir lango. Bet melsvas taškas buvo ten. Ji pamatė mirgėjimą ir užsimerkė. Turėjo suprasti.

Televizorius. Fredis įsijungė televizorių.

Jis buvo namie.

Čarleina stovėjo nejudėdama. Ji nebežinojo, kaip jaustis. Ji buvo priblokšta. Jos sūnus Klėjus mėgdavo groti dainelę iš filmo „Šrekas“ apie nevykėlį vyruką, sūnus pirštais ant pakaušio suformuodavo raidę „N“. Nevykėlis. Toks buvo Fredis Saikas. Ir dabar Fredis, tas šlykštus šliužas, tas Nevykėlis iš didžiosios „N“, mieliau žiūrėjo televizorių nei stebėjo jos tik apatiniais pridengtą kūną.

Ir vis tiek kažkas buvo keista.

Visos užuolaidos užleistos. Kodėl? Ji aštuonerius metus gyvena šalia Saiko namo. Net kai buvo gyva Fredžio motina, užuolaidos niekada nebūdavo užtrauktos. Čarleina dar kartą žvilgtelėjo pro žiūronus.

Televizorius išsijungė.

Ji laukė, kol kas nors įvyks. Fredis prarado laiko nuovoką, pamanė ji. Dabar užuolaidos prasiskleis. Jie pradės savo iškrypėlišką ritualą.

Tačiau to nenutiko.

Čarleina išgirdo tylų dūzgimą ir tučtuojau suprato, kas tai. Buvo įjungtos automatinės Fredžio garažo durys.

Ji priėjo arčiau lango. Pasigirdo užvedamo automobilio garsas, o paskui išriedėjo Fredžio *Honda*. Nuo priekinio stiklo atsispindėjo saulė. Ji akino, tad Čarleinai teko prisidengti delnu akis.

Automobilis pajudėjo, ir šviesa dingo. Dabar ji jau galėjo matyti, kas vairuoja.

Tai buvo ne Fredis.

Vidinis balsas paliepė Čarleinai pasitraukti, kad nebūtų matoma. Ji taip ir padarė. Prisispaudusi prie žemės, ji nušliaužė pasiimti chalato. Priglaudė frotinį drabužį sau prie krūtinės. Maiko ir pasenusio odekolono kvapo mišinys dabar keistai ramino.

Čarleina nusliūkino prie lango krašto. Prisispaudusi nugara prie sienos, kyštelėjo galvą.

Honda Accord sustojo. Vairuotojas, už vairo sėdintis azijietis, spoksojo į jos langą.

Čarleina skubiai vėl prisispaudė prie sienos. Ji tol stovėjo šitaip nejudėdama, sulaikiusi kvėpavimą, kol išgirdo, kad automobilis vėl pajudėjo. Net ir tada, tiesiog dėl saugumo, ji dar dešimt minučių pastovėjo.

Kai vėl pažvelgė pro langą, automobilio nebesimatė.

Šalia esančiame name buvo ramu.

7 skyrius

Lygiai 10:15 Greisė atvažiavo prie „Fotomato“.

Džošo Pūkų Gumulėlio nerado. Tiesą sakant, nieko nerado. Lentelėje ant parduotuvės lango, tikriausiai paliktoje nuo vakar vakaro, buvo užrašyta: „Uždaryta“.

Ji pažvelgė į užrašytas darbo valandas. Atidaroma dešimtą ryto.

Ji laukė. Dešimtą valandą dvidešimt minučių pasirodė pirmoji klientė — nerimastinga kokių 35-erių metų moteris, pakrapštė užrašą „Uždaryta", pažiūrėjo, kokios darbo valandos, patampė durų rankeną. Paskui dramatiškai atsiduso. Greisė užjaučiamai gūžtelėjo pečiais. Moteris supykusi nuėjo. Greisė laukė.

Kai parduotuvės niekas neatidarė ir 10:30, Greisė suprato, kad reikalai prasti. Ji pabandė vėl paskambinti Džekui į biurą. Jo linijoje vis įsijungdavo balso paštas — per daug formaliai skambantis įrašytas Džeko balsas, tad šį kartą ji pabandė susukti Danui. Šiaip ar taip, vakar vakare juodu kalbėjosi. Gal Danas ką žinos.

Ji surinko jo darbo numerį.

— Alio?

— Labas Danai, čia Greisė.

— Sveika! — truputį per entuziastingai pasisveikino jis. — Kaip tik ruošiausi tau skambinti.

— O?

— Kur Džekas?

— Nežinau.

Jis užsikirto.

— Kai sakai, kad nežinai...

— Tu jam vakar skambinai, tiesa?

— Taip.

— Apie ką judu kalbėjotės?

— Mes šią popietę turėjome surengti fenomitolio tyrinėjimų pristatymą.

— O dar apie ką?

— Ką turi galvoje, ką? Kas ką?

— Apie ką dar kalbėjotės?

— Apie nieką. Norėjau jo paklausti apie skaidrę. O ką? Kas atsitiko, Greise?

— Paskui jis išvažiavo.

— Na, ir ką?

— Nuo to laiko jo nemačiau.

— Palauk, sakydama, kad nematei jo?..

— Noriu pasakyti, kad jis negrįžo namo, nepaskambino, ir aš neturiu supratimo, kur jis yra.

— Jėzau, ar skambinai į policiją?

— Taip.

— Ir?

— Ir nieko.

— Dieve mano. Klausyk, aš jau einu iš čia. Tuoj atvažiuosiu.

— Ne, — ištarė ji. — Man viskas gerai.

— Ar tikrai?

— Visiškai. Turiu kai ką padaryti, — užsikirsdama pasakėji. Paskui perėmė telefoną į kitą ranką, nežinodama, kaip pasakyti tai, ką nori. — Ar Džekas gerai jautėsi?

— Turi omeny, darbe?

— Turiu omeny, visur.

— Taip, aišku, jis juk Džekas. Tu žinai.

— Nepastebėjai jokių pokyčių?

— Mes abu nervinomės dėl tų vaistų bandymų, jei tai nori pasakyti. Bet nieko neįprasto. Greise, ar esi tikra, kad tau manęs nereikia?

Jos telefonas pyptelėjo. Kažkas skambino.

— Man jau metas, Danai. Kažkas skambina.

— Tikriausiai Džekas. Paskambink man, jei tau ko reikės.

Ji nuspaudė mygtuką ir pasižiūrėjo, kas skambina. Ne Džekas. Bent jau ne iš savo mobiliojo. Numeris buvo slaptas.

— Alio?

— Ponia Loson, čia pareigūnas Deilis. Ar jūsų vyras grįžo?

— Ne.

— Bandžiau prisiskambinti į namus.

— Taip, aš išėjusi.

Pauzė.

— Kur jūs?

— Mieste.

— Kur mieste?

— Prie „Fotomato“ parduotuvės.

Ilgesnė pauzė.

— Nenoriu, kad nuskambėtų lyg kaltinimas, bet ar tai ne keista vieta būti, kai esate susirūpinusi dėl vyro?

— Pareigūne Deili?

— Taip?

— Yra toks naujas išradimas. Jis vadinamas mobiliuoju telefonu. Tiesą sakant, dabar jūs man į jį skambinate.

— Aš nenorėjau...

— Ar ką nors sužinojote apie mano vyrą?

— Tiesą sakant, dėl to jums ir skambinu. Į šį reikalą įsitraukė ir mano kapitonas. Jis norėtų jus dar kartą apklausti.

— Dar kartą?

— Taip.

— Ar tokia tvarka?

— Žinoma. — Nuskambėjo taip, lyg sakytų: „Taip, bet..."

— Ar ką sužinojote?

— Ne, noriu pasakyti, nieko, dėl ko vertėtų nerimauti.

— Ką tai reiškia?

— Kapitonui Perlmateriui ir man tiesiog reikia daugiau informacijos, ponia Loson.

Prie tuščios parduotuvės priėjo dar viena maždaug Greisės amžiaus klientė, tikriausiai neseniai plaukus nusidažiusi blondinė. Ji sudėjo delnus sau aplink akis ir įdėmiai pažvelgė vidun. Paskui susiraukė ir nužingsniavo šalin.

— Ar jūs abu dabar nuovadoje? — paklausė Greisė.

— Taip.

— Būsiu pas jus po trijų minučių.

Kapitonas Perlmateris paklausė:

— Kiek laiko judu su vyru gyvenate mieste?

Jie buvo susigrūdę kabinete, labiau tinkančiame mokyklos sargui nei miesto policijos kapitonui. Kaseltono policija persikėlė į buvusią miesto biblioteką, pastatą, turintį istoriją bei tradicijas, tačiau

nedaug patogumų. Kapitonas Stju Perlmateris sėdėjo už savo stalo. Pateikęs pirmą klausimą, jis atsilošė, susidėdamas rankas ant didoko pilvo. Pareigūnas Deilis atsišliejo į durų staktą, mėgindamas atrodyti ramus.

Greisė atsakė:

— Ketverius metus.

— Ar jums čia patinka?

— Ganėtinai.

— Puiku. — Perlmateris jai nusišypsojo lyg mokytojas, pritariantis atsakymui. — Jūs turite vaikų, tiesa?

— Taip.

— Kokio amžiaus?

— Aštuonerių ir šešerių.

— Aštuonerių ir šešerių, — liūdnai šypsodamasis pakartojo jis. — Na, puikus amžius. Ne kūdikiai, ir dar ne paaugliai.

Greisė nusprendė palaukti, ką jis toliau sakys.

— Ponia Loson, ar jūsų vyras kada nors anksčiau buvo dingęs?

— Ne.

— Ar turite vedybinių problemų?

— Ne.

Perlmateris skeptiškai į ją pasižiūrėjo. Jis nemirktelėjo, tačiau buvo panašu, kad taip nori padaryti.

— Tai viskas tobula, a?

Greisė neatsakė.

— Kaip susipažinote su savo vyru?

— Prašau?

— Paklausiau...

— Ką tai turi bendra su tuo, kas įvyko?

— Aš tiesiog bandau pajusti.

— Ką pajusti? Ar jūs ką nors radote, ar ne?

— Prašau. — Perlmateris pabandė išspausti, jo manymu, nuginkluojančią šypseną. — Aš tiesiog turiu ką nors užrašyti. Kad būtų koks pagrindas, suprantat? Tai kur jūs susipažinote su Džeku Losonu?

— Prancūzijoje.

Jis tai užsirašė.

— Jūs dailininkė, ar ne, ponia Loson?

— Taip.

— Taigi užjūriuose studijavote savo menus?

— Kapitone Perlmateri?

— Taip.

— Nenoriu įžeisti, bet ši apklausa juokinga.

Perlmateris dirstelėjo į Deilį. Paskui gūžtelėjo pečiais, parodydamas, kad nenorėjo nieko bloga.

— Gal jūs ir teisi.

— Ar jūs sužinojote ką nors, ar ne?

— Manau, pareigūnas Deilis paaiškino jums, kad jūsų vyras pilnametis, ir mes neįpareigoti ką nors pasakoti?

— Paaiškino.

— Tai va, mes nemanome, kad jis turi ką bendra su nusikaltimu, jei jūs dėl to nerimaujate.

— Kas verčia jus taip sakyti?

— Nėra jokių tai rodančių ženklų.

— Norite pasakyti, — ištarė ji, — kad jūs neradote kraujo dėmių ar ko panašaus?

— Tiesa. Bet dar daugiau... — Perlmateris vėl pažvelgė į Deilį. — Mes kai ką radome, nors turbūt neturėtume jums to sakyti.

Greisė pasimuistė kėdėje. Ji labai stengėsi pažvelgti jam į akis, bet jis į ją nežiūrėjo.

— Būčiau labai dėkinga, jei sužinočiau, ką jūs išsiaiškinote.

— Nedaug, — pasakė Perlmateris.

Ji laukė.

— Pareigūnas Deilis skambino į jūsų vyro biurą. Žinoma, jo ten nebuvo. Neabejoju, kad tai jūs jau žinote. Jis taip pat nepranešė, kad susirgo. Taigi mes nusprendėme dar šiek tiek pasiaiškinti. Kaip suprantate, neoficialiai.

— Suprantu.

— Jūs mums labai padėjote duodama savo automobilio leidimo

numerį. Mes patikrinome kompiuteriu. Kokiu laiku, sakėte, jūsų vyras vakar vakare išvyko iš namų?

— Apie dešimtą.

— Ir jūs manėte, kad jis nuvažiavo apsipirkti.

— Aš nežinau. Jis man nepasakė.

— Jis tiesiog atsistojo ir išėjo?

— Taip.

— Ir jūs nepaklausėte, kur jis eina?

— Aš buvau viršuje. Išgirdau, kaip užvedė automobilį.

— Gerai, tai aš ir norėjau sužinoti. — Perlmateris nusiėmė rankas nuo pilvo. — Jūs paskambinote jam į mobilųjį. Beveik tuoj pat. Teisingai?

— Taip.

— Na, matot, čia ir problema. Kodėl jis neatsiliepė į jūsų skambutį? Turiu omeny, jei norėjo su jumis kalbėtis?

Greisė suprato, kur jis lenkia.

— Ar manote, kad jūsų vyras... ką?.. vos išvažiavęs pateko į avariją? O gal kas nors jį užpuolė vos tik jis išvažiavo iš namų?

Greisė iš tiesų nebuvo apie tai pagalvojusi.

— Nežinau.

— Ar kada važiavote Niujorko greitkeliu?

Toks staigus temos pakeitimas ją pribloškė.

— Nedažnai tai darau, bet, žinoma, esu važiavusi.

— Ar kada važiavot į „Woodbury Commons"?

— Prekybos centrą?

— Taip.

— Taip, aš ten buvau.

— Kaip manote, kiek laiko reikia iki ten nuvažiuoti?

— Pusvalandžio. Ar ten jis važiavo?

— Abejoju, tik ne tokiu metu. Visos parduotuvės ten uždarytos. Tačiau prie išvažiavimo jis pasinaudojo savo leidimu, tiksliai 10:26 vakaro. Iš ten veda kelias į 17-ąją magistralę. Dešimties minučių tikslumu galiu pasakyti, kada jūsų vyras išvyko iš namų ir nuvažiavo tiesiai ten. O iš ten, kas žino, kur jis nuvažiavo. Už penkiolikos

mylių nuo ten yra 80-oji magistralė. Tad, jei nori, gali važiuoti tiesiai į Kaliforniją.

Ji sėdėjo.

— Taigi apibendrinkim, ponia Loson. Jūsų vyras išvažiuoja iš namų. Jūs tuoj pat jam paskambinat. Jis neatsako. Maždaug po pusės valandos, kaip mes žinome, jis pasuka Niujorko pusėn. Jei kas nors jį užpuolė ar jis pateko į avariją... Na, neįmanoma per tokį trumpą laiką būti apvogtam, be to, pasinaudota jo leidimu. Ar suprantate, ką aš jums sakau?

Greisė pažvelgė jam į akis.

— Kad aš isterikė tuščiagalvė, kurios vyras pabėgo.

— Aš visai ne tai noriu pasakyti. Tiesiog... na, mes iš tiesų šiuo atveju daugiau nebegalime kištis. Nebent... — Jis palinko šiek tiek arčiau jos. — Ponia Loson, ar yra dar kas nors, kas, jūsų manymu, galėtų mums padėti?

Greisė pabandė nesimuistyti. Ji žvilgtelėjo sau už nugaros. Pareigūnas Deilis nesujudėjo. Savo rankinėje ji turėjo tos keistos fotografijos kopiją. Ji pagalvojo apie Džošą Pūkų Gumulėlį ir apie tai, kad parduotuvė vis dar uždaryta. Laikas jiems papasakoti. Tiesą sakant, ji turėjo apie tai vakar papasakoti Deiliui.

— Nesu tikra, kad tai susiję, — pradėjo ji, kišdama ranką į rankinę.

Ji ištraukė nuotraukos kopiją ir ištiesė ją Perlmateriui. Šis pasiėmė skaitymo akinius, marškinių krašteliu juos pavalė ir užsidėjo. Deilis apėjo aplinkui ir palinko prie kapitono. Ji papasakojo jiems radusi šią nuotrauką tarp kitų. Abu pareigūnai žiūrėjo į ją taip, lyg ji būtų išsitraukusi žirkles ir pradėjusi skustis sau galvą.

Kai Greisė baigė, kapitonas Perlmateris parodė į nuotrauką ir ištarė:

— Ir jūs esate tikra, kad tai jūsų vyras?

— Aš taip manau.

— Bet nesate įsitikinusi?

— Beveik tikra.

Jis linktelėjo taip, kaip žmonės linkteli manydami, kad esi pamišėlis.

— O kiti žmonės nuotraukoje? Kas ta mergina, kurią kažkas perbraukė?

— Aš jų nepažįstu.

— O jūsų vyras. Jis sakė, kad čia ne jis, tiesa?

— Tiesa.

— Taigi, jei čia ne jis, tuomet ta nuotrauka nieko nereiškia. O jei tai jis... — Perlmateris nusiėmė akinius, — tada jis jums melavo. Ar teisingai, ponia Loson?

Suskambo jos mobilusis telefonas. Greisė greitai jį pačiupo ir pažvelgė į numerį.

Tai buvo Džekas.

Akimirką ji įsitempė. Greisė norėjo atsiprašyti, tačiau abu, Perlmateris ir Deilis, spoksojo į ją. Prašyti privatumo čia buvo ne vieta. Ji paspaudė mygtuką atsiliepti ir prisidėjo telefoną prie ausies.

— Džekai?

— Labas.

Išgirdusi jo balsą ji lyg ir turėjo atsikvėpti. Bet taip nebuvo.

Džekas ištarė:

— Bandžiau prisiskambinti tau į namus. Kur tu?

— Kur aš?

— Klausyk, negaliu ilgai kalbėti. Atleisk, kad taip pabėgau.

Jis bandė kalbėti įprastiniu tonu, tačiau jam nesisekė.

— Man reikia kelių dienų, — pasakė jis.

— Apie ką kalbi?

— Kur tu, Greise?

— Aš policijos nuovadoje.

— Paskambinai policijai?

Jos akys susidūrė su Perlmaterio. Jis pakrutino pirštus, lyg sakytų: „Duokit man telefoną, panelyte. Aš sutvarkysiu."

— Klausyk, Greise, tik duok man kelias dienas. Aš... — Džekas nutilo. Ir tada jis pasakė kai ką, kas padidino jos baimę dešimteriopai. — Man reikia šiek tiek erdvės.

— Erdvės, — pakartojo ji.

— Taip. Trupučio erdvės. Tai viskas. Pasakyk policijai, kad aš atsiprašau. Dabar turiu eiti. Gerai? Netrukus grįšiu.

— Džekai?

Jis neatsakė.

— Aš tave myliu, — pasakė Greisė.

Tačiau telefonas jau buvo išjungtas.

8 skyrius

Erdvės. Džekas pasakė, kad jam reikia erdvės. Visa tai buvo netiesa.

Visai nesvarbu, kad „reikia erdvės" buvo vieni iš tų nevykusių, šleikščių, banalių ir plačiausiai vartojamų šiais laikais beprasmių žodžių. „Reikia erdvės" — siaubingas eufemizmas, norint pasakyti: „Man taip čia nusibodo." Gal tai turėjo būti priežastis, tačiau iš tiesų viskas buvo daug rimčiau.

Dabar Greisė buvo namie. Ji sumurmėjo atsiprašymą Perlmateriui ir Deiliui. Abu vyriškiai, žvelgdami į ją su gailesčiu, pasakė, kad toks jų darbas, kad jiems labai gaila. Greisė oficialiai linktelėjo ir išėjo pro duris.

Iš telefono skambučio ji suprato kai ką svarbaus.

Džeką ištiko bėda.

Ji neperlenkė lazdos taip sureaguodama. Jo dingimas neturėjo nieko bendra su pabėgimu ar baime įsipareigoti. Tai nebuvo nelaimingas atsitikimas. To nebuvo tikėtasi ir tai nebuvo planuota. Ji paėmė iš fotoparduotuvės nuotrauką. Džekas pamatė ją ir išbėgo.

O dabar jam grėsė rimtas pavojus.

Ji niekaip negalėtų to paaiškinti policijai. Pirmiausia jie ja nepatikėtų. Jie pareikštų, kad ji klysta arba yra naivi. Gal tiesiai ir nepasakytų. Gal jie juoktųsi iš jos, o tai siaubingai ją nervintų, be to, būtų tik

tuščias laiko švaistymas. Dar prieš Džeko skambutį, jie buvo įsitikinę, kad jis pabėgo. Joks paaiškinimas nepakeistų jų požiūrio.

O gal taip ir geriau.

Greisė pabandė įskaityti tarp eilučių. Džekas susirūpino, kad įsikišo policija. Tai buvo akivaizdu. Kai ji pasakė, kad yra policijos nuovadoje, jo balse išgirdo apgailestavimo gaidelę. Tai nebuvo vaidyba.

Erdvės.

Štai kur esmė. Jei jis būtų tiesiog pasakęs, kad kelioms dienoms išvyksta, kad jam reikia nuleisti garą, kad išvažiuoja su striptizo šokėja, su kuria susipažino „Satin Dolls" klube, gal ji ir nebūtų patikėjusi, bet tai bent jau būtų realesnė galimybė. Bet Džekas to nepadarė. Jis tiksliai pasakė savo dingimo priežastį. Jis net pakartojo.

Džekui reikėjo erdvės.

Šeimyniniai šifrai. Visos poros jų turi. Dauguma gana kvaili. Pavyzdžiui, Bilio Kristalo filme „Ponas Šeštadienio Vakaras" buvo scena, kai komikas Kristalas, rodydamas į senuką su siaubingu peruku, ištarė: „Ar tai perukas? Jei ką, tai aš patikėjau." Ir dabar, kai tik juodu su Džeku pamatydavo vyrą, kuris galėjo nešioti peruką, vienas jų pasižiūrėdavo į kitą ir ištardavo: „Jei ką?", o kitas sutuoktinis turėdavo pritarti arba ne. Greisė su Džeku pradėjo „jei ką" vartoti ir kitiems „tuštiems" dalykams įvardyti — plastinėms nosies operacijoms, krūtų implantams ir panašiai.

Posakio „reikia erdvės" atsiradimas buvo dar dviprasmiškesnis.

Nepaisant dabartinės keblios padėties, Greisės skruostai, tai prisiminus, išraudo. Seksas su Džeku visada buvo nuostabus, tačiau per ilgus jų gyvenimo metus buvo visko — ir nuosmukių, ir pakilimų. Tai įvyko prieš dvejus metus per vieną iš tų nuostabių pakilimų. Tuo metu jie išgyveno kūniško kūrybingumo fazę. Dar tiksliau — mylėdavosi viešose vietose.

Jie greitai pasimylėjo vieno iš prabangių grožio salonų persirengimo kambaryje. Glamonėjosi garsaus Brodvėjaus muzikinio teatro privačiame balkone. O kai mylėjosi angliško stiliaus raudonoje telefono būdelėje, esančioje ramioje Alendalo gatvelėje Naujajame Džersyje, Džekas vos ne kulminacijos metu netikėtai sušvokštė: „Man reikia erdvės."

Greisė pakėlė į jį akis.

— Nesupratau?

— Tiesiogine prasme. Atsitrauk! Telefono ragelis remiasi man į kaklą!

Jie abu juokėsi. Ir dabar Greisė užsimerkė ir švelniai nusišypsojo. Taip „reikia erdvės" buvo įtraukta į šeimos kalbos žodyną. Džekas nebūtų šiaip sau ištaręs tos frazės. Jis jai norėjo kažką pasakyti, įspėti, leisti suprasti, kad sako tai, ko nenori.

Taigi ką jis norėjo pasakyti?

Aišku, Džekas negalėjo laisvai kalbėti. Kažkas klausėsi. Kas? Ar su juo kas nors buvo, ar jis baiminosi tiesiog todėl, kad ji bendravo su policininkais? Greisė tikėjosi, kad priežastis pastaroji, kad Džekas buvo vienas ir paprasčiausiai nenorėjo, jog kištųsi policija.

Tačiau apibendrinusi visus faktus ji suprato, kad greičiausiai buvo ne taip.

Jei Džekas galėjo laisvai kalbėti, kodėl jis dar kartą jai nepaskambino? Jis turėjo suprasti, kad dabar jau ji nebe policijos nuovadoje. Būdamas sveikas ir vienas, Džekas vėl paskambintų bent jau pranešti, kas vyksta. Tačiau jis to nepadarė.

Vadinasi, Džekas ne vienas, jam iškilo grėsmė.

Ar jis norėjo, kad ji veiktų, ar kad ramiai sėdėtų? Kiek ji pažinojo Džeką, jis siuntė jai signalą žinodamas, kad Greisė nesėdės rankų sudėjusi. Tai jai nebūdinga. Džekas tai suprato. Ji bandys jį surasti.

Tikriausiai jis to ir tikėjosi.

Žinoma, visa tai buvo tik spėlionės. Ji gerai pažinojo savo vyrą, taigi jos spėlionės buvo daugiau nei fantazijos. Bet ar tikrai? Gal ji tik bando pateisinti savo sprendimą veikti.

Nesvarbu. Šiaip ar taip, ji su tuo susijusi.

Greisė dar kartą apgalvojo viską, ką jau žinojo. Džekas važiavo Niujorko greitkeliu. Ką jie ten pažinojo? Kodėl jis važiavo tuo keliu taip vėlai vakare?

Ji neturėjo supratimo.

Bet...

Pradėkim nuo pradžių: Džekas grįžta namo. Jis pamato fotografiją. Būtent tai jį išveda iš pusiausvyros. Fotografija. Jis pamato ją ant virtuvės spintelės stalviršio. Greisė pradeda jo klausinėti. Jam paskambina Danas. Ir tada jis nueina į savo kabinetą...

Stop. Jo kabinetas.

Greisė nuskubėjo koridoriumi. „Kabinetas" buvo per daug įmantrus žodis tai apverstai, atitvertai verandai. Tinkas vietomis buvo aptrupėjęs. Žiemą čia visada siautėjo skersvėjis, o artinantis vasarai pasidarydavo tvanku. Kabinete kabojo kelios vaikų nuotraukos pigiais rėmeliais ir du jos paveikslai brangiais rėmais. Kabinete nebuvo jokių asmeninių daiktų. Nieko negalėjai suprasti apie kabineto šeimininko praeitį — jokių suvenyrų, jokių minkštų kamuoliukų su draugų parašais, jokių fotografijų iš golfo aikštelės. Tik kelios farmacininkų dovanėlės — tušinukai, padėkliukai ar popieriaus laikikliai — nebuvo jokių daiktų, išduodančių, kas iš tiesų yra Džekas — ne tik vyras, tėvas ir mokslininkas.

Bet gal tai ir buvo viskas.

Greisė pasijuto keistai, lyg šnipinėtų. Jie abu gerbė vienas kito asmeninę erdvę. Jie kiekvienas turėjo po kambarį, kurio durys kitam buvo uždarytos. Greisei visada tai buvo priimtina. Ji net buvo įtikinusi save, kad tai į naudą. Dabar ji svarstė. Ar taip buvo todėl, kad ji norėjo suteikti Džekui erdvės, ar dėl to, kad baiminosi kaišioti nosį ne į savo reikalus.

Kompiuteris buvo įjungtas. Džeko kompiuterio ekrane švietė nuotrauka iš oficialaus Greisės Loson tinklalapio. Akimirką Greisė spoksojo į pilką kėdę, pirktą vietos parduvėje, ir įsivaizdavo ant jos sėdintį Džeką, kas rytą įjungiantį kompiuterį, iš kurio ekrano pasveikina jos veidas. Tai buvo graži Greisės nuotrauka, o šalia keli jos darbai. Ferlis, jos agentas, neseniai primygtinai pareikalavo, kad ji pridėtų tą nuotrauką prie visų parduodamų darbų. Jis pasakė priežastį: „Tu gražuolė." Greisė sutiko nenoriai. Asmeninė nuotrauka visada padėdavo menininkams reklamuoti savo darbus. Na, scenoje ir kine, žinoma, svarbu, kaip atrodai. Net rašytojai spekuliavo savo išvaizda, ant knygų spausdindami savo kruopščiai nudailintus por-

tretus, išryškinančius ugningas tamsias literato vunderkindo akis. Bet Greisės tapybos pasaulis anksčiau lyg ir buvo atsparus tokiam spaudimui, nepaisė paties kūrėjo fizinio grožio. Juk pats žanras atspindėjo fizinį pasaulį.

Tačiau dabar viskas pasikeitė.

Žinoma, menininkas supranta estetikos svarbą. Estetika — daugiau nei tik suvokimas. Ji keičia realybę. Puikus pavyzdys: jei Greisė būtų buvusi stora ar negraži, televizijos komanda nebūtų filmavusi jos siaubingų žaizdų po Bostono skerdynių. Jei ji būtų fiziškai nepatraukli, jos nebūtų vadinę „išlikusiu gyvu žmogumi", nekaltąja, Sutraiškytu angelu — taip ji buvo pavadinta vieno straipsnio antraštėje. Žiniasklaida visada parodydavo ją perduodama medicinos naujienas. Spauda — ne, visa šalis reikalavo tikslių žinių apie jos būklę. Į jos palatą užsukdavo aukų šeimos, sėdėdavo su ja, ieškodavo jos veide ko nors, kas primintų jų pačių prarastus vaikus.

Ar jie būtų elgęsi taip pat, jei ji nebūtų patraukli?

Greisė nenorėjo tuo spekuliuoti. Tačiau vienas per daug sąžiningas meno kritikas jai pasakė: „Mes nelabai domimės paveikslais, kurie turi mažai estetinio žavesio, kodėl kitaip turėtų būti su žmonėmis?"

Net prieš Bostono skerdynes Greisė norėjo tapti dailininke. Bet kažko trūko — kažko, ką sunkiai įmanoma paaiškinti. Ta patirtis padėjo pakilti jai į kitą meniško supratimo lygmenį. Taip, ji suprato, kaip pretenzingai tai skambėjo. Anksčiau ji nepaisė to meno mokyklų teiginio: turi kentėti dėl savo meno; reikia tragedijos, kad suteiktum savo darbui kokybės. Anksčiau ta frazė jai atrodė tuščia, bet dabar ji suprato, kad iš tiesų taip yra.

Jos darbai nesąmoningai ir neapčiuopiamai pasikeitė. Atsirado daugiau emocijų, daugiau gyvybingumo, daugiau... svaigulio. Jos darbai pasidarė tamsesni, piktesni, vaizdingesni. Žmonės domėjosi, ar ji kada piešė kokią sceną iš tos siaubingos dienos. Paprastai ji atsakydavo parodydama vieną portretą — jauną vilties kupiną veidą, į kurį žiūrint darėsi aišku, kad tuoj bus suknežintas. Tačiau tikrasis atsakymas buvo tas, kad Bostono skerdynės paliko savo šešėlį visur, prie ko tik ji prisilietė.

Greisė atsisėdo prie Džeko stalo. Telefonas stovėjo jai iš dešinės. Ji pakėlė ragelį nusprendusi pirmiausia išmėginti paprasčiausią dalyką — paspausti mygtuką, pakartojantį paskutinį rinktą numerį.

Džeko telefonas — naujas „Panasonic" modelis — turėjo ekraną, kuriame buvo matyti rinktas telefono numeris. Rajono kodas 212. Niujorkas. Ji laukė. Po trečio signalo atsiliepė moteris: „Bartono ir Krimštein teisės kontora."

Greisė nežinojo, ką sakyti.

— Alio?

— Čia skambina Greisė Loson.

— Kur peradresuoti jūsų skambutį?

Geras klausimas.

— Kiek teisininkų dirba firmoje?

— Tikrai negaliu pasakyti. Ar norite, kad su kuriuo nors jus sujungčiau?

— Taip, prašyčiau.

Pauzė. Dabar jau balsas skambėjo šiek tiek nekantriai.

— Su kuriuo būtent?

Greisė pasižiūrėjo į telefono ekraną. Ten buvo per daug skaičių. Dabar ji tai pastebėjo. Paprastai skambinant į užmiestį renkama vienuolika skaičių. Bet ten buvo penkiolika, įskaitant žvaigždutę. Ji svarstė. Jei Džekas skambino, tai turėjo vykti vakar vėlai vakare. Administratorė jau turėjo nebedirbti. Džekas tikriausiai paspaudė žvaigždutę ir surinko papildomą numerį.

— Ponia?

— Papildomas numeris 4-6-3, — pasakė ji, skaitydama iš ekrano.

— Tuoj sujungsiu.

Pasigirdo trys signalai.

— Sandros Koval linija.

— Prašyčiau ponią Koval.

— Ar galiu paklausti, kas skambina?

— Greisė Loson.

— Ir kokiu klausimu?

— Dėl savo vyro Džeko.

— Prašau palaukti.

Greisė sugniaužė ragelį. Po trisdešimties sekundžių vėl pasigirdo tas pats balsas.

— Atleiskite, ponia Koval susirinkime.

— Tai skubu.

— Atsiprašau...

— Man reikia tik sekundėlės jos laiko. Pasakykite jai, kad tai labai svarbu.

Atodūsis buvo per daug garsus.

— Prašau palaukti.

Ragelyje pasigirdo Muzako „Nirvanos" versija „Kvepia kaip paauglio siela". Muzika keistai ramino.

— Kuo galiu jums padėti?

Balsas buvo profesionalo.

— Ponia Koval?

— Taip?

— Aš esu Greisė Loson.

— Ko jūs norite?

— Vakar į jūsų kontorą skambino Džekas Losonas.

Ji nieko neatsakė.

— Jis dingo.

— Prašau?

— Mano vyras dingo.

— Man labai gaila tai girdėti, bet aš nesuprantu...

— Ar jūs žinote, kur jis, ponia Koval?

— Kodėl gi aš turėčiau žinoti?

— Jis jums skambino vakar vakare. Prieš dingdamas.

— Na, ir?

— Aš paspaudžiau pakartojimo mygtuką. Pamačiau šį numerį.

— Ponia Loson, šioje firmoje dirba daugiau nei du šimtai teisininkų. Jis galėjo skambinti bet kuriam iš jų.

— Ne. Čia, telefono ekranėlyje, matyti jūsų papildomas numeris. Jis skambino jums.

Jokio atsako.

— Ponia Koval?

— Klausau jūsų.

— Kodėl mano vyras jums skambino?

— Neturiu jums ką pasakyti.

— Ar jūs žinote, kur jis?

— Ponia Loson, ar esate ką nors girdėjusi apie teisininko ir kliento teises?

— Žinoma.

Vėl tyla.

— Ar sakote, kad mano vyras skambino jums juridiniu klausimu?

— Negaliu su jumis aptarinėti situacijos. Viso gero.

9 skyrius

Greisė netruko išsiaiškinti.

Internetas gali būti nuostabus įrankis, jei teisingai jį naudosi. Greisė „Google" išplėstinės paieškos laukelyje įvedė žodžius „Sandra Koval". Ji patikrino „Bartono ir Krimštein" interneto puslapį. Ten buvo visų firmoje dirbančių teisininkų biografijos. Sandra Koval studijavo Nortvesterne. Teisininko laipsnį įgijo Los Andželo universitete. Sprendžiant iš studijų metų, Sandrai Koval dabar turėjo būti apie keturiasdešimt dvejus metus. Tinklalapio duomenimis, ji buvo ištekėjusi už kažkokio Haroldo Kovalio. Jie turėjo tris vaikus.

Gyveno Los Andžele.

Tai buvo keista.

Greisė dar šiek tiek pašniukštinėjo, kai ką net senstelėjusiu būdu — telefonu. Po truputį viskas pradėjo aiškėti. Tik liko vis dar neaišku, kaip su tuo susijusi nuotrauka.

Nuvažiuoti iki Manhatano prireikė mažiau nei valandos. „Bartono ir Krimštein" priimamasis buvo penktame aukšte. Administratorė–apsaugininkė jai vos vos šyptelėjo.

— Taip?

— Greisė Loson pas Sandrą Koval.

Administratorė paskambino ir kalbėjo pašnibždomis. Po minutėlės ji ištarė:

— Ponia Koval tuoj pat ateis.

Kokia staigmena! Greisė buvo pasiruošusi ilgoms deryboms ar ilgam laukimui. Ji žinojo, kaip atrodo Koval — „Bartono ir Krimštein" interneto puslapyje buvo jos nuotrauka, tad Greisė net buvo susitaikiusi su faktu, kad teks pastoti kelią tai atvokatei, kai ji ruošis išeiti.

Galiausiai Greisė nusprendė bandyti laimę ir važiuoti į Manhataną nesusitarusi dėl susitikimo telefonu. Ji ne tiek norėjo padaryti staigmeną, kiek stoti akis į akį prieš Sandrą Koval. Galima vadinti tai būtinybe. Galima — smalsumu. Bet Greisė turėjo savo akimis pamatyti tą moterį.

Buvo dar gana anksti. Ema po pamokų turi užsiėmimų. Maksas šiandien dalyvauja „praturtinimo programoje". Taigi dar kelias valandas nereikės nė vieno iš jų pasiimti.

„Bartono ir Krimštein" priimamasis iš dalies atspindėjo senovinį teisininkų pasaulį — daug raudonmedžio, prabangūs kilimai, gobelenais apmuštos kėdės — dekoras, iš kurio galima spręsti apie paslaugų kainas. Taip pat tas priimamasis bylojo, kad čia kreipiasi įžymybės. Sienas puošė daugiausia Hesteros Krimštein, garsios TV teisininkės, fotografijos. Krimštein televizijoje vedė laidą, sumaniai pavadintą „Krimštein tiria nusikaltimą". Fotografijose taip pat buvo ponia Krimštein su aktorių, politikų, klientų grupelėmis. Kai kuriose nuotraukose buvo ir vienų, ir kitų.

Greisė tyrinėjo fotografiją, kurioje Hestera Krimštein stovėjo šalia patrauklios tamsaus gymio moters, kai jai už nugaros pasigirdo balsas:

— Tai Esperanza Diaz. Profesionali imtynininkė, neteisingai nuteista už žmogžudystę.

Greisė atsisuko.

— Mažoji Pokahonta, — ištarė ji.

— Atsiprašau?

Greisė parodė į fotografiją.

— Jos pravardė mažoji Pokahonta.

— Iš kur tai žinote?

Greisė gūžtelėjo pečiais.

— Aš įsimenu niekam nereikalingus dalykus.

Akimirką Greisė atvirai spoksojo į Sandrą Koval. Ši atsikrenkštė ir demonstratyviai žvilgtelėjo į savo laikrodį.

— Neturiu daug laiko. Prašome čia.

Kol abi moterys koridoriumi nuėjo iki konferencijų salės, nė viena neištarė nė žodžio. Salėje stovėjo ilgas stalas su gal kokia dvidešimčia kėdžių, kurio vidury pilkas mikrofonas įtartinai atrodė kaip numestas aštuonkojis. Ant stalelio kampe buvo pridėta įvairių gaiviųjų gėrimų bei vandens buteliukų.

Sandra Koval laikėsi atstumo. Ji sukryžiavo rankas ant krūtinės ir atsistojo taip, lyg sakytų: „Na?“

— Aš apie jus šiek tiek pašniukštinėjau, — pasakė Greisė.

— Gal norite atsisėsti?

— Ne.

— Neprieštarausite, jei aš prisėsiu?

— Darykit, kaip norit.

— O gal atsigersit?

— Ne.

Sandra Koval įsipylė sau dietinės kokakolos. Ji buvo iš tų, apie kurias sakoma „daili“ moteris, ne graži ar simpatiška. Jos plaukai buvo pradėję žilti, kas jai labai tiko. Figūra liekna, lūpos putlios. Laikysena — išdidi, leidžianti kitiems suprasti, kad ji pasitiki savimi ir yra pasiruošusi grumtis.

— Kodėl mes ne jūsų kabinete?

— Jums nepatinka ši patalpa?

— Ji truputį didoka.

Sandra Koval gūžtelėjo pečiais.

— Jūs čia neturite kabineto, tiesa?

— Jūs pasakykit.

— Man telefonu atsiliepusi moteris pasakė: „Sandros Koval linija“.

— Aha.

— Ji pasakė: linija. Linija. Ne kabinetas.

— Ir tai turėtų ką nors reikšti?

— Šiaip ne, — atsakė Greisė. — Bet aš patikrinau šios teisinės įmonės tinklalapį. Jūs gyvenate Los Andžele. Netoli „Bartono ir Krimštein“ vakarinės pakrantės biuro.

— Visiškai teisingai.

— Ten jūs dirbate. Jūs čia tik lankotės. Kodėl?

— Kriminalinė byla, — pasakė ji. — Neteisingai nuteistas nekaltas žmogus.

— Argi ne visi tokie?

— Ne, — lėtai atsakė Sandra Koval. — Visiškai ne.

Greisė priėjo arčiau jos.

— Jūs nesate Džeko teisininkė, — pasakė ji. — Jūs jo sesuo.

Sandra Koval žiūrėjo į savo gėrimą.

— Skambinau į jūsų teisės mokyklą. Jie patvirtino mano įtarimus. Sandra Koval — ištekėjusios moters pavardė. Mokyklą baigusi moteris buvo vardu Sandra Loson. Dar patikrinau „LoMar garantą“. Jūsų senelio firmą. Sandra Koval yra jos sąrašuose.

Ji ironiškai nusišypsojo.

— Oho, mažytis Šerlokas.

— Taigi kur jis? — paklausė Greisė.

— Kiek laiko judu susituokę?

— Dešimt metų.

— Kiek kartų per tą laiką Džekas apie mane kalbėjo?

— Praktiškai nė karto.

Sandra Koval išskėtė rankas.

— Būtent. Tai kodėl aš turėčiau žinoti, kur jis?

— Nes jis jums skambino.

— Taip jūs sakote.

— Aš paspaudžiau skambučio pakartojimo mygtuką.

— Taip, jau sakėte man tai telefonu.

— Norite pasakyti, kad jis jums neskambino?

— Kada neva jis skambino?

— Neva?

Sandra Koval gūžtelėjo pečiais.

— Visada teisininkė.

— Vakar vakare. Apie dešimtą.

— Na, tada jums pasakysiu, kad manęs čia nebuvo.

— Kur jūs buvote?

— Savo viešbutyje.

— Bet Džekas skambino jūsų linija.

— Jei jis ir skambino, niekas neatsiliepė. Tik ne tokiu metu. Turėjo įsijungti balso paštas.

— Ar tikrinote šiandien pranešimus?

— Žinoma. Ir nė vieno iš Džeko.

Greisė bandė suprasti.

— Kada jūs paskutinį kartą kalbėjotės su Džeku?

— Labai seniai.

— Kaip seniai?

Jos žvilgsnis nuslydo į šoną.

— Mes nesikalbėjome nuo tada, kai jis išvyko anapus vandenyno.

— Tai buvo prieš penkiolika metų.

Sandra Koval gurkštelėjo kokakolos.

— Iš kur jis vis dar galėtų žinoti jūsų telefono numerį? — paklausė Greisė.

— Jūs gyvenate Kaseltone, Šiaurės aveniu 221. Turite dvi telefono linijas — vieną telefonui, kitą — faksui. — Sandra mintinai išbėrė du numerius.

Abi moterys žiūrėjo viena į kitą.

— Bet jūs niekada neskambinote?

Sandros Koval balsas buvo tylus:

— Niekada.

Garsiakalbis sucypė: „Sandra?“

— Taip?

— Hestera nori jus matyti savo kabinete.

— Jau einu. — Sandra Koval nuleido akis. — Dabar turiu eiti.

— Kodėl Džekas galėtų jums skambinti?

— Nežinau.

— Jis pateko į bėdą.

— Čia jūs taip manote.

— Jis dingo.

— Ne pirmą kartą, Greise.

Patalpa, rodos, sumažėjo.

— Kas įvyko tarp jūsų ir Džeko?

— Neturėčiau to pasakoti.

— Po velnių, aišku, kad turėtumėt.

Sandra pasimuistė savo kėdėje.

— Sakėt, kad jis dingo?

— Taip.

— Džekas nepaskambino?

— Tiesą sakant, paskambino.

Tai ją suglumino.

— O ką paskambinęs jis sakė?

— Kad jam reikia erdvės. Bet jis ne tai turėjo omeny. Tai kodas.

Sandra šyptelėjo. Greisė ištraukė fotografiją ir padėjo ją ant stalo. Kambaryje ėmė trūkti oro. Sandra Koval pažvelgė žemyn ir Greisė pamatė, kad jos kūnas suvirpėjo.

— Kas čia, po velnių?

— Keista, — ištarė Greisė.

— Kas?

— Tiksliai tokius pat žodžius šią nuotrauką pamatęs ištarė Džekas.

Sandra vis dar spoksojo į nuotrauką.

— Čia jis, tiesa? Viduryje, su barzda? — paklausė Greisė.

— Nežinau.

— Aišku, kad žinote. Kas ta šviesiaplaukė šalia jo?

Greisė numetė ant stalo padidintą tos moters atvaizdą. Sandra Koval pakėlė akis.

— Iš kur tai gavote?

— Iš „Fotomato". — Greisė greitai paaiškino. Sandros Koval veidas apsiniaukė. Ji tuo nepatikėjo. — Čia Džekas, taip ar ne?

— Tikrai negaliu pasakyti. Niekada nemačiau jo su barzda.

— Kodėl jis galėtų jums skambinti tuoj po to, kai pamatė šią nuotrauką?

— Aš nežinau, Greise.

— Jūs meluojate.

Sandra Koval pasiruošė atsistoti.

— Turiu pasitarimą.

— Kas nutiko Džekui?

— Kodėl jūs taip įsitikinusi, kad jis tiesiog nepabėgo?

— Mudu susituokę. Mes turime du vaikus. Jūs, Sandra, turite dukterėčią ir sūnėną.

— O aš turėjau brolį, — atkirto ji. — Gal nė viena iš mūsų gerai jo nepažįstame.

— Ar jūs jį mylite?

Sandra susigūžusi atsistojo.

— Palikite tai ramybėje, Greise.

— Negaliu.

Purtydama galvą Sandra pasisuko į duris.

— Aš jį surasiu, — pasakė Greisė.

— Nebūkite tuo tikra.

Ir tada ji išėjo.

10 skyrius

„Gerai, — pagalvojo Čarleina, — užsiimk savo reikalais."

Ji užtraukė užuolaidas ir vėl įlindo į džinsus bei megztinį. Apatinius sudėjo į stalčiaus galą, ilgai ir atsargiai juos lankstydama dėl tam tikros priežasties. Lyg Fredis galėtų pastebėti, kad jie susiglamžę. Taigi.

Ji pasiėmė buteliuką gazuoto vandens ir sumaišė su trupučiu savo sūnaus vaisinio limonado. Čarleina prisėdo ant kėdės už marmurinės virtuvės spintelės. Ji įsistebeilijo į gėrimą. Pirštais apglėbė stiklinę. Paskui pažvelgė į „Sub-Zero“ šaldytuvą, naują 690-ąjį modelį nerūdijančio plieno paviršiumi. Ant jo nieko nebuvo — nei vaikų piešinių, nei šeimyninių fotografijų, nei pirštų dėmių, net magnetukų. Kadaise turėtas senas geltonas „Westinghouse“ visas buvo aplipintas tokiais daikčiukais. Tada buvo gyvybės ir spalvos. Atnaujinta virtuvė — tokia, kokios ji taip norėjo, — buvo sterili, be gyvybės.

Kas tas azijietis, vairavęs Fredžio automobilį?

Na, ji jo nesekė, bet pas Fredį mažai kas lankėsi. Tiesą sakant, ji negalėjo nieko prisiminti. Tai, žinoma, nereiškė, kad pas jį niekas nesilankė. Ji juk visą dieną nestebėdavo jo namo. Ir vis tiek pati kaimynystė turi nusistovėjusią tvarką. Galima sakyti, atmosferą. Kaimynystė tai lyg organizmas, kūnas, ir galima pajusti, kai atsitinka kažkas neįprasta.

Ledas jos gėrime tirpo. Čarleina dar neišgėrė nė gurkšnelio. Reikėjo važiuoti nupirkti maisto. Iš valyklos pasiimti Maiko marškinius. „Baumgarto“ kavinėje Franklino aveniu ji priešpiečiaus su savo drauge Myrna. Klėjui po pamokų bus karatė užsiėmimai pas meistrą Kimą.

Ji apgalvojo, ką turi padaryti, ir pabandė nuspręsti, nuo ko pradėti. Beprasmiška. Ar iki priešpiečių turės pakankamai laiko nupirkti maisto ir parvežti jį namo? Tikriausiai ne. Šaldyti produktai tirptų automobilyje. Šį darbą teks atidėti.

Ji liovėsi apie tai galvoti. Velniop.

Fredis dabar turėtų būti darbe.

Štai kaip visada būdavo. Jų iškrypėliškas šokis trukdavo maždaug nuo dešimtos iki be dešimties minučių pusės vienuoliktos. Iki dešimt keturiasdešimt penkios Čarleina visada išgirsdavo, kaip atsidaro garažo durys. Ji stebėdavo, kaip išrieda jo *Honda Accord*. Žinojo, kad Fredis dirba „H&R“ firmoje, įsikūrusioje tame pačiame prekybos centre, kur Čarleina nuomodavosi DVD. Jo stalas stovėjo prie lango. Ji vengdavo eiti pro šalį, tačiau kartais, pastačiusi automobilį, atsi-

gręždavo ir matydavo susimąsčiusį Fredį, žiūrintį pro langą, lūpose laikantį rašiklį.

Čarleina išsitraukė geltonuosius puslapius ir susirado telefono numerį. Vyriškis, prisistatęs konsultantu, pasakė, kad pono Saiko nėra, bet laukiama jo pasirodant bet kurią minutę. Ji apsimetė, kad yra susitarusi.

— Jis man sakė, kad tokiu metu jau bus. Argi jis paprastai atvyksta ne vienuoliktą?

Konsultantas pripažino, kad taip ir būna.

— Tai kur gi jis? Man tikrai reikia tų skaičiavimų.

Konsultantas atsiprašė ir užtikrino, kad ponas Saikas paskambins tuoj pat, kai tik atvyks. Ji padėjo ragelį.

Kas atsitiko?

Kažkas čia vis tiek ne taip.

Bet kas iš to? Kas, šiaip ar taip, jai buvo Fredis Saikas? Niekas. Tiesą sakant, mažiau nei niekas. Jis tik priminė apie jos nesėkmes. Tarsi bylojo tai, kokia apgailėtina ji tapo. Čarleina nieko jam neskolinga. Dar daugiau, sunku net įsivaizduoti, kas atsitiktų, jei paaiškėtų jos slapukavimas, jei aikštėn iškiltų tiesa.

Čarleina pažvelgė į Fredžio namą. Tiesa aiškėja.

Kažkodėl tai jos jau nebejaudino.

Ji pasičiupo paltą ir patraukė Fredžio namo link.

11 skyrius

Erikas Vu pastebėjo tą tik apatiniais vilkinčią moterį lange.

Praeita naktis Vu buvo ilga. Jis nesitikėjo trukdžių. Didysis vyras (pagal piniginėje rastus dokumentus, jis buvo Rokis Konvelas) grėsmės jau nebekėlė, todėl Vu dabar reikėjo atsikratyti kūno ir gauti kitą automobilį. Tai reiškė, kad teks dar kartą keliauti į Centrinį slėnį Niujorke.

Viskas iš eilės. Jis sukišo Rokį Konvelą į jo *Toyota Celica* bagaži-

nę. Džeką Losoną iš *Honda Accord* bagažinės perkėlė į *Ford Windstar* galą. Kai kūnų nebebuvo matyti, Vu sukeitė automobilių numerius, atsikratė leidimų ir nuvairavo *Ford Windstar* į Ho-Ho-Kusą. Mikroautobusą pastatė į Fredžio Saiko garažą. O paskui autobusu nuvažiavo atgal į Centrinį slėnį. Apieškojo Konvelo automobilį. Patenkintas, kad viskas kaip planuota, jis nuvarė jį į aikštelę 17-oje gatvėje. Rado nuošalią vietelę netoli tvoros. Nieko neįprasta automobilį čia palikti kelioms dienoms ar net savaitėms. Galiausiai dėmesį patrauks kvapas, tačiau tai bus negreitai.

Aikštelė buvo tik už trijų mylių nuo Saiko namo Ho-Ho-Kuse. Vu parėjo pėsčiomis. Kitą rytą jis atsikėlė anksti ir vėl autobusu pasiekė Centrinį slėnį, iš kur pasiėmė Saiko *Honda Accord*. Grįždamas atgal prasuko pro Losonų rezidenciją.

Prie įvažiavimo stovėjo patrulio automobilis.

Vu apsvarstė šį faktą. Jis nekėlė jam didelio rūpesčio, tačiau turbūt reikėtų iš karto užkirsti kelią bet kokiam policijos kišimuisi. Jis žinojo, kaip tai padaryti.

Vu parvažiavo atgal į Fredžio namus ir įjungė televizorių. Jam patiko televizijos programa dieną: „Springer" ir „Ricki Lake" šou. Daugelis žmonių juos niekino. Vu — ne. Tik iš tiesų puiki laisva visuomenė gali sau leisti į eterį išleisti tokį niekalą. Tačiau, šiaip ar taip, kvailystės darė Vu laimingą. Žmonės tarsi avys. Kuo jie silpnesni, tuo tu stipresnis. Kas gali būti maloniau ir smagiau?

Per reklamą apačioje slenkanti eilutė skelbė, kad laidos tema: „Mama man neleidžia įsiverti auskaro į spenelį!" Vu atsistojo. Laikas pasirūpinti tuo, kad policija nekeltų rūpesčių.

Vu nereikėjo liesti Džeko Losono. Jam tereikėjo ištarti vieną sakinį: „Aš žinau, kad turi du vaikus."

Losonas nesipriešino. Jis paskambino žmonai į mobilųjį ir pasakė, kad jam reikia erdvės.

Dešimt keturiasdešimt penkios, Vu stebint scenoje besipykstančias motiną ir dukrą, o miniai skanduojant „Džeri!", paskambino kalėjimo laikų pažįstamas.

— Viskas gerai?

Vu pasakė, kad taip.

Jis išvarė *Honda Accord* iš garažo. Tai padaręs, pastebėjo gretimo namo lange stovinčią moterį. Ji vilkėjo tik apatiniais. Vu gal ir nebūtų dėl to sukęs galvos — gal moteris neseniai atsikėlė ir nespėjo apsirengti, — bet tai, kaip staiga ji pasislėpė...

Galbūt tai natūrali reakcija. Vaikščioji sau su apatiniais, pamiršusi užsitraukti užuolaidas, ir staiga pastebi nepažįstamąjį. Daugelis žmonių tikriausiai pasitrauktų ar prisidengtų. Taigi gal ir nieko.

Bet moteris pasitraukė labai greitai, lyg išsigandusi. Be to, ji nepasitraukė, vos tik išriedėjo automobilis — tik tada, kai pastebėjo Vu. Jei ji būtų baiminusis, kad jos niekas nepamatytų, argi nebūtų užsitraukusi užuolaidų ar pasislėpusi tuoj pat, kai išgirdo ar pamatė mašiną?

Vu tai apgalvojo. Tiesą sakant, šios mintys jį kankino visą dieną.

Jis paėmė savo mobilųjį ir paspaudė mygtuką skambinti paskutiniam jam skambinusiam asmeniui.

Balsas ištarė:

— Kilo problemų?

— Nemanau. — Vu apsuko automobilį ir ėmė važiuoti atgal prie Saiko namo. — Bet galiu pavėluoti.

12 skyrius

Greisė nenorėjo skambinti.

Ji vis dar buvo Niujorke. Kelių eismo taisyklės neleido naudotis mobiliuoju telefonu vairuojant, nebent naudojantis laisvų rankų įranga, tačiau ji delsė ne todėl. Viena ranka laikydama vairą, kita paieškojo ant automobilio grindų. Radusi ausinę, sugebėjo išpainioti laidą ir susigrūdo prietaisėlį giliai į ausį.

Tai turėtų būti saugiau, nei laikyti rankoje?

Greisė pamaigė savo mobilųjį. Nors kelerius metus neskambino tuo numeriu, neatidėliotinam atvejui buvo įsivedusi jį į telefoną.

Atsiliepė po pirmo signalo.

— Taip?

Jokio vardo. Jokio „alio“. Jokio pasisveikinimo.

— Čia Greisė Loson.

— Palaukite.

Laukti nereikėjo ilgai. Iš pradžių Greisė išgirdo traškesį, o paskui: „Greise?“

— Sveiki, pone Vespa.

— Prašau, vadink mane Karlu.

— Gerai, Karlai.

— Gavai mano žinutę? — paklausė jis.

— Taip. — Ji nepasakė Karlui Vespai, kad skambina visai ne dėl tos priežasties. Linijoje buvo girdėti garsai. — Kur jūs? — paklausė ji.

— Savo lėktuve. Mes už valandos kelio nuo Stiuarto.

Stiuartas buvo karinio oro laivyno bazė maždaug už pusantros valandos kelio nuo jos namų.

Tyla.

— Ar kas atsitiko, Greise?

— Sakėte paskambinti, jei man kada ko prireiktų.

— Ir dabar, po penkiolikos metų, tau prireikė?

— Rodos, taip.

— Gerai. Geresnio laiko pasirinkti ir negalėjai. Noriu tau kai ką parodyti.

— Ką?

— Klausyk, ar tu namie?

— Netrukus ten būsiu.

— Užvažiuosiu tavęs maždaug po dviejų valandų. Tada ir pasikalbėsim, gerai? Ar kas nors galėtų prižiūrėti tavo vaikus?

— Ką nors rasiu.

— Jei ne, paliksiu tavo namuose savo asistentę. Iki pasimatymo.

Karlas Vespa padėjo ragelį. Greisė važiavo toliau. Ji nusistebėjo, ko jis iš jos nori. Pagalvojo, ar protingai pasielgė jam paskambinusi. Paskui vėl paskambino į Džeko mobilųjį, tačiau vis dar niekas neatsiliepė.

Greisei kilo kita mintis. Ji paskambino savo seksualiajai draugei Korai.

— Ar tu nesusitikinėjai su vyruku, dirbančiu įmonėje, siuntinėjančioje informaciją elektroniniu paštu? — paklausė Greisė.

— Aha, — atsakė Kora. — Įkyrus bjaurybė, vardu Gasas. Buvo sunku nusikratyti. Teko gerokai pasistengti.

— Ką padarei?

— Pasakiau, kad jo mažiukas pimpaliukas.

— Oi.

— Sakiau, kad pasistengiau. Tokie žodžiai visada suveikia, tačiau dažnai turi šalutinį poveikį.

— Man gali prireikti jo pagalbos.

— Kokios?

Greisė nežinojo, nuo ko pradėti. Ji nusprendė susitelkti ties šviesiaplauke, kurios veidas perbrauktas, ties ta, kurią, buvo tikra, jau yra mačiusi.

— Radau nuotrauką... — pradėjo ji.

— Aišku.

— Ten tokia moteris kokių dvidešimties.

— Aha.

— Tai sena nuotrauka. Sakyčiau, penkiolikos dvidešimties metų senumo. Man reikia išsiaiškinti, kas ta mergina. Pagalvojau, kad būtų galima tą nuotrauką išsiųsti į skirtingas elektroninio pašto dėžutes. Galima rašyti, kad reikia atpažinti merginą vienam tyrimo projektui ar panašiai. Žinau, kad daugelis žmonių ištrina tokius laiškus, bet jei keli žvilgtelėtų, gal pavyktų gauti atsakymą.

— Ilgas žaidimas.

— Taip, žinau.

— Įsivaizduok, kiek visokiausių laiškelių prisiųs. Tik pagalvok.

— Turi geresnį pasiūlymą?

— Ne, tiesą sakant, ne. Gal ir pavyks. Beje, ar pastebėjai, kad aš neklausiu, kodėl tau reikia atpažinti moterį penkiolikos dvidešimties metų senumo nuotraukoje?

— Pastebėjau.

— Tiesiog norėjau, kad atkreiptum dėmesį.

— Taigi atkreipiau. Tai ilga istorija.

— Nori pasikalbėti?

— Galbūt. Dar man reikia kelias valandas kažkam palikti vaikus.

— Aš laisva ir viena. — Pauzė. — Ššš, turėčiau liautis tai kartojusi.

— Kur Viki? — Viki buvo Koros duktė.

— Ji nakvos pas Makmensonus, pas mano buvusįjį ir jo arkliaveidę žmoną. O gal turėčiau sakyti, kad ji nakvos bunkeryje su Adolfu ir Eva.

Greisė išspaudė šypseną.

— Mano automobilis prie parduotuvės, — pasakė Kora. — Gal galėtum pakeliui mane pasiimti?

— Paimsiu Maksą ir atvažiuosiu.

Greisė užsuko sūnaus. Maksas vos neraudojo. Žaisdamas draugui pralošė kelias „Yu-Gi-Oh!" kortas. Greisė bandė jį prajuokinti, tačiau jo nuotaika buvo prasta. Ji pasidavė. Padėjo jam apsirengti švarkelį. Kepurė dingusi. Viena pirštinė taip pat. Šalia stovinti moteris šypsojosi ir švilpaudama dėjo savo atžalai suderintų spalvų megztą (neabejotinai rankomis) kepurę, rišo šaliką ir movė... taip, prie jų derančias pirštines. Ji atsigręžė į Greisę ir apsimestinai nuoširdžiai nusišypsojo. Greisė nepažinojo tos moters, tačiau akimirksniu pajuto jai antipatiją.

Būti motina, pagalvojo Greisė, reikia pašaukimo — visada jautiesi nesaugi, visada jautiesi lyg šarlatanė, galvodama, kad visi kiti tai daro geriau nei tu. Greisė įtarė, kad tos motinos, kurios beprotiškai myli savo atžalas, kurios savo pareigas atlieka su ta patenkinta šypsena ir antgamtiška kantrybe, ir tos, kurios absoliučiai visada turi reikiamų produktų idealiam susibūrimui po pamokų, visiškai netekusios pusiausvyros.

Kora laukė įvažiavime prie savo rausvo kaip kramtomoji guma namo. Visi kvartale nekentė tos spalvos. Viena kaimynė, manieringa poniutė, taikliai pavadinta Mise, parašė peticiją. Ji reikalavo, kad

Kora perdažytų namą. Greisė matė manieringąją Misę siuntinėjant tą peticiją ratu per pirmaklasių futbolo rungtynes. Gavusi į rankas Greisė suplėšė ją ir nuėjo šalin.

Spalva tikrai neatitiko Greisės skonio, tačiau ji norėjo visoms pasaulio misėms parodyti jų vietą.

Kora atkaukšėjo smailiais kulniukais. Ji buvo apsirengusi šiek tiek santūriau — ant triko užsivilkusi sportinį megztinį. Tačiau yra tokių moterų, kurios atrodo seksualiai, net ir mūvėdamos brezentines kelnes. Jai judant, vienas kūno išlinkimas keisdavo kitą. Kiekvienas jos kimaus balso garsas, kad ir koks nepavojingas, skambėdavo kaip vilionė. Kiekvienas galvos kilstelėjimas tarsi ragino.

Kora įsliuogė vidun ir atsigręžė į Maksą.

— Sveikas, gražuoli.

Maksas suniurnėjo nepakeldamas galvos.

— Lygiai kaip mano buvusysis. — Kora atsisuko. — Turi tą nuotrauką?

— Turiu.

— Skambinau Gasui. Jis tai padarys.

— Ką nors už tai pažadėjai?

— Prisimeni, ką pasakojau apie penktojo pasimatymo sindromą? Na, ar tu šeštadienio vakarą laisva?

Greisė pažvelgė į ją.

— Juokauju.

— Supratau.

— Gerai. Beje, Gasas prašė nuskaityti tą nuotrauką ir atsiųsti jam elektroniniu paštu. Jis galės tau sukurti anoniminę pašto dėžutę, į kurią gausi atsakymus. Niekas nežinos, kas tu tokia. Teksto bus mažai, tik paaiškinimas, kad žurnalistas rašo istoriją ir turi sužinoti, kas yra toji moteris nuotraukoje. Ar gerai?

— Taip, ačiū.

Jie parvažiavo namo. Maksas užbėgo aukštyn, o paskui sušuko:

— Ar galiu žiūrėti „Kempiniuką"?

Greisė sutiko. Kaip ir visi tėvai, ji laikėsi griežtų taisyklių — jokio televizoriaus dieną. Kaip ir visi tėvai, ji žinojo, jog taisyklės yra tam,

kad jas laužytum. Kora nuėjo tiesiai prie spintelės ir pasidarė kavos. Greisė svarstė, kurią fotografiją siųsti. Nusprendė panaudoti padidintąją dešinę pusę, kur buvo šviesiaplaukė perbrauktu veidu, o jai iš kairės stovėjo raudonplaukė. Džeko nuotraukos (tarkim, tai buvo Džekas) ji nusprendė nesiųsti, dar nenorėjo jo painioti. Greisė manė, kad siunčiant dviejų žmonių nuotrauką didesnė tikimybė, jog kas nors juos atpažins, ir prašymas nebus panašus į pamišusio persekiotojo.

Kora pažvelgė į originalią nuotrauką.

— Ar galiu pasakyti ką galvoju?

— Taip.

— Tai gana keista.

— Vaikinas štai čia... — Greisė parodė. — Tas su barzda. Ką jis tau primena?

Kora prisimerkė.

— Spėju, tai galėtų būti Džekas.

— Galėtų ar yra?

— Tu man pasakyk.

— Džekas dingo.

— Kaip?..

Ji papasakojo Korai. Ši klausėsi, belsdama į stalą gerokai per ilgu nagu, nulakuotu „Chanel" rožiniu laku. Kai Greisė baigė, Kora ištarė:

— Tu tikriausiai žinai, kad mano nuomonė apie vyrus prasta.

— Žinau.

— Aš manau, kad daugelis jų niekingesni už šuns šūdą.

— Ir šitai žinau.

— Taigi manau, kad čia Džekas. O ta mažoji blondinė, žiūrinti į jį lyg į Mesiją, yra sena aistra. Manau, Džekas su Marija Magdalena užmezgęs romaną. Kažkas, galbūt jos dabartinis vyras, norėjo, kad tu tai sužinotum, tad atsiuntė tau tą nuotrauką. Susiklosčius tokiai situacijai, Džekas suprato, kad jį pričiupai.

— Ir todėl jis pabėgo?

— Teisingai.

— Neįtikėtina, Kora.

— Turi geresnę teoriją?

— Bandau ją rasti.

— Gerai, — pasakė Kora, — nes man ji taip pat nepriimtina. Tačiau taisyklė tokia: vyrai yra niekšai. O Džekas — tik išimtis, patvirtinantis taisyklę.

— Myliu tave, juk žinai.

Kora linktelėjo.

— Visi myli.

Greisė išgirdo kažkokį garsą ir pažvelgė pro langą. Švytintis juodas ilgas limuzinas įriedėjo į įvažiavimo keliuką taip tyliai, lyg foninė muzika. Vairuotojas, skaliko sudėjimo vyriškis žiurkės veidu, greitai išlipo atidaryti galinių automobilio durelių.

Atvyko Karlas Vespa.

Nepaisant kalbų, kuo jis verčiasi, Karlas Vespa nevilkėjo „Sopranų“ stiliaus veliūrinio ar blizgaus kostiumo. Jis mieliau rinkosi chaki spalvos kelnes, sportinį švarką ir avėjo sportinukus. Jam buvo maždaug šešiasdešimt penkeri, tačiau atrodė visu dešimtmečiu jaunesnis. Jo plaukai vos lietė pečius ir buvo nepaprastos spalvos — šviesūs, jau žilstantys. Veidas įdegęs ir lygus lyg vaškas. Dantys atrodė agresyviai aštrūs, lyg iltiniai būtų gavę augimo hormonų.

Jis įsakmiai linktelėjo skaliką primenančiam vairuotojui ir pats priėjo prie namo. Greisė atidarė duris ir pasisveikino. Karlas Vespa akinamai nusišypsojo. Ji irgi nusišypsojo, džiaugdamasi jį matydama. Jis pasisveikindamas pabučiavo jai į skruostą, tačiau nieko nepasakė. Žodžių jiems nereikėjo. Jis paėmė abi jos rankas ir pažvelgė į veidą. Greisė matė, kaip sublizgo jo akys.

Maksas prisispaudė motinai prie dešiniojo šono. Vespa paleido rankas ir per žingsnį atsitraukė.

— Maksai, — ištarė Greisė, — tai ponas Vespa.

— Labas, Maksai.

— Ar tai jūsų automobilis? — paklausė Maksas.

— Taip.

Maksas pasižiūrėjo į automobilį, paskui į Vespą.

— Viduje yra televizorius?

— Yra.

— Vau.

Kora atsikrenkštė.

— A, o čia mano draugė Kora.

— Sužavėtas, — ištarė Vespa.

Kora pažvelgė į limuziną, paskui į Vespą.

— Jūs vienišas?

— Taip.

— Vau.

Greisė jau kokį šeštą kartą kartojo, kaip prižiūrėti vaikus. Kora apsimetė klausanti. Greisė padavė jai dvidešimt dolerių užsakyti picai ir duonai su sūriu, dėl kurios Maksas pastaruoju metu ėjo iš proto. Emą už valandos turėjo parvežti bendraklasės mama.

Greisė ir Vespa patraukė prie limuzino. Žiurkės veido vairuotojas laukė atidaręs dureles. Vespa ištarė:

— Čia Kramas, — ir parodė į vairuotoją.

Kai Kramas paspaudė jai ranką, Greisei norėjosi įkąsti ir surikti.

— Malonu susipažinti, — ištarė Kramas.

Jo šypsena vertė prisiminti „Discovery“ kanalu rodytą dokumentinį filmą apie jūrų plėšrūnus. Ji įsliuogė pirma, o Karlas Vespa — iš paskos.

Viduje ji pamatė krištolines taures ir tokį pat karamelės spalvos prabangų grafiną, iki pusės pripiltą gėrimo. Ten buvo ir jau minėtas televizorius. Virš Greisės sėdynės pritvirtintas DVD grotuvas, tos pačios firmos garso leistuvas, kondicionierius ir tiek mygtukų, kad suglumintų net lėktuvo pilotą. Visa tai — krištolas, stiklas, elektronika — buvo perdėta, bet gal to ir reikėjo ilgame limuzine.

— Kur mes važiuojame? — paklausė Greisė.

— Sunkoka paaiškinti. — Jie sėdėjo vienas šalia kito, veidais į priekį. — Aš tiesiog tau parodysiu, ar gerai?

Karlas Vespa buvo pirmas sugniuždytas tėvas, sėdėjęs prie jos lovos ligoninėje. Kai Greisė pabudo iš komos, pirmiausia pamatė jo veidą. Ji neturėjo supratimo, kas jis toks, kur ji, kokia diena. Iš atmin-

ties išnyko daugiau nei savaitė. Karlas Vespa jos ligoninės palatoje leido ištisas dienas, net miegodavo kėdėje šalia jos. Jis pasirūpino, kad ją suptų daugybė gėlių. Jis rūpinosi, kad aplink būtų gražu, skambėtų raminanti muzika, kad ji gautų pakankamai vaistų nuo skausmo bei privačią slaugą. Kai Greisė jau galėjo valgyti, jis užsakydavo puikaus maisto, kad jai nereikėtų tenkintis ligoninės pamazgomis.

Jis niekada jos neklausinėjo apie tos nakties įvykius, nes, tiesą sakant, ji negalėjo nieko papasakoti. Kelis mėnesius jie šnekučiuodavosi ištisomis valandomis. Jis pasakojo jai istorijas, dažniausiai apie tai, koks netikęs buvo tėvas. Jis pasinaudojo savo ryšiais, kad dar pirmą naktį patektų į jos ligoninės palatą. Jis papirko apsaugą. Tai buvo gana įdomus faktas, nes, tiesą sakant, apsaugos firmą ligoninėje kontroliavo Organizuotų nusikaltimų skyrius. Paskui jis paprasčiausiai sėdėjo su ja.

Ilgainiui jo pavyzdžiu pasekė kiti tėvai. Tai buvo nesuprantama. Jie norėjo būti šalia jos. Tik tiek. Jie taip ieškojo nusiraminimo. Jų vaikai žuvo ten pat, kur buvo sužalota Greisė, ir gal jie manė, kad mažytė dalelė jų amžiams prarastų sūnų ar dukrų sielų kažkaip vis dar gyvena joje. Tai buvo nesąmonė, tačiau Greisė suprato juos.

Tie sudaužytomis širdimis tėvai ateidavo pasikalbėti su ja apie savo žuvusius vaikus, ir Greisė klausėsi. Ji manė, kad bent tiek yra jiems skolinga. Tokie santykiai nebuvo sveiki, tačiau ji negalėjo jų atstumti, nes ir pati neturėjo šeimos. Kurį laiką ji mėgavosi dėmesiu. Jiems reikėjo vaiko; jai reikėjo tėvų. Iš tiesų tai nebuvo taip paprasta, tačiau Greisė nežinojo, kaip geriau tai paaiškinti.

Limuzinas dabar riedėjo į pietus Valstybinio parko keliu. Kramas įjungė radiją. Iš garsiakalbio ėmė sklisti klasikinė muzika, sprendžiant iš garso — smuiko koncertas.

Vespa tarė:

— Tu, aišku, žinai, kad artėja metinės.

— Žinau, — atsakė ji, nors labai stengėsi tai pamiršti.

Penkiolika metų. Penkiolika metų nuo tos siaubingos nakties Bostono parke. Laikraščiuose tai datai atminti šmėkščiojo, kaip visi ir tikėjosi, straipsniai „Kur jie dabar?“ Tėvai ir likę gyvieji — visi reaga-

vo skirtingai. Dauguma bendrininkavo todėl, kad tai buvo vienintelis būdas atminti tai, kas nutiko. Buvo išspausdinti širdį spaudžiantys straipsniai apie Garisonus, Rydus bei Vaiderius. Apsaugininkas Gordonas Makenzis, apdovanotas už tai, kad daug gyvybių išgelbėjo išlauždamas atsarginius išėjimus, dabar dirbo policijos kapitonu Brukline, Bostono priemiestyje. Net Karlas Vespa leido išspausdinti savo ir žmonos Šeron nuotrauką. Jie sėdėjo savo kieme ir atrodė taip, lyg kas nors ką tik būtų išplėšęs jų širdis.

Greisė norėjo ko kito. Visiškai pasinėrusi į karjerą, ji nenorėjo, kad būtų rašoma apie tragediją. Ji buvo sužeista, štai ir viskas. Nuolatinės kalbos apie tai jai priminė tuos niekam tikusius aktorius, kurie išlenda iš pogrindžio ir krokodilo ašaromis rauda, kai miršta jų nekenčiamas konkurentas. Ji nenorėjo būti tokia. Dėmesį reikėtų skirti žuvusiesiems ir tiems, kuriuos jie paliko.

— Vėl svarstoma apie jo paleidimą lygtinai, — pasakė Vespa. — Turiu omeny, Veidą Larue.

Žinoma, ji suprato.

Dėl tą naktį kilusios panikos buvo apkaltintas Veidas Larue, šiuo metu kalintis Valdeno kalėjime už Albano, Niujorko valstijoje. Jis pirmasis pradėjo šaudyti, o tada viskas ir prasidėjo. Gynybos pareiškimas buvo įdomus. Jie teigė, jog Veidas Larue to nedarė — nesvarbu, kad ginklas priklausė jam, kad kulka buvo iš to ginklo, kad liudytojai matė jį iššaunant. Gynėjai aiškino, kad Veidas buvo per daug apdujęs ir galėjo to neprisiminti. O galiausiai iš kur jis galėjo žinoti, jog jam iššovus žus aštuoniolika žmonių ir dar daugybė bus sužeista.

Norėta parodyti, kad byla ginčytina. Prokurorai siekė Larue apkaltinti aštuoniolikos žmonių nužudymu, bet prisiekusieji šį reikalą vertino kitaip. Larue advokatas sutarė dėl kaltinimo aštuoniolikos žmonių nužudymu dėl neatsargumo. Iš tiesų niekas per daug nesijaudino dėl nuosprendžio. Tą naktį žuvo vienintelis Karlo Vespos sūnus. Ar kas prisimena per automobilio avariją žuvusį Goti sūnų? Apie tą automobilį vairavusį vyrą, šeimos žmogų, daugiau nieko nebuvo girdėti. Dauguma sutiko, kad panaši lemtis ištiks ir Veidą Larue, tik tiek, kad šį kartą tikriausiai išvadas aplodismentais sutiks viešai.

Kurį laiką Larue buvo laikomas Valdeno kalėjime. Greisė atidžiai nesekė tos istorijos, bet tėvai — tokie kaip Karlas Vespa — vis dar skambino ir visą laiką rašė. Kartkartėmis jiems vis prireikdavo ją pamatyti. Likusi gyva, ji tapo lyg jungtimi su žuvusiaisiais. Nepaisant fizinės reabilitacijos, tas emocinis spaudimas — ta bauginanti, neįmanoma atsakomybė — iš dalies ir buvo svarbiausia priežastis, kodėl Greisė išvyko į užjūrius.

Galiausiai Larue buvo perkeltas į bendrą kamerą. Sklido kalbos, kad jį sumušė kaliniai, tačiau jis išgyveno. Karlas Vespa nusprendė atsikratyti priešiškumo. Gal tai buvo gailestingumo ženklas? O gal atvirkščiai? Greisė nežinojo.

Vespa pasakė:

— Jis galų gale liovėsi aiškinęs, kad yra nekaltas. Ar girdėjai tai? Jis pripažįsta, kad iššovė, bet tik todėl, kad įtūžo, kai užgesino šviesas.

Tai nebuvo sunku suprasti. Pati Greisė Veidą Larue buvo mačiusi tik kartą. Ji buvo pakviesta duoti parodymų, nors jie neturėjo nieko bendra nei su kaltinimu, nei su išteisinimu. Ji beveik nieko neprisiminė iš to paniško bėgimo, o ką jau kalbėti apie tai, kas šovė. Jos reikėjo tik tam, kad sužadintų prisiekusiųjų aistras. Bet Greisė nenorėjo keršyti. Jai Veidas Larue buvo visiškas beprotis, iki ausų įklimpęs niekšelis, keliantis gailestį, o ne neapykantą.

— Ar manot, kad jis išeis į laisvę? — paklausė ji.

— Jis turi naują advokatę. Ji velniškai gera.

— Ir jei ji iškovos, kad jį paleistų?

Vespa nusišypsojo.

— Netikėk viskuo, ką apie mane skaitei. — Paskui pridūrė: — Beje, ne vienintelį Veidą Larue reikia kaltinti dėl tos nakties.

— Ką norite pasakyti?

Jis išsižiojo, bet taip nieko ir nepasakė. Paskui pridūrė:

— Jau sakiau, geriau tau parodysiu.

Iš jo tono Greisė suprato, kad reikia keisti temą.

— Sakėte, kad esate vienišas, — ištarė Greisė.

— Prašau?

— Mano draugei sakėte, kad esate vienišas.

Jis parodė savo pirštą. Žiedo nebuvo.

— Prieš dvejus metus mudu su Šeron išsiskyrėme.

— Apgailestauju.

— Jau seniai buvo nekas. — Jis gūžtelėjo pečiais ir nusuko akis į šalį. — Kaip tavo šeima?

— Gerai.

— Jaučiu dvejonę.

Ji taip pat gūžtelėjo pečiais.

— Telefonu sakei, kad tau reikia mano pagalbos.

— Taip.

— Kas nutiko?

— Mano vyras... — ji nutilo. — Manau, mano vyras pakliuvo į bėdą.

Ji papasakojo, kas atsitiko. Vespa žiūrėjo tiesiai į priekį ir, rodos, vengė jos žvilgsnio. Kartkartėmis jis linktelėdavo, tačiau tie gestai atrodė keistai nesusiję su pasakojimo turiniu. Jo veido išraiška nepasikeitė, kas buvo taip pat keista. Paprastai Karlas Vespa būdavo gerokai guvesnis. Kai ji liovėsi kalbėjusi, jis dar ilgai nieko nesakė.

— Ar turi čia tą fotografiją? — galiausiai paklausė jis.

—Taip.

Ji ištiesė ją jam ir pastebėjo, kaip šiek tiek virpa jo ranka. Vespa labai ilgai žiūrėjo į nuotrauką.

— Ar galiu ją pasilikti? — paklausė jis.

— Turiu kopijų.

Vespa vis dar spoksojo į nuotrauką.

— Ar neprieštarausi, jei užduosiu tau kelis asmeniškus klausimus? — paklausė jis.

— Manau, kad ne.

— Ar myli savo vyrą?

— Labai.

— Ar jis tave myli?

— Taip.

Karlas Vespa tik kartą buvo matęs Džeką. Jis atsiuntė jiems

dovaną vestuvių proga. Kai gimė Ema, paskui Maksas, jis taip pat atsiuntė dovanų. Greisė parašė jam padėkos laiškelius ir atidavė dovanas labdarai. Neturėjo nieko prieš bendrauti su juo, tačiau nenorėjo, kad jos vaikai... — sunku buvo pasakyti, ką ji jaučia. Tiesiog nenorėjo, kad kiltų bent kokių asociacijų.

— Jūs susipažinote Paryžiuje, tiesa?

— Tiesą sakant, pietų Prancūzijoje. O ką?

— O kaip paskui vėl susitikote?

— Koks skirtumas?

Jis dvejojo sekundėlę per ilgai.

— Manau, kad stengiuosi išsiaiškinti, ar gerai pažįsti savo vyrą.

— Mes susituokę dešimt metų.

— Aš tai suprantu. — Jis pasimuistė sėdynėje. — Ar jūs susitikote tau atostogaujant?

— Nežinau, ar tai galima pavadinti atostogomis.

— Tu studijavai. Tapei.

— Taip.

— Ir, na, šiaip tai tu pabėgai.

Ji nieko neatsakė.

— O Džekas? — tęsė Vespa. — Kodėl jis ten atvažiavo?

— Spėju, dėl tos pačios priežasties.

— Jis bėgo?

— Taip.

— Nuo ko?

— Nežinau.

— Ar galiu pasakyti akivaizdžią tiesą?

Ji laukė.

— Kad ir nuo ko jis bėgo... — Vespa parodė į nuotrauką, — ...bet sugrįžo.

Ta mintis buvo kilusi ir Greisei.

— Tai buvo prieš daugelį metų.

— Bostono skerdynės taip pat. Tu bėgai. Ar pavyko pabėgti?

Galinio vaizdo veidrodėlyje ji matė, kad Kramas žvilgčioja į ją, laukdamas atsakymo. Greisė tylėjo.

— Niekas nepasimiršta, Greise. Tu tai žinai.

— Aš myliu savo vyrą.

Jis linktelėjo.

— Ar padėsite man?

— Žinai, kad padėsiu.

Automobilis išsuko iš Valstybinio parko kelio. Priekyje Greisė pamatė didžiulį šviesų pastatą su kryžiumi. Jis atrodė kaip lėktuvo angaras. Neoninis ženklas skelbė, kad vis dar yra bilietų į „Koncertus su Viešpačiu", kuriuose gros grupė „Ekstazė". Kramas įvairavo limuziną į erdvią stovėjimo aikštelę.

— Ką mes čia veiksime?

— Ieškosime Dievo, — pasakė Karlas Vespa. — Arba jo priešybės. Eime vidun, noriu tau kai ką parodyti.

13 skyrius

„Tai beprotybė", — pagalvojo Čarleina.

Ji sparčiai, negalvodama ir be emocijų, žingsniavo Fredžio Saiko namo link. Jai buvo šmėstelėjusi mintis, kad to pavojingo žaidimo ji ėmėsi iš nevilties, kad jai kaip maisto reikėjo gyvenimo pokyčių. Bet kas iš to? Kas blogiausia gali nutikti? Tarkim, sužinos Maikas. Ar jis ją paliktų? Ar tai būtų blogai?

Ar ji norėjo būti pričiupta?

Mėgėjiškos savianalizės. Kas atsitiks, jei ji neva kaip rūpestinga kaimynė pasibels į Fredžio duris. Prieš dvejus metus Maikas galiniame kieme užtvėrė keturių pėdų aukščio tvorą. Jis norėjo aukštesnės, tačiau miesto municipalitetas neleido to, nebent turėtum baseiną.

Čarleina atidarė vartus, skiriančius jos kiemą nuo Fredžio. Keista. Pirmas kartas. Anksčiau ji niekada nebuvo atidariusi šių vartų.

Artėdama prie Fredžio namo galinių durų, ji suvokė, kiek daug šis namas matė. Dažai apsilupę. Žolė peraugusi. Pro tako plytelių tarpus veržėsi piktžolės. Visur matyti išdžiūvusios žolės lopiniai. Ji

atsisuko ir pažvelgė į savo namą. Niekada nebuvo jo mačiusi iš šios pusės. Jis atrodė taip pat gana apgailėtinai.

Ji stovėjo prie Fredžio namo galinių durų.

O kas dabar?

Pasibelsk, kvaile.

Ji taip ir padarė. Iš pradžių tyliai. Jokio atsako. Pabeldė garsiau. Nieko. Priglaudė prie durų ausį. Lyg tai padėtų. Lyg galėtų išgirsti prislopintą verksmą ar ką nors panašaus.

Nieko negirdėti.

Užuolaidos vis dar buvo užtrauktos, tačiau pro plyšelius ji galėjo žvilgtelėti vidun. Svetainėje stovėjo žaliosios citrinos spalvos sofa — tokia nusidėvėjusi, jog atrodė, kad tuoj sulūš. Kampe stūksojo kaštonų spalvos gramofonas. Televizorius atrodė naujas. Ant sienos kabojo seni klounų paveikslėliai. Pianinas nustatutas senomis nespalvotomis fotografijomis. Viena, vestuvinė, Čarleinos nuomone, galėjo būti Fredžio tėvų. Kita nuotrauka vaizdavo skausmingai gražų jaunuolį kareiviška uniforma. Buvo dar viena to paties vyriškio fotografija, kur jis plačiai šypsodamasis rankose laikė kūdikį. Kitose nuotraukose šio vyro nebebuvo. Pozuodavo arba vienas Fredis, arba drauge su motina.

Kambarys atrodė gana tvarkingas. Tiesiog sustingęs laike, negyvenamas, neliečiamas. Ant stalelio buvo išdėliota mažų statulėlių ir nuotraukų kolekcija. Keista, pagalvojo Čarleina, kad Fredis Saikas turėjo savo gyvenimą.

Čarleina nuėjo prie garažo. Iš kiemo buvo vienas langas. Ant jo kabojo plonos nėriniuotos užuolaidos. Ji pasistiebė. Pirštais įsikibo į lango kraštą. Medis buvo toks senas, kad kone lūžo. Atsilupę dažai nubyrėjo lyg pleiskanos.

Ji žvilgtelėjo į garažą.

Ten stovėjo kitas automobilis.

Tiesą sakant, ne lengvasis. Mikroautobusas. *Ford Windstar*. Gyvendamas tokiame mažame miestelyje pažįsti visus modelius.

Fredis Saikas neturėjo *Ford Windstar*.

Gal jis jo jaunojo draugo azijiečio? Taip galėtų būti.

Ji nebuvo įsitikinusi.

O kas toliau?

Čarleina žiūrėjo į žemę ir galvojo. Ji galvojo nuo tada, kai nusprendė čia ateiti. Dar prieš išeidama iš savo saugios virtuvės ji žinojo, kad į jos beldimą niekas neatsakys. Ji taip pat žinojo, kad iš šio šnipinėjimo nebus jokios naudos.

Akmuo.

Jis gulėjo ten, kur kažkada buvo daržovių lysvės. Ji kartą matė, kaip Fredis juo pasinaudojo. Iš tiesų tai nebuvo akmuo, tik viena iš tų raktų slaptaviečių. Jos buvo tokios populiarios, kad nusikaltėliai tikriausiai pirmiausia ieškodavo jų, o tik paskui žiūrėdavo po kilimėliu.

Čarleina pasilenkė, pakėlė akmenį ir jį apvertė. Jai tereikėjo šiek tiek stumtelėti nedidelę plokštelę ir ištraukti raktą. Ji taip ir padarė. Raktas jau gulėjo jos delne ir švytėjo saulėje.

Čia buvo riba. Riba, nuo kurios negrįžtama atgal.

Ji nuėjo prie galinių durų.

14 skyrius

Vis dar su ta jūros grobuonio šypsena veide Kramas atidarė dureles ir Greisė išlipo iš limuzino. Karlas Vespa išlipo pats. Didžiulė neoninė iškaba skelbė, kad čia renkasi bažnyčios bendruomenė, apie kurią Greisė niekad nebuvo girdėjusi. Ant pastato kabantys ženklai nurodė, kad čia „Dievo namai". Jei tai tiesa, Dievas galėjo pasirinkti kūrybingesnį architektą. Pastato puošyba bei spalvos priminė didžiuosius prekybos centrus.

Interjeras buvo dar blogesnis — toks neskoningas, kad Greisė juo baisėjosi. Grindys iki pat sienų išklotos skaisčiai raudonu kilimu — tokios spalvos paprastai būna gatvės mergšių lūpų dažai. Sienų tapetai tamsesni, artimesni kraujo spalvai, išmarginti žvaigždėmis ir kryžiais. Įspūdis toks, kad Greisei ėmė svaigti galva. Pagrindinėje

koplyčioje, ar maldos namuose — gal tiksliau, arenoje, — stovėjo klauptai, ne kėdės. Jie atrodė nepatogūs, bet juk stovint drąsiau? Ciniškoji Greisės pusė įtarė, kad priežastis, dėl kurios per religines apeigas reikia atsistoti, neturi nieko bendra su pamaldumu; viskas tik tam, kad susirinkusieji neužmigtų.

Vos įžengus į areną, Greisei ėmė plazdėti širdis.

Altorius, puoštas žaliai ir geltonai kaip palaikymo grupės uniforma, buvo nukeltas nuo scenos. Greisė apsidairė dvasininkų su perukais, bet nė vieno nepamatė. Rinkosi grupė — Greisė nusprendė, kad tai „Ekstazė". Karlas Vespa sustojo priešais ją, tačiau žvelgė į sceną.

— Ar tai jūsų bažnyčia? — paklausė ji.

Jo lūpose šmėstelėjo šypsena.

— Ne.

— Ar galėčiau pasakyti, kad nesu „Ekstazės" gerbėja?

Vespa neatsakė į klausimą.

— Eime arčiau scenos.

Kramas ėjo pirmas. Ten stovėjo apsaugos vyrukų, tačiau jie traukėsi atatupsti, lyg Kramas būtų nuodingas.

— Kas čia vyksta? — paklausė Greisė.

Vespa vis leidosi laipteliais žemyn. Kai jie pateko ten, ką vadintum teatro parteriu, ji pakėlė akis ir lyg iš naujo pamatė, kokia ši vieta didžiulė. Tai buvo milžiniškas amfiteatras su scena viduryje. Greisė pajuto gerklėje gniužulą.

Nors ir pavadintas religiniu renginiu, čia buvo ne kas kita kaip roko koncertas.

Vespa paėmė ją už rankos.

— Viskas bus gerai.

Nebus. Ji žinojo. Penkiolika metų nebuvo jokiame arenoje vykstančiame koncerte ar sporto varžybose. Anksčiau jai patikdavo vaikščioti į koncertus. Ji prisiminė, kaip mokyklos laikais ėjo į Asburio parko susirinkimų centrą pažiūrėti Briuso Springstino bei „E Street Band". Jai buvo keista — tą ji suprato net anais laikais, — kad riba tarp roko koncerto ir masinių religinių pamaldų ne tokia jau ryški. Buvo akimirka, kai skambant Briuso dainai „Susitikimas ana-

pus upės", paskui „Džiunglėms" — dviem Greisės mėgstamiausioms, — ji stovėjo užsimerkusi, prakaito lašeliams riedant per veidą, ir lyg kažkur skrajojo, virpėjo tarsi apimta transo, tokio paties transo, koks — ji matė per televizorių — užvaldė evamgeliko per televiziją paveiktą minią, privertė ją atsistoti, pakelti rankas ir virpinti jas.

Greisei patiko tas jausmas. Tačiau ji žinojo, kad niekada nebenorės vėl to patirti.

Greisė ištraukė ranką iš Karlo Vespos delno. Jis linktelėjo tarsi suprasdamas.

— Eime, — švelniai pasakė.

Greisė nušlubčiojo paskui jį. Jai atrodė, kad raišuoja vis smarkiau. Koja tvinkčiojo. Psichologiškai. Ji tai žinojo. Ankštos erdvės jos nebaugino; o didžiulės auditorijos, ypač sausakimšos žmonių, — taip. Dabar ši vieta buvo praktiškai tuščia, dėkui Tam, Kuris Čia Gyvena, bet jos vaizduotėje jau vyko peštynės ir kilo sąmyšis.

Veriantis stiprintuvo garsas privertė ją krūptelėti. Kažkas bandė garsą.

— Ką visa tai reiškia? — paklausė ji Vespos.

Jo veidas buvo akmeninis. Jis pasuko kairėn. Greisė nusekė iš paskos. Virš scenos kabėjo švieslentės pavidalo ženklas, skelbiantis, kad „Ekstazė" yra ta grupė, „kurios kūrinius Dievas turi įsirašęs į savo MP3 grotuvą". Šiuo metu kaip tik vyko koncertinis trijų savaičių turas.

Išbandyti garsą grupė išėjo į sceną. Jie susibūrė viduryje, trumpai šnektelėjo ir pradėjo groti. Greisė buvo nustebinta. Skambėjo gana gerai. Žodžiai buvo saldūs, apie dangų, išskleistus sparnus, pakilimus, skrydžius... Eminemas savo potencialiai draugei liepė „dėti savo girtą užpakalį ant to suš...o takelio, ho". Ir vienų, ir kitų dainų žodžiai buvo vienodai lėkšti.

Pagrindinė dainininkė buvo maždaug keturiolikos metų mergina platinos spalvos plaukais su kirpčiukais. Ji dainavo pakėlusi akis į dangų. Jai iš dešinės stovėjo gitaristas, kuris juodomis garbanomis ir ant dešiniojo bicepso ištatuiruotu dideliu kryžiumi, labiau priminė sunkiojo roko muzikantą. Grojo stipriai, trankydamas per stygas, lyg jį visi būtų užknisę.

Per pertraukėlę Karlas Vespa pasakė:

— Dainą parašė Dougas Bondis ir Medison Sylinger.

Ji gūžtelėjo pečiais.

— Dougas Bondis sukūrė muziką. Medison Sylinger — šita dainininkė — parašė žodžius.

— Ir kodėl man tai turėtų rūpėti?

— Dougas Bondis groja būgnais.

Jie pasitraukė labiau į šoną, prie kolonėlės, kad geriau matytų. Vėl pasigirdo muzika. Greisei dundėjo ausyse, bet normaliomis sąlygomis jai iš tiesų būtų patikusi ši muzika. Dougas Bondis, būgnininkas, vos matėsi iš už lėkščių bei būgnų. Ji dar labiau pasitraukė į šoną. Dabar galėjo geriau jį matyti. Jis grojo, kaip sakoma, iš visos širdies — užsimerkęs, ramiu veidu. Atrodė vyresnis nei kiti grupės nariai. Buvo trumpai apsikirpęs. Veidas švariai nuskustas. Buvo užsidėjęs tamsius Elvio Kostelos stiliaus akinius.

Greisė pajuto plazdesį duobutėje po krūtine.

— Noriu važiuoti namo, — ištarė ji.

— Tai jis, ar ne?

— Noriu važiuoti namo.

Būgnininkas vis dar mušė iš širdies paskendęs muzikoje, o paskui staiga pasisuko ir pamatė ją. Jų akys susitiko. Ir ji suprato. Jis — taip pat.

Tai buvo Džimis X.

Ji nelaukė. Ėmė šlubčioti išėjimo link. Muzika skriejo paskui ją.

— Greise?

Tai buvo Vespa. Ji nekreipė į jį dėmesio. Stumtelėjo atsarginio išėjimo duris. Įkvėpė gaivaus oro. Kartą, kitą, mėgindama atsikratyti svaigulio. Kramas jau stovėjo lauke, lyg būtų žinojęs, kad ji išeis pro šias duris. Jis jai nusišypsojo.

Karlas Vespa išėjo paskui ją.

— Tai jis, tiesa?

— O ką, jei taip?

— Ką, jei... — nustebęs pakartojo Vespa. — Jis taip pat kaltas. Jį kaltinti reikia tiek pat...

— Aš noriu važiuoti namo.

Vespa sustojo, lyg ji būtų jam užtvojusi.

Jai nereikėjo jam skambinti. Dabar tai suprato. Ji išgyveno nelaimę ir atsigavo. Na, liko raiša. Dar šiek tiek skaudėjo. Kartais sapnavo košmarus. Bet ji gerai laikėsi. Ji tai išgyveno. O jiems, tėvams, tai niekada nepavyks. Jau pirmą dieną po nelaimės ji matė sukrėstas jų akis. Nors gyvenimas ėjo toliau, šukės buvo surankiotos, tačiau jie nesveiko, liko sužeisti. Dabar, žiūrėdama Karlui Vespai į akis, ji vėl tai pamatė.

— Prašau, — ištarė ji jam. — Aš tiesiog noriu važiuoti namo.

15 skyrius

Vu pastebėjo tuščią rakto slaptavietę.

Akmuo gulėjo ant tako prie galinių durų apverstas lyg mirštantis krabas. Dangtelis buvo atidengtas. Vu matė, kad rakto nebėra. Jis prisiminė, kaip pirmą kartą prisiartino prie namo, į kurį buvo įsilaužta. Jam tada buvo šešeri. Lūšna — tik vieno kambario, be vandentiekio — buvo jo paties. Kimo vyriausybė nesivargino ieškoti rakto. Jie išspyrė duris ir išsitempė jo motiną lauk. Vu rado ją po dviejų dienų. Jie pakorė ją ant medžio. Niekam nebuvo leista jos nukabinti — toks mirties nuosprendis. Po dienos ją ėmė draskyti paukščiai...

Jo motina buvo neteisingai apkaltinta Didžiojo Vado išdavyste. Iš tiesų nebuvo visiškai svarbu — kalta ji ar ne. Ji buvo geras pavyzdys: štai kas nutinka tiems, kas išduoda. Tiksliau sakant: štai kas nutinka visiems, kas, *mūsų nuomone*, mus išduoda.

Niekas nepasirūpino šešiamečiu Eriku. Nė vieni našlaičių namai jo nepriglaudė. Jis netapo valstybės globotiniu. Erikas Vu pabėgo. Jis miegojo miškuose, valgė tai, ką rasdavo šiukšliadėžėse. Jis išgyveno. Trylikos buvo suimtas už vagiliavimą ir įkištas į kalėjimą. Kalėjimo viršininkas, didesnis niekšas nei kaliniai, pastebėjo Vu gabumus. Šitaip viskas ir prasidėjo.

Vu spoksojo į tuščią rakto slaptavietę.

Kažkas įėjo į namą.

Vu žvilgtelėjo į kaimynystėje stovintį namą. Jis buvo įsitikinęs, kad tai kaimynė. Ji mėgo žiūrėti pro langą, taigi turėjo žinoti, kur Fredis Saikas slėpė raktą.

Jis apsvarstė galimybes. Jų buvo dvi.

Pirma, jis galėjo paprasčiausiai pasišalinti.

Džekas Losonas gulėjo bagažinėje. Vu turėjo transporto priemonę. Galėjo pavogti kitą automobilį ir iškeliauti, įsikurti kur nors kitoje rezidencijoje.

Problema buvo ta, kad name pilna Vu pirštų atspaudų ir yra sunkiai sužeistas, gal net nebegyvas Fredis Saikas. Be to, ta apatiniais vilkinti moteris galėjo jį atpažinti. Vu buvo ką tik paleistas iš kalėjimo lygtinai. Apygardos prokuroras jį įtarė siaubingais nusikaltimais, tačiau negalėjo nieko įrodyti. Taigi jie sudarė sandėrį mainais į jo parodymus. Vu kurį laiką praleido sunkiųjų darbų kalėjime Valdene, Niujorke. Palyginti su tuo, ką patyrė savo gimtinėje, tas kalėjimas Vu prilygo keturių žvaigždučių viešbučiui.

Bet tai nereiškė, kad Vu norėjo ten grįžti.

Ne, pirmoji galimybė netinka. Taigi lieka antroji.

Vu tyliai atidarė duris ir įsėlino vidun.

Grįžę į automobilį Greisė ir Karlas Vespa tylėjo.

Greisė mintimis grįžo į tą dieną, kai paskutinį kartą matė Džimio X veidą — prieš penkiolika metų ligoninėje. Jis buvo priverstas ją aplankyti. Fotografas per vadybininką suorganizavo šį susitikimą, tačiau Džimis X net negalėjo į ją pažvelgti, ką jau kalbėti apie tai, kad būtų ką pasakęs. Jis tiesiog stovėjo prie jos lovos, rankose spausdamas gėles, galvą nuleidęs kaip mažas berniukas, laukiantis, kol mokytojas jį išbars. Ji nieko nepasakė. Galiausiai jis ištiesė jai gėles ir išėjo.

Džimis X nutraukė savo veiklą ir pabėgo. Sklido kalbos, kad jis persikėlė į privačią salą netoli Fidžio. Dabar, po penkiolikos metų,

jis vėl čia, Naujajame Džersyje, grojo būgnais krikščioniškoje roko grupėje.

Kai jie išvažiavo į gatvę, Vespa ištarė:

— Žinai, geriau nepasidarė.

Greisė žiūrėjo pro langą.

— Džimis X neiššovė ginklu.

— Aš tai žinau.

— Tai ko iš jo norite?

— Jis niekada neatsiprašė.

— Ir to pakaktų?

Jis kiek pagalvojo, o paskui pasakė:

— Išsigelbėjo toks vaikinas. Deividas Rydas. Prisimeni jį?

— Taip.

— Jis stovėjo šalia Rajano. Jie stovėjo vienas šalia kito. Bet kai prasidėjo grūstis, tas Rydų vaikis kažkaip užsikorė ant scenos.

— Žinau.

— Prisimeni, ką pasakė jo tėvai?

Ji prisiminė, tačiau nieko nepasakė.

— Jėzus pakėlė jų sūnų. Tai buvo Dievo valia. — Vespos balsas nepasikeitė, tačiau Greisė pajuto užslėptą pyktį, lyg uždelsto veikimo bombą. — Matot, ponas ir ponia Rydai meldėsi, ir Dievas atsakė. Tai buvo stebuklas, sakė jie. Jie nuolat kartojo, kad Dievas apsaugojo jų sūnų. Tarsi manojo jis nebūtų norėjęs išgelbėti.

Juos apgaubė tyla. Greisė norėjo jam pasakyti, kad tą dieną žuvo daug gerų žmonių, daug žmonių, turėjusių rūpestingus tėvus, kurie meldėsi. Bet Vespa visa tai žinojo. Ir tai jo neguodė.

Kai jie privažiavo prie jos namo, buvo jau tamsu. Virtuvės lange Greisė matė Koros bei vaikų siluetus. Vespa pasakė:

— Noriu padėti tau rasti vyrą.

— Neįsivaizduoju, ką galėtumėte padaryti.

— Nustebtum, — ištarė jis. — Turi mano telefono numerį. Nesvarbu, ko tau prireiktų, skambink. Nesvarbu, kokiu laiku, man tas pats. Aš padėsiu.

Kramas atidarė dureles. Vespa palydėjo ją iki durų.

— Būsiu pasiekiamas, — pasakė jis.

— Dėkui.

— Taip pat paliksiu čia Kramą, kad stebėtų tavo namą.

Ji žvilgtelėjo į Kramą. Kramas šyptelėjo.

— Tai nebūtina.

— Sutik su manim, — paprašė jis.

— Ne, tikrai, aš nenoriu. Prašau.

Vespa pagalvojo.

— Jei persigalvotum...

— Pranešiu jums.

Tada jis apsisuko. Greisė stebėjo jį einantį atgal prie automobilio ir galvojo apie pasakojimus, kaip sudaromos sutartys su velniu. Kramas atidarė dureles. Atrodė, limuzinas prarijo Vespą. Kramas jai linktelėjo. Greisė nesujudėjo. Ji manė gebanti perprasti žmones, tačiau susipažinusi su Karlu Vespa pakeitė nuomonę. Ji niekada nematė ir net nepajuto nieko, dėl ko galėtų jį kuo nors kaltinti. Ir vis tiek žinojo, kad jame tūno velnias.

Velnias — tikras velnias — buvo būtent toks.

Kora užkaitė vandenį. Paskui į prikaistuvį subėrė makaronus ir pasilenkė prie pat Greisės ausies.

— Einu patikrinti elektroninio pašto — gal yra kokių atsakymų, — sušnibždėjo Kora.

Greisė linktelėjo. Ji padėjo Emai ruošti namų darbus ir iš visų jėgų mėgino ja pasirūpinti. Jos dukra buvo apsivilkusi Džeisono vaikų krepšinio komandos marškinėlius. Ji vadino save Bobu, norėjo būti sportininke. Greisė nežinojo, kaip į tai reaguoti, bet manė, kad tai geriau nei pirkti „Teen Beat“ žurnalą ir alpti dėl nieko vertų vaikinų grupių.

Ponia Lamb, jauna, bet greitai senstanti Emos mokytoja, mokė vaikus daugybos lentelės. Dabar jie mokėsi daugybos iš šešių. Greisė klausinėjo Emą. Priėjusi šeši kart septyni, Ema ilgam nutilo.

— Turėtum mokėti tai mintinai, — pasakė Greisė.

— Kodėl? Aš galiu suskaičiuoti.

— Žinoma, bet išmokusi mintinai turėsi pagrindus, kai pradėsite dauginti skaičius su daugiaženkliais skaitmenimis.

— Ponia Lamb neliepė jų atsiminti.

— Turėtum.

— Bet ponia Lamb...

— Šeši kart septyni?

Ir taip toliau.

Maksas turėjo sugalvoti, kokį daiktą įdėti į „Slaptą dėžutę". Ką nors įdedi į dėžutę — šiuo atveju, ledo ritulio kamuolį — ir sugalvoji tris apibūdinimus, kad darželio draugai galėtų spėlioti. Pirmas apibūdinimas: daiktas juodas. Antras apibūdinimas: naudojamas sportuojant. Trečias apibūdinimas: ledas. Gana aišku.

Kora grįžo nuo kompiuterio purtydama galvą. Dar nieko. Ji paėmė butelį „Lindemans", gero ir nebrangaus australiško vyno, ir ištraukė kamštį. Greisė suguldė vaikus į lovas.

— Kur tėtė? — paklausė Maksas.

Ema jausmingai atsiduso.

— Aš parašiau eilėraščio posmelį apie ledo ritulį.

Greisė sumurmėjo kažką neaiškaus, kad Džekas turi dirbti, tačiau vaikai, rodos, nepatikėjo.

— Labai norėčiau paklausyti eilėraščio, — pasakė Greisė.

Ema nenoromis išsitraukė sąsiuvinį.

„Ledo ritulio lazda,
Ar tau patinka išlošti?
O kai įmuši įvartį,
Ar nori dar pakartoti?"

Ema pakėlė akis. Greisė ištarė „Oho" ir suplojo delnais, tačiau ji nemokėjo taip entuziastingai džiaugtis kaip Džekas. Ji pabučiavo juos abu, palinkėjo labos nakties ir nulipo laiptais žemyn. Vyno butelis buvo atidarytas. Draugės gurkšnojo. Greisė pasiilgo Džeko. Jo nematė mažiau nei dvidešimt keturias valandas — daugybę kartų jis buvo išvykęs į ilgesnes verslo keliones, — ir vis tiek namai atrodė

kažkokie neįdomūs. Kažko nenumaldomai trūko. Ilgesys virto fiziniu skausmu.

Greisė su Kora dar išgėrė. Greisė galvojo apie savo vaikus, apie gyvenimą, apie visą gyvenimą be Džeko. Viską padarytume, kad tik apsaugotume savo vaikus nuo skausmo. Džeko netektis, jokios abejonės, sugniuždys Greisę, bet ji išgyvens. Jos skausmas — niekis palyginti su tuo, ką jaučia tuodu vaikai viršuje, kurie, ji žinojo, guli ir nemiega nujausdami, kad kažkas negerai.

Greisė pažvelgė į ant sienų sukabintas fotografijas.

Kora priėjo prie jos.

— Jis geras vyras.

— Taip.

— Gerai jautiesi?

— Per daug vyno, — ištarė Greisė.

— Nepakankamai, jei paklaustum manęs. Kur ponas Gangsteris tave nusivežė?

— Pažiūrėti krikščioniškos roko grupės.

— Keistokas pirmas pasimatymas.

— Tai ilga istorija.

— Klausau ištempusi ausis.

Bet Greisė papurtė galvą. Ji nenorėjo galvoti apie Džimį X. Jai kilo mintis, kurią turėjo apsvarstyti ir leisti susigulėti.

— Na, ką? — ištarė Kora.

— Gal Džekas skambino daugiau nei vieną kartą?

— Turi omeny, ne tik savo seseriai?

— Taip.

Kora linktelėjo.

— Ar turite sudarę sutartį dėl sąskaitos internetu?

— ?..

— Kalbu apie telefono sąskaitas.

— Dar ne.

— Na, nėra laiko aiškinti. — Kora atsistojo. Ji šiek tiek svirduliavo. Vynas jas abi sušildė. — Kokiu telefono ryšiu naudojatės tarpmiestiniams skambučiams?

— „Kaskados“.

Jos grįžo prie Džeko kompiuterio. Kora atsisėdo prie stalo, trakštelėjo pirštų sąnariais ir kibo į darbą. Ji atidarė „Kaskados“ tinklalapį. Greisė pasakė jai reikiamą informaciją — adresą, socialinio draudimo, kreditinės kortelės numerius. Jos įvedė slaptažodį. „Kaskada“ atsiuntė elektroninį pranešimą į Džeko pašto dėžutę, kad jis ką tik pasirašė sutartį sąskaitas apmokėti internetu.

— Mes jau, — ištarė Kora.

— Nesuprantu.

— Apmokėjimas internetu. Dabar gali internete peržiūrėti savo telefono sąskaitas ir sumokėti.

Greisė žvilgtelėjo Korai per petį.

— Čia praeito mėnesio sąskaita.

— Taip.

— Tačiau nėra praėjusio vakaro skambučių.

— Chmmm. Leisk, parašysiu prašymą. Dar galime paskambinti į „Kaskadą“ ir paprašyti.

— Jie juk nedirba dvidešimt keturias valandas per parą septynias dienas per savaitę. — Greisė pasilenkė arčiau ekrano. — Leisk pažiūrėti, ar jis skambino savo seseriai anksčiau.

Jos akys perbėgo sąrašu. Nieko. Ir jokių nepažįstamų numerių. Ji jau nebesijautė keistai šnipinėdama mylimą vyrą, kuriuo pasitikėjo.

— Kas apmoka sąskaitas? — paklausė Kora.

— Dažniausiai Džekas.

— Ar telefonų sąskaitos siunčiamos į namus?

— Taip.

— Peržiūri jas?

— Žinoma.

Kora linktelėjo.

— Džekas turi mobilųjį, tiesa?

— Tiesa.

— O kaip jo sąskaita?

— Kas kaip?

— Tu ją peržiūri?

— Ne, tai jo sąskaita.

Kora nusišypsojo.

— Ką?

— Aš niekada netikrindavau savo vyro sąskaitų, tad jis mane apgaudinėjo skambindamas mobiliuoju.

— Džekas neapgaudinėja.

— Bet gal jis turi kokių nors paslapčių, tiesa?

— Gali būti, — nusileido Greisė. — Na, taip, tikriausiai.

— Tad kur jis laikė savo mobiliojo sąskaitas?

Greisė patikrino stalčių. Jis ten saugojo sąskaitas iš „Kaskados". Patikrino kitą. Nieko.

— Jų čia nėra.

Kora patrynė rankomis.

— Ooo, įtartina. — Ji įsijautė. — Taigi jie daro tikriausiai tą patį, ką ir mes.

— Ir ką būtent mes darome?

— Sakykim, Džekas ką nors nuo tavęs slepia. Jis greičiausiai sunaikintų sąskaitas tą pačią minutę, kai tik jas gautų, tiesa?

Greisė papurtė galvą.

— Tai taip keista.

— Bet aš teisi?

— Na, gerai, jei Džekas turi nuo manęs paslapčių...

— Visi turi paslapčių, Greise. Nagi, tu tai žinai. Ar nori pasakyti, kad labai nustebai?

Įprastomis aplinkybėmis ši tiesa Greisę būtų privertusi susimąstyti, bet dabar tam nebuvo laiko.

— Gerai, tarkim, Džekas sunaikino mobiliojo telefono sąskaitas. Kaip mes jas gausime?

— Lygiai taip pat, kaip ką tik dariau. Mes sudarysime dar vieną mokėjimo internetu sutartį, tik šį kartą su mobiliojo ryšio operatoriumi.

Kora pradėjo spausdinti.

— Kora?

— Taip.

— Ar galiu tavęs kai ko paklausti?

— Rėžk.

— Iš kur žinai, kaip visa tai daryti?

— Praktinė patirtis. — Ji liovėsi spausdinti ir pakėlė akis į Greisę. — Kaip, manai, aš sužinojau apie Adolfą ir Evą?

— Tu juos šnipinėjai?

— Taip. Nusipirkau knygą pavadinimu „Šnipinėjimo pradžiamokslis". Ten viskas parašyta. Aš norėjau turėti nenuginčijamų faktų ir tik tada užsipulti tą apgailėtiną šiknių.

— Ką jis pasakė, kai jam tai parodei?

— Kad jis apgailestauja ir niekada daugiau taip nesielgs. Kad paliks Ivaną su implantais ir daugiau niekada su ja nesimatys.

Greisė žiūrėjo į spausdinančią draugę.

— Tu tikrai jį myli, ar ne?

— Labiau nei gyvenimą. — Vis dar spausdindama, Kora pridūrė: — Gal atsidarykime dar vieną butelį vyno?

— Tik jei šiąnakt nevairuosime.

— Nori, kad miegočiau čia?

— Kora, mes neturėtume vairuoti.

— Gerai, sutarta.

Greisė atsistojo ir pajuto, kad nuo vyno sukasi galva. Ji nuėjo į virtuvę. Kora dažnai per daug išgerdavo, bet šiąnakt Greisė mielai prie jos prisidėjo. Ji atkimšo dar vieną butelį „Lindemans". Vynas buvo šiltas, tad ji į abi taures įmetė po kubelį ledo. Neatleistina, tačiau joms patiko šaltas vynas.

Kai Greisė sugrįžo į kabinetą, dūzgė spausdintuvas. Ji padavė Korai taurę ir atsisėdo. Greisė žiūrėjo į vyną. Paskui pradėjo purtyti galvą.

— Kas? — paklausė Kora.

— Aš pagaliau susitikau su Džeko seserimi.

— Ir?

— Noriu pasakyti, tik pagalvok. Sandra Koval. Iki šiol net nežinojau, kuo ji vardu.

— Niekada neklausinėjai Džeko apie ją?

— Iš tiesų ne.

— Kodėl?

Greisė gurkštelėjo.

— Tikrai negaliu to paaiškinti.

— Pabandyk.

Ji pakėlė galvą svarstydama, ką pasakyti.

— Maniau, kad sveika turėti ką nors asmeniško. Aš visą laiką bėgau, o jis niekada manęs nespaudė, kad pasakočiau.

— Taigi ir tu niekada jo nespaudei?

— Čia slypi kur kas daugiau.

— Kas?

Greisė galvojo.

— Aš niekada netikėjau tokiomis nesąmonėmis, kaip „mes neturime paslapčių". Džeko šeima turtinga, ir jis nenorėjo su ja turėti nieko bendra. Jie dėl kažko pykosi. Tik tiek žinau.

— Kokie tie jų turtai?

— Ką turi omeny?

— Kuo jie verčiasi?

— Rodos, turi apsaugos firmą. Verslą pradėjo dar Džeko senelis. Jie turi nekilnojamojo turto, teisių įsigyti akcijas, akcijų su balsavimo teise ir panašiai. Na, jie ne Onasiai, tačiau, spėju, kad gana turtingi. Džekas nieko nenorėjo. Jis nebalsavo. Jis nelietė pinigų, taigi viskas atiteks palikuonims.

— Viską gaus Ema ir Maksas?

— Taip.

— Kaip tu dėl to jautiesi?

Greisė gūžtelėjo pečiais.

— Žinai, ką suvokiau?

— Įdėmiai klausau.

— Žinai, kodėl aš niekada nespaudžiau Džeko pasipasakoti? Tai neturi nieko bendra su pagarba jo asmeniniam gyvenimui.

— Taigi kodėl?

— Aš jį mylėjau. Mylėjau jį labiau už visus, kuriuos buvau sutikusi...

— Jaučiu užslėptą „bet“.

Greisė pajuto, kad akyse kaupiasi ašaros.

— Bet viskas atrodė taip trapu. Ar yra kokia prasmė? Susipažinusi su Džeku — tai nuskambės labai kvailai, — aš pasijutau pirmą kartą laiminga tikriausiai nuo tada, kai mirė mano tėvas.

— Tu patyrei daug skausmo, — ištarė Kora.

Greisė neatsakė.

— Tu bijojai prarasti savo laimę, todėl nenorėjai labiau atsiverti.

— Taigi pasirinkau nežinią?

— Nežinia turėtų būti tarsi palaima, tiesa?

— Tu tuo tiki?

Kora gūžtelėjo pečiais.

— Jei niekada nebūčiau tikrinusi Adolfo, jis tikriausiai būtų tik kurį laiką pašėliojęs. Ir gal aš vis dar gyvenčiau su mylimu vyru.

— Tu vis dar gali jį susigrąžinti.

— Ne-a.

— Kodėl ne?

Kora pagalvojo.

— Spėju, kad man reikia nežinios. — Ji pakėlė savo taurę ir godžiai atsigėrė.

Spausdintuvas baigė dūgzti. Greisė paėmė popieriaus lapus ir pradėjo juos tyrinėti. Daugelį telefono numerių ji žinojo. Tiesą sakant, žinojo beveik visus.

Tačiau vienas jai iš karto krito į akį.

— Kokio regiono kodas 603? — paklausė Greisė.

— Parodyk man. Kuris skambutis?

Greisė parodė jai kompiuterio ekrane. Kora pažymėjo jį ir spragtelėjo pele.

— Ką darai? — paklausė Greisė.

— Spustelėjus numerį, paaiškėja, kas skambino.

— Tikrai?

— Ei, kokiame amžiuje gyveni? Jie turi garso programas.

— Taigi viskas, ką turi padaryti — tik spustelėti nuorodą?

— Ir viską pasakys. Nebent numeris neregistruotas.

Kora spustelėjo kairį pelės mygtuką. Ekrane pasirodė užrašas:

ŠIUO NUMERIU ĮRAŠŲ NĖRA

— Štai. Neregistruotas.

Greisė žvilgtelėjo į laikrodį.

— Dar tik pusė dešimtos, — pasakė ji. — Ne per vėlu skambinti.

Greisė pakėlė telefono ragelį ir suspaudė numerį. Pasigirdo veriantis garsas, nors ir ne toks stiprus kaip „Ekstazės" koncerte. Paskui operatorė pasakė: „Numeris, kuriuo skambinate, — išjungtas. Daugiau informacijos nėra."

Greisė susiraukė.

— Kas?

— Kada paskutinį kartą Džekas juo skambino?

Kora patikrino.

— Prieš tris savaites. Jis kalbėjo aštuoniolika minučių.

— Išjungtas.

— Chmmm, kodas 603, — ištarė Kora, atidarydama kitą tinklalapį. Ji surinko „kodas 603" ir paspaudė mygtuką „Enter". Atsakymas pasirodė tuoj pat. — Naujasis Hampšyras. Palauk, įveskim į „Google" paiešką.

— Ką? Naująjį Hampšyrą?

— Telefono numerį.

— Ir kas bus?

— Tavo numeris neregistruotas, tiesa?

— Tiesa.

— Palauk, leisk tau kai ką parodyti. Tai ne visada suveikia, bet stebėk. — Kora surinko Greisės telefono numerį į paieškos laukelį. — Šių skaičių bus ieškoma visame internete. Ne tik telefono kompanijų tinklalapiuose. Ten nieko nerastume, nes tavo numeris neregistruotas. Bet...

Koros paklausimas grįžo. Rastas vienas paminėjimas. Brandeis

universiteto, jos aukštosios mokyklos, tinklalapyje. Kora spustelėjo nuorodą. Ekrane pasirodė Greisės vardas ir telefono numeris.

— Buvai komisijos narė per kažkokius dailininkų apdovanojimus?

Greisė linktelėjo.

— Jie dalijo meno stipendijas.

— Taip, čia tu. Tavo vardas, adresas ir telefono numeris, kaip ir kitų komisijos narių. Tikriausiai suteikei jiems tą informaciją.

Greisė papurtė galvą.

— Atsipeikėk — sveika atvykusi į informacijos amžių, — pasakė Kora. — O dabar, kai jau žinau tavo vardą, galiu labai daug išsiaiškinti. Atsidarys tavo internetinė galerija. Sužinosiu, kokiame koledže mokeisi. Ką tik nori. O dabar pabandykim įvesti tą numerį 603...

Koros pirštai vėl ėmė darbuotis. Ji gavo atsakymą.

— Matai. Mes kai ką turime. — Ji prisimerkusi pažvelgė į ekraną. — Bobas Dodas.

— Bobas?

— Taip. Ne Robertas. — Kora atsigręžė į Greisę. — Ar esi girdėjusi šį vardą?

— Ne.

— Adresas tik pašto dėžutė Fitzviljame, Naujajame Hampšyre. Esi ten buvusi?

— Ne.

— O Džekas?

— Nemanau. Na, Vermonte jis lankė koledžą, tad gal ir galėjo lankytis Naujajame Hampšyre, bet kartu mes ten niekada nesilankėme.

Iš viršaus atsklido garsas. Maksas verkė per miegus.

— Eik, — pasakė Kora. — Pažiūrėsiu, ką galima išknisti apie mūsų draugą poną Dodą.

Lipant aukštyn, Greisę persmelkė dar viena skaudi mintis: Džekas buvo naktinis namų sargas. Tai jis rūpinosi tais, kuriuos aplankydavo košmarai, atnešdavo atsigerti. Tai jis trečią valandą nakties glausdavo delną vaikams prie kaktos, kai šie nubusdavo... eee...

vemti. Dienomis Greisė gydydavo slogas, matuodavo temperatūrą, šildydavo vištienos sriubą, girdydavo robitusiną. O naktinė pamaina buvo Džeko.

Kai Greisė įžengė į Makso kambarį, berniukas kūkčiojo. Dabar jis verkė tyliai, tiesiog inkštė, kažkaip gailiau nei garsiai. Greisė jį apkabino. Jo mažas kūnelis drebėjo. Ji sūpavo jį pirmyn ir atgal, švelniai ramino. Ji šnibždėjo, kad mamytė čia, kad viskas gerai, kad jis saugus.

Šiek tiek užtruko, kol Maksas nurimo. Greisė nunešė jį į tualetą. Nors Maksui buvo tik šešeri, jis šlapinosi kaip vyras. Tai reiškė, kad absoliučiai nepataikė į unitazą. Stovėdamas jis apsnūdęs siūbavo. Kai baigė, ji padėjo jam užsivilkti pižamą. Paskui nunešė atgal ir paklausė, ar norėtų papasakoti jai sapną. Jis papurtė galvą ir vėl užmigo.

Greisė žiūrėjo, kaip kilnojasi jo maža krūtinė. Jis buvo labai panašus į savo tėvą.

Po kurio laiko ji nusileido žemyn. Negirdėti nė garso. Kora jau nebetarškino klaviatūra. Greisė įėjo į kabinetą. Kėdė buvo tuščia. Kora stovėjo kamputyje. Ji spaudė savo vyno taurę.

— Kora?

— Aš žinau, kodėl Bobo Dodo telefonas išjungtas.

Koros balse girdėjosi įtampa, ko Greisė anksčiau niekada nebuvo pastebėjusi. Ji laukė, kol draugė pratęs, bet ji, rodos, tiesiog susigūžė kampe.

— Kas atsitiko? — paklausė Greisė.

Kora pasilenkė ir greitai gurkštelėjo.

— Naujojo Hampšyro laikraštyje rašoma, kad Bobas Dodas negyvas. Prieš dvi savaites jis buvo nužudytas.

16 skyrius

Erikas Vu įžengė į Saiko namą.

Name buvo tamsu. Vu išeidamas išjungė visas šviesas. Įsibrovė-

lis — tas, kas išsiėmė raktą iš akmens — jų neįjungė. Vu pagalvojo apie tai.

Jis manė, kad įsibrovėlė — ta smalsi moteris apatiniais drabužiais. Ar ji tokia protinga, kad neįjungtų šviesų?

Jis sustojo. Dar daugiau: jei turi tiek proto, kad neįjungė šviesų, negi nesusiprotės nepalikti rakto slaptavietės atviroje vietoje?

Kažkas čia ne taip.

Vu pasilenkė ir praslinko už sofos atlošo. Jis sustojo ir įsiklausė. Nieko. Jei kažkas name yra, jis išgirstų judesių garsus. Jis dar palaukė.

Vis tiek nieko.

Vu tai apsvarstė. Ar galėjo įsibrovėlis įeiti ir išeiti?

Jis abejojo. Žmogus, kuris rizikavo įeiti atsirakinęs paslėptu raktu, būtų apsidairęs. Tikriausiai būtų radęs viršuje vonios kambaryje Fredį Saiką. Būtų iškvietęs pagalbą. O jei nebūtų radęs nieko bloga, išeidamas būtų padėjęs raktą atgal į slaptavietę. Tačiau taip nepadarė.

Kokia peršasi logiška išvada?

Įsibrovėlis vis dar name. Nejuda. Slepiasi.

Vu tyliai sėlino. Namas turėjo tris išėjimus. Jis visas duris užrakino, o dvejas, kuriose buvo įtaisytos sklendės, dar ir atsargiai užsklendė. Paskui priešais visus tris išėjimus pastatė po valgomojo kėdę. Jis norėjo neleisti svečiui lengvai pabėgti.

Paspęsti priešininkui spąstus.

Laiptai buvo iškloti kilimu. Dėl to lengviau tyliai užlipti. Vu norėjo patikrinti vonios kambarį, pažiūrėti, ar Fredis Saikas vis dar vonioje. Jis vėl pagalvojo apie rakto slaptavietę atviroje vietoje. To neįmanoma logiškai paaiškinti. Kuo daugiau jis apie tai galvojo, tuo lėčiau ėjo.

Vu pabandė viską pergalvoti iš naujo. Žmogus, žinantis, kur Saikas slepia raktą, atrakina duris. Jis arba ji įeina vidun. Jei rado Saiką, neabejotinai puolė į paniką. Turėjo skambinti policijai. Jei Saiko nerado, išėjo. Taigi turėjo atgal į slėptuvę padėti raktą, o akmenį — į vietą.

Tačiau nepadarė nei viena, nei kita.

Taigi kokias išvadas galėjo daryti Vu?

Jam atrodė, kad vienintelė galimybė ta, kad įsibrovėlis rado Saiką kaip tik tuo metu, kai Vu įžengė į namą. Nebuvo laiko kviestis pagalbos. Jis galėjo tik pasislėpti.

Bet šis scenarijus taip pat kėlė abejonių. Argi įsibrovėlis nebūtų įsijungęs šviesos? Galbūt ir įsijungė. Galbūt uždegė šviesą, bet paskui pamatė artinantis Vu. Jis galėjo išjungti šviesas ir pasislėpti.

Vonios kambaryje kartu su Saiku.

Vu dabar buvo šeimininko miegamajame. Iš čia jis matė plyšį po vonios kambario durimis. Šviesa nedegė. „Nenuvertink priešininko", — priminė sau Vu. Pastaruoju metu jis per dažnai klydo. Iš pradžių Rokis Konvelas. Vu buvo toks nerūpestingas, kad leido jam sekti. Tai buvo pirma klaida. Antra, Vu pastebėjo kaimynystėje gyvenanti moteris. Neatidus.

O dabar šitai.

Sunku save kritiškai vertinti, tačiau Vu pabandė tai padaryti. Jis nebuvo tobulas. Tik kvailiai taip mano. Galbūt laikas, praleistas kalėjime, jį kažkaip atbukino. Nesvarbu. Dabar Vu reikėjo susikaupti.

Saiko miegamajame buvo daug fotografijų. Penkiasdešimt metų čia buvo Fredžio motinos kambarys. Vu tai žinojo iš laiškų internetu. Saiko tėvas mirė per Korėjos karą. Saikas dar buvo kūdikis. Motina taip niekada ir neatsigavo. Žmonės skirtingai reaguoja į mylimųjų netektį. Ponia Saik nusprendė gyventi su vaiduokliu, o ne su gyvu žmogumi. Visą gyvenimą ji miegojo tame pačiame miegamajame, tiesą sakant, net toje pačioje lovoje, kuria dalijosi su savo kariškiu vyru. Fredis pasakojo, kad ji miegodavo savo pusėje ir niekada niekam neleido, net baisų sapną susapnavusiam sūnui, atsigulti į tą lovos pusę, kur kadaise miegodavo jos mylimasis.

Vu ranka dabar jau buvo ant durų rankenos.

Jis žinojo, kad vonios kambarys mažytis. Jis pabandė įsivaizduoti, iš kurios vietos kas nors galėtų mėginti pulti. Iš tiesų nelabai buvo iš kur. Savo storame krepšyje Vu turėjo ginklą. Jis pagalvojo, ar nereikėtų jo pasiimti. Jei įsibrovėlis ginkluotas, gali kilti keblumų.

Per didelis pasitikėjimas savimi? Galbūt. Bet Vu nemanė, kad prireiks ginklo.

Jis pasuko rankeną ir stipriai stumtelėjo.

Fredis Saikas vis dar gulėjo vonioje užkimšta burna ir užmerktomis akimis. Vu pasidarė įdomu, ar Fredis dar gyvas. Tikriausiai ne. Daugiau čia nieko nebuvo. Taip pat ir vietos pasislėpti. Niekas neatėjo Fredžiui į pagalbą.

Vu nuėjo prie lango ir pažvelgė į namą, į kaimynystėje stovintį namą.

Moteris — ta pati, kuri pirma vilkėjo tik apatinius — buvo ten.

Savo name. Stovėjo prie lango.

Ji žiūrėjo į jį.

Ir kaip tik tada Vu išgirdo trinktelint automobilio dureles. Sirenos neišgirdo, tačiau atsigręžęs į įvažiavimą pamatė raudonas švieseles.

Čia buvo policija.

Čarleina Svein nebuvo kvaila.

Ji žiūrėjo filmus. Skaitė knygas. Tai buvo būdas atitrūkti nuo realybės, prasiblaškyti, galiausiai prastumti dienas. Bet galbūt tie filmai ir knygos savotiškai mokė. Kiek kartų ji šaukė narsiai herojei — tokiai atviraširdei, sudžiūvusiai kaip ragana juodaplaukei gražuolei — neiti į tą prakeiktą namą?

Daugybę. Taigi dabar, kai atėjo jos eilė, Čarleina Svein nesiruošė daryti tokios klaidos.

Ji pastovėjo priešais Fredžio namo galines duris, žiūrėdama į rakto slaptavietę. Ji negalėjo eiti vidun — per daug pavyzdžių žinojo iš filmų ir knygų, tačiau taip pat negalėjo nieko nedaryti. Kažkas buvo negerai. Žmogus pakliuvo į bėdą. Negalima tiesiog nusigręžti.

Taigi jai kilo mintis.

Iš tiesų ji buvo labai paprasta. Čarleina ištraukė iš muliažinio akmens raktą. Dabar jis gulėjo jos kišenėje. Ji paliko rakto slaptavietę atviroje vietoje — ne todėl, kad tas azijietis pamatytų, bet kad ji turėtų dingstį skambinti policijai.

Tą akimirką, kai azijietis įžengė į Fredžio namą, ji surinko 911.

„Kažkas svetimas įėjo į mano kaimyno namą“, — pasakė ji jiems. Argumentas irgi buvo svarus — rakto slaptavietė numesta ant tako.

Dabar policija jau buvo čia.

Į kvartalą įsuko vienas policijos automobilis išjungta sirena. Automobilis neįlėkė visu greičiu, tiesiog labai ramiai įriedėjo. Čarleina surizikavo pažiūrėti į Fredžio namą.

Azijietis žvelgė į ją.

17 skyrius

Greisė perskaitė antraštę.

— Jis buvo nužudytas?

Kora linktelėjo.

— Kaip?

— Bobas Dodas buvo nušautas į galvą savo žmonos akyse. Gangsterių stilius, rašo jie. Nežinau, ką tai reiškia.

— Jie išsiaiškino, kas tai padarė?

— Ne.

— Kada?

— Kada jis buvo nužudytas?

— Taip, kada?

— Praėjus keturioms dienoms po to, kai Džekas jam skambino.

Kora nuėjo atgal prie kompiuterio. Greisė pagalvojo apie datą.

—Tai negalėjo būti Džekas.

— Aha.

— Tai neįmanoma. Džekas nebuvo išvykęs iš valstijos daugiau nei mėnesį.

— Čia tavo nuomonė.

— Ką tu nori pasakyti?

— Nieko, Greise. Aš tave palaikau, supranti? Taip pat nemanau, kad Džekas ką nors nužudė, bet pagalvokim blaiviai.

— Ką?

— Noriu pasakyti, kad liaukimės blevyzgoti: „Jis nebuvo išvykęs iš valstijos". Naujasis Hempšyras — ne Kalifornija. Gali nuvažiuoti ten per keturias valandas. Nuskristi — per valandą.

Greisė pasitrynė akis.

— Dar kai kas, — tęsė Kora. — Aš žinau, kodėl jo vardas rašomas Bobas, o ne Robertas.

— Kodėl?

— Jis reporteris. Tai jo pseudonimas. „Google" išmetė šimtą dvidešimt šešis jo straipsnius per pastaruosius trejus metus Naujojo Hempšyro laikraštyje. Nekrologe jis įvardijamas — kur čia? — „užsispyręs reporteris, pagarsėjęs savo kontroversiškais tyrimais". Panašu, kad Naujojo Hempšyro mafija jį pašalino.

— Ar tai priežastis?

— Kas žino? Tačiau peržvelgusi straipsnius pasakyčiau, kad Bobas Dodas buvo „gerietis" — jis aiškinosi, kurie indaplovių remonto meistrai apgaudinėja senutes, kurie vestuvių fotografai „nusimuilina" paėmę rankpinigius, ir panašius dalykus.

— Jis galėjo ką nors užknisti.

Koros tonas buvo kategoriškas:

— Taip, galėjo. Ar tu manai, kad Džekas visai atsitiktinai paskambino tam vyrukui prieš mirtį?

— Ne, tai ne atsitiktinumas. — Greisė bandė suvokti viską, ką išgirdusi. — Palauk.

— Kas?

— Ta fotografija. Joje penki žmonės. Dvi moterys, trys vyrai. Nuotrauka sena...

Kora jau tarškino klavišus.

— Bet gal Bobas Dodas yra vienas iš jų?

— Yra nuotraukų paieškos programa, tiesa?

— Jau atidariau.

Jos pirštai skubėjo, žymeklis lakstė, pelė judėjo pirmyn ir atgal. Buvo du puslapiai — iš viso dvylika nuorodų su Bobo Dodo nuotraukomis. Pirmasis puslapis atidarė Dodo bendravardžio medžiotojo, gyvenančio Viskonsine, nuotrauką. Antrajame puslapyje — vie-

nuoliktoje nuorodoje — jos rado nuotrauką, darytą prie stalo per labdaros renginį Bristolyje, Naujajame Hempšyre.

Bobas Dodas, Naujojo Hempšyro laikraščio reporteris, sėdėjo pirmas iš kairės.

Joms nereikėjo atidžiai tyrinėti. Bobas Dodas buvo afroamerikietis. Visi paslaptingoje fotografijoje — baltieji.

Greisė susiraukė.

— Vis tiek turi būti koks nors ryšys.

— Leisk pažiūrėti, ar man pavyks išknisti jo biografiją. Gal jie kartu mokėsi koledže?

Pasigirdo tylus beldimas į duris. Greisė ir Kora susižvalgė.

— Vėlu, — ištarė Kora.

Vėl vis taip pat tyliai pabeldė. Prie durų buvo skambutis. Kad ir kas ten beldėsi, jis nusprendė neskambinti. Turbūt žinojo, kad ji turi vaikų. Greisė pakilo, Kora nusekė iš paskos. Prie durų ji įjungė lauko šviesas ir žvilgtelėjo pro šalia durų esantį langą. Greisė turėjo nustebti labiau, bet ji spėjo, kad tiesiog to nemoka.

— Kas čia? — paklausė Kora.

— Žmogus, pakeitęs mano gyvenimą, — tyliai ištarė Greisė.

Ji atidarė duris. Ant slenksčio stovėjo Džimis X ir žiūrėjo žemyn.

Vu turėjo nusišypsoti.

Ta moteris. Vos pamatęs policijos automobilio šviesas, jis viską suprato. Jos išradingumas buvo žavus ir drauge erzino.

Dabar nėra laiko su ja susidoroti.

Ką daryti?..

Džekas Losonas gulėjo surištas bagažinėje. Vu suprato turėjęs išvažiuoti tuoj pat, kai tik pamatė tą rakto slaptavietę. Dar viena klaida. Kiek dar galima leisti?

Kaip kuo mažiau nukentėti? Nebuvo galima to išvengti. Tai jam pakenks. Jam tai kainuos. Name pilna jo pirštų atspaudų. Kaimynystėje gyvenanti moteris tikriausiai jau papasakojo policijai, kaip jis atrodo. Saikas, gyvas ar miręs, bus surastas. Jis čia jau nieko nepadarys.

Taigi, jei jį sučiups, jis labai ilgam sės į kalėjimą.

Policijos automobilis įsuko į įvažiavimo keliuką.

Vu sugalvojo, kaip išsigelbėti. Jis nuskubėjo žemyn. Pro langą matė, kaip automobilis sustojo. Lauke jau buvo tamsu, bet gatvė gerai apšviesta. Iš automobilio išlipo aukštas juodaodis vyras. Jis užsidėjo policininko kepurę. Ginklas liko dėkle.

Tai gerai.

Vos juodaodis policijos pareigūnas pasuko namo link, Vu atidarė priekines duris ir plačiai nusišypsojo.

— Kuo galiu jums padėti, pareigūne?

Jis neišsitraukė ginklo. Vu to ir tikėjosi, nes čia, priemiestyje, gyveno daugiausia amerikiečių šeimos. Ho-Ho-Kuso policijos pareigūnas per savo karjeros metus tikriausiai kokius kelis šimtus kartų buvo kviestas dėl galimo įsilaužimo. Dauguma atvejų, jei ne visi, pasirodė esą netikras pavojus.

— Mums paskambino dėl galimo įsilaužimo, — pasakė pareigūnas.

Vu susiraukė tarsi suglumęs. Jis žengė į lauką, tačiau laikėsi atstumo. Ne dabar, pagalvojo jis. Svarbu neatrodyti grėsmingai. Vu judesiai buvo pabrėžtinai ramūs ir lėti.

— Palaukit, suprantu. Aš pamiršau savo raktus. Kas nors tikriausiai pamatė mane įeinantį pro galinį įėjimą.

— Jūs čia gyvenate, pone?..

— Čangas, — ištarė Vu. — Taip, gyvenu, bet čia ne mano namas, jei tai turite omeny. Jis priklauso mano partneriui Frederikui Saikui.

Vu surizikavo žengti dar vieną žingsnį.

— Suprantu, — tarė pareigūnas. — O ponas Saikas yra?..

— Viršuje.

— Gal galėčiau jį pamatyti?

— Žinoma, įeikite. — Vu atsuko pareigūnui nugarą ir sušuko į viršų: — Fredi? Fredi, užsimesk ką nors. Čia policija.

Vu nereikėjo atsisukti. Jis žinojo, kad aukštasis juodaodis vos už penkių jardų seka paskui jį į namą. Vu palaikė atidarytas duris ir,

jo manymu, gana moteriškai nusišypsojo pareigūnui. Ženklelis ant uniformos bylojo, kad jis yra Ričardsonas.

Kai jis priartėjo per jardą, Vu išsitiesė.

Pareigūnas Ričardsonas sudvejojo lyg kažką nujausdamas, bet buvo jau per vėlu. Vu smūgiavo delnu tiesiai į saulės rezginį. Ričardsonas sulinko per liemenį lyg sulankstoma kėdė. Vu priėjo arčiau. Jis norėjo jį suluošinti, neketino žudyti.

Dėl sužeisto policininko jam pridės metelių. Negyvas policininkas kalėjimo laiką pailgins dešimteriopai.

Policininkas stovėjo susirietęs. Vu trenkė jam per kojas iš už nugaros. Ričardsonas suklupo. Vu panaudojo vieno taško spaudimo techniką. Jis įbedė smilių krumplius Ričardsonui į galvą iš abiejų pusių, į ausų ertmes po kremzle, vietą, vadinamą „trigubas šildytuvas 17". Tam reikėjo absoliutaus tikslumo, nes spustelėjus iš visų jėgų, žmogus gali mirti.

Ričardsono akys pabalo. Vu patraukė rankas. Ričardsonas nugriuvo kaip marionetė, nupjovus virveles.

Tokia būsena ilgai netruks. Vu nutraukė policininkui nuo diržo antrankius ir prirakino jo rankas prie laiptų turėklo. Nuo peties nuplėšė radijo stotelę.

Vu pagalvojo apie moterį iš gretimo namo. Ji turėjo jį stebėti ir neabejotinai vėl paskambinti policijai. Jis tai suprato, tačiau neturėjo laiko. Jei jis mėgintų pulti, ji pamatytų ir užsirakintų duris. Užtruktų per ilgai. Geriausia būtų ją tuoj pat nustebinti. Jis nuskubėjo į garažą ir įšoko į Džeko Losono mikroautobusą. Patikrino, kiek vietos yra gale.

Ten gulėjo Džekas Losonas.

Tada Vu atsisėdo į vairuotojo vietą. Jis sugalvojo planą.

Čarleiną negeras jausmas apėmė tą pačią akimirką, kai ji pamatė iš automobilio išlipantį policininką.

Pirma, jis buvo vienas. Ji manė, kad atvažiuos du partneriai, kaip buvo mačiusi per televizijos kriminalinius serialus. Dabar ji suvokė

padariusi klaidą. Jos skambutis buvo per daug atsainus. Čarlena turėjo pasakyti matanti kažką grėsmingo, kažką baisaus. Tada jie būtų labiau pasiruošę. O ji tiesiog pasirodė kaip smalsi kaimynė, kvaištelėjusi moteris, neturinti daugiau ką veikti ir dėl visokių smulkmenų skambinanti policijai.

Policininkas taip pat elgėsi netinkamai. Jis neskubėdamas žingsniavo durų link, atrodė atsipalaidavęs ir dėl nieko pasaulyje nesijaudinantis. Čarleina iš savo vietos negalėjo matyti paradinių durų, tik keliuką, vedantį prie jų. Kai pareigūnas dingo jai iš akiračio, Čarleina pasijuto taip, lyg žarnos būtų apsivertusios.

Ji norėjo sušukti ir įspėti, tačiau greitai to negalėjo padaryti dėl pernai įstatytų naujųjų „Pella" langų. Jie atidarinėjami vertikaliai pasukus rankeną. O kol būtų atrakinusi abi durų spynas ir pasukusi rankeną, pareigūno jau nebebūtų matyti. Ir, tiesą sakant, ką ji galėjo sušukti? Kaip įspėti? Ką, galų gale, ji iš tiesų žinojo?

Taigi laukė.

Maikas buvo namie. Jis apačioje, poilsio kambaryje, per YES kanalą žiūrėjo laidą „Jankiai". Vakarą jie leido atskirai, nebežiūrėdavo televizoriaus kartu. Tai ją siutino. Jiems patiko skirtingos laidos. Bet iš tiesų ji nemanė, kad tai svarbiausia. Jis galėjo žiūrėti bet ką. Ir vis tiek Maikas televizorių žiūrėjo poilsio kambaryje; ji liko miegamajame. Čarleina neprisiminė, kada tai prasidėjo. Šįvakar vaikų namuose nebuvo — Maiko brolis išsivežė juos į filmą. Tačiau net ir būdami namie jie lindėdavo savo kambariuose prie kompiuterių. Būdama jauna Čarleina su draugais telefonu kalbėdavosi valandų valandas. Dabar jos vaikai siuntinėjo žinutes ir dar dievažin ką darė internetu.

Štai kokia tapo jos šeima — keturios vienišos būtybės tamsoje, bendraujančios viena su kita tik ko nors prireikus.

Ji pamatė, kad Saiko garaže užsidegė šviesa. Pro langą, uždengtą nėriniuota užuolaida, Čarleina matė judantį šešėlį. Kodėl garaže? Policijos pareigūnui nebuvo jokio reikalo ten eiti. Ji paėmė telefoną, surinko 911 ir patraukė prie laiptų.

— Neseniai jums skambinau, — pasakė ji operatoriui.

— Taip?

— Dėl įsilaužimo į mano kaimyno namą.

— Ten nuvažiavo pareigūnas.

— Taip, žinau. Mačiau, kaip jis sustojo.

Stojusi tyla privertė ją kvailai pasijusti.

— Ką jūs matėte?

— Manau, jį užpuolė. Jūsų pareigūną. Prašau skubiai dar ką nors atsiųsti.

Ji padėjo ragelį. Kuo ilgiau būtų aiškinusi, tuo kvailiau būtų skambėję.

Pasigirdo pažįstamas zvimbimas. Čarleina žinojo, kas tai. Automatinės Fredžio garažo durys. Tas vyras kažką padarė policininkui. Jis ketino bėgti.

Ir tada Čarleina nusprendė pasielgti išties kvailai.

Ji vėl prisiminė tas kvaileles, sudžiūvusias kaip raganas herojes, ir pagalvojo, ar bent viena jų, net pati protingiausia, kada nors iškrėtė panašią kvailystę. Ji tuo abejojo. Suprato tai dar kartą pamąsčiusi apie tai, ką ruošėsi daryti. Jeigu jai pavyks išsigelbėti, tada ji juoksis ir galbūt pradės šiek tiek labiau gerbti herojes, žengiančias į tamsų namą tik su liemenėle ir kelnaitėmis.

Azijietis ruošėsi bėgti. Čarleina buvo įsitikinusi, kad jis kažką padarė Fredžiui. Ir policininkui. Kol atvyks pastiprinimas, jis jau bus dingęs. Jie jo neras. Bus per vėlu.

Ir jei jis paspruks, kas tada?

Jis ją matė. Ji tai žinojo. Jis jau tikriausiai suprato, kad tai ji iškvietė policiją. Fredis galbūt nužudytas. Policininkas — taip pat. Kas vienintelė likusi liudininkė?

Čarleina.

Jis jos grįš, tiesa? Net jei ir negrįš, net jei nuspręs palikti ramybėje, ji gyvens slegiama baimės, šokinės naktimis. Dienomis dairysis jo minioje. Gal jis keršys? Gal imsis Maiko ar vaikų?..

Ji negali leisti, kad taip nutiktų. Turi sustabdyti jį dabar.

Kaip?

Ji teisingai elgėsi norėdama neleisti jam pasprukti, tačiau kaip tai padaryti? Jie neturi ginklo. O ji juk negali tiesiog bėgti laukan, šokti jam ant nugaros ir bandyti uždengti akis. Ne, ji turi elgtis protingiau.

Ji turi jį pasekti.

Iš pradžių tai atrodė kvaila, bet leidusi jam paspruktі ji turės nuolat bijoti, kęsti tikrą, neapsimestinį, greičiausiai niekada nesibaigsiantį siaubą, kol jį sučiups. O tai gali niekada nenutikti. Čarleina matė to vyro veidą, regėjo jo akis. Ji negalėtų gyventi nuolat jį prisimindama ir bijodama.

Pasekti jį — pabūti uodega, kaip buvo sakoma per televiziją — buvo visai logiška, įvertinus visas alternatyvas. Ji seks jį savo automobiliu. Laikysis atstumo. Pasiims mobilųjį telefoną. Galės pranešti policijai, kur jis. Čarleina neplanavo jo sekti ilgai, tik kol perims policija. Kitaip vėl čia atvykusi policija nieko neberas; azijietis dings.

Pasirinkimo nebuvo.

Kuo daugiau ji apie tai galvojo, tuo ši mintis atrodė protingesnė. Ji važiuos automobiliu gerokai atsilikusi. Telefono numeriu susisieks su operatoriumi.

Argi tai ne saugiau, nei leisti jam pabėgti?

Ji nurūko laiptais žemyn.

— Čarleina?

Tai buvo Maikas. Jis stovėjo virtuvėje šalia kriauklės ir valgė trapučius su riešutų sviestu. Ji sekundėlę stabtelėjo. Jo akys žvelgė jai į veidą taip, kaip tik jis tai mokėjo daryti. Ji prisiminė tas dienas Vanderbilte, kai jie pamilo vienas kitą. Dabar jis žvelgė į ją lygiai taip pat, kaip žiūrėjo tada. Tais laikais jis buvo lieknesnis ir labai gražus, tačiau žvilgsnis, akys išliko tokios pat.

— Kas atsitiko?

— Man reikia... — ji sustojo, vos atgaudama kvapą. — Man reikia kai kur nuvažiuoti.

Jo akys. Ji prisiminė tą dieną, kai pirmą kartą jį pamatė, tą saulėtą dieną Šimtmečio parke Nešvilyje. Ar labai jie nutolo? Maikas vis dar žiūrėjo. Jis žiūrėjo į ją taip, kaip niekas kitas nebuvo žiūrėjęs.

Akimirką Čarleina negalėjo nė pajudėti. Ji pamanė, kad apsiverks. Maikas numetė trapučius į kriauklę ir pasuko prie jos.

— Aš vairuosiu, — pasakė jis.

18 skyrius

Greisė ir garsusis rokeris Džimis X sėdėjo darbo ir kartu žaidimų kambaryje. Makso žaislinis robotas riogsojo ant nugaros. Baterijų dėžutė buvo išlaužta, ir dabar du elementai gulėjo šalia kaladėlių krūvos. Greta numesta žaidimo pakuotė skelbė, kad tai „Super Marijo 5" žaidimas, tačiau Greisės akimis žiūrint, jis niekuo nesiskyrė nei nuo „Super Marijo 1", nei nuo „Super Marijo 4".

Kora paliko juos vienus ir vėl ėmėsi savo kibernetinio šnipo vaidmens. Džimis kol kas neištarė nė žodžio. Jis sėdėjo alkūnėmis pasirėmęs į kelius, galvą nuleidęs, primindamas Greisei tą pirmą kartą, kai jį pamatė — savo ligoninės palatoje, praėjus šiek tiek laiko po to, kai atgavo sąmonę.

Jis norėjo, kad ji prabiltų pirma. Ji tai matė, tačiau neturėjo ką pasakyti.

— Atsiprašau, kad aš taip vėlai, — ištarė jis.

— Maniau, kad šį vakarą jums koncertas.

— Jau baigėsi.

— Anksti, — pasakė ji.

— Paprastai koncertai baigiasi iki devintos. Taip nori rėmėjai.

— Kaip sužinojote, kur aš gyvenu?

Džimis gūžtelėjo pečiais.

— Manau, kad visada tai žinojau.

— Ką tai turėtų reikšti?

Jis neatsakė, o ji ir nevertė. Keletą sekundžių kambaryje tvyrojo mirtina tyla.

— Nelabai žinau, kaip pradėti, — tarė Džimis. Paskui, po trumpos pauzės, pridūrė: — Jūs vis dar šlubuojate.

— Gera pradžia, — pasakė ji.

Jis pabandė nusišypsoti.

— Taip, šlubuoju.

— Nuo?..

— Taip.

— Man labai gaila.

— Aš lengvai atsipirkau.

Jo veidu perbėgo šešėlis. Galva, kurią jis galų gale išdrįso pakelti, vėl nusviro lyg subarta.

Džimio skruostikauliai tebebuvo išsišovę. Garsiosios šviesiosios garbanos dingusios. Greisė negalėjo nuspėti, ar tai padarė kirpėjo žirklės, ar laikas. Žinoma, jis atrodė vyresnis. Jaunystė praėjo, o gal ir jos taip pat.

— Tą naktį aš visko netekau, — pradėjo jis. Paskui nutilo ir papurtė galvą. — Netinkamai pasakiau. Aš atėjau čia ne tam, kad manęs gailėtumėte.

Ji nieko nepasakė.

— Ar prisimenate, kai atėjau aplankyti jūsų į ligoninę?

Ji linktelėjo.

— Skaičiau visas laikraščių istorijas. Visus straipsnius žurnaluose. Mačiau visas žinių laidas. Galiu papasakoti apie kiekvieną tą naktį žuvusį vaiką. Apie kiekvieną. Žinau, kaip jie atrodė. Net užsimerkęs vis dar juos matau.

— Džimi?

Jis vėl pakėlė galvą.

— Neturėtumėte man to pasakoti. Tie vaikai turėjo šeimas.

— Žinau.

— Aš negaliu jums už juos visus atleisti.

— Manote, kad aš to atėjau?

Greisė neatsakė.

— Aš tik... — Jis papurtė galvą. — Aš nežinau, kodėl atėjau, suprantat? Mačiau jus šį vakarą. Bažnyčioje. Mačiau, kad jūs supratote, kas aš. — Jis kilstelėjo galvą. — Beje, kaip jūs mane radote?

— Ne aš jus radau.

— Tas vyras, su kuriuo jūs buvote?

— Karlas Vespa.

— O, Kristau. — Jis užsimerkė. — Rajano tėvas.

— Taip.

— Jis jus atsivedė?

— Taip.

— Ko jis nori?

Greisė pagalvojo apie tai.

— Nemanau, kad jis žino.

Dabar jau Džimis nutilo.

— Jis nori, kad jūs atsiprašytumėte.

— Nori?

— Iš tiesų jis nori, kad jo sūnus būtų gyvas.

Kambaryje pasidarė slogu. Ji sujudėjo savo kėdėje. Džimio veidas visiškai išblyško.

— Suprantate, aš bandžiau. Noriu pasakyti, bandžiau atsiprašyti. Jis dėl to teisus. Aš jiems mažų mažiausiai tai skolingas. Aš kalbu ne apie tą kvailą nuotrauką su jumis ligoninėje. To norėjo mano vadybininkas. Buvau toks kvailas, kad jam paklusau. Aš vos pastovėjau ant kojų. — Jis spoksojo į ją. Jo akys buvo tokios pat mielos kaip ir anksčiau, dėl jų jis ir tapo MTV dievuku. — Ar prisimenate Tomį Garisoną?

Ji prisiminė. Jis žuvo per spūstį. Jo tėvai buvo Edas ir Selma.

— Jo nuotrauka mane sujaudino. Na, suprantat, jos visos jaudino. Tų jaunuolių gyvenimai buvo tik prasidėję... — Jis vėl nutilo, giliai įkvėpė ir pabandė iš naujo. — Bet Tomis buvo panašus į mano mažąjį broliuką. Negalėjau liautis apie jį galvojęs. Taigi nuvažiavau pas jo tėvus. Norėjau atsiprašyti jo tėvų... — Jis nutilo.

— Kas nutiko?

— Aš nuvažiavau. Mes sėdėjome prie jų virtuvinio stalo. Prisiminiau, kad pasirėmiau į jį alkūnėmis, ir jis visas sudrebėjo. Linoleumas buvo atspuręs, o siaubingi geltoni gėlėti sienų tapetai — apsilupinėję. Tomis buvo jų vienintelis sūnus. Žiūrėjau į jų tuščius veidus... Negalėjau to pakelti.

Ji nieko nesakė.

— Ir tada aš pabėgau.

— Džimi?

Jis pažvelgė į ją.

— Kur jūs buvote?

— Daug kur.

— Kodėl?

— Kas kodėl?

— Kodėl jūs paprasčiausiai viską metėte?

Jis gūžtelėjo pečiais.

— Iš tiesų nedaug ir turėjau. Nenoriu apie tai kalbėti plačiau, bet paaiškinsiu, kad iš muzikos dar nebuvau daug uždirbęs. Aš buvau naujokas. Dideliems pinigams reikia laiko. Man nerūpėjo. Tiesiog norėjau dingti.

— Taigi kur jūs išvykote?

— Pradėjau nuo Aliaskos. Ten darinėjau žuvis, jei galite tuo patikėti. Paskui keliavau, grojau su keliomis nedidelėmis grupėmis. Sietle susiradau senų hipių grupelę. Jie padirbinėdavo dokumentus visokiems nusikaltėliams, tad ir man gavo naujus. Grįžęs čia, kurį laiką grojau su viena grupe Atlantik Sičio kazino. „Tropikanoje". Nusidažiau plaukus. Ėmiau groti būgnais. Niekas manęs neatpažino, o jei ir atpažino, tai per daug jiems nerūpėjau.

— Buvote laimingas?

— Tiesą sakant, ne. Norėjau grįžti. Norėjau kai ką pakeisti ir gyventi toliau. Bet kuo ilgiau buvau svetur, tuo darėsi sunkiau, ir vis labiau to troškau. Tarsi užburtas ratas. O paskui sutikau Medison.

— Pagrindinę „Ekstazės" vokalistę?

— Taip. Medison. Ar galit patikėti, kad jos toks vardas? Dabar jis populiarus. Prisimenat tą filmą „Purslai", kur vaidina Tomas Henksas ir... kuo ji ten vardu?

— Daril Hana, — automatiškai atsakė Greisė.

— Taip, šviesiaplaukė undinė. Prisimenat tą sceną, kur Tomas Henksas bando sugalvoti jai vardą, vardija tokius kaip Dženifer,

Stefani. Jie kaip tik eina Medisono alėja, tad Henksas pamini gatvės pavadinimą, o Daril pasako norinti tokio vardo. Filme moteris, vardu Medison — didžiausias pokštas. O dabar šis vardas — vienas populiariausių.

Greisė leido jam kalbėti.

— Ji iš mažo miestelio Minesotoje. Penkiolikos pabėgo į didmiestį ir kaip benamė šlaistėsi Atlantik Sityje. Pateko į pabėgusių paauglių benamių prieglaudą. Blaškydamasi nuo vienos priklausomybės prie kitos, ji atrado Jėzų ir pradėjo dainuoti. Jos balsas angeliškas kaip Dženis Džoplin.

— Ar ji žino, kas jūs?

— Ne. Žinot, kaip Šanią atrado Matas Leindžas? Ir aš to norėjau. Man patiko dirbti su ja. Man patinka ši muzika, bet aš norėjau išvengti dėmesio. Medison yra labai drovi. Ji nelipa į sceną, jei drauge su ja nelipu aš. Ji pripras, tad kol kas aš groju būgnais. Maniau, kad jie puikiai mane užmaskuoja.

Džimis gūžtelėjo pečiais, pabandė nusišypsoti. Jis vis dar tebebuvo žavingas.

— Spėju, kad klydau.

Minutėlę jie abu tylėjo.

— Vis tiek nesuprantu, — pasakė Greisė.

Jis pasižiūrėjo į ją.

— Jau sakiau, kad nesu ta, kuri gali jums atleisti už visus. Aš iš tiesų taip manau. Ir tiesa ta, kad tą naktį jūs nešovėte.

Džimis tylėjo.

— Štai grupė „Who". Per jų koncertą Cincinatyje kilo panika, tačiau jie atsilaikė. Per „Stones" koncertą tas Velnio Angelas nužudė vyruką. Jie tebegroja. Suprantu norą šiek tiek palaukti, metus ar dvejus...

Džimis pasisuko į dešinę.

— Turėčiau eiti, — tarė jis.

— Vėl ruošiatės pradingti? — paklausė Greisė.

Jis padvejojo ir įkišo ranką į kišenę. Ištraukė kortelę ir padavė jai. Joje buvo tik dešimt skaičių, daugiau nieko.

— Neturiu namų adreso, tik šį mobilųjį telefoną.

Jis apsisuko ir patraukė durų link. Greisė nesekė iš paskos. Kitomis aplinkybėmis ji gal būtų jį išvariusi, bet dabar jo vizitas nebuvo labai svarbus. Kiti įvykiai jį užgožė. Jos praeitis keistai pasislinko į šalį, štai ir viskas.

— Rūpinkitės savimi, Greise.

— Ir jūs, Džimi.

Ji sėdėjo darbo kambaryje jausdama, kaip pečius užgula nuovargis, ir galvojo, kur dabar galėtų būti Džekas.

Maikas iš tiesų sėdo už vairo. Azijietis jau prieš minutę išvažiavo, tačiau buvo gerai, kad šiame nuostabiame priemiesčio rajone, kur daugybė akligatvių ir namukų su gražiai apsodintais kiemais, atvažiuoti ir išvažiuoti galėjai vienu vieninteliu keliu.

Šiame Ho-Ho-Kuso kvartale visos gatvelės vedė į Holivudo aveniu.

Čarleina kiek įmanoma greičiau nupasakojo Maikui detales. Sakė pažvelgusi pro langą ir pastebėjusi vyrą, kuris jai sukėlė įtarimą. Maikas klausėsi nepertraukdamas. Jos istorijoje buvo daugybė spragų. Visų pirma, ji nepaminėjo, kodėl žvalgėsi pro langą. Maikas turėjo atkreipti į tai dėmesį, tačiau dabar tai praleido pro ausis.

Čarleina stebėjo jo profilį ir prisiminė tą dieną, kai jie pirmą kartą susitiko. Ji buvo Vanderbilto universiteto pirmakursė. Nešvilyje, netoli bendrabučio, buvo parkas, kur stovėjo tiksli Partenono Graikijoje kopija. Sukurtas 1897 metais Šimtmečio parodai, statinys buvo laikomas pačia realistiškiausia pasaulyje garsiosios šventyklos Akropolio viršūnėje kopija. Norėdami sužinoti, kaip iš tiesų senovėje atrodė Partenonas, žmonės keliavo į Nešvilį.

Vieną šiltą dieną ji, aštuoniolikmetė, sėdėjo ten ir žiūrėjo į didingą pastatą, mąstydama, kokia tais laikas turėjo būti senoji Graikija. Ir tada kažkas tarė:

— Jis nedaro įspūdžio, ar ne?

Ji atsisuko. Maikas stovėjo susikišęs rankas į kišenes. Jis atrodė velniškai gražus.

— Atsiprašau?

Jis žengė žingsnį arčiau, šypsodamasis puse lūpų ir su tokiu pasitikėjimu, kuris ją papirko. Maikas galva parodė į milžinišką statinį.

— Čia tiksli kopija, tiesa? Žiūri į ją ir imi galvoti lygiai taip, kaip didieji filosofai Platonas bei Sokratas. — Jis nutilo ir gūžtelėjo pečiais.

Ji nusišypsojo. Matė, kaip sužibėjo jo akys, ir suprato, kad šypsena jam giliai įstrigo.

— Nelieka apie ką fantazuoti, — ištarė ji.

Maikas kilstelėjo galvą.

— Ką nori pasakyti?

— Matydamas tikrojo Partenono griuvėsius, bandai įsivaizduoti, kaip jis atrodė. Tačiau nūdienos realybė niekada neatitiks to, ką bandome įsivaizduoti.

Jis svarstydamas lėtai linktelėjo galvą.

— Nesutinki? — paklausė ji.

— Mano teorija kitokia, — pasakė Maikas.

— Mielai jos paklausyčiau.

Jis priėjo arčiau ir atsitūpė.

— Čia nėra vaiduoklių.

Dabar jau ji pakėlė galvą.

— Reikia istorijos. Reikia sandalais avinčių ir po šventyklą vaikščiojančių žmonių. Reikia amžių, to laikmečio kraujo, mirčių, prakaito. Juk viskas vyko keturis šimtus metų prieš Kristų. Čia niekada nesimeldė Sokratas. Prie šių durų nesiginčijo Platonas. Kopijos neturi vaiduoklių. Tai kūnai be sielų.

Jaunoji Čarleina vėl nusišypsojo.

— Ar tokios taktikos laikaisi bendraudamas su merginomis?

— Tiesą sakant, ji nauja. Dabar ją bandau. Ar gera?

Ji kilstelėjo ranką delnu žemyn ir gestikuliuodama kairėn ir dešinėn sumykė:

— Chmmm...

Nuo tos dienos Čarleina nesusitikėjo su jokiu kitu vyru. Kiekvienais metais per sukaktuves jie atvažiuodavo prie Partenono. Šiais metais pirmą kartą ten nebuvo.

— Štai jis, — ištarė Maikas.

Ford Windstar važiavo į vakarus Holivudo aveniu, 17-ojo kelio link. Čarleina vėl susisiekė su 911 operatore. Pagaliau ši rimtai pradėjo vertinti Čarleinos žodžius.

— Mes praradome radijo ryšį su į vietą nuvykusiu pareigūnu, — pasakė ji.

— Jis važiuoja pietinio 17-ojo kelio susikirtimo su Holivudo aveniu link, — pasakė Čarleina. — Jis vairuoja *Ford Windstar*.

— Koks automobilio numeris?

— Nematau.

— Pareigūnai jau važiuoja. Jūs galite liautis sekę.

Ji nuleido telefoną.

— Maikai?

— Viskas gerai, — pasakė jis.

Ji atsilošė ir pagalvojo apie savo namus, apie vaiduoklius bei besielius kūnus.

Eriką Vu nustebinti nebuvo lengva.

Kaimynystėje gyvenanti moteris bei, Eriko spėjimu, jos sutuoktinis jį sekė — to jis tikrai nesitikėjo, tad dabar galvojo, ką daryti.

Moteris.

Ji jį pričiupo, sekė. Ji iškvietė policiją. Jie atsiuntė pareigūną. Erikas žinojo, kad ji vėl paskambins policijai.

Tačiau Vu tikėjosi būti gana toli nuo Saiko valdų, kai policija atsilieps į iškvietimą. Kol jie pradės ieškoti transporto priemonės, bus praėję daug laiko. Tereikia prisiminti Vašingtono snaiperį prieš kelerius metus. Jo ieškojo šimtai pareigūnų, užblokavo kelius. Ir vis tiek labai ilgai nesugebėjo sučiupti dviejų neprofesionalų.

Jei Vu pakankamai toli nuvažiuos, bus saugus.

Tačiau dabar iškilo problema — ta moteris.

Ji ir jos vyras sekė jį. Jie galės pranešti policijai, kuriuo keliu jis važiuoja, į kokią pusę. Ir jis neturės galimybės nutolti.

Taigi Vu turėjo juos sustabdyti.

Jis pastebėjo prekybos centro „Paramus" ženklą ir išsuko iš greitkelio. Jo persekiotojai sekė paskui. Buvo vėlus vakaras. Parduotuvės uždarytos. Stovėjimo aikštelė — tuščia. Vu įsuko į ją. Moteris ir jos vyras laikėsi atstumo.

Tai nieko.

Dar buvo laiko jiems apdumti akis.

Vu turėjo ginklą — „Walther PPK", tačiau nemėgo juo naudotis. Ne todėl, kad būtų jautrus. Tiesiog jam labiau patiko dirbti rankomis, kuriomis galėjo visiškai pasikliauti. Kaip pavyks pasinaudoti mechaniniu ginklu, sunku numatyti. Vu tai nepatiko.

Bet jis suprato neturįs kitos galimybės.

Jis sustabdė automobilį. Įsitikino, kad ginklas užtaisytas. Jo automobilio durelės buvo neužrakintos. Jis patraukė rankenėlę, išlipo ir nusitaikė.

— Ką, po velnių, jis daro? — sumurmėjo Maikas.

Čarleina stebėjo, kaip *Ford Windstar* įvažiavo į tuščią prekybos centro aikštelę. Ji buvo gerai apšviesta. Priekyje mirgėjo parduotuvių vitrinos.

Ford Windstar sustojo.

— Atsitrauk, — ištarė ji.

— Mes užsirakinę automobilyje, — pasakė Maikas. — Ką jis padarys?

Azijietis judėjo grakščiai ir gracingai, be to, apdairiai, tačiau kažkaip keistai, lyg ne žmogus. Regis, kiekvienas judesys buvo iš anksto kruopščiai suplanuotas. Staiga tas vyras sustojo šalia savo automobilio ir atrodė visiškai ramus. Jo ranka pakilo iki peties į viršų, bet tik ranka, o kūnas nė nesuvirpėjo nuo to judesio, tad galėjai pamanyti, kad tai tik optinė iliuzija.

Ir tada jų priekinis stiklas dužo.

Garsas buvo staigus ir kurtinantis. Čarleina suriko. Kažkas šlapias ir lipnus aptaškė jai veidą. Ore pasklido vario kvapas. Čarleina instinktyviai pasilenkė. Priekinio stiklo šukės pasipylė jai ant galvos. Kažkas ją užgriuvo ir spaudė žemyn.

Tai buvo Maikas.

Ji vėl suriko. Šūksnis sumišo su dar vienos kulkos garsu. Ji turėjo judintis, turėjo nešdintis, turėjo kaip nors išvažiuoti iš čia. Maikas nejudėjo. Ji nustūmė jį nuo savęs ir surizikavo pakelti galvą.

Pro ją prazvimbė dar viena kulka.

Čarleina neturėjo supratimo, kur ji susmigo, nes vėl pasilenkė. Ausyse ūžė. Praėjo kelios sekundės. Galiausiai Čarleina surizikavo žvilgtelėti.

Tas vyras ėjo jos link.

Kas dabar?

Gelbėtis. Bėgti. Tai buvo vienintelė į galvą atėjusi mintis.

Kaip?

Ji įjungė automobilio atbulinę pavarą. Maiko koja vis dar spaudė stabdžių pedalą. Ji nuslinko nuo sėdynės žemyn. Ištiesusi ranką Čarleina suėmė jo suglebusią kulkšnį. Patraukė koją nuo stabdžių. Vis dar įsispraudusi tarp sėdynių, Čarleina sugebėjo delnu paspausti akceleratoriaus pedalą. Ji spaudė iš visų jėgų. Automobilis trūktelėjo atgal. Ji negalėjo pajudėti. Ir neturėjo supratimo, kur važiuoja.

Tačiau jie važiavo.

Ji laikė delną prispaudusi prie pedalo. Automobilis per kažką peršoko, gal per šaligatvio bortelį. Nuo krestelėjimo Čarleina trenkėsi galva į vairą. Mentėmis ji bandė išlaikyti tiesų vairą. Kairiąja ranka vis spaudė akceleratorių. Jie dar į kažką trenkėsi. Ji nejudėjo. Dabar kelias pasidarė lygesnis. Bet tik minutėlę, tada Čarleina išgirdo automobilių signalus, padangų ir stabdžių cypimą ir siaubingą ūžimą — taip sukosi nevaldomi automobiliai.

Smūgis, baisus šaižesys, o paskui, po kelių sekundžių, viską apgaubė tamsa.

19 skyrius

Pareigūno Deilio veido spalva persimainė.

Perlmateris įsitempė kėdėje.

— Kas yra?

Deilis žiūrėjo į popieriaus lapą savo rankoje lyg baimindamasis, kad šis kur nedingtų.

— Kažkas čia ne taip, kapitone.

Tik pradėjęs dirbti policijoje kapitonas Perlmateris nekentė naktinių pamainų. Tyla ir vienatvė jį slėgė. Užaugęs didelėje septynių vaikų šeimoje, jis mėgo šurmulį. Su žmona Marion jis planavo turėti didelę šeimą, svajojo apie iškylas lauke, vieno ar kito vaiko treniruotes savaitgaliais, mokyklos susirinkimus, šeimynines filmų peržiūras penktadienio vakarais, vasaros vakarus verandoje — taip jis gyveno Brukline, augdamas dideliame priemiesčio name.

Jo senelė vis mėgdavo ką nors pacituoti jidiš kalba. O Stju Perlmaterio mėgstamiausia frazė buvo: „Žmogus planuoja, o Dievas juokiasi“. Marion, vienintelė moteris, kurią jis kada nors mylėjo, mirė dėl staigios embolijos vos sulaukusi trisdešimt vienerių. Ji virtuvėje tepė sumuštinį Semiui, jų vieninteliam vaikui, kai ją ištiko embolijos priepuolis. Ji mirė net nespėjusi nugriūti ant linoleumo.

Perlmaterio gyvenimas tą dieną baigėsi. Jis kiek galėdamas stengėsi rūpintis Semiu, tačiau darė tai ne iš širdies. Jis mylėjo berniuką, tačiau gyveno tik dėl Marion. Ši nuovada, darbas tapo jam paguoda, kur galėjo visiškai užsimiršti, o būdamas namuose su Semiu tik prisimindavo Marion ir jų svajones.

Visa tai buvo labai seniai. Dabar Semis jau studijavo koledže ir, nepaisant tėvo nedėmesingumo, tapo geru vyru. Čia būtų galima dar ką nors pridurti, tačiau Perlmateris nežinojo ką.

Perlmateris parodė Deiliui kėdę atsisėsti.

— Taigi, kas yra?

— Ta moteris. Greisė Loson.

— A, — tarstelėjo Perlmateris.

— A?

— Aš taip pat ką tik apie ją pagalvojau.

— Kas nors neduoda jums ramybės, kapitone?

— Taip.

— Maniau, kad tik man.

Perlmateris pirštais pabarbeno į savo kėdės atlošą ir paklausė:

— Ar žinai, kas ji?

— Ponia Loson?

— Aha.

— Ji dailininkė.

— Kai kas daugiau. Pastebėjai raišumą?

— Taip.

— Greise Loson ji tapo ištekėjusi. Jos mergautinė pavardė, rodos, buvo Greisė Šarp.

Deilis nieko nesuprasdamas žiūrėjo į jį.

— Ar esi girdėjęs apie Bostono skerdynes?

— Ar tas riaušes per roko koncertą?

— Gal greičiau paniką. Žuvo daug žmonių.

— Ji buvo ten?

Perlmateris linktelėjo.

— Ją stipriai sužeidė. Kurį laiką buvo ištikta komos. Žiniasklaida skyrė jai net penkiolika minučių eterio, o paskui dar vis po truputį.

— Prieš kiek metų tai vyko?

— Na, prieš penkiolika, gal šešiolika.

— Bet jūs prisimenate?

— Tai buvo sensacija. O aš buvau didelis Džimio X grupės gerbėjas.

Deilis atrodė nustebęs.

— Jūs? — ištarė jis.

— Na taip, aš juk ne visada buvau senas bezdalius.

— Girdėjau jų įrašų. Velniškai gera grupė. Per radiją vis dar transliuoja dainą „Blyškus rašalas“.

— Viena geriausių visų laikų dainų.

Marion patiko Džimio X grupė. Perlmateris prisiminė, kad ji nuolat klausydavosi „Blyškaus rašalo“ per savo seną ausinuką — užsimerkusi tyliai dainuodavo drauge, būdavo matyti, kaip juda jos lūpos. Jis nuvijo prisiminimus šalin.

— Kas jiems nutiko?

— Tos skerdynės sužlugdė grupę. Jie išsiskirstė. Džimis X — aš jau nebeprisimenu jo tikrojo vardo — buvo pagrindinis narys. Jis parašė visas jų dainas. Jis tiesiog baigė savo muzikinę karjerą. — Perlmateris parodė į popieriaus lapą Deilio rankoje. — Taigi, kas yra?

— Apie tai ir norėjau su jumis pasikalbėti.

— Kas nors, susiję su Losono byla?

— Nežinau, galbūt.

Perlmateris susidėjo rankas sau už galvos.

— Klok.

— Pavakare skambino Dibartola, — pasakė Deilis. — Dingo dar vienas vyras.

— Panašus atvejis?

— Ne, tačiau iš pradžių taip atrodė. Tas vyras išsiskyręs ir, tiesą sakant, nėra visiškai švarus.

— Teistas?

— Sėdėjo už užpuolimą.

— Kuo vardu?

— Rokis Konvelas.

— Rokis? Rimtai?

— Aha, taip parašyta jo gimimo liudijime.

— Tėvai. — Perlmateris perkreipė veidą. — Kodėl man tas vardas atrodo girdėtas?

— Jis kurį laiką žaidė profesionalų futbolą.

Perlmateris stengėsi prisiminti, paskui gūžtelėjo pečiais.

— Tai kas čia tokio?

— Jau sakiau, kad ši byla atrodo aiškesnė nei Losono. Konvelas šį rytą turėjo pasiimti savo buvusią žmoną apsipirkti. Taigi tai niekai. Mažiau nei niekai. Bet Dibartola susitiko su jo žmona — ji vardu Lorena — tikra karalaitė, o Dibartolą jūs pažįstat.

— Kiaulė, — linktelėdamas pasakė Perlmateris. — Patenka į dešimtuką tiek Amerikoje, tiek visame pasaulyje.

— Taigi jis ją mergina, na, asistuoja, suprantat? Ji išsiskyrusi, tad nieko negali žinoti. Gal taip kas nors išaiškės.

— Labai profesionalu, — susiraukė Perlmateris. — Tęsk.

— O štai čia prasideda keistenybės. — Deilis apsilaižė. — Dibartola padarė paprasčiausią dalyką. Jis patikrino automobilio leidimą.

— Ką ir tu darei.

— Lygiai kaip aš.

— Ką nori pasakyti?

— Jis rado už ko užsikabinti. — Deilis paėjo arčiau stalo. — Lygiai dešimtą valandą dvidešimt šešios minutės vakar vakare Rokis Konvelas kirto Niujorko greitkelio 16-ąjį išvažiavimą.

Perlmateris pažvelgė į jį.

— Taip, suprantu. Lygiai tuo pačiu laiku ir toje pačioje vietoje kaip Džekas Losonas.

Perlmateris peržvelgė ataskaitą.

— Ar esi tuo tikras? Gal Dibartola netyčia patikrino mūsų jau tikrintą numerį?

— Patikrinau du kartus. Jokios klaidos. Konvelas ir Losonas pravažiavo tą patį punktą lygiai tuo pačiu laiku. Jie turėjo būti drauge.

Perlmateris apsvarstė tai ir papurtė galvą:

— Ne.

Deilis atrodė suglumęs.

— Manote, kad tai sutapimas?

— Du skirtingi automobiliai tuo pačiu metu pravažiuoja tą patį postą? Nemanau.

— Tai kaip tai paaiškintumėte?

— Nesu tikras, — ištarė Perlmateris. — Galbūt jie kartu pabėgo. O gal Konvelas pagrobė Losoną. Arba, po velnių, Losonas pagrobė Konvelą. Nesvarbu. Tačiau tada jie būtų važiavę vienu automobiliu. Ir būtų naudojęsi tik vienu leidimu, o ne dviem.

— Taip, tiesa.

— Bet jie važiavo skirtingais automobiliais. Štai kas mane glumina. Abu vyrai skirtingais automobiliais pravažiuoja kelių postą tuo pačiu metu ir dingsta.

— Tik Losonas paskambino savo žmonai, — pridūrė Deilis. — Jam reikėjo erdvės, prisimenat?

Jie abu galvojo apie tai.

Deilis tarė:

— Norite, kad paskambinčiau poniai Loson? Gal ji pažįsta tą Konvelą?

Perlmateris atkišęs apatinę lūpą mąstė.

— Ne dabar. Jau vėlu, o ji turi vaikų.

— Taigi ką turėtume daryti?

— Reikėtų dar kiek pasiaiškinti. Pirmiausia pasikalbėkim su buvusia Rokio Konvelo žmona. Gal rasim kokį ryšį tarp Konvelo ir Losono. Patikrink kompiuteriu jo automobilį. Gal ką sužinosim?

Suskambo telefonas. Deilis dar dirbo ir budėtoju operatoriumi. Jis pakėlė ragelį, išklausė, o paskui atsigręžė į Perlmaterį.

— Kas skambino?

— Dar kartą Filas iš Ho-Ho-Kuso nuovados.

— Kas nors atsitiko?

— Jie mano, kad gali būti nužudytas pareigūnas. Jiems reikia mūsų pagalbos.

20 skyrius

Beatričė Smit buvo penkiasdešimt trejų metų našlė.

Erikas Vu vėl sėdėjo Džeko Losono mikroautobuse. Jis pasuko Ridžvudo aveniu į šiaurinį Valstybės parko kelią. Važiavo 287-ąja magistrale Tapano Zi tilto link. Jis tiksliai žinojo, kur važiuoja. Į Armonką Niujorko valstijoje dabar lėkė šalutiniais keliais. Taip, jis padarė klaidų, tačiau tai, kas svarbiausia, — nepamiršo. Ir dabar šie dalykai jį gelbėjo.

Vienas tų svarbiausių dalykų — atsarginiai namai.

Beatričės Smit velionis vyras buvo populiarus kardiologas, vieną kadenciją net užėmė miesto mero postą. Jie turėjo daugybę draugų, tačiau visi jie buvo abiejų draugai. Kai Mauris — toks buvo vyro vardas — mirė nuo staigaus širdies smūgio, draugai buvo šalia maždaug mėnesį ar du, o paskui dingo. Jos vienintelis vaikas, sūnus, gydytojas kaip ir tėvas, gyveno San Diege su žmona bei trimis vaikais. Ji vis dar gyveno tame pačiame dideliame name ir jautėsi jame vieniša. Ji galvojo parduoti namą ir persikelti į Manhataną, tačiau šiuo metu kainos buvo per didelės. Be to, bijojo, nes pažinojo tik Armonką. Ar verta šokti iš keptuvės į ugnį?

Apie savo liūdną ir vienišą gyvenimą ji elektroniniu paštu papasakojo fiktyviam Kurtui Makfedonui, našliui iš Filadelfijos, kuris norėjo persikelti į Niujorką. Vu įsuko į Beatričės gatvę ir sumažino greitį. Medžiais apaugusios apylinkės buvo tylios ir labai nuošalios. Tokiu vėliu metu netinka atgabenti siuntą. Tačiau nebuvo laiko ir net reikalo būti subtiliam. Vu negalės palikti šeimininkės gyvos.

Negalima leisti, kad Beatričę Smit kaip nors susietų su Fredžiu Saiku.

Trumpiau tariant, jos neturi niekada rasti.

Vu sustabdė automobilį, užsimovė pirštines — šį kartą jokių pirštų atspaudų — ir prisiartino prie namo.

21 skyrius

Penktą valandą ryto Greisė užsimetė Džeko vonios chalatą ir nusileido žemyn. Jai visada patiko vilkėti Džeko drabužius. Jis prašydavo apsivilkti moteriškais apatiniais, tačiau ji mieliau vilkėdavo jo pižaminius švarkus. „Na?“ — klausdavo ji, pozuodama su jo pižama. „Neblogai, — atsakydavo jis, — bet gal galėtum vilkėti tik apatinę dalį. Va tada tai būtų vaizdas.“ Ji papurtė galvą tai prisiminusi ir nužingsniavo į kambarį, kur stovėjo kompiuteris.

Pirmiausia Greisė patikrino elektroninį paštą, susikurtą gauti atsakymus dėl išsiuntinėtos fotografijos. Tai, ką pamatė, ją nustebino.

Atsakymų nebuvo.

Nė vieno.

Kaip taip gali būti? Ji buvo pasiruošusi sužinoti, kad moters nuotraukoje niekas neatpažino. Tačiau jiedvi su Kora išsiuntė nuotrauką elektroniniu paštu šimtams tūkstančių žmonių. Net ir turint galvoje blokuojamus laiškus, kas nors turėjo atsiliepti bent jau keiksmažodžiais, koks nors pakvaišėlis, visą laiką sėdintis prie kompiuterio, kas nors, ką užkniso perpildyta pašto dėžė ir kuriam reikėjo išsilieti.

Kas nors.

Tačiau ji nesulaukė nė vieno atsakymo.

Kokia išvada peršasi?

Namuose buvo tylu. Ema ir Maksas vis dar miegojo. Kaip ir Kora. Ji knarkė išsitiesusi ant nugaros, prasižiojusi.

„Keisk taktiką“, — pagalvojo Greisė.

Ji suprato, kad dabar geriausia ir galbūt vienintelė galimybė nutverti siūlo galą — pasidomėti Bobu Dodu, nužudytuoju reporteriu. Greisė neturėjo jokių kontaktų, nežinojo jo artimųjų ar giminaičių telefonų numerių, net gatvės pavadinimo. Bet Dodas buvo gana didelio laikraščio reporteris. Taigi ji nusprendė, kad nuo to geriausia ir pradėti.

Laikraščių redakcijos juk visą laiką dirba — bent jau Greisė taip manė. Kas nors turėtų budėti prie telefono, jei netyčia atsirastų kokia svarbi istorija. Taip pat gali būti, kad reporteris penktą ryto gali nuobodžiauti ir bus linkęs su ja pasikalbėti. Taigi ji pakėlė telefono ragelį.

Greisė nežinojo, nuo ko pradėti. Ji apsvarstė įvairias galimybes. Gal apsimesti straipsnį rašančia reportere ir neva paprašyti kolegų pagalbos. Tačiau ar sugebės užmegzti pokalbį?

Galiausiai nusprendė kiek įmanoma sakyti tiesą.

Ji paspaudė *67, kad nematytų jos numerio. Laikraštis turėjo nemokamą liniją. Bet Greisė ja nepasinaudojo. Skambinant nemokama linija, negalima užblokuoti savo numerio. Ji iš kažkur tai žinojo ir saugojo tame savo pasąmonės kamputyje, kur laikė informaciją

apie Daril Haną iš filmo „Purslai“ bei imtynininkės Esperanzos Diaz slapyvardį. Dėl šios savybės Džekas Greisę buvo praminęs „Nereikalingų faktų ponia“.

Du pirmieji skambučiai į laikraštį buvo bevaisiai. Vaikino iš naujienų skyriaus paprasčiausiai nesinorėjo trukdyti. Jis nepažinojo Bobo Dodo ir beveik nesiklausė, ką ji kalba. Greisė palaukė dvidešimt minučių ir pabandė dar kartą. Dabar atsiliepė moteris. Jos balsas skambėjo labai jaunai, tačiau Greisei nereikėjo spėlioti, kokio ji amžiaus, nes atsiliepusioji pati pasisakė ką tik pradėjusi dirbti laikraštyje — tai buvo pirmasis jos darbas. Mergina nepažinojo Bobo Dodo, bet apgailestavo dėl tokio siaubingo jo likimo.

Greisė vėl patikrino elektroninį paštą. Vis dar nieko.

— Mamyte!

Tai Maksas.

— Mamyte, greičiau ateik!

Greisė nuskubėjo laiptais aukštyn.

— Kas yra, branguti?

Maksas sėdėjo lovoje ir rodė į savo koją.

— Mano kojos pirštas auga per greitai.

— Tavo pirštas?

— Žiūrėk.

Ji priėjo prie jo ir atsisėdo.

— Matai?

— Ką matau, branguti?

— Mano antrasis pirštas, — pradėjo jis. — Jis didesnis už didįjį. Jis auga per greitai.

Greisė nusišypsojo.

— Tai normalu, mielasis.

— Aha?

— Daugybės žmonių antrasis pirštas yra didesnis už didįjį. Tavo tėvelio — taip pat.

— Negali būti.

— Taip, gali. Jo antrasis kojos pirštas yra ilgesnis už didįjį.

Tai, rodos, jį nuramino. Greisė vėl pajuto skausmą krūtinėje.

— Nori pažiūrėti „Sukučius“? — paklausė ji.

— Tai lėliukų laida.

— Tai gal pažiūrėkim, ką rodo per Disnėjaus kanalą, gerai?

Rodė „Roli Poli Oli“, ir Maksas įsitaisė ant sofos. Jam patiko apsikrauti pagalvėlėmis ir taip padaryti absoliučią netvarką. Bet Greisei dabar tai nerūpėjo. Ji vėl pabandė paskambinti į Naujojo Hampšyro laikraštį. Šį kartą ji paprašė sujungti su vedamųjų straipsnių skyriumi.

Atsiliepusio vyriškio balsas priminė senų padangų garsą važiuojant žvyrkeliu.

— Kas nutiko? — paklausė jis.

— Labas rytas, — pernelyg linksmai, lyg kvaiša šypsodamasi į ragelį, ištarė Greisė.

Vyras išleido tokį garsą, kuris galėjo reikšti: „Paskubėk“.

— Ieškau informacijos apie Bobą Dodą.

— Kas čia kalba?

— Aš verčiau neprisistatysiu.

— Jūs juokaujat, ar ne? Klausykit, širdele, dabar aš padėsiu ragelį...

— Luktelėkit sekundėlę. Negaliu leistis į smulkmenas, bet jei tai virs sensacinga žinia...

— Sensacinga žinia? Ar jūs ką tik pasakėte „sensacinga žinia“?

— Taip.

Vyriškis pradėjo kikenti.

— Nejaugi jūs manote, kad aš koks šuo ir, išgirdęs žodžius „sensacinga žinia“, apsiseilėsiu?

— Man tiesiog reikia sužinoti apie Bobą Dodą.

— Kodėl?

— Nes dingo mano vyras ir aš manau, kad tai kažkaip susiję su Bobo nužudymu.

Tai privertė jį nutilti.

— Jūs juokaujate, tiesa?

— Ne, — atsakė Greisė. — Klausykit, man tiesiog reikia rasti ką nors, kas pažinojo Bobą Dodą.

Dabar balsas pasidarė švelnesnis:

— Aš jį pažinojau.

— Ar gerai jį pažinojote?

— Gana gerai. Ko jūs norite?

— Ar žinote, kokį straipsnį jis rengė?

— Klausykite, ponia, ar turite informacijos apie Bobo nužudymą? Priešingu atveju galite pamiršti tas nesąmones apie „sensacingas žinias" ir pranešti policijai.

— Nieko panašaus.

— Tada kas?

— Peržiūrėjau senas telefono sąskaitas. Mano vyras kalbėjosi su Bobu Dodu prieš jo nužudymą.

— O kas jūsų vyras?

— Šito aš jums nesakysiu. Tai gali būti tik sutapimas.

— Bet jūs sakėte, kad jūsų vyras dingo?

— Taip.

— Ir jūs taip susirūpinusi, kad atsekėte seną telefono skambutį?

— Neturiu daugiau už ko užsikabinti, — prisipažino Greisė.

Pauzė.

— Jums teks imtis kažko kito, — ištarė vyras.

— Nemanau, kad galiu.

Tyla.

— Aš nieko nežinau. Bobas man nepasakojo.

— Kam jis galėjo pasipasakoti?

— Galite pabandyti pasikalbėti su jo žmona.

Greisė vos nepliaukštelėjo sau per kaktą. Kaip jai nešovė į galvą tokia mintis? Na, jai visai susisuko protas.

— Ar žinote, kur galėčiau ją rasti?

— Nesu tikras. Buvau sutikęs ją tik kartą, na, gal du.

— Kuo ji vardu?

— Džilijana.

— Džilijana Dod?

— Rodos.

Ji užsirašė.

— Galit pamėginti susisiekti su dar vienu žmogumi. Su Bobo tėvu, Robertu vyresniuoju. Jam tikriausiai apie aštuoniasdešimt, bet manau, kad jie buvo gana artimi.

— Gal turite jo adresą?

— Taip, jis gyvena vienuose senelių namuose Konektikute. Mes nuvežėme ten Bobo daiktus.

— Daiktus?

— Pats iškrausčiau jo stalą. Sudėjau daiktus į kartoninę dėžę.

Greisė susiraukė.

— Ir nusiuntėte ją jo tėvui į senelių namus?

— Aha.

— Kodėl ne jo žmonai Džilijanai?

Trumpa pauzė.

— Tiesą sakant, nežinau. Manau, kad po tos žmogžudystės ji palūžo. Žinote, ji ten buvo. Luktelėkite minutėlę, tuoj surasiu senelių namų telefono numerį. Galėsite pati paklausti.

Čarleina norėjo atsisėsti šalia ligoninės lovos.

Taip visada rodo filmuose per televiziją — beprotiškai mylinti žmona sėdi šalia, laikydama savo mylimojo ranką; tačiau šioje palatoje nebuvo kėdės. Vienintelis čia esantis krėslas, išsilankstantis į lovą, buvo per žemas. Galbūt vėliau jis ir pravers, tačiau dabar Čarleina tiesiog norėjo sėdėti ir laikyti savo vyro ranką.

Taigi ji stovėjo. Kartkartėmis prisėsdavo ant lovos krašto, tačiau baiminosi, kad taip gali trukdyti Maikui. Tad vėl atsistodavo. Gal tai šiek tiek panašu į bausmę?

Durys už jos atsidarė. Ji stovėjo nugara į jas ir nesivargino atsisukti. Pasigirdo anksčiau negirdėtas vyro balsas.

— Kaip jūs jaučiatės?

— Man viskas gerai.

— Jums pasisekė.

Ji linktelėjo.

— Jaučiuosi taip, tarsi būčiau laimėjusi loterijoje.

Čarleina pakėlė ranką ir palietė sutvarstytą kaktą. Kelios siūlės ir galbūt lengvas smegenų sukrėtimas. Įdrėskimai, nubrozdinimai, kelios siūlės — tai viskas, ką ji patyrė per avariją.

— Kaip jūsų vyras?

Ji nesivargino atsakyti. Kulka pataikė Maikui į kaklą. Jis vis dar neatgavo sąmonės, nors gydytojai teigė, jog „blogiausia jau praeity". Kažin ką jie turėjo galvoje?

— Ponas Saikas gyvens, — ištarė vyras jai už nugaros. — Jis skolingas jums už gyvybę. Dar kelios valandos toje vonioje...

Vyriškis (ji nusprendė, kad tai dar vienas policijos pareigūnas) nutilo. Galiausiai ji atsigręžė ir pažvelgė į jį. Taip, uniformuotas policininkas. Emblema ant rankovės rodė, jog jis iš Kaseltono policijos nuovados.

— Aš jau kalbėjausi su Ho-Ho-Kuso detektyvais, — pasakė ji.

— Žinau.

— Aš tikrai nieko daugiau nežinau, pareigūne...

— Perlmateris, — pasakė jis. — Kapitonas Stiuartas Perlmateris.

Ji vėl nusisuko į lovą. Maikas buvo be marškinių. Jo pilvas kilnojosi ir leidosi lyg būtų pripūstas oro. Maikas turėjo antsvorio. Atrodė, kad kvėpavimas sukelia jam nereikalingą stresą. Jam reikėjo labiau rūpintis savo sveikata. Ji turėjo to reikalauti.

— Kas prižiūri jūsų vaikus? — paklausė Perlmateris.

— Maiko brolis ir brolienė.

— Gal jums ko nors reikia?

— Ne.

Čarleina kitaip paėmė Maiko ranką.

— Peržiūrėjau jūsų parodymus.

Ji neatsakė.

— Ar neprieštarausite, jei pateiksiu jums dar kelis klausimus?

— Nesu tikra, kad suprantu, — ištarė Čarleina.

— Atsiprašau?

— Aš gyvenu Ho-Ho-Kuse. Ką bendra su tuo turi Kaseltonas?

— Aš tiesiog padedu tyrimui.

Ji linktelėjo, nors nesuprato kodėl.

— Aišku.

— Savo pareiškime teigiate, kad žiūrėdama pro miegamojo langą pamatėte rakto slaptavietę ant pono Saiko takelio. Ar teisingai?

— Taip.

— Ir todėl jūs paskambinote policijai?

— Taip.

— Ar pažįstate poną Saiką?

Ji gūžtelėjo pečiais, neatitraukdama akių nuo to besikilnojančio pilvo.

— Pasisveikinam, — ištarė ji.

— Turit galvoje, kaip kaimynai?

— Taip.

— Kada paskutinį su juo kalbėjotės?

— Nesikalbėjau. Noriu pasakyti, kad iš tiesų niekada su juo nesu kalbėjusi.

— Tiesiog kaimyniškai pasisveikinate?

Ji linktelėjo.

— Kada paskutinį kartą tai darėte?

— Pamojavau pasisveikindama?

— Taip.

— Nežinau. Gal prieš savaitę.

— Aš šiek tiek suglumęs, ponia Svein. Gal galėtumėte man kai ką paaiškinti. Jūs pamatėte ant tako gulinčią rakto slaptavietę ir tiesiog nusprendėte paskambinti policijai...

— Dar mačiau, kad viduje kažkas juda.

— Prašau?

— Mačiau name kažką vaikštant.

— Kažkas buvo viduje?

— Taip.

— Iš kur žinojote, kad ten ne ponas Saikas?

Ji atsisuko.

— Nežinojau. Bet aš mačiau rakto slaptavietę.

— Gulinčią ant tako.

— Taip.

— Aišku. Ir jūs padarėte išvadas?

— Teisingai.

Perlmateris linktelėjo, lyg staiga supratęs.

— Jūs manėte, kad ponas Saikas nebūtų numetęs slėptuvės ant tako, ar ne?

Čarleina nieko nepasakė.

— Matot, man keista, ponia Svein, kad į namą įsilaužęs ir poną Saiką užpuolęs vyrukas paliko slaptavietę tokioje atviroje vietoje. Kodėl jis nepaslėpė jos ar nepasiėmė?

Tyla.

— Ir dar kai kas. Mūsų rastas ponas Saikas buvo sužeistas jau mažiausiai dvidešimt keturias valandas. Ar manote, kad rakto slaptavietė visą tą laiką buvo ne vietoje?

— Kodėl turėčiau tai žinoti?

— Nemanau, kad turėtumėte. Juk jūs nespoksot į jo kiemą, ar ne?

Ji pasižiūrėjo į jį.

— Kodėl jūs ir jūsų vyras sekėte vyruką, įsilaužusį į pono Saiko namą?

— Jau sakiau pareigūnui...

— Jūs stengėtės, kad jis nuo mūsų nepaspruktų.

— Aš bijojau.

— Ko?

— Jis suprato, kad aš iškviečiau policiją.

— Kodėl jūs turėtumėte dėl to nerimauti?

— Aš žiūrėjau pro langą, kai atvyko policija. Jis atsisuko ir pamatė mane.

— Ir jūs pamanėte, kad jis jus medžios?

— Nežinau. Aš buvau išsigandusi.

Perlmateris vėl linktelėjo.

— Manau, tai suprantama. Noriu pasakyti, kad kai kurios vietos sunkiai paaiškinamos, bet tai normalu. Daugelio bylų scenarijus netobulas.

Ji vėl nuo jo nusigręžė.

— Sakote, kad jis vairavo *Ford Windstar*.

— Visai teisingai.

— Tuo automobiliu jis išvažiavo iš garažo, tiesa?

— Taip.

— Ar matėte numerius?

— Ne.

— Chmmm. Kaip jūs manote, kodėl jis taip padarė?

— Ką padarė?

— Pastatė automobilį garaže.

— Neturiu supratimo. Gal todėl, kad niekas nepamatytų jo automobilio.

— Taip, gerai, tai paaiškina.

Čarleina vėl paėmė savo vyro ranką. Ji prisiminė, kada paskutinį kartą jie laikėsi už rankų. Prieš du mėnesius, kai ėjo žiūrėti romantiškos komedijos, kurioje vaidino Meg Rajan. Gana keista, kad Maiką viliojo toks žanras. Jo akys sudrėkdavo per romantiškus filmus. Realiame gyvenime ji tik kartą matė Maiką verkiant — kai mirė jo tėvas. Bet žiūrėdamas filmą Maikas susigraudindavo, o paskui per veidą pradėdavo riedėti ašaros. Tą vakarą jis suėmė jos ranką, o ji neatsakė į jo jausmus. Dabar Čarleina tai prisiminė labai gerai ir dėl to graužėsi. Maikas bandė sunerti pirštus, bet ji suspaudė savuosius, kad jis negalėtų to padaryti. Štai kaip mažai, beveik nieko, iš tiesų Čarleinai reiškė šis antsvorio turintis vyras, tiesęs į ją rankas.

— Gal galėtumėte dabar išeiti? — paprašė ji Perlmaterio.

— Žinote, kad negaliu.

Ji užsimerkė.

— Žinau, kad turite problemų dėl mokesčių.

Ji tylėjo.

— Tiesą sakant, šį rytą dėl to skambinote į „H&R", ar ne? Ten dirba ponas Saikas.

Ji nenorėjo paleisti rankos, tačiau pasijuto taip, lyg Maikas ją stumtų šalin.

— Ponia Svein?

— Ne čia, — ištarė Čarleina Perlmateriui. Ji paleido ranką ir atsistojo. — Tik ne mano vyro akivaizdoje.

22 skyrius

Senelių namų gyventojai visada džiaugiasi sulaukę lankytojų. Greisei paskambinus, atsiliepė žvali moteris:

— „Starshine“ globos namai!

— Norėčiau sužinoti, kada lankymo valandos, — ištarė Greisė.

— Pas mus jų nėra! — Moteris kalbėjo šūksniais.

— Atsiprašau?

— Jokių lankymo valandų. Galite apsilankyti bet kada, dvidešimt keturias valandas per parą, septynias dienas per savaitę.

— O. Aš norėčiau aplankyti poną Robertą Dodą.

— Bobį? Na, leiskite, sujungsiu su jo kambariu. O, palaukit, dabar aštuonios. Jis bus treniruočių salėje. Bobis nori būti geros formos.

— Ar galiu susitarti?

— Dėl apsilankymo?

— Taip.

— Nereikia, tiesiog atvažiuokite.

Nuvažiuoti ten jai prireiks šiek tiek daugiau nei dviejų valandų. Geriau jau aplankyti senelį, nei bandyti kalbėtis su juo telefonu. Su pagyvenusiais žmonėmis geriau bendrauti asmeniškai, o ypač šiuo atveju. Greisė nežinojo, ką nori sužinoti.

— Manote, kad šį rytą jis niekur neišvyks?

— O, žinoma. Bobis jau dvejus metus nebevairuoja. Jis bus čia.

— Ačiū.

— Buvo malonu.

Prie pusryčių stalo Maksas sugrūdo rankas į sausų pusryčių dėžutę. Tas vaizdas — jos vaikas ieškojo žaisliuko — privertė ją stab-

telėti. Viskas taip įprasta. Vaikai daug ką nujaučia. Greisė tai žinojo. Tačiau kartais vaikai nuostabiai nekreipia į nieką dėmesio. Šiuo metu ji džiaugėsi, kad taip yra.

— Tu jau išėmei žaisliuką, — pasakė ji.

Maksas stabtelėjo.

— Tikrai?

— Tiek daug dėžučių, tiek daug pigių žaisliukų.

— Ką?

Tiesa ta, kad vaikystėje ji elgdavosi lygiai taip pat — nekantraudavo ištraukti bevertį prizą. Geriau pagalvojus, net iš tokių pačių grūdų dribsnių.

— Nieko.

Ji supjaustė bananą ir sumaišė su dribsniais. Greisė visada mėgindavo apgauti vaikus — dėdavo daugiau bananų ir mažiau dribsnių. Kurį laiką ji pridėdavo sveikuoliškų, mažiau cukraus turinčių pusryčių, tačiau Maksas greitai perprato šią gudrybę.

— Ema! Kelkis!

Atodūsis. Jos dukra buvo dar per maža, kad rytais būtų sunku keltis. Greisė neturėjo tokių bėdų iki pat vidurinės mokyklos. Na, gal net iki bendrojo lavinimo mokyklos. Bet tikrai ne aštuonerių. Ji pagalvojo apie savo seniai mirusius tėvus. Kartais kuris nors jos vaikų padarydavo ką nors, kas primindavo Greisei jos motiną ar tėvą. Ema sučiaupdavo lūpas labai panašiai, kaip Greisės mama, kad Greisė kartais net sustodavo kaip įbesta. Makso šypsena buvo nepaprastai panaši į jos tėčio. Tai genetika, ir Greisė nežinojo, džiugu jai dėl to ar skaudu.

— Ema, tuoj pat!

Garsas. Galbūt vaikas lipa iš lovos.

Greisė pradėjo ruošti priešpiečius. Maksui patikdavo nusipirkti juos mokykloje, ir Greisei dėl to buvo tik lengviau. Gaminti priešpiečius rytais — lyg rakštis užpakaly. Kurį laiką Ema taip pat pirkdavo priešpiečius mokykloje, bet pastaruoju metu kažkas jai kėlė šleikštulį, kažkoks kvapas kavinukėje dirgino taip stipriai, kad Ema net gokčio-

davo. Ji ėmė valgyti lauke, net ir per šalčius, tačiau netrukus suprato, kad tas kvapas sklido iš paties maisto. Tąigi dabar ji likdavo kavinėje, tačiau atsinešdavo savąją Betmeno dėžutę su priešpiečiais.

— Ema!

— Aš čia.

Ema vilkėjo standartinius sportinius drabužius: kaštonų spalvos bėgiko šortus, visiškai nemadingus melsvus ilgus marškinėlius ir Naujojo Džersio tinklininkų stiliaus džemperį. Visiškas nesuderinamumas, bet gal tai ir buvo svarbiausia. Ema nesivilkdavo nieko, kas nors kiek moteriška. Kad apsivilktų suknelę, prireikdavo ilgų derybų, kurios dažnai baigdavosi įsiūčiu.

— Ko norėtum priešpiečių?

— Riešutų sviesto ir želė.

Greisė įsmeigė į ją akis.

Ema vaidino nekaltą.

— Kas?

— Kiek laiko tu lankai šią mokyklą?

— A?

— Ketverius metus, tiesa? Vieneri metai vaikų darželyje. O dabar tu trečioje klasėje. Taigi ketveri metai.

— Tai ką?

— Per visą tą laiką kiek kartų manęs prašei leisti neštis į mokyklą riešutų sviesto?

— Nežinau.

— Gal šimtą?

Gūžtelėjimas pečiais.

— Ir kiek kartų aš tau aiškinau, kad į mokyklą draudžiama neštis riešutų sviesto, nes kai kuriems vaikams tai gali sukelti alerginę reakciją?

— A, taip.

— A, taip. — Greisė žvilgtelėjo į laikrodį. Ji turėjo kelis Oskaro Mejerio „priešpiečių rinkinius“, gana baisius iš anksto paruoštus pusryčius, laikomus skubiam atvejui — pavyzdžiui, jei neturėtų laiko pagaminti pati. Vaikai, žinoma, juos dievino. Ji tyliai paklausė Emos,

ar norėtų tokių — tyliai todėl, kad jei Maksas nugirstų, būtų galas mokykloje perkamiems priešpiečiams. Ema mielai sutiko ir sugrūdo juos į Betmeno priešpiečių dėžutę.

Jie susėdo pusryčiauti.

— Mama?

Kreipėsi Ema.

— Aha?

— Kai tu ir tėtė tuokėtės... — ji nutilo.

— Ką nori sužinoti?

Ema vėl pradėjo:

— Kai jūs su tėte tuokėtės... pabaigoje, kai tas vyras sako, kad dabar galima pabučiuoti nuotaką...

— Taip.

— Na... — Ema pakėlė galvą ir primerkė vieną akį, — ar tu privalėjai?

— Pabučiuoti jį?

— Aha.

— Privalėjau? Ne, žinoma, ne. Aš to norėjau.

— Bet ar privalėjai? — neatlyžo Ema. — Turiu galvoje, ar negalima tiesiog paspausti rankos?

— Paspausti rankos?

— Vietoj bučinio. Žinai, atsisukti vienam į kitą ir paspausti ranką. — Ji pademonstravo.

— Manau, galima. Ar to tu nori?

— To aš ir noriu, — griežtai pasakė Ema.

Greisė nuvedė juos į autobusų stotelę. Šį kartą ji nesekė paskui autobusą iki mokyklos. Ji liko vietoje kramtydama apatinę lūpą. Ramybės kaukė nuslydo. Tačiau dabar, kai Ema ir Maksas išvažiavo, galima būti savimi.

Kai ji grįžo atgal į namą, Kora jau prabudusi sėdėjo prie kompiuterio ir dūsavo.

— Gal ko norėtum? — paklausė Greisė.

— Anesteziologo, — atsakė Kora. — Norėčiau, bet nereikalauju.

— Galvoje turėjau kavą.

— Dar geriau. — Koros pirštai bėgiojo klaviatūra. Jos akys prisimerkė. Ji susiraukė. — Kažkas čia ne taip.

— Kalbi apie elektroninį paštą, ar ne?

— Mes negauname atsakymų.

— Aš taip pat tai pastebėjau.

Kora atsilošė. Greisė priėjo prie jos ir pradėjo kramtyti nagų odeles. Po kelių sekundžių Kora palinko į priekį.

— Leisk kai ką pabandyti.

Ji atidarė elektroninio laiško langą, kažką parašė ir išsiuntė.

— Ką tai reiškia?

— Aš tiesiog išsiunčiau laiškutį į mūsų sukurtą pašto dėžę. Noriu pažiūrėti, ar jį gausime.

Jos laukė, tačiau pranešimo negavo.

— Chmmm. — Kora atsilošė. — Taigi arba kažkas negerai su elektrononio pašto sistema...

— Arba?

— Arba Gasas vis dar keršija dėl to mažo pimpaliuko.

— Kaip sužinosime?

Kora nenuleido akių nuo kompiuterio.

— Su kuo prieš tai kalbėjaisi telefonu?

— Su senelių namais, kuriuose gyvena Bobo Dodo tėvas. Ruošiuosi šį rytą jį aplankyti.

— Gerai. — Kora tebežiūrėjo į ekraną.

— Kas yra?

— Noriu kai ką patikrinti, — pasakė ji.

— Ką?

— Nieko ypatinga, tik kai ką telefono sąskaitose. — Kora vėl pradėjo spausdinti. — Paskambinsiu tau, jei ką nors sužinosiu.

Perlmateris paliko Čarleiną Svein su Bergeno teismo eskizų dailininku. Jis privertė ją pasakyti tiesą, drauge atskleisdamas paslaptį, kuri geriau ir būtų likusi paslaptimi. Čarleina Svein buvo teisi — ne-

reikėjo jos atskleisti. Tai nepadėjo tyrimui, o tik išdavė jos gėdingą prasiblaškymo būdą.

Perlmateris sėdėjo pasidėjęs priešais blonknotą, užrašęs žodį „Windstar“ ir penkiolika minučių braižydamas ratus aplink jį.

Ford Windstar.

Kaseltonas nebuvo ramus miestukas. Čia dirbo trisdešimt aštuoni policininkai. Jie tyrė plėšimus, tikrino įtartinus automobilius. Stengėsi kontroliuoti narkotikų problemą mokykloje. Jie tyrė vandalizmo atvejus. Rūpinosi, kad mieste nebūtų spūsčių, kad automobiliai būtų statomi tik tam skirtose vietose, važiuodavo į eismo įvykių vietas. Policininkai tikrindavo pavojaus signalus, perduodamus galybės brangių judesio detektorių.

Perlmateris iš savo tarnybinio revolverio šaudė tik šaudykloje. Tiesą sakant, per visą tarnybos laiką jam nė karto neprireikė išsitraukti ginklo. Per pastaruosius tris dešimtmečius čia įvykdytos tik trys žmogžudystės. Visi trys nusikaltėliai buvo sučiupti per kelias valandas. Pirmasis žmogžudys prisigėręs nusprendė įrodyti savo amžiną meilę: planavo nužudyti neva dievinamą buvusią žmoną, o paskui nukreipti ginklą į save. Jis sugebėjo įgyvendinti tik pirmąją plano dalį — dvi kulkos susmigo buvusiai žmonai į galvą. Antroji dalis nepavyko, nes paaiškėjo, kad kulkos tėra dvi. Taigi po valandos jis jau sėdėjo už grotų. Antrąją žmogžudystę įvykdė liesas, iškankintas pradžios mokyklos moksleivis. Jis mirtinai sumušė paauglį. Tas sudžiūvęs vaikis trejus metus praleido nepilnamečių kolonijoje, kur sužinojo, ką iš tiesų reiškia prievarta bei kankinimai. Paskutinis nužudymas — mirštantis nuo vėžio vyras išprašė savo keturiasdešimt aštuonerių metų žmonos nutraukti jo kančias. Ji buvo nuteista lygtinai, ir Perlmateris manė, kad tai teisinga.

Na, mirčių dėl ginklo Kaseltone buvo gana daug, bet beveik visos jos buvo savižudybės. Perlmateris labai nesigilino į politiką. Jis nelabai suprato ginklų kontrolės esmę, bet iš savo patirties žinojo, kad namų apsaugai nusipirktas ginklas gerokai dažniau bus panaudotas kitu tikslu: ne apsiginti, o pakelti prieš save ranką. Tiesą sakant,

per visus tuos darbo metus Perlmateriui niekada neteko išgirsti, kad ginklas būtų panaudotas nušauti, sustabdyti ar išgąsdinti įsibrovėlį. O štai savižudybių buvo gerokai daugiau nei turėtų.

Ford Windstar. Jis vėl apibraukė tuos žodžius.

Dabar, praėjus tiek metų, Perlmateris gavo bylą, kuri apima pasikėsinimą nužudyti, keistą pagrobimą, neįprastą žiaurų užpuolimą ir, jo įtarimu, dar gerokai daugiau. Jis vėl pradėjo braižyti. Kairiajame viršutiniame lapo kampe užrašė *Džekas Losonas.* Viršutiniame dešiniajame kampe — *Rokis Konvelas.* Abu dingę vyrai tuo pačiu metu pravažiavo mokesčių punktą į kitą valstiją. Jis nubrėžė liniją nuo vienos pavardės prie kitos.

Pirma sąsaja.

Apačioje, kairėje, Perlmateris užrašė Fredžio Saiko pavardę. Sunkaus užpuolimo auka. Dešiniajame apatiniame lapo kampe užrašė *Maikas Sveinas.* Į jį šauta, pasikėsinimas nužudyti. Ryšys tarp šių dviejų vyrų buvo akivaizdus. Sveino žmona matė abiejų šių nusikaltimų vykdytoją, storą kiną, kurį ji apibūdino kaip blogietį iš seno filmo apie Džeimsą Bondą.

Tačiau šių keturių atvejų akivaizdžiai niekas nejungė. Niekas nerodė, kad tuodu dingusieji kaip nors susiję su minėto kino darbeliais. Išskyrus vieną dalyką.

Ford Windstar.

Džekas Losonas vairavo mėlyną *Ford Windstar.* Žemaūgis kinas iš Saiko namų išvažiavo mėlynu *Ford Windstar.*

Tačiau geriausiu atveju tai buvo šioks toks ryšys. Šiose apylinkėse kalbėti apie *Ford Windstar* yra tas pats, kaip apie implantus striptizo klube. Ne kažin kas, tačiau turint omeny šio miestelio istoriją, faktą, kad rūpestingi tėvai paprastai šitaip nedingsta, kad tiek daug įvykių Kaseltone niekada nėra buvę... Dėl to šis ryšys nė kiek nesustiprėjo, tačiau Perlmateriui to pakako padaryti išvadą.

Visa tai tarpusavyje susiję.

Kaip susiję, Perlmateris neturėjo nė menkiausio supratimo, be to, šiuo metu nenorėjo per daug apie tai galvoti. Tegul specialistai ir

laborantai dirba savo darbą. Tegul apieško Saiko namus, randa pirštų atspaudų ir plaukų. Tegul dailininkas baigia eskizą. Tegul Veronika Baltrus, gražuolė kompiuterių specialistė, pašniukštinėja po Saiko kompiuterį. Paprasčiausiai buvo per anksti spėlioti.

— Kapitone?

Tai buvo Deilis.

— Kas yra?

— Mes radome Rokio Konvelo automobilį.

— Kur?

— Žinote stovėjimo aikštelę 17-ajame kelyje?

Perlmateris nusiėmė skaitymo akinius.

— Tą, gatvės pabaigoje?

Deilis linktelėjo.

— Žinau. Tai nesuprantama. Mes žinome, kad jis išvyko iš valstijos, tiesa?

— Kas jį rado?

— Pepė ir Pašajanas.

— Perduok jiems, kad saugotų, — pasakė jis atsistodamas. — Mes patys apieškosim automobilį.

23 skyrius

Greisė į kompaktinių diskų grotuvą įstūmė „Coldplay" kompaktinę plokštelę, tikėdamasi, kad muzika nukreips kitur jos mintis. Iš dalies jai pavyko, tačiau, kita vertus, ji puikiai suprato, kas vyksta. Bet tiesa buvo per daug skaudi, kad galėtum žvelgti jai tiesiai į akis. Štai kodėl tikriausiai atsirado siurrealizmas. Jis lyg savotiška savisauga, būtinybė apsiginti ir perfiltruoti, ką matai. Siurrealizmas suteikė jai jėgų eiti tolyn, siekti tiesos, ieškoti savo vyro. O nuoga ir skaudi realybė vertė susisukti į kamuoliuką arba rėkti tol, kol išveš.

Suskambo jos mobilusis. Prieš įjungdama laisvų rankų įrangą, ji

instinktyviai žvilgtelėjo į ekranėlį. Ne Džekas. Skambino Kora. Greisė atsiliepė:

— Sveika.

— Aš neskirstysiu naujienų į geras ar blogas, geriau padarysiu kitaip. Ar nori pirmiausia išgirsti keistas žinias, ar iš tiesų keistas?

— Keistas.

— Negaliu susisiekti su Gasu mažu pimpaliuku. Jis neatsakinėja į skambučius. Vis įsijungia jo balso paštas.

„Coldplay" pradėjo dainuoti vieną būdingiausių jų stiliaus dainų pavadinimu „Šiurpulys". Greisė abi rankas laikė ant vairo, tiksliai laikrodžio dešimtos ir antros valandos padėtyje. Ji važiavo vidurine eismo juosta ir laikėsi leidžiamo greičio. Pro ją iš dešinės ir iš kairės lėkė automobiliai.

— O kokios iš tiesų keistos naujienos?

— Prisimeni, kaip mes bandėme peržiūrėti užvakarykščius skambučius? Turiu omeny, patikrinti, kur skambino Džekas?

— Taip.

— Na, aš paskambinau į mobiliojo ryšio kompaniją. Prisistačiau tavo vardu. Pamaniau, kad tu neprieštarausi.

— Teisingas sprendimas.

— Taigi. Na, bet tai nesvarbu. Vienintelis skambutis iš Džeko mobiliojo per tas tris dienas buvo tik į tavo mobilųjį.

— Tada, kai aš buvau policijos nuovadoje.

— Teisingai.

— Taigi kas čia keista?

— Nieko. Keistoji dalis susijusi su tavo namų telefonu.

Tyla. Ji vairavo, nekeisdama rankų padėties.

— Kas yra?

— Prisimeni skambutį į Džeko sesers kontorą? — paklausė Kora.

— Taip. Išsiaiškinau tai paspaudusi pakartotinio rinkimo mygtuką.

— O jo sesuo... kuo ji ten vardu?

— Sandra Koval.

— Taip, Sandra Koval. Ji tau sakė tuo metu nebuvusi darbe ir su Džeku nesikalbėjusi.

— Taip.

— Jie kalbėjosi devynias minutes.

Greisės kūnu perbėgo šiurpuliukas. Ji stipriau sugniaužė vairą.

— Vadinasi, ji melavo.

— Lyg ir taip.

— Tai ką gi Džekas jai sakė?

— Ir ką ji atsakė?

— Ir kodėl ji pamelavo?

— Atleisk, kad turėjau tau tai pasakyti, — ištarė Kora.

— Ne, gerai.

— Ką manai?

— Tai siūlelis. Iki šiol Sandros nevertinau rimtai. Dabar mes žinome, kad ji ką nors gali žinoti.

— Ką ruošiesi daryti?

— Nežinau, — atsakė Greisė. — Manau, išklosiu jai, kad žinau.

Jos atsisveikino, ir Greisė išjungė telefoną. Ji dar šiek tiek pavažiavo, mėgindama viską apgalvoti. Iš muzikos grotuvo ėmė sklisti daina „Bėda". Ji pasuko į degalinę. Naujajame Džersyje nėra savitarnos degalinių, tad minutėlę Greisė tiesiog sėdėjo automobilyje nesuprasdama, kad degalų turi prisipilti pati.

Degalinės parduotuvėlėje ji nusipirko buteliuką šalto vandens ir įmetė grąžą į dėžutę labdarai. Ji norėjo dar pagalvoti, kuo čia galėtų būti dėta Džeko sesuo, tačiau neturėjo laiko.

Greisė prisiminė „Bartono ir Krimštein teisės kontoros" telefono numerį. Ji išsitraukė telefoną ir suspaudė skaičiukus. Po dviejų pyptelėjimų paprašė sujungti su Sandros Koval linija. Greisė nustebo, kai pasigirdo pačios Sandros „alio".

— Jūs man melavote.

Jokio atsako. Greisė ėjo prie automobilio.

— Jūs kalbėjotės su Džeku devynias minutes.

Tyla.

— Kas čia vyksta, Sandra?

— Nežinau.

— Kodėl Džekas jums skambino?

— Aš dedu ragelį. Prašau daugiau man neskambinti.

— Sandra?

— Jūs sakėte, kad jis jums skambino.

— Taip.

— Aš patarčiau laukti, kol jis vėl paskambins.

— Man nereikia jūsų patarimo, Sandra. Aš noriu žinoti, ką jis jums sakė.

— Manau, turėtumėte liautis.

— Ką liautis?

— Jūs skambinate iš mobiliojo?

— Taip.

— Kur jūs?

— Degalinėje Konektikute.

— Kodėl?

— Sandra, noriu, kad manęs paklausytumėte. — Pasigirdo kažkokie trukdžiai. Greisė palaukė, kol jie dings. Ji baigė pripildyti baką ir pasiėmė čekį. — Jūs buvote paskutinioji, kuri kalbėjosi su mano vyru prieš jo dingimą. Jūs man pamelavote. Ir vis dar nenorite pasakyti, ką jis jums sakė. Kodėl aš turėčiau ką nors jums pasakoti?

— Teisingas ėjimas, Greise. Dabar paklausykite manęs. Prieš padėdama ragelį pasakysiu jums vieną dalyką: važiuokite namo ir rūpinkitės savo vaikais.

Ryšys nutrūko. Greisė įsėdo į automobilį. Ji paspaudė pakartojimo mygtuką ir paprašė sujungti su Sandra Koval. Niekas neatsiliepė. Ji pabandė dar kartą. Tas pats. Kas dabar? Vėl pabandyti susitikti akis į akį?

Ji išriedėjo iš degalinės. Už dviejų mylių Greisė pamatė ženklą su užrašu „Starshine senelių namai“. Greisė nelabai žinojo, ko tikėtis. Iš vaikystės ji prisiminė slaugos namus — vienaaukščius paprastų plytų pastatus, kurie jai priminė pradžios mokyklą. Deja, gyvenimas sukasi ratu. Pradedi gyvenimą viename iš tokių paprastų plytinių pastatų ir baigi tokiame pat. Ratu, ratu, ratu.

Tačiau „Starshine“ senelių namai buvo trijų aukštų pastatas, primenantis Viktorijos laikų viešbutį. Su bokšteliais, balkonais bei ryškiai geltonomis langinėmis. Aplinka buvo taip kruopščiai sutvarkyta, kad viskas atrodė pernelyg nerealu, lyg sukurta iš plastiko. Vieta turėjo būti miela, tačiau pasistengta per stipriai. Efektas priminė Greisei Epkoto centrą Disnėjaus pasaulyje — įdomi reprodukcija, tačiau niekada nesumaišysi su tikruoju statiniu.

Priekinėje verandoje supamojoje kėdėje sėdėjo ir laikraštį skaitė senutė. Ji pasisveikino su Greise, ši padarė tą patį. Vestibiulis taip pat buvo įrengtas su aliuzijomis į praėjusių laikų viešbutį. Ant sienų kabojo aliejiniai paveikslai įmantriais rėmais, jie priminė tuos išpardavimus, kur viskas kainuoja 19,99 dolerio. Buvo aišku, kad tai klasikų reprodukcijos, net jei ir niekada nematei Renuaro „Priešpiečių laive“ arba Hoperio „Nakties paukščių“.

Vestibiulyje, Greisės nuostabai, buvo pilna žmonių, daugybė įvairiausios būklės senukų. Vieni vaikščiojo niekieno nepadedami, kiti vos vilko kojas, treti ramstėsi lazdelėmis, ketvirti turėjo vaikštynes ar sėdėjo invalidų vežimėliuose. Daugelis atrodė žvalūs; kiti miegojo.

Vestibiulyje buvo švaru ir šviesu, tačiau jautėsi (Greisė nekentė savęs už tokią mintį) senų žmonių kvapas, pelijančios sofos dvokas. Buvo bandoma tą kvapą nuslopinti kažkokiu vyšnių aromato oro gaivikliu, tačiau kai kurių kvapų nustelbti neįmanoma.

Vienintelis jaunas žmogus patalpoje — kokių dvidešimt penkerių metų moteris — sėdėjo už stalo, kuris lyg ir turėjo atitikti Viktorijos laikmetį, tačiau atrodė lyg ką tik nupirktas Bombėjaus turguje. Ta moteris nusišypsojo Greisei.

— Labas rytas. Aš esu Lindsė Barkli.

Greisė atpažino balsą, girdėtą kalbant telefonu.

— Atvažiavau pasimatyti su ponu Dodu.

— Bobis savo kambaryje. Antras aukštas, 211 kambarys. Aš jus palydėsiu.

Ji atsistojo. Lindsė šypsojosi, buvo jaunatviškai graži ir tokia entuziastinga, kokia gali būti tik nekalta naujokė.

— Ar nieko, kad lipsime laiptais? — paklausė ji.

— Žinoma.

Daugelis gyventojų stabtelėjo pasisveikinti. Lindsė skyrė laiko kiekvienam iš jų, maloniai atsakė į kiekvieną pasveikinimą, nors Greisės ciniškoji pusė negalėjo negalvoti, kad šitaip ji tik stengiasi pasirodyti prieš lankytoją. Bet Lindsė žinojo visų vardus. Ji visais atvejais turėjo ką pasakyti, ir gyventojai, rodos, tai vertino.

— Atrodo, čia daugiausia moterų, — pastebėjo Greisė.

— Kai mokiausi, mums aiškino, kad pagal statistiką senelių namuose penkioms moterims tenka vienas vyras.

— Oho.

— Taip. Bobis juokauja, kad jis visą gyvenimą laukė tokios galimybės.

Greisė nusišypsojo.

Moteris mostelėjo ranka.

— O, bet jis tik šneka. Jo žmona — jis vadina ją „savo Mode“ — mirė beveik prieš trisdešimt metų. Nemanau, kad nuo to laiko jis žvalgėsi į moteris.

Tai privertė jas pritilti. Koridorius buvo dekoruotas miško žalumo bei rožine spalvomis, sienos nukabinėtos žinomomis Rokvelo reprodukcijomis, šunimis, žaidžiančiais pokerį, nespalvotomis senų filmų, tokių kaip „Kasablanka“ bei „Nepažįstamieji traukinyje“, fotografijomis. Greisė šlubčiojo greta. Lindsė tai pastebėjo (Greisė numanė iš jos žvilgčiojimų), bet, kaip ir dauguma žmonių, nieko nesakė.

— Čia mes turime įvairių rajonų, — paaiškino Lindsė. — Taip vadiname koridorius. Rajonais. Kiekvieno jų interjeras kitoks. Šis vadinamas „Nostalgija“. Manome, kad gyventojams čia jauku.

Jos sustojo prie durų. Lentelėje dešinėje buvo užrašyta „B. Dodas“. Ji pabeldė.

— Bobi?

Jokio atsako. Ji vis tiek atidarė duris. Jos įžengė į mažą, bet jaukų kambarėlį. Dešinėje pusėje buvo maža virtuvėlė. Ant kavos stalelio, pastatyta taip, kad matytųsi ir nuo durų, ir nuo lovos, stovėjo didelė

nespalvota įspūdingos, šiek tiek panašios į Leną Horn, moters fotografija. Moteris nuotraukoje — gal keturiasdešimties, tačiau buvo aiškiai matyti, kad nuotrauka sena.

— Čia jo Modė.

Greisė linktelėjo, akimirką susimąsčiusi apie nuotrauką sidabriniuose rėmeliuose. Ji vėl pagalvojo apie „savo Džeką". Pirmą kartą leido sau pasvarstyti apie neįsivaizduojamą dalyką: Džekas gali niekada nesugrįžti namo. Šitos minties ji neprisileido nuo pat tos akimirkos, kai išgirdo užvedamą jo mikroautobusą. Ji gali niekada nebepamatyti Džeko, niekada jo nebeapkabinti. Gal niekada nebeteks juoktis iš jo banalių pokštų. Ir ji gal niekada (kaip tik tinkama vieta apie tai galvoti) nepasens su juo.

— Ar gerai jaučiatės?

— Viskas gerai.

— Bobis tikriausiai su Ira „Prisiminimuose". Jie lošia kortomis.

Jos apsisuko išeiti iš kambario.

— Ar „Prisiminimai" dar vienas rajonas?

— Ne. „Prisiminimais" vadiname trečią aukštą. Ten gyvena seneliai, sergantys Alzheimerio liga.

— A.

— Ira neatpažįsta savo vaikų, tačiau vis dar sugeba žaisti pokerį.

Jos vėl išėjo į koridorių. Greisė šalia Bobio Dodo durų pastebėjo plotelį paveikslėlių. Ji pažvelgė atidžiau. Tai buvo lyg didelis langas, kuriame žmonės įrėmintus laiko įvairiausius niekučius. Ten buvo armijos medaliai, senas nuo metų parudavęs beisbolo kamuolys. Buvo fotografijų iš kiekvieno to vyro gyvenimo laikotarpio ir viena jo nužudyto sūnaus, Bobo Dodo, nuotrauka, ta pati, kurią ji praeitą naktį matė kompiuteryje.

— Prisiminimų dėžutė, — paaiškino Lindsė.

— Gražu, — pasakė Greisė, nes nežinojo, ką daugiau galėtų pasakyti.

— Kiekvienas pacientas turi tokią prie savo durų. Tai būdas apie save papasakoti kitiems.

Greisė linktelėjo. Gyvenimo santrauka standartinio lango rėme. Kaip ir viskas šioje vietoje, tai drauge atrodė ir tinkama, ir kėlė šiurpą.

Į „Prisiminimų" aukštą patekti galėjai tik liftu, kuris veikė pagal koduotą skaitmenų klaviatūrą.

— Kad pacientai neklajotų, — paaiškino Lindsė. Tai vėlgi atitiko šios vietos stilių: „suprantama ir kartu pasibaisėtina".

„Prisiminimų" aukštas buvo jaukus, gerai įrengtas ir drauge bauginantis. Kai kurie jo gyventojai buvo gyvybingi, bet dauguma vyto vežimėliuose lyg nuskintos gėlės. Vieni stovėjo ir vos vos vilko kojas. Kiti murmėjo sau po nosimi. Visų žvilgsniai lyg stikliniai, lyg įsmeigti kažkur už šimto jardų.

Viena moteris, gerokai per aštuoniasdešimties, žvangino raktus ir ėjo lifto link.

— Kur eini, Sesile? — paklausė Lindsė.

Senutė atsigręžė į ją.

— Turiu paimti Denį iš mokyklos. Jis manęs lauks.

— Viskas gerai, — pasakė Lindsė. — Pamokos nesibaigs dar kelias valandas.

— Tikrai?

— Žinoma. Klausyk, eime suvalgyti priešpiečių, o paskui galėsi pasiimti Denį, gerai?

— Šiandien jam pianino pamokos.

— Žinau.

Priėjo personalo darbuotojas ir nusivedė Sesilę šalin. Lindsė žiūrėjo jai įkandin.

— Mes taikome pripažinimo terapiją, — pasakė ji, — tiems, kurių Alzheimeris įsisenėjęs.

— Pripažinimo terapiją?

— Mes nesiginčijame su jais ir nebandome jų priversti suprasti tiesą. Pavyzdžiui, aš nesakau jai, kad Denis jau šešiasdešimt dvejų metų bankininkas, turintis tris vaikaičius. Mes tiesiog stengiamės juos nukreipti kitur.

Jos nuėjo koridoriumi, kuriame buvo pristatyta natūralaus dydžio lėlių–kūdikių. Čia stovėjo ir vystymo stalų, gulėjo meškučių.

— „Vaikų lopšelio" rajonas, — pasakė Lindsė.

— Jie žaidžia su lėlėmis?

— Tie, kurie judresni. Tokie žaidimai padeda jiems pasiruošti provaikaičių apsilankymams.

— O kiti?

Lindsė žingsniavo nestabtelėdama.

— Kai kurios senutės mano, kad yra jaunos motinos. Tai padeda jas nuraminti.

Nesąmoningai, o gal atvirkščiai, jos pagreitino žingsnį. Po kelių sekundžių Lindsė ištarė:

— Bobi?

Bobis Dodas pakilo nuo kortų stalelio. Pirma mintis, šovusi į galvą, buvo: puošnus. Jis atrodė žvitrus ir žvalus. Jo oda buvo tamsi, su giliomis raukšlėmis, kokias gali pamatyti ant krokodilo kūno. Buvo madingai apsirengęs: užsivilkęs tvido švarką, apsiavęs dviejų spalvų batais, pasirišęs raudoną kaklaskarę ir įsikišęs prie jos derančią nosinaitę. Jo žili plaukai buvo rūpestingai apkirpti ir suglostyti atgal.

Jis atrodė linksmas ir toks išliko net tada, kai Greisė paaiškino norinti su juo pasikalbėti apie nužudytą sūnų. Ji ieškojo kokių nors gedėjimo požymių — ašarų akyse, drebėjimo balse, bet Bobis Dodas buvo tvirtas. Greisė nusistebėjo. Senukai lengvai susinervina dėl smulkmenų — eismo trukdžių, eilių oro uostuose, prasto aptarnavimo, tačiau didelė tragedija jų nesukrečia labai stipriai. Ar tai keistas senstant atsirandantis egoizmas? O gal artėjant prie to, kas neišvengiama, stengiamasi nesigilinti, užblokuoti ar nustumti šalin didžiules nelaimes? Gal silpnas žmogus negali pakelti didelio smūgio, todėl apsauginis mechanizmas, išlikimo instinktas, verčia nepriimti informacijos?

Bobis Dodas norėjo padėti, bet jis iš tiesų ne kažin ką žinojo. Greisė suprato tai beveik iš pat pradžių. Sūnus jį lankydavo du kartus

per mėnesį. Bobo daiktai iš tiesų buvo atsiųsti, bet jis net nesivargino atidaryti dėžės.

— Jie sandėlyje, — pasakė Lindsė Greisei.

— Ar neprieštarausite, jei juos peržiūrėsiu?

Bobis Dodas patapšnojo jai per koją.

— Visai ne, vaikuti.

— Mums teks juos jums persiųsti, — pasakė Lindsė. — Sandėlyje nėra vietos.

— Tai labai svarbu.

— Galiu padaryti tai tuoj pat.

— Dėkui.

Lindsė paliko juos vienus.

— Pone Dodai...

— Prašau vadinti mane Bobiu.

— Bobi, — pasitaisė Greisė. — Kada paskutinį kartą sūnus jus aplankė?

— Likus trims dienoms iki nužudymo.

Jis tai pasakė greitai ir negalvodamas. Pagaliau ji pajuto jaudulį po apgaulinga išore ir pagalvojo apie ankstesnius savo pasvarstymus, kad senukams tragedijos ne tokios skausmingos. Galbūt jie tai slepia po storesne kauke?

— Ar jis atrodė kitoks?

— Kitoks?

— Gal labiau suglumęs ar panašiai.

— Ne... O jei ir taip, tai aš to nepastebėjau.

— Apie ką jūs kalbėjotės?

— Mes niekada neturėjome daug ką pasakyti vienas kitam. Kartais kalbėdavomės apie jo mamą. Bet dažniausiai tiesiog žiūrėdavome televizorių. Žinot, jie čia turi kabelinę.

— Ar Džilijana buvo atvykusi su juo?

— Ne.

Jis tai ištarė per greitai. Jo veidas pasikeitė.

— Ar ji kada nors atvažiuodavo?

— Kartais.

— Bet ne paskutinį kartą?
— Tikrai taip.
— Ar tai jus nustebino?
— Tai? Ne, *tai*, — ypač pabrėžė jis, — manęs nenustebino.
— O kas nustebino?
Jis nusuko akis į šoną ir prikando apatinę lūpą.
— Jos nebuvo laidotuvėse.
Greisė pamanė, kad tikriausiai blogai išgirdo. Bobis Dodas linktelėjo, lyg būtų perskaitęs jos mintis.
— Taip. Jo tikra žmona.
— Ar jie turėjo šeimyninių problemų?
— Jei ir taip, Bobas man to niekada nesakė.
— Ar jie turėjo vaikų?
— Ne. — Jis pasitaisė kaklaskarę ir akimirką nusuko akis šalin. — Kodėl jūs viso to klausinėjate, ponia Loson?
— Prašau, vadinkite mane Greise.
Jis neatsakė. Pažvelgė į ją išminties ir liūdesio kupinomis akimis. Galbūt tiesa apie senukų šaltumą yra kur kas paprastesnė: tos akys matė baisių dalykų. Jos daugiau matyti nenorėjo.
— Mano pačios vyras dingo, — pasakė Greisė. — Nežinau kodėl, tačiau manau, kad abu atvejai kažkaip susiję.
— Kuo vardu jūsų vyras?
— Džekas Losonas.
Jis papurtė galvą. Tas vardas jam nieko nereiškė. Ji paklausė, ar jis turi telefono numerį, o gal žino, kaip ji galėtų susisiekti su Džilijana Dod. Jis vėl papurtė galvą. Jie patraukė prie lifto. Bobis nežinojo kodo, tad žemyn juos palydėjo sanitaras. Iš trečio aukšto į pirmą jie leidosi tylėdami.
Kai jie pasiekė duris, Greisė padėkojo jam už sugaištą laiką.
— Jūsų vyras, — ištarė jis. — Jūs jį mylite, ar ne?
— Labai.
— Tikiuosi, jūs stipresnė už mane.
Ir Bobis Dodas nuėjo. Greisė pagalvojo apie nuotrauką sidabriniuose rėmeliuose jo kambaryje, apie jo Modę, o paskui išėjo.

24 skyrius

Perlmateris suprato, kad jie neturi juridinės teisės atidaryti Rokio Konvelo automobilį. Jis pasišaukė Deilį.

— Ar Dibartola dirba?

— Ne.

— Paskambink Rokio Konvelo žmonai. Paklausk jos, ar ji turi kitus automobilio raktelius. Pasakyk, kad mes radome mašiną ir norime leidimo ją apieškoti.

— Ji buvusi žmona. Ar jos leidimas ką nors reiškia?

— Mūsų tikslams pakanka, — pasakė Perlmateris.

— Gerai.

Deilis ilgai netruko. Žmona sutiko. Jie sustojo prie Klevų parko apartamentų Klevų gatvėje. Deilis užbėgo aukštyn ir gavo raktus. Po penkių minučių jie jau suko į stovėjimo aikštelę.

Nebuvo jokios priežasties įtarti, kad kas nors negerai. Šioje aikštelėje stovintis automobilis atrodė įprastas dalykas. Žmonės čia pasistatydavo transporto priemones prieš iškeliaudami kur nors toliau. Vienas autobusas vežė į patį Manhatano centrą. Kitu galėjai nuvykti į garsiosios salos šiaurinį galą, netoli Džordžo Vašingtono tilto. Kiti autobusai važiavo į tris netoli esančius didžiausius oro uostus — *JFK, LaGuardia, Newark Liberty*. Iš ten galėjai skristi į bet kurį pasaulio tašką. Taigi stovintis čia Rokio Konvelo automobilis niekam nekėlė jokių įtarimų.

Bent jau iš pradžių.

Pepė ir Pašajanas, automobilį saugantys policininkai to nepastebėjo. Perlmaterio žvilgsnis nukrypo į Deilį. Jo veidas taip pat atrodė įprastai. Jie visi buvo ramūs, įsitikinę, kad automobilio apieška nieko neduos.

Pepė ir Pašajanas pasitaisė diržus ir atslinko prie Perlmaterio.

— Sveiki, kapitone.

Perlmateris nenuleido akių nuo automobilio.

— Norite, kad pradėtume klausinėti bilietų pardavėjus? — paklausė Pepė. — Gal vienas jų prisimins, kad pardavė Konvelui bilietą.

— Nemanau, — ištarė Perlmateris.

Trys jaunesnieji vyrai atkreipė dėmesį į savo viršininko balsą. Jie susižvalgė ir gūžtelėjo pečiais. Perlmateris nieko nepaaiškino.

Konvelo *Toyota Celica* buvo nedidelis seno modelio automobilis. Tačiau, tiesą sakant, svarbiausia buvo ne dydis ir metai, ne rūdys aplink ratus ar du tokie murzini ratlankiai, jog negalėjai suprasti, kur baigiasi metalas ir prasideda guma. Nė vienas šių dalykų Perlmaterio nejaudino.

Jis žiūrėjo į automobilio galą ir galvojo apie siaubo filmuose rodomus mažų miestelių šerifus. Tuose miesteliuose paprastai pradeda dėtis negeri dalykai, miestelėnai keistai elgiasi, daugėja lavonų, o šerifas — tas geras, protingas, ištikimas teisėsaugos pareigūnas yra bejėgis ką nors padaryti. Būtent taip dabar jautėsi Perlmateris, nes automobilio galas, bagažinės dalis, buvo labai žemai.

Pernelyg žemai.

Paaiškinimas galėjo būti tik vienas. Kažkas sunkaus įdėta į bagažinę.

Žinoma, ten galėjo būti bet kas. Rokis Konvelas anksčiau žaidė futbolą. Jis tikriausiai kilnojo sunkumus. Galbūt jis vežiojosi svarmenis. Atsakymas galėjo būti labai paprastas — gerasis senasis Rokis visur veždavosi savo svarmenis. Galbūt jis vežėsi juos atgal į savo apartamentus Klevų gatvėje, kur gyveno jo buvusi žmona. Ji nerimavo dėl jo. Jie taikėsi. Gal Rokis prisikrovė automobilį, na, tik bagažinę, nes Perlmateris matė, kad ant galinės sėdynės nieko nėra — šiaip ar taip, gal jis prisikrovė daiktų ir kraustėsi atgal pas žmoną.

Perlmateris sužvangino rakteliais ir priėjo arčiau prie automobilio. Deilis, Pepė ir Pašajanas atsitraukė. Perlmateris pažvelgė žemyn į raktelių komplektą. Rokio žmona (rodos, Lorena, nors jis nebuvo tuo tikras) ant raktelių buvo pasikabinusi Pensilvanijos komandos futbolininko suvenyrinį šalmą. Jis atrodė senas ir aptriušęs. Liūto simbolio praktiškai nematyti. Perlmateris nusistebėjo, kodėl ji vis dar jo nenukabino.

Jis sustojo prie bagažinės ir pauostė orą. Jokio kvapo. Įkišo raktą į spynelę ir pasuko. Bagažinė atsirakino, garsas nuaidėjo toli. Jis pradėjo kelti dangtį. Oras išėjo beveik su garsu. Ir dabar kvapas buvo toks, dėl kurio nesuklysi.

Kažkas didelis buvo suspaustas bagažinėje, lyg milžiniška pagalvė. Ir netikėtai jis iššoko lauk, lyg klounas iš žaislinės dėžutės. Perlmateris atšoko — iš bagažinės pirmiausia išlindo galva ir stipriai trenkėsi į asfaltą.

Žinoma, dėl to nereikėjo jaudintis. Rokis Konvelas buvo negyvas.

25 skyrius

Kas dabar?

Greisė buvo išalkusi. Ji pervažiavo Džordžo Vašingtono tiltą, pasuko į Džounso išvažiavimą ir sustojo užkąsti viename kinų restoranėlyje gana įdomiu pavadinimu — „Baumgartas". Ji valgė tyloje, jausdamasi vieniša kaip niekad, ir stengėsi susivokti. Kas atsitiko? Užvakar (ar iš tikrųjų tik tada?) ji pasiėmė nuotraukas iš „Fotomato". Štai ir viskas. Gyvenimas buvo gražus. Ji turėjo dievinamą vyrą ir du nuostabius, smalsius vaikus. Ji turėjo laiko tapyti. Jie visi buvo sveiki, turėjo pakankamai pinigų banke. Tada ji pamatė seną nuotrauką ir...

Greisė buvo beveik pamiršusi apie Džošą Pūkų Gumulėlį.

Tai jis ryškino jos nuotraukų juostelę. Ir paslaptingai dingo iš parduotuvės netrukus po to, kai ji pasiėmė fotografijas. Tai jis turėjo, ji buvo tuo tikra, įkišti tą prakeiktą nuotrauką į jos paketą.

Ji paėmė savo mobilųjį, paskambino į informaciją sužinoti „Fotomato" Kaseltone telefono numerio ir net sutiko papildomai sumokėti, kad ją tiesiogiai sujungtų. Po trečio signalo telefono ragelį pakėlė.

— „Fotomatas".

Greisė nieko nesakė. Jokios abejonės. Ji bet kur būtų pažinusi tą

žiovaujančią neaiškią kalbėseną. Tai buvo Pūkų Gumulėlis Džošas. Jis grįžo į parduotuvę.

Ji galvojo tiesiog padėti ragelį, bet gal tai jam pasirodytų įtartina. Ir priverstų sprukti. Taigi ji pakeistu, šiek tiek dainingesniu balsu paklausė, kelintą valandą jie užsidaro.

— Na, šeštą, — atsakė jai Pūkų Gumulėlis.

Ji padėkojo, tačiau jis jau buvo padėjęs ragelį. Sąskaita gulėjo ant stalelio. Ji sumokėjo ir tramdė save, kad bėgte nepasileistų į automobilį. Ketvirtasis kelias buvo tuščias. Ji pravažiavo pro parduotuves ir susirado vietelę netoli „Fotomato". Suskambo jos mobilusis.

— Alio?

— Čia Karlas Vespa.

— O, sveiki.

— Atsiprašau dėl vakar vakaro. Kad priverčiau pamatyti Džimį X.

Ji svarstė, ar pasakyti jam apie vėlyvą Džimio X apsilankymą, tačiau nusprendė, kad dabar ne laikas.

— Nieko tokio.

— Žinau, kad tau nerūpi, tačiau atrodo, kad Veidas Larue bus paleistas.

— Gal taip ir teisinga, — ištarė ji.

— Gal. — Bet Vespos balsas skambėjo toli gražu nepritariamai. — Ar esi tikra, kad tau nereikia apsaugos?

— Visiškai.

— Jei persigalvotum...

— Aš paskambinsiu.

Stojo keista pauzė.

— Ar yra žinių iš tavo vyro?

— Ne.

— Ar jis turi seserį?

Greisė paėmė telefoną į kitą ranką.

— Taip. Kodėl klausiate?

— Ji vardu Sandra Koval?

— Taip. Ką ji su tuo turi bendra?

— Pasikalbėsime vėliau.

Jis padėjo ragelį. Greisė pasižiūrėjo į telefoną. Ką, po velnių, tai reiškia? Ji papurtė galvą. Skambinti būtų beprasmiška, tad geriau negalvoti apie tai.

Ji pasiėmė rankinę ir greitai nušlubčiojo „Fotomato" link. Koją skaudėjo. Eiti buvo tikra kančia. Rodos, tarsi kažkas būtų įsikabinęs jai į kulkšnį, ir jai tektų jį tempti. Greisė nesustojo. Ji buvo už trijų parduotuvių nuo „Fotomato", kai kelią jai pastojo vyriškis dalykiniu kostiumu.

— Ponia Loson?

Greisė pažvelgė į nepažįstamąjį ir jai į galvą šovė keista mintis: jo smėlio spalvos plaukai buvo beveik tokio paties atspalvio kaip ir kostiumas. Tarsi plaukai ir drabužiai būtų iš tos pačios medžiagos.

— Kuo galiu jums padėti? — paklausė Greisė.

Vyriškis įkišo ranką į savo švarko kišenę ir ištraukė nuotrauką. Jis pakėlė ją Greisei prieš akis.

— Ar jūs išsiuntinėjote ją internetu?

Tai buvo apkarpyta ta paslaptingoji fotografija, kur matėsi tik šviesiaplaukė ir raudonplaukė.

— Kas jūs?

Vyras smėlio spalvos plaukais tarė:

— Aš vardu Skotas Dankanas. Dirbu Jungtinių Valstijų prokuratūroje.

Jis parodė į šviesiaplaukę, tą, kuri žiūrėjo į Džeką, kurios veidas buvo perbrauktas.

— O čia, — ištarė Skotas Dankanas, — mano sesers nuotrauka.

26 skyrius

Perlmateris kiek galėdamas švelniau pranešė naujienas Lorenai Konvel.

Jam daugybę kartų teko pranešti blogas žinias. Dažniausiai tai

lietė automobilių avarijas Ketvirtajame arba Valstybės parko kelyje. Sužinojusi apie nelaimę Lorena Konvel apsipylė ašaromis, tačiau dabar akys jau buvo sausos ir ji atrodė tiesiog priblokšta.

Tikriausiai pirmoji sielvarto pakopa yra neigimas. Ne, netiesa. Pirmoji, priešingai — visiškas pripažinimas. Išgirsti blogas naujienas ir tiksliai supranti, kas tau pasakyta. Supranti, kad tas, kurį mylėjai — sutuoktinis, tėvas, vaikas — niekada negrįš namo, kad jo jau nebėra, kad jo gyvenimas baigtas, kad tu niekada daugiau jo nebepamatysi. Suvoki tai akimirksniu. Tavo širdis plyšta.

Tai pirmoji pakopa — ne tik pripažinimas, ne tik supratimas, bet visiška tiesa. Žmonės nesutverti pakelti tokio skausmo. Štai tada jie pradeda neigti ir skausmas kurį laiką būna ne toks stiprus. Tačiau pirmąją akimirką, laimė, trumpą akimirką, kai vos išgirdęs naujienas žvelgi į prarają, kad ir kaip būtų siaubinga, viską supranti.

Lorena Konvel sėdėjo lyg apsvaigusi. Jos lūpos virpėjo. Akys buvo sausos. Ji atrodė maža ir vieniša, ir Perlmateris vos susivaldė jos neapkabinęs ir neprisispaudęs prie savęs.

— Mudu su Rokiu... — ištarė ji. — Mes ruošėmės viską pradėti iš naujo.

Perlmateris padrąsinamai linktelėjo.

— Žinot, tai aš kalta. Aš priverčiau Rokį išeiti. Man nereikėjo to daryti. — Ji pakėlė savo tamsiai mėlynas akis į jį. — Žinot, kai mes susipažinom, jis buvo kitoks. Tada Rokis turėjo svajonių. Jis pasitikėjo savimi. Bet vėliau gyvenimas be futbolo jį tiesiog sugniuždė. Aš negalėjau su tuo susitaikyti.

Perlmateris vėl linktelėjo. Jis norėjo padėti, palaikyti, bet iš tiesų neturėjo laiko klausytis jos gyvenimo istorijos. Jam reikėjo kai ką išsiaiškinti ir nešdintis iš čia.

— Ar kas nors norėjo Rokiui blogo? Gal jis turėjo priešų?

Ji papurtė galvą.

— Ne.

— Jis sėdėjo kalėjime.

— Taip. Kvailai išėjo. Jis susimušė bare. Nesusivaldė.

Perlmateris žvilgtelėjo į Deilį. Jie žinojo apie muštynes ir jau patikrino, ar auka netroško keršyti. Nepanašu.

— Ar Rokis dirbo?

— Taip.

— Kur?

— Niuarke. Budvaizerio gamykloje. Netoli oro uosto.

— Vakar jūs skambinote į mūsų nuovadą, — pasakė Perlmateris.

Žiūrėdama kažkur į tolį ji linktelėjo.

— Kalbėjotės su pareigūnu Dibartola.

— Taip. Jis buvo labai malonus.

Kurgi ne.

— Sakėte jam, kad Rokis negrįžo iš darbo.

Ji linktelėjo.

— Skambinote anksti rytą. Sakėte, kad dirbo naktį.

— Teisingai.

— Ar gamykloje jis dirbdavo naktinėje pamainoje?

— Ne. Jis turėjo papildomą darbą. — Ji pasijuto šiek tiek nesmagiai. — Tai neoficialu.

— Ką veikė?

— Jis dirbo tokiai moteriai.

— Ką?

Ji vienu pirštu nusišluostė ašarą.

— Rokis nedaug apie tai pasakojo. Rodos, jis vežiojo šaukimus į teismą.

— Ar žinote, kuo vardu ta moteris?

— Kažkokia užsienietiška pavardė. Negaliu jos ištarti.

Perlmateriui ilgai galvoti nereikėjo.

— Indira Karivala?

— Taip. — Lorena Koval pasižiūrėjo į jį. — Jūs ją pažįstate?

Jis pažinojo. Tai buvo seniai, bet Perlmateris ją labai gerai pažinojo.

*

Greisė ištiesė Skotui Dankanui fotografiją, tą, kurioje buvo visi penki žmonės. Jis negalėjo liautis spoksoti, ypač į savo sesers atvaizdą. Pirštais perbraukė jos veidą. Greisei buvo skaudu į jį žiūrėti.

Dabar jie sėdėjo Greisės namų virtuvėje. Kalbėjosi jau ilgiau nei pusvalandį.

— Jūs gavote ją prieš dvi dienas? — paklausė Skotas Dankanas.

— Taip.

— O paskui jūsų vyras... Jis štai čia, tiesa? — Skotas Dankanas parodė į Džeko atvaizdą.

— Taip.

— Jis pabėgo?

— Jis dingo, — pasakė ji. — Ne pabėgo.

— Tiesa. Jūs manote, kad jis, na, pagrobtas?

— Nežinau, kas jam nutiko. Tik žinau, kad jis pakliuvo į bėdą.

Skoto Dankano akys buvo įsmeigtos į seną nuotrauką.

— Jis jus tarsi įspėjo? Pasakė, kad jam neva reikia erdvės?

— Pone Dankanai, norėčiau sužinoti, iš kur jūs gavote tą nuotrauką? Ir kaip susiradote mane?

— Jūs išsiuntinėjote ją internetu. Buvo žmonių, kurie atpažino nuotrauką ir persiuntė ją man. Aš išsiaiškinau, kas siuntėjas, ir šiek tiek jį paspaudžiau.

— Ir todėl mes negavome nė vieno atsakymo?

Dankanas linktelėjo.

— Norėjau pirmiausia su jumis pasikalbėti.

— Papasakojau jums viską, ką žinau. Kaip tik ėjau susitikti akis į akį su vyruku iš „Fotomato", kai pasirodėte jūs.

— Mes jį apklausime, nesijaudinkite dėl to.

Jis negalėjo atitraukti akių nuo nuotraukos. Ji papasakojo viską. Jis jai nepasakė nieko, išskyrus tai, kad moteris fotografijoje — jo sesuo. Greisė parodė į perbrauktą veidą.

— Papasakokite man apie ją, — paprašė ji.

— Ji buvo vardu Džeri. Ar jos vardas ką nors jums sako?

— Labai gaila, bet ne.

— Jūsų vyras niekada apie ją neužsiminė? Džeri Dankan.

— Bent jau neprisimenu... Jūs pasakėte „buvo“.

— Ką?

— Jūs sakėte „buvo“. Ji *buvo* vardu Džeri.

Skotas Dankanas linktelėjo.

— Ji žuvo per gaisrą dvidešimt vienerių. Savo studentų bendrabučio kambaryje.

Greisė sustingo.

— Ji studijavo „Tufts“ universitete, tiesa?

— Taip. Iš kur žinote?

Dabar pasidarė aišku, kodėl merginos veidas jai atrodė pažįstamas. Greisė jos nepažinojo, bet tuo laiku laikraščiuose buvo spausdinamos jos nuotraukos. Greisė tada gydėsi ir skaitė be galo daug periodinių leidinių.

— Prisimenu, skaičiau apie tą nelaimingą atsitikimą. Gaisras dėl netvarkingos elektros instaliacijos ar kažkas panašaus?

— Dar prieš tris mėnesius ir aš taip maniau.

— Kas pasikeitė?

— Jungtinių Valstijų prokuratūra sučiupo vyrą, kuris sakosi esąs Montė Skalonas. Jis samdomas žudikas. Turėjo darbą atlikti taip, kad atrodytų tarsi nelaimingas atsitikimas.

Greisė stengėsi suprasti ką išgirdusi.

— Jūs tai sužinojote tik prieš tris mėnesius?

— Taip.

— Ar bandėte pasiaiškinti?

— Aš vis dar atlieku tyrimą, bet viskas įvyko labai seniai. — Dabar jo balsas buvo švelnesnis. — Nedaug įkalčių surasi po tiek metų.

Greisė nusisuko.

— Išsiaiškinau, kad tuo metu Džeri susitikinėjo su vaikinu, vietiniu vyruku, vardu Šeinas Alvortas. Ar šis vardas jums ką nors sako?

— Ne.

— Esate tuo tikra?

— Taip, visiškai.

— Šeinas Alvortas buvo teistas. Aš jį patikrinau, nieko rimto.

— Ir?

— Jis dingęs.

— Dingęs?

— Jokių pėdsakų. Jokių įrašų apie darbą. Negalėjau nieko rasti apie Šeiną Alvortą kaip mokesčių mokėtoją. Pagal socialinio draudimo numerį — jokios užuominos.

— Kiek laiko?

— Kiek laiko jis dingęs?

— Taip.

— Peržiūrėjau dešimties metų popierius. Nieko. — Dankanas įkišo ranką į švarko kišenę ir ištraukė kitą nuotrauką. Jis ištiesė ją Greisei. — Atpažįstate jį?

Ji ilgai žiūrėjo į nuotrauką. Jokios abejonės. Tai buvo kitas vaikinas iš jos turimos fotografijos. Ji pažvelgė į jį, laukdama patvirtinimo. Dankanas linktelėjo.

— Kraupu, ar ne?

— Iš kur ją gavote?

— Iš Šeino Alvorto motinos. Ji teigia, kad jos sūnus gyvena mažame miestelyje Meksikoje. Jis misionierius ar kažkas panašaus, štai kodėl jo vardo niekur negalėjau rasti. Šeinas turi brolį psichologą, gyvenantį Sent Luise. Jis palaiko Šeiną, pasak motinos.

— Tačiau jūs tuo netikite?

— O jūs?

Greisė padėjo paslaptingąją fotografiją ant stalo.

— Taigi apie tris žmones iš šios nuotraukos mes žinome, — ištarė ji, labiau sau nei Dankanui. — Jūsų sesuo buvo nužudyta. Jos vaikinas, Šeinas Alvortas, dingęs. Ir mano vyras... Jis dingo vos pamatęs šią fotografiją. Kažkas panašaus?

— Ganėtinai.

— Ką dar sakė jo motina?

— Šeinas nepasiekiamas. Ji mano, kad jis Amazonės džiunglėse.

— Amazonės džiunglėse? Meksikoje?

— Jos geografijos žinios miglotos.

Greisė papurtė galvą ir parodė į nuotrauką.

— Taigi lieka dar dvi moterys. Ar bent nutuokiate, kas jos?

— Ne, dar ne. Bet dabar mes žinome daugiau. Gana greitai turėtume sužinoti apie raudonplaukės likimą. Ta kita nugarą atsukusi į fotoaparatą. Vargu ar kada nors išsiaiškinsime, kas ji.

— Ar dar ką nors sužinojote?

— Nelabai. Džeri kūnas buvo ekshumuotas. Prireikė šiek tiek laiko, kol man tai pavyko. Bus padaryta autopsija, pažiūrėsim, ar ras kokių nors fizinių požymių, bet tai abejotina. Ši nuotrauka, — jis pakėlė fotografiją, gautą internetu, — tai pirmasis siūlo galas.

Jai nepatiko jo balse pasigirdusi vilties kibirkštėlė.

— Gal tai tik nuotrauka, — ištarė ji.

— Jūs tuo netikite.

Greisė susidėjo rankas ant stalo.

— Ar jūs manote, kad mano vyras turi ką nors bendra su jūsų sesers mirtimi?

Dankanas pasikasė smakrą.

— Geras klausimas, — tarstelėjo jis.

Ji laukė.

— Kažkas čia yra. Bet aš nemanau, kad jis ją nužudė, jei to jūs klausiate. Labai seniai jiems kažkas nutiko. Aš nežinau, kas. Mano sesuo buvo nužudyta per gaisrą. Jūsų vyras, rodos, pabėgo už vandenyno. Jūs sakėte, į Prancūziją?

— Taip.

— Taip pat ir Šeinas Alvortas. Noriu pasakyti, kad visa tai turi būti susiję.

— Mano svainė kažką žino.

Skotas Dankanas linktelėjo.

— Sakėte, ji advokatė?

— Taip. Dirba „Bartono ir Krimštein“ firmoje.

— Tai negerai. Pažįstu Hesterą Krimštein. Jei ji nenorės mums nieko pasakoti, aš negalėsiu pernelyg spausti.

— Tai ką darysime?

— Toliau kurstysime situaciją.

— Kurstysime situaciją?

Jis linktelėjo.

— Pakurstyti situaciją — vienintelis būdas pasistūmėti į priekį.

— Tad turėtume pradėti nuo Džošo iš „Fotomato“, — pasakė Greisė. — Tai jis įkišo man tą nuotrauką.

Dankanas atsistojo.

— Puikus planas.

— Važiuojate ten dabar?

— Taip.

— Norėčiau važiuoti drauge.

— Važiuojam.

— Kaip Dievą myliu! Kapitonas Perlmateris. Kuo nusipelniau tokios malonės?

Indira Karivala buvo žema ir sudžiūvusi. Jos tamsi oda — vardas bylojo, kad ji kilusi iš Indijos, tiksliau, iš Bombėjaus — buvo pradėjusi kietėti ir storėti. Ji vis dar buvo patraukli, tačiau nebe ta egzotiška viliokė, kokia buvo jaunystėje.

— Daug laiko prabėgo, — ištarė jis.

— Taip. — Šypsena, kadaise buvusi akinama, dabar pareikalavo nemažai pastangų — ji tiesiog plėšė odą. — Tačiau aš nenorėčiau prisiminti praeities.

— Aš taip pat.

Kai Perlmateris pradėjo dirbti Kaseltone, jo partneriu buvo paskirtas Styvas Goudertas — senas darbuotojas, kuriam buvo likę metai iki pensijos. Jie labai susidraugavo. Goudertas turėjo tris suaugusius vaikus, žmona buvo vardu Siuzana. Perlmateris nežinojo, kaip Goudertas susipažino su Indira, tačiau jie pradėjo susitikinėti. Siuzana tai išsiaiškino.

Netrukus įvyko bjaurios skyrybos.

Advokatų dėka Goudertas liko be skatiko. Savo dienas jis baigė dirbdamas privačiu detektyvu: tyrė neištikimybes. Ar bent jau taip skelbėsi. Perlmaterio nuomone, tai buvo apgaulė — tikrų tikriausia

provokacija. Indirą jis naudojo kaip jauką. Ji priartėdavo prie vyro, sugundydavo jį, o paskui Goudertas pridarydavo nuotraukų. Perlmateris ne kartą patarė jam liautis. Ištikimybė — ne žaidimas. Bandyti vyrus šitokiu būdu — ne pokštas.

Goudertas turėjo suprasti, kad tai, ką jis daro — neteisinga. Jis gana smarkiai įjunko į alkoholį, ir taip ir nenusikratė šios priklausomybės. Namuose jis laikė ginklą ir galiausiai panaudojo jį ne tam, kad sustabdytų įsilaužėlį. Po jo mirties Indira liko viena. Ji perėmė agentūrą, tačiau ant durų paliko Gouderto pavardę.

— Labai daug laiko prabėgo, — tyliai ištarė ji.

— Ar mylėjote jį?

— Ne jūsų reikalas.

— Jūs sugriovėte jam gyvenimą.

— Negi tikrai manot, kad aš galiu taip valdyti vyrą? — Ji pasimuistė savo kėdėje. — Kuo galiu jums padėti, kapitone Perlmateri?

— Pas jus dirbo toks Rokis Konvelas.

Ji nieko neatsakė.

— Žinau, kad jis dirbo neoficialiai. Man tai nerūpi.

Indira tylėjo. Jis numetė ant stalo polaroidinę negyvo Konvelo nuotrauką.

Indira lyg tarp kitko žvilgtelėjo į ją ir sustingo.

— Dieve mano.

Perlmateris laukė, tačiau Indira tylėjo. Ji dar šiek tiek pažiūrėjo į nuotrauką, o paskui nuleido galvą.

— Jo žmona teigia, kad jis dirbo jums.

Ji linktelėjo.

— Ką jis veikė?

— Naktinės pamainos.

— Ką jis veikdavo per naktines pamainas?

— Dažniausiai ilsėdavosi. Kartais išvežiodavo šaukimus į teismą.

— Ką dar?

Ji nieko neatsakė.

— Jo atomobilyje radome daiktų: tolimo veikimo fotoaparatą ir žiūronus.

— Tai ką?

— Jis ką nors sekė?

Ji pažvelgė į jį. Akyse susitvenkė ašaros.

— Manote, kad jis žuvo dirbdamas?

— Tai logiška prielaida, bet kol jūs man nepasakysite, ką jis veikė, aš negalėsiu būti tikras.

Indira nusuko akis į šalį. Ji ėmė suptis krėsle.

— Ar jis dirbo užpraeitą naktį?

— Taip.

Vėl tyla.

— Ką jis darė, Indira?

— Negaliu pasakyti.

— Kodėl ne?

— Aš negaliu atskleisti savo klientų paslapčių. Juk žinote tvarką, Stju.

— Jūs ne teisininkė.

— Ne, bet galiu dirbti tokį darbą.

— Ar sakote, kad šis atvejis — prokuratūros kompetencija?

— Aš nieko nesakau.

— Norite dar kartą žvilgtelėti į fotografiją?

Ji beveik nusišypsojo.

— Manote, kad tai privers mane kalbėti? — Bet Indira pasižiūrėjo dar kartą ir pridūrė: — Nematau kraujo.

— Jo ir nebuvo.

— Jis nenušautas?

— Ne. Nei nušautas, nei nudurtas.

Ji atrodė sumišusi.

— Tai kaip jis buvo nužudytas?

— Dar nežinau. Jis ant stalo. Tačiau numanau, kad norite tai išgirsti?

Ji nenorėjo. Bet lėtai linktelėjo.

— Jis uždusintas.

— Norite pasakyti — pasmaugtas.

— Abejoju. Ant kaklo nebuvo jokių smaugimo žymių.

Ji susiraukė.

— Rokis buvo milžinas. Ir stiprus kaip jautis. Turėjo panaudoti nuodus ar ką nors panašaus.

— Nemanau. Medicinos ekspertas sako, kad gerklos stipriai pažeistos.

Indira atrodė visiškai išmušta iš vėžių.

— Kitaip sakant, jo gerklė buvo suknežinta kaip kiaušinio lukštas.

— Norit pasakyti, kad jį uždusino rankomis?

— Mes nežinome.

— Jis tam pernelyg stiprus, — vėl ištarė ji.

— Ką jis sekė? — paklausė Perlmateris.

— Leiskite man paskambinti. Galite palaukti koridoriuje.

Jis taip ir padarė. Laukti ilgai nereikėjo.

Išėjusi Indira kalbėjo trumpai:

— Negaliu su jumis kalbėtis. Man labai gaila.

— Prokuratūros paliepimas?

— Negaliu su jumis kalbėtis.

— Aš grįšiu. Gausiu orderį.

— Sėkmės, — nusisukdama pasakė ji.

Perlmateris pagalvojo, kad ji tikriausiai nuoširdžiai to palinkėjo.

27 skyrius

Greisė ir Skotas Dankanas nuvažiavo į „Fotomatą“. Kai jie įžengė vidun, jai net širdis nusirito į kulnus. Pūkų Gumulėlio nebuvo. Tik pardavimo vadybininkas Briusas. Jis išpūtė krūtinę. Kai Skotas Dankanas parodė savo ženklelį, krūtinė nusileido.

— Džošas išėjęs priešpiečių, — pasakė jis.

— Ar žinote kur?

— Paprastai jis eina į „Taco Bell“. Tai vos už vieno namo nuo čia.

Greisė žinojo tą vietą. Ji išskubėjo pirma, bijodama vėl pamesti pėdsakus. Skotas Dankanas nusekė iš paskos. Vos įžengusi į „Taco Bell", kur ją pritrenkė riebalų kvapas, ji pastebėjo Džošą.

Jis taip pat ją pastebėjo ir jo akys išsiplėtė.

Skotas Dankanas stovėjo jai prie šono.

— Tai jis? — paklausė Skotas.

Greisė linktelėjo.

Džošas Pūkų Gumulėlis sėdėjo vienas. Nuleidęs galvą, plaukai krito ant veido lyg užuolaida. Jo veido išraiška (Greisė pamanė, kad kitokios jis ir nemoka nutaisyti) buvo niūri. Jis sukando kukurūzų paplotėlį taip, lyg šis būtų įžeidęs jo mėgstamą grupę. Ausinukės buvo sukištos į ausis. Laidas įkritęs į grietinę. Greisė nenorėjo pasirodyti lyg sena boba, tačiau, jos manymu, tokia muzika, visą dieną mušanti tiesiai į smegenis, negali duoti nieko gero. Greisė mėgo muziką. Likusi viena ji visada įsijungdavo grotuvą, dainuodavo, šokdavo. Taigi esmė buvo ne pati muzika ar garsas. Bet ar į sveikatą jaunimui visą laiką tiesiai į ausis skambanti muzika, greičiausiai, dar ir grėsminga ir šaiži? Klausos apribojimas, garso sienos — tai, perfrazavus Eltoną Džoną, neišvengiama. Neįsileidžiama jokių gyvų garsų. Jokių pokalbių. Tavo gyvenimas — tik dirbtinis garso takelis.

Tai negali būti sveika.

Džošas nuleido galvą, apsimesdamas, kad jų nepamatė. Eidama artyn, Greisė jį stebėjo. Jis buvo toks jaunas. Ir atrodė toks apgailėtinas, sėdėdamas čia vienas. Ji galvojo apie jo viltis ir svajones, ir kaip jis jau įžengė į ilgą nusivylimų kelią. Ji pagalvojo apie Džošo motiną, apie tai, kaip ji turėjo stengtis ir nerimauti. Ji pagalvojo apie savo sūnų, savo mažąjį Maksą, ir kaip ji susitvarkys, jei jis pasuks negeru keliu.

Ji su Skotu Dankanu sustojo priešais Džošo stalelį. Jis vėl atsikando ir lėtai pakėlė galvą. Muzika, sklindanti iš jo ausinių, buvo tokia garsi, kad Greisė beveik suprato žodžius. Kažkas apie kales ir panašiai. Skotas Dankanas ėmėsi iniciatyvos. Ji neprieštaravo.

— Ar atpažįsti šią ponią? — paklausė Skotas.

Džošas gūžtelėjo pečiais. Jis primažino garsą.

— Išsiimk, — paliepė Skotas. — Tuoj pat.

Jis padarė kaip lieptas, tačiau labai pamažu.

— Aš klausiau, ar atpažįsti šią ponią?

Džošas žvilgtelėjo į Greisę ir sumurmėjo:

— Aha, atrodo.

— Iš kur ją pažįsti?

— Dirbant teko susidurti.

— Tu dirbi „Fotomate", tiesa?

— Taip.

— O čia ponia Loson. Ji — klientė.

— Taip ir sakiau.

— Ar prisimeni, kada ji paskutinį kartą lankėsi tavo parduotuvėje?

— Ne.

— Pagalvok.

Jis gūžtelėjo pečiais.

— Gal prieš dvi dienas?

Jis vėl gūžtelėjo ir tarė:

— Gali būti.

Skotas Dankanas laikė „Fotomato" voką.

— Tu ryškinai šitą juostelę, tiesa?

— Jūs taip sakot.

— Ne, aš tavęs klausiu. Pažiūrėk į voką.

Jis pažiūrėjo. Greisė stovėjo nejudėdama; Džošas nepaklausė Skoto Dankano, kas jis toks. Jis nepaklausė jų, ko jie nori. Ji stebėjosi.

— Taip, aš ryškinau šią juostelę.

Dankanas ištraukė nuotrauką su savo seserimi. Jis padėjo ją ant stalo.

— Ar tu įdėjai šią nuotrauką į ponios Loson paketą?

— Ne, — atsakė Džošas.

— Esi tuo tikras?

— Visiškai.

Greisė sulaukė progos. Ji žinojo, kad jis meluoja. Ji pirmą kartą prabilo.

— Iš kur žinai? — paklausė ji.

Jie abu pasižiūrėjo į ją.

— A? — ištarė Džošas.

— Kaip tu ryškini juosteles?

— A? — vėl sumykė jis.

— Įdedi juostelę į aparatą, — kalbėjo Greisė. — Nuotraukos sukrenta į krūvą. Paskui tą krūvą įdedi į voką. Ar taip?

— Aha.

— Peržiūri kiekvieną padarytą nuotrauką?

Jis nieko neatsakė. Tik apsidairė, lyg ieškodamas pagalbos.

— Mačiau, kaip tu dirbi, — pasakė Greisė. — Tu skaitai žurnalus. Klausaisi muzikos. Tu netikrini nuotraukų. Taigi aš ir klausiu, Džošai, iš kur žinai, kokios nuotraukos buvo toje krūvoje?

Džošas pažvelgė į Skotą Dankaną. Pagalbos nesulaukė. Tada vėl atsisuko į ją.

— Ji keista, štai ir viskas.

Greisė laukė.

— Ta nuotrauka atrodo lyg šimto metų senumo. Dydis normalus, tik popierius ne „Kodako“. Štai ką aš turėjau omeny. Aš nesu jos matęs. — Džošui tai patiko. Akys žibėjo, įkaitintos melo. — Aš pamaniau, kad klausdamas, ar aš ją įdėjau, jis tai turėjo omeny.

Greisė tiesiog žiūrėjo į jį.

— Klausykit, aš nežinau, kas iškrenta iš to aparato. Tačiau aš niekada nemačiau tos nuotraukos. Tik tiek ir težinau, aišku?

— Džošai?

Kreipėsi Skotas Dankanas. Džošas pasisuko į jį.

— Ar nutuoki, kaip ta nuotrauka galėjo patekti į ponios Loson nuotraukų paketą?

— Gal ji nufotografavo.

— Ne, — pasakė Dankanas.

Džošas vėl patraukė pečiais. Jo pečiai turėjo būti labai stiprūs.

— Papasakok man, kaip viskas vyksta, — ištarė Dankanas. — Kaip tu ryškini nuotraukas?

— Kaip ji ir sakė. Įdedu juostelę į aparatą. Visa kita padaro technika. Aš tik nustatau dydį ir skaičių.

— Skaičių?

— Na, žinot. Viena nuotrauka iš vieno negatyvo arba dvi, ar dar kitaip.

— Ir jos sukrenta į krūvą?

— Taip.

Džošas atrodė dar labiau atsipalaidavęs, nusiraminęs.

— Ir tada įdedi jas į voką?

— Tikrai taip. Į tą patį voką, kurį būna užrašęs klientas. Paskui sudedu vokus abėcėlės tvarka. Štai ir viskas.

Skotas Dankanas pažvelgė į Greisę. Ji tylėjo. Jis išsitraukė ženklelį.

— Ar žinai, ką reiškia šis ženklelis, Džošai?

— Ne.

— Tai reiškia, kad aš dirbu Jungtinių Valstijų prokuratūroje. Tai reiškia, kad galiu tavo gyvenimą paversti pragaru, jei stosi man skersai kelio. Ar supranti?

Dabar Džošas, rodos, išsigando. Jis linktelėjo.

— Taigi aš klausiu dar kartą: ar žinai ką apie šią fotografiją?

— Ne. Prisiekiu. — Jis apsidairė. — Dabar man reikia grįžti į darbą.

Jis atsistojo. Greisė pastojo jam kelią.

— Kodėl tądien taip anksti išėjai iš darbo?

— A?

— Praėjus maždaug valandai po to, kai pasiėmiau nuotraukas, aš grįžau į parduotuvę. Tavęs nebebuvo. Kaip ir kitą rytą. Kas atsitiko?

— Aš susirgau, — pasakė jis.

— Taip?

— Taip.

— Dabar geriau jautiesi?

— Manyčiau, — sumurmėjo jis ir ėmė brautis pro Greisę.

— Mat, — tęsė Greisė, — vadybininkas sakė, kad tavo šeimą ištiko bėda. Ar taip jam paaiškinai?

— Man reikia grįžti į darbą, — pasakė jis ir stumtelėjęs ją kone išlėkė pro duris.

Beatričės Smit namuose nebuvo.

Erikas Vu nesunkiai įsilaužė vidun. Jis apžiūrėjo namą. Ten nieko nebuvo. Vis dar užsimovęs pirštines, Vu įsijungė kompiuterį. Jos kompiuterinė užrašų knygelė buvo juokingu pavadinimu „Laikas ir Chaosas“. Jis atidarė ją ir patikrino.

Beatričė Smit buvo išvažiavusi į San Diegą aplankyti sūnaus. Namo ji grįš po dviejų dienų — pakankamai laiko gyvybei išsaugoti. Vu pagalvojo apie tai, apie keistus likimo vingius. Negalėjo susilaikyti. Peržiūrėjo Beatričės dviejų mėnesių senumo kalendorių, tada peržvelgė, ką ji planuoja veikti kitus du mėnesius. Jokių planuotų kelionių su nakvyne. Jei jis būtų atvykęs bet kuriuo kitu metu, Beatričė Smit jau būtų negyva. Vu patiko galvoti apie tokius nesuplanuojamus dalykus, apie tai, kaip dažnai smulkmenos ir mums nesuvokiami bei nepavaldūs dalykai gali pakeisti gyvenimą. Galima tai vadinti likimu, sėkme, galimybe, Dievo įsikišimu. Vu tai atrodė nepaprastai žavu.

Beatričės Smit garažas buvo skirtas dviem automobiliams laikyti. Jos gelsvas *Land Rover* stovėjo dešinėje pusėje. Kairioji buvo tuščia. Ant žemės bolavo tepalų dėmė. Čia, pagalvojo Vu, Mauris statydavo savo automobilį. Dabar ji laikė šią vietą tuščią: Vu prisiminė Fredžio Saiko motiną ir kaip ji saugojo tuščiąją lovos pusę. Vu pastatė savo automobilį šioje vietoje. Jis atidarė galines duris. Džekas Losonas atrodė prastai. Vu atrišo jam kojas, kad jis galėtų eiti. Rankas paliko surištas per riešus. Vu įvedė jį vidun. Džekas Losonas du kartus pargriuvo. Kraujas nepakankamai cirkuliavo kojomis. Vu pakėlė jį už marškinių apykaklės.

— Nuimsiu nuo burnos raištį, — pasakė Vu.

Džekas Losonas linktelėjo. Vu matė tai iš jo akių. Losonas palūžo. Vu nesmarkiai sužeidė jį. Tačiau praleidęs daug laiko vienas tamsoje, nori nenori pradedi kitaip mąstyti. Tai visada pavojinga. Vu žinojo, kad ramybę suteikia darbas, galimybė judėti į priekį. Tada negalvoji apie kaltę ar nekaltumą. Negalvoji apie savo praeitį arba svajones, apie džiaugsmus ir nusivylimus. Tiesiog jaudiniesi, kad išgyventum. Skaudinti arba būti įskaudintam. Žudyti arba būti nužudytam.

Vu nuėmė raištį. Losonas nieko neprašė, nemaldavo, neklausinėjo. Tas laikas jau praėjo. Vu pririšo jo kojas prie kėdės. Paskui apžiūrėjo spinteles ir šaldytuvą. Abu valgė tylėdami. Kai baigė, Vu suplovė indus ir viską sutvarkė. Džekas Losonas liko pririštas prie kėdės.

Suskambo Vu mobilusis.

— Taip?

— Turim problemą.

Vu laukė.

— Kai jį paėmei, jis turėjo tos fotografijos kopiją, tiesa?

— Taip.

— Ir jis sakė, kad kitų kopijų nėra?

— Taip.

— Jis klydo.

Vu nieko neatsakė.

— Jo žmona turi tos nuotraukos kopiją. Ji visur ją siuntinėja.

— Suprantu.

— Ar pasirūpinsi tuo?

— Ne, — pasakė Vu. — Negaliu grįžti į tą rajoną.

— Kodėl ne?

Vu tylėjo.

— Pamiršk, kad prašiau. Martinas turi informacijos apie jos vaikus. Tai padės.

Vu nieko nesakė. Jam nepatiko ta mintis, tačiau jis nusprendė nesikišti.

Balsas iš ragelio, prieš išjungiant telefoną, ištarė:
— Mes tuo pasirūpinsim.

28 skyrius

— Džošas meluoja, — pasakė Greisė.

Jie vėl stovėjo Pagrindinėje gatvėje. Debesys atrodė grėsmingai, tačiau šiuo metu drėgmė buvo įprastas dalykas. Skotas Dankanas smakru parodė į kavinę už kelių parduotuvių.

— Užsukčiau į „Starbuką", — tarė jis.

— Luktelėkit. Jūs nemanote, kad jis meluoja?

— Jis nervinasi. Tai skirtingi dalykai.

Skotas Dankanas truktelėjęs atidarė stiklines duris. „Starbuke" buvo eilė. Tačiau čia, rodos, visada būna eilė. Iš garso kolonėlių sklido kažkurios iš senųjų bliuzo dainininkių balsas — Bilės Holidei, Dinos Vašington ar Ninos Saimon. Daina baigėsi, ir dabar grojo mergina su akustine gitara — „Jewel" ar Eimė Man, o gal Liusinda Viljams.

— O kaip dėl prieštaravimų? — paklausė ji.

Skotas Dankanas susiraukė.

— Ką?

— Ar mūsų dauguižis Džošas panašus į tokį, kuris noriai bendradarbiauja su teisėsauga?

— Ne.

— Tad ko jūs tikėjotės, ką, manėte, jis pasakys?

— Viršininkas sakė, kad jo šeimą ištiko bėda. O jis mums sakė, kad sirgo.

— Tai prieštaravimas, — sutiko jis.

— Bet?

Skotas Dankanas pabrėžtinai gūžtelėjo pečiais, pamėgdžiodamas Džošą.

— Tyriau daugybę bylų. Ar žinot, ko išmokau apie prieštaravimus?

Ji papurtė galvą. Kažkas aparatu plakė pieną, ir garsas buvo toks, kaip automobilių plovyklos vakuume.

— Jie egzistuoja. Man pasirodytų įtartina, jei jų nebūtų. Tiesa visada paini. Jei jis būtų pasakojęs sklandžiai, labiau susirūpinčiau. Galvočiau, jog surepetavo. Meluoti nuosekliai nėra sunku, bet paklaustas, ką valgė pusryčių, šis vaikinas dukart atsakytų skirtingai.

Eilė pajudėjo į priekį. Barmenė paklausė, ko jie norėtų išgerti. Dankanas pažvelgė į Greisę. Ji užsisakė šaltos amerikietiškos kavos. Jis linktelėjo ir pridūrė:

— Dvi tokias.

Jis sumokėjo pateikęs „Starbuko" nuolaidų kortelę. Gėrimų jie laukė prie baro.

— Taigi manote, kad jis sakė tiesą? — paklausė Greisė.

— Nežinau. Bet man niekas nepasirodė įtartina.

Greisė nebuvo tokia tikra.

— Tai turėjo padaryti jis.

— Kodėl?

— Daugiau ten nieko nebuvo.

Jie pasiėmė gėrimus ir susirado stalelį prie lango.

— Papasakokit man, — ištarė jis.

— Ką papasakoti?

— Grįžkim atgal. Jūs pasiėmėte Džošo duotas nuotraukas. Ar jas tuoj pat peržiūrėjote?

Greisė kilstelėjo akis į viršų, paskui nukreipė žvilgsnį dešinėn. Ji bandė prisiminti smulkmenas.

— Ne.

— Gerai, taigi jūs pasiėmėte paketą. Ar įsidėjote jį į rankinę, ar padėjote kur kitur?

— Laikiau jį rankose.

— O paskui?

— Įsėdau į automobilį.

— Vis dar turėjote paketą?

— Taip.

— Kur?

— Tarp dviejų priekinių sėdynių.

— Kur važiavote?

— Paimti iš mokyklos Makso.

— Ar pakeliui kur nors sustojote?

— Ne.

— Ar nuotraukos visą laiką buvo šalia?

Greisė nevalingai nusišypsojo.

— Regis, registruojuosi skrydžiui.

— Jie jau tiek neklausinėja.

— Jau seniai kur skridau. — Ji kvailai nusišypsojo ir suvokė, kodėl taip nusuko pokalbį. Jis taip pat tai suvokė. Ji kai ką pastebėjo — kai ką, apie ką iš tiesų nenorėjo užsiminti.

— Kas yra? — paklausė jis.

Ji papurtė galvą.

— Aš gal ir negalėčiau tvirtinti, kad Džošas turi ką slėpti. Tačiau jūs pasirinkote lengvesnę apklausą. Nagi, kas yra?

— Nieko.

— Nagi, Greise.

— Nuotraukų aš niekada neišleidau iš akių.

— Bet?

Ji giliai įkvėpė.

— Aš pasakysiu kartą ir mes galėsim iškart tai pamiršti ir eiti toliau.

Dankanas linktelėjo.

— Buvo vienas žmogus, kuris būtų galėjęs — pabrėžiu, būtų galėjęs — prie jų prieiti.

— Kas?

— Aš sėdėjau automobilyje ir laukiau Makso. Atidariau voką ir peržiūrėjau kelias pirmas nuotraukas. Tada atėjo mano draugė Kora.

— Įsėdo į jūsų automobilį?

— Taip.

— Kur?

— Į priekinę keleivio vietą.

— O nuotraukos buvo šalia?

— Ne, aišku, ne. — Jos balsas išdavė susierzinimą. Jai tai nepatiko. — Aš ką tik jums sakiau. Aš jas žiūrinėjau.

— Bet jūs padėjote jas atgal?

— Galiausiai taip.

— Tarp sėdynių?

— Tikriausiai. Aš neprisimenu.

— Taigi ji laisvai galėjo jas pasiekti?

— Ne. Aš visą laiką buvau ten.

— Kuri išlipo pirmoji?

— Manau, mes abi išlipome vienu metu.

— Jūs šlubuojate.

Ji pažvelgė į jį.

— Ir ką?

— Taigi jums sunkiau išlipti iš automobilio.

— Aš susitvarkau.

— Bet žiūrėkit, Greise, pasvarstykim drauge. Galbūt kol jūs lipote iš automobilio, jūsų draugė įkišo tą nuotrauką į voką.

— Žinoma, gali būti, bet ji to nedarė.

— Kodėl ne?

— Jokiu būdu.

— Jūs taip ja pasitikite?

— Taip. Bet jei ir nepasitikėčiau, negi ji atsinešė tą nuotrauką tikėdamasi, kad aš automobilyje turėsiu ką tik padarytų nuotraukų paketą?

— Nebūtinai. Gal ji planavo įdėti ją jums į rankinę arba į pirštinių skyrelį? O gal pakišti po sėdyne, nežinau. Tada gal ji pamatė tą nuotraukų paketą ir...

— Ne. — Greisė kilstelėjo ranką. — Nieko nebus. Kora to nepadarė. Veltui gaištame laiką svarstydami tokią galimybę.

— Kokia jos pavardė?

— Tai nesvarbu.

— Pasakykit man, ir aš liausiuosi.

— Lindli. Kora Lindli.

— Gerai, — pasakė jis. — Viskas. — Bet užsirašė pavardę į mažą blonknotėlį.

— Kas toliau? — paklausė Greisė.

Dankanas žvilgtelėjo į laikrodį.

— Turiu grįžti į darbą.

— Ką aš turėčiau daryti?

— Apieškokit savo namus. Jei jūsų vyras kažką slėpė, gal jums pasiseks.

— Jūs siūlote man šnipinėti savo vyrą?

— Pakurstyti situaciją, Greise. — Jis patraukė prie automobilio. — Laikykitės. Aš netrukus su jumis susisieksiu, pažadu.

29 skyrius

Gyvenimas nestovi vietoje.

Greisei reikėjo nusipirkti maisto. Tai skambėjo keistai, turint omeny aplinkybes. Ji buvo tikra, kad abu jos vaikai mielai gyventų maitindamiesi užsakytomis picomis, tačiau jiems reikėjo pagrindinių produktų: pieno, apelsinų sulčių (tų su kaciu ir būtinai be minkštimo), kiaušinių, sumuštinių mėsos, kelių dėžučių sausų pusryčių, kepalėlio duonos, dėžutės makaronų bei „Prego“ padažo. Štai taip. Gal ir gerai važiuoti nusipirkti maisto. Daryti ką nors kasdieniško, tokio nuobodžiai normalaus. Galbūt tai nepadės nusiraminti, bet privers užsimiršti.

Ji pasuko į *King's* Franklino bulvare. Greisė nebuvo ištikima vienam prekybos centrui. Jos draugės turėjo savo mėgstamus ir negalėjo įsivaizduoti gyvenimo be jų. Korai patiko *A&P* Midlando parke. Jos kaimynė važiuodavo į *Whole Foods* Ridžvude. Kitos pažįstamos apsipirkinėjo *Stop & Shop* Valdvike. Greisė važiuodavo kur papuola, nes „Tropicana“ apelsinų sultys vis tiek yra „Tropicana“ apelsinų sultys, nesvarbu, kur jas pirksi.

Šiuo atveju arčiausiai „Starbuko“ buvo *King's*. Nuspręsta.

Ji pasiėmė vežimėlį ir apsimetė esanti paprasta gyventoja, leidžianti įprastą dieną. Tai netruko ilgai. Ji ėmė galvoti apie Skotą Dankaną, jo seserį ir visa kita.

„Kur, — pagalvojo Greisė, — mane tai veda?“

Greisė nekreipė dėmesio į Skoto žodžius apie Korą. Paprasčiausiai nebuvo prasmės. Dankanas nepažinojo Koros. Jo darbas — įtarinėti. Greisė žinojo geriau. Kora su tuo nesusijusi, negali būti nė kalbos, tačiau kažkodėl pirmiausia ją prisiminė. Kai Losonai persikėlė į miestelį, jos susitiko mokyklos koncerte. Kol vaikai rodė, ko išmoko per atostogas, jos abi buvo priverstos stovėti vestibiulyje, nes nei viena, nei kita neatvyko anksčiau ir neužsiėmė sėdimų vietų. Kora pasilenkė ir sušnibždėjo: „Man buvo lengviau gauti bilietus pirmoje eilėje į Springstino koncertą.“ Greisė nusijuokė. Taip pamažu viskas prasidėjo.

Bet pamirškim tai. Pamirškim šališką Greisės nuomonę. Kokį motyvą galėtų turėti Kora? Realiausia, kad tai padarė Džošas Pūkų Gumulėlis. Taip, jis galėjo natūraliai nervintis. Gal jis nėra švarus, tačiau buvo kai kas daugiau, Greisė tuo neabejojo. Taigi Kora čia niekuo dėta. Dėmesį reikėjo sutelkti į Džošą.

Maksas pamėgo kiaulieną. Atsirado naujos rūšies rūkytos kiaulienos, kurios jis ragavo draugo namuose. Jis norėjo, kad Greisė nupirktų tokios pačios. Greisė žiūrinėjo etiketes. Kaip ir dauguma tėvų, ji rūpinosi, kad būtų kuo mažiau konservantų. Ta kiauliena buvo be konservantų. Visiškai be konservantų. Druskos tiek, kad užtektų pasūdyti visą kiaulę, tačiau konservantų — nė kvapo.

Ji kaip tik skaitė sudedamąsias dalis — įdomių žodžių popuri, kuriuos jai reikėjo išsiaiškinti, kai pajuto, kad kažkas į ją žiūri. Vis dar laikydama dėžutę prieš akis, ji lėtai pasisuko. Prie prekystalių, šalia dešrų skyriaus, stovėjo vyras ir atvirai į ją spoksojo. Aplinkui nematyti daugiau nė vieno žmogaus. Vyrukas buvo vidutinio ūgio, gal kokių penkių pėdų ir dešimties colių, jo veidas mažiausiai dvi dienas nematęs skutimosi peiliukų. Vyras mūvėjo mėlynus džinsus, vilkėjo kaštoninės spalvos marškinėlius ir žvilgančią juodą neperpučiamą striukę su užrašu „Members Only“. Ant beisbolo kepurėlės puikavosi *Nike* ženklas.

Greisė niekada anksčiau nebuvo mačiusi to vyro. Jis dar šiek tiek į ją pažiūrėjo, o paskui prabilo. Tiksliau, sušnibždėjo:

— Ponia Lamb 17 kabinetas.

Akimirką ji nesuvokė žodžių prasmės. Greisė tiesiog stovėjo, negalėdama pajudėti. Na, žodžius ji išgirdo, tačiau jie buvo tokie netikėti, taip nelauktai išsprūdę iš nepažįstamojo lūpų, kad ji negalėjo jų suprasti.

Bet tik iš pradžių. Sekundėlę ar dvi. Paskui ji ėmė suvokti...

Ponia Lamb. 17 kabinetas...

Ponia Lamb buvo Emos mokytoja. 17 kabinetas buvo Emos klasė.

Vyras jau ėjo, skubėjo tarp prekystalių.

— Palaukit! — sušuko Greisė. — Ei!

Vyras pasuko už kampo. Greisė ėjo paskui jį. Ji bandė judėti greičiau, bet raišumas, tas prakeiktas raišumas, jai trukdė. Ji pasiekė praėjimo galą, kur prasidėjo vištienos skyrius. Pažvelgė kairėn ir dešinėn.

Vyras dingo.

Kas dabar?

Ponia Lamb. 17 kabinetas...

Ji pasuko į dešinę, eidama tikrino kiekvieną praėjimą. Jos ranka nuslydo į rankinę, paieškojo truputį ir palietė mobilųjį telefoną.

„Nusiramink, — paliepė ji sau. — Paskambink į mokyklą."

Greisė pabandė paspartinti žingsnį, tačiau jos koja vilkosi kaip švino gabalas. Kuo labiau ji skubėjo, tuo aiškiau šlubčiojo. O kai pabandė bėgti, tapo tikru Kvazimodu, lipančiu į varpinę. Aišku, visai nesvarbu, kaip ji atrodė. Problema buvo kita: ji judėjo nepakankamai greitai.

Ponia Lamb. 17 kabinetas...

„Jei jis ką nors padarė mano vaikui, jei jis toks, kaip žiūrėjo į mane..."

Greisė pasiekė paskutinį, toliausiai nuo įėjimo įrengtą skyrių, kur stovėjo šaldytuvai su pienu ir kiaušiniais, kad pasiimtų šių produktų, žmonės turėdavo praeiti pro kuo daugiau prekių. Ji ėmė

žingsniuoti į parduotuvės priekį, tikėdamasi, kad grįždama jį pamatys. Eidama mobiliajame peržiūrėjo telefonų knygą, tikrindama, ar turi įsivedusi mokyklos numerį.

Neturėjo.

Velnias. Greisė galėjo lažintis, kad tos kitos motinos, gerosios motinos, tos žvaliai besišypsančios ir turinčios puikių minčių, ką veikti po pamokų — ji galėjo lažintis, — mokyklos telefono numerį savo mobiliuosiuose įsivedusios greituoju rinkimu.

Ponia Lamb. 17 kabinetas...

„Pabandyk informaciją, kvaile. Surink 411."

Ji suspaudė skaičiukus. Priėjusi skyriaus galą, peržvelgė kasas.

Vyro nė ženklo.

Telefone pasigirdo cypiantis balsas: „Informacija 411 klauso." Paskui skambesys. Tada moters balsas: „Jei norite kalbėti angliškai, prašome likti šioje linijoje. *Para español, por favor numero dos.*"*

Ir kaip tik tuo metu, klausydamasi nuorodos ispanų kalba, Greisė vėl pastebėjo tą vyrą.

Dabar jis jau buvo išėjęs iš parduotuvės. Ji matė jį pro didžiulį langą. Vis dar užsidėjęs tą kepurę ir vilkėdamas striukę su užrašu „Members Only", jis žingsniavo lyg niekur nieko, pernelyg įprastai, net pasišvilpaudamas ir mostaguodamas rankomis. Ji jau ruošėsi lėkti paskui jį, kai vyriškio rankoje išvydo tai, kas jai net užgniaužė kvapą.

To negali būti.

Ir vėl jos protas iš karto to nesuvokė. Vaizdo, signalo, kurį akys siuntė smegenims, šios neapdorojo, informacijai suvokti prireikė laiko. Tik sekundės ar dviejų.

Greisės ranka, laikiusi telefoną, nusviro prie šono. Vyriškis ėjo nestabtelėdamas. Siaubas, kokio ji anksčiau niekada nebuvo patyrusi, prieš kurį Bostono skerdynės atrodė kaip smagus pasijodinėjimas, vis stiprėjo ir spaudė jai krūtinę. Vyriškio jau beveik nebebuvo matyti. Jo veide švytėjo šypsena. Jis vis dar švilpavo. Vis dar mostagavo rankomis.

* Jei norite kalbėti ispaniškai, prašau paspausti dvejetą. (red. past.)

O rankoje, dešinėje rankoje, kuri buvo lango pusėje, jis laikė Betmeno priešpiečių dėžutę.

30 skyrius

— Ponia Loson, — Silvija Stainer, Vilardo mokyklos direktorė, kreipėsi į Greisę tokiu balsu, kokiu direktoriai paprastai kalbasi su isteriškais tėvais, — Emai viskas gerai. Maksui taip pat.

Kol Greisė išskubėjo pro *King's* duris, vyriškis su Betmeno priešpiečių dėžute jau buvo dingęs. Ji pradėjo rėkti, prašyti pagalbos, bet kiti pirkėjai žiūrėjo į ją taip, tarsi ji būtų pabėgusi iš apygardos psichiatrijos ligoninės. Nebuvo laiko aiškintis. Ji šlubčiodama nubėgo iki savo automobilio, važiuodama didžiuliu greičiu paskambino į mokyklą ir įsiveržė tiesiai į direktorės kabinetą.

— Kalbėjausi su jų abiejų mokytojomis. Jie klasėje.

— Noriu juos pamatyti.

— Žinoma, tai jūsų teisė, bet gal galiu patarti?

Silvija Stainer kalbėjo taip velniškai lėtai, kad Greisei kilo noras ištiesti ranką jai prie gerklės ir išplėšti žodžius.

— Neabejoju, kad jūs siaubingai išsigandote, bet kelis kartus giliai įkvėpkite. Pirmiausia nusiraminkite. Pamatę jus tokią, vaikai išsigąs.

Viena Greisės pusė norėjo griebti tą globėjišką, manieringą direktorę už įmantrios šukuosenos ir ją nurauti. Tačiau kita jos dalis suvokė, kad ta moteris sako tiesą.

— Man tiesiog reikia juos pamatyti, — pakartojo Greisė.

— Aš suprantu. O gal padarom taip? Mes galim žvilgtelėti į juos pro langelį duryse. Ar tai jums tiks, ponia Loson?

Greisė linktelėjo.

— Tada eime, aš jus palydėsiu.

Direktorė Stainer reikšmingai pažvelgė į už stalo dirbančią moterį. Moteris prie stalo, ponia Dinsmont, labai pasistengė nevartyti

akių. Kiekvienos mokyklos administracijoje yra tokia viską matanti moteris. Gal toks valstybės įstatymas?

Koridoriuose buvo tikras spalvų protrūkis. Vaikų meniniai darbai visada draskydavo Greisei širdį. Šukės buvo lyg momentinės nuotraukos, amžiams prarastos pralėkusio gyvenimo akimirkos, kurios niekada nepasikartos. Jų meniniai sugebėjimai bręs ir keisis. Nekaltybė dings, liks įkalinta tik pirštų atspauduose arba per kraštus perdažytose spalvose, nelygioje rašysenoje.

Pirmiausia jos priėjo Makso klasę. Greisė prispaudė veidą prie stiklo. Ji tučtuojau pastebėjo savo sūnų. Maksas sėdėjo nugara į ją, galvą nuleidęs žemyn, sukryžiavęs kojas rate ant grindų. Jo mokytoja, panelė Lajens, sėdėjo kėdėje. Ji skaitė knygelę su paveikslėliais, laikė ją iškėlusi, kad vaikai galėtų matyti.

— Gerai? — paklausė direktorė Stainer.

Greisė linktelėjo.

Jos nuėjo koridoriumi tolyn. Greisė pamatė numerį 17...

Ponia Lamb. 17 kabinetas...

...ant durų. Ji pajuto lengvą drebulį ir stengėsi neskubėti. Žinojo, jog direktorė Stainer pastebėjo, kad ji šlubčioja. Koją skaudėjo taip, kaip jau metų metus nebuvo skaudėję. Ji žvilgtelėjo pro stiklą. Jos dukra buvo klasėje, tiksliai toje vietoje, kur ir turėjo būti. Greisė vos valdėsi nepravirkusi. Ema sėdėjo nuleidusi galvą. Pieštuko galą su trintuku čiulpė giliai susimąsčiusi. „Kodėl, — pagalvojo Greisė, — mums taip skaudu žiūrėti į savo vaikus, kai jie nežino, jog mes juos matom? Ką tiksliai mes bandom pamatyti?“

Taigi, kas toliau?

Giliai įkvėpti. Nusiraminti. Jos vaikai sveiki. Tai svarbiausia. Galvok. Būk racionali.

Skambink policijai. Aišku, kad reikia taip padaryti.

Direktorė Stainer krenkštelėjo. Greisė pažvelgė į ją.

— Žinau, kad pasirodysiu kaip pamišėlė, — ištarė Greisė, — bet man reikia pamatyti Emos priešpiečių dėžutę.

Greisė tikėjosi nustebusio arba susierzinusio žvilgsnio, bet ne,

Silvija Stainer tik linktelėjo. Ji neklausė kodėl, neprašė pasiaiškinti, kodėl taip keistai elgiasi. Greisė buvo jai už tai dėkinga.

— Visos priešpiečių dėžutės laikomos kavinukėje, — paaiškino ji. — Kiekviena klasė turi savo spintelę. Ar norėtumėte, kad jums parodyčiau?

— Dėkoju.

Visos spintelės buvo sustatytos iš eilės pagal klases. Jos rado didelę mėlyną spintelę, pažymėtą „Siuzana Lamb, 17 kabinetas", ir pradėjo žiūrinėti, kas joje sudėta.

— Kaip ji atrodo? — paklausė direktorė Stainer.

Kaip tik tada, kai ruošėsi atsakyti, Greisė ją pamatė. Betmenas. Žodis PYKŠT geltonomis raidėmis. Ji lėtai ją ištraukė. Ant dugno buvo užrašytas Emos vardas.

— Ar tai ji?

Greisė linktelėjo.

— Šiais metais tokios populiarios.

Prireikė didelių pastangų neprispausti priešpiečių dėžutės prie krūtinės. Ji padėjo ją atgal, lyg tai būtų venecijiečių stiklo gaminys. Jos tylėdamos patraukė atgal į direktorės kabinetą. Greisė troško išsitempti vaikus iš mokyklos. Buvo pusė trijų. Juos, šiaip ar taip, po pusvalandžio paleis. Bet ne, taip negerai. Tai greičiausiai juos tik sudirgintų. Jai reikėjo laiko pagalvoti, apsvarstyti, ką darys, o kol ji apie tai galvoja, Emai ir Maksui čia saugiausia.

Greisė dar kartą padėkojo direktorei. Jos paspaudė viena kitai ranką.

— Ar galėčiau dar kuo nors jums padėti? — paklausė direktorė.

— Ne, nemanau.

Tada Greisė išėjo. Lauke ji stabtelėjo. Akimirką užsimerkė. Baimė ne silpnėjo, o stiprėjo, virsdama paprastu, primityviu įniršiu. Ji jautė gyslomis tekantį karštį. Tas šunsnukis. Tas šunsnukis grasino jos dukrai.

Kas dabar?

Policija. Ji turi jiems paskambinti. Tai akivaizdu. Telefoną laikė rankoje. Ji jau ruošėsi spausti mygtukus, kai ją sustabdė paprasčiausia mintis: ką tiksliai ji pasakys?

Sveiki, šiandien aš buvau prekybos centre, ir, suprantat, prie dešrų skyriaus stovėjo vyras. Na, jis sušnibždėjo mano vaiko mokytojos pavardę. Taip, mokytojos. A, ir kabineto numerį. Taip, dešrų skyriuje, ten, kur mėsos. O paskui tas vyras pabėgo. Vėliau lauke prie prekybos centro jo rankoje aš pamačiau savo dukters priešpiečių dėžutę. Ką jis darė? Manau, tiesiog ėjo. Na, iš tiesų tai nebuvo Emos priešpiečių dėžutė. Tik tokia pati. Su Betmenu. Ne, jis atvirai negrasino. Atsiprašau? Taip, aš ta pati moteris, kuri vakar teigė, kad jos vyras pagrobtas. Tiesa, paskui mano vyras paskambino ir pasakė, kad jam reikia erdvės. Taip, tai aš, ta pati isterikė boba...

Ar buvo dar koks pasirinkimas?

Greisė pagalvojo. Policija ir taip mano, kad ji trenkta. Ar ji juos įtikins, kad yra kitaip? Galbūt. Bet ką darytų policija? Ar jie paskirtų žmogų visą laiką stebėti jos vaikus? Abejotina, net jei ji ir sugebėtų juos kaip nors įtikinti, kad tai būtina.

Tada ji prisiminė Skotą Dankaną.

Jis dirbo Jungtinių Valstijų prokuratūroje. Tai lyg ir federalinė policija, tiesa? Jis galėtų paspausti. Jis turėtų turėti galios. Ir, greičiausiai, jis ja patikėtų.

Dankanas davė jai savo mobiliojo numerį. Ji apieškojo kišenes. Tuščia. Gal paliko automobilyje? Tikriausiai. Nesvarbu. Jis sakė jai, kad važiuoja atgal į darbą. Jungtinių Valstijų prokuratūra buvo Niuarke, ji tai žinojo. Arba ten, arba Trentone. Į pastarąjį važiuoti per toli. Geriau pirma pabandyti skambinti į Niuarką. Jis jau turėtų ten būti.

Ji stabtelėjo ir atsisuko į mokyklą. Jos vaikai viduje. Keista, tačiau taip yra. Jie praleidžia dienas čia, toli nuo jos, šiame plytiniame bastione. Greisė giliai širdy manė, kad tai velniškai nepakeliama. Ji paskambino į informaciją ir paklausė Jungtinių Valstijų prokuratūros filialo Niuarke numerio. Ji sutiko sumokėti papildomus trisdešimt penkis centus, ir operatorė ją sujungė.

— Jungtinių Valstijų prokuratūra Naujajame Džersyje.

— Prašyčiau Skotą Dankaną.

— Luktelėkit.

Du signalai, ir atsiliepė moteris.

— Goldberg, — ištarė ji.

— Ieškau Skoto Dankano.

— Kokia byla?

— Atsiprašau?

— Dėl kokios bylos kreipiatės?

— Dėl jokios. Man tiesiog reikia pasikalbėti su Skotu Dankanu.

— Gal galiu paklausti, apie ką?

— Tai asmeniška.

— Atleiskite, bet negaliu jums padėti. Skotas Dankanas čia nebedirba. Aš perėmiau daugumą jo bylų. Jei galėčiau padėti...

Greisė atitraukė telefoną nuo ausies. Ji iš tolo pažvelgė į jį. Paskui nuspaudė pokalbio baigimo mygtuką, įsėdo į automobilį ir vėl pasižiūrėjo į plytinį pastatą, kuriame šiuo metu buvo jos vaikai. Ji žiūrėjo labai ilgai, kol nusprendė, ką daryti.

Tada vėl pakėlė telefoną. Surinko numerį.

— Taip?

— Čia Greisė Loson.

Po sekundėlės Karlas Vespa paklausė:

— Ar viskas gerai?

— Aš persigalvojau, — pasakė Greisė. — Man reikia jūsų pagalbos.

31 skyrius

— Jis vardu Erikas Vu.

Perlmateris vėl grįžo į ligoninę. Prieš tai jis stengėsi gauti orderį, kuris priverstų Indirą Karivalą pasakyti jam, kas jos klientas, bet apygardos prokuroras kišosi labiau nei Stju tikėjosi. Tuo metu laboratorijos vyrukai dirbo savo darbą. Piršų atspaudai buvo patikrinti kompiuteriu, ir dabar jie nustatė tapatybę.

— Ar jis teistas? — paklausė Perlmateris.

— Prieš tris mėnesius paleistas iš Valdeno.

— Už ką sėdėjo?

— Ginkluotas užpuolimas, — atsakė Deilis. — Vu sudarė sandėrį dėl Skopo bylos. Aš paskambinau ir pasiklausinėjau. Jis iš tų blogiukų.

— Ar labai blogas?

— Galima į kelnes pridėti, koks blogas. Jei dešimt procentų gandų apie tą vyruką yra tiesa, tai aš naktį pradėsiu miegoti užsidegęs šviesą ir su dinozauru prie šono.

— Įdėmiai klausau.

— Jis užaugo Šiaurės Korėjoje. Mažas liko našlaičiu. Kurį laiką dirbo valstybei politinių disidentų kalėjime. Jis sugeba spustelėti tam tikrus kūno taškus. Tiksliai nežinau. Taip jis pasielgė su tuo Saiku, kone sulaužė jam stuburą. Girdėjau vieną istoriją, kad jis pagrobė kažkokio vyruko žmoną, padirbėjo su ja maždaug dvi valandas. Paskui paskambino vyrui ir pasakė, kad pasiklausytų. Žmona pradėjo rėkti, pasakė, kad nekenčia savo vyro didelio pilvo. Iškeikė jį. Tai buvo paskutinis dalykas, kurį vyras išgirdo.

— Jis nužudė moterį?

Deilio veidas niekada neatrodė toks rimtas.

— Tai ir svarbiausia. Nenužudė.

Kambaryje pasidarė slogu.

— Nesuprantu.

— Vu ją paleido. Nuo tada ji nebekalba. Tiesiog sėdi ir siūbuojasi. Kai vyras prieina prie jos, ji susijaudina ir pradeda rėkti.

— Jėzau. — Perlmateris pajuto, kaip jo kūnu perbėgo šiurpas. — Turi atliekamų naktinių lempučių?

— Taip, turiu dvi, bet man jos abi reikalingos.

— Taigi ko tas vyrukas norėjo iš Fredžio Saiko?

— Neaišku.

Koridoriuje pasirodė Čarleina Svein. Nuo pat nelaimės ji nesitraukė iš ligoninės. Jie pagaliau privertė ją pasikalbėti su Fredžiu Saiku. Tai buvo keista scena. Saikas verkė. Čarleina mėgino išgauti informacijos. Tai užtruko. Rodos, Fredis Saikas nieko nežinojo. Jis neturėjo supratimo, kas buvo užpuolikas ir kodėl jį užpuolė. Saikas buvo vienišas žmogelis, paprastas buhalteris. Nepanašu, kad jis kam nors galėtų užkliūti.

— Čia viskas susiję, — ištarė Perlmateris.

— Turite kokią teoriją?

— Šiokių tokių minčių. Gijelių.

— Paklausyčiau.

— Pradėkim nuo važiavimo leidimų.

— Gerai.

— Žinome, kad Džekas Losonas ir Rokis Konvelas vienu metu pravažiavo tuo pačiu išvažiavimu, — pasakė Perlmateris.

— Teisingai.

— Manau, dabar mes žinome kodėl. Konvelas dirbo privačiam detektyvui.

— Jūsų draugei Indijai Kažkokiai.

— Indirai Karivalai. Be to, ji toli gražu ne draugė. Bet tai nesvarbu. Čia logiškai paaiškinamas vienintelis dalykas — Konvelas buvo pasamdytas sekti Losoną.

— Taip, todėl jie vienu metu pravažiavo postą.

Perlmateris linktelėjo, mėgindamas viską apibendrinti.

— Taigi, kas toliau? Konvelas negyvas. Medicinos ekspertas teigia, kad jis greičiausiai mirė tą vakarą prieš vidurnaktį. Mes žinome, kad mokesčių postą jis pravažiavo 10:26 vakaro. Taigi netrukus po to Rokį Konvelą nužudė. — Perlmateris pasitrynė veidą. — Logiška būtų įtarti, kad jį nužudė Džekas Losonas. Jis suprato, kad buvo sekamas. Susidūrė su Konvelu akis į akį. Ir nužudė.

— Skamba įtikinamai, — ištarė Deilis.

— Ne. Tik pagalvok. Rokis Konvelas — aukštas, stambus, puikios formos. Manai, kad toks vyrukas kaip Losonas galėtų jį nužudyti? Plikomis rankomis?

— Jėzau, — aiktelėjo Deilis. Dabar jis suprato. — Erikas Vu?

Perlmateris linktelėjo.

— Konvelas susitiko su Vu. Šis jį nužudė, sukišo jo kūną į bagažinę ir paliko stovėjimo aikštelėje. Čarleina Svein sakė, kad Vu vairavo *Ford Windstar*. Tokio paties modelio bei spalvos kaip ir Džeko Losono.

— Taigi koks ryšys tarp Losono ir Vu?

— Nežinau.

— Gal Vu jam dirba.

— Gali būti. Šito mes nežinome. Tačiau aišku, kad Losonas gyvas — ar bent jau buvo gyvas po Konvelo nužudymo.

— Taip, nes jis skambino savo žmonai, kai ji buvo nuovadoje. Taigi, kas vyko toliau?

Perlmateris stebėjo Čarleiną Svein. Ji tiesiog stovėjo koridoriuje ir žiūrėjo pro savo vyro palatos durų langelį. Perlmateris svarstė, gal prieiti, tačiau ką jis galėjo pasakyti?

Deilis kumštelėjo jį, ir jie abu atsigręžė — iš lifto išėjo pareigūnė Veronika Baltrus. Jų skyriuje Baltrus dirbo trejus metus. Jai buvo trisdešimt aštuoneri, ji nuolat vaikščiojo susivėlusi ir lygiai įdegusi. Vilkėjo policijos uniformą, kuri ją storino dėl diržo ir ginklo laikiklio; tačiau kai nedirbdavo, ji dėvėdavo aptemptus laisvalaikio drabužius, kurie gražiai gulė ant jos plokščio pilvuko. Ji buvo smulkutė, tamsių akių, ir visi vyrukai nuovadoje, net ir Perlmateris, buvo ją nusižiūrėję.

Veronika Baltrus buvo nepaprastai graži, be to, puiki kompiuterių specialistė — įdomus, bet labai mielas derinys. Prieš šešerius metus ji dirbo maudymosi kostiumėlių prekybos firmoje Niujorke. Ją ėmė persekioti. Persekiotojas jai skambindavo, siuntinėjo elektroninius laiškus. Jis nedavė jai ramybės darbe. Jo pagrindinis ginklas buvo kompiuteris — geriausias anonimų ir bailių bastionas. Policija buvo bejėgė sugauti tą vyrą. Be to, manė, kad tas persekiotojas, kad ir kas jis būtų, tikriausiai nepereis prie kitokių veiksmų.

Tačiau jie klydo.

Vieną ramų rudens vakarą Veronika Baltrus buvo žiauriai užpulta. Jos užpuolikas paspruko. O Veronika atsigavo. Ir taip jau gerai nusimaniusi apie kompiuterius, ji ėmė mokytis ir tapo kompiuterių eksperte. Veronika panaudojo savo žinias tam užpuolikui sučiupti (jis tebesiuntinėjo jai elektroninius laiškus, grasindamas, kad pakartos) ir perdavė jį teisėsaugai. Tada metė savo darbą ir tapo policijos pareigūne.

Dabar, nors Baltrus vilkėjo uniformą ir dirbo eilinę pamainą, ji buvo neoficiali apygardos kompiuterių ekspertė. Niekas skyriuje, iš-

skyrus Perlmaterį, nežinojo, kokia jos praeitis. Toks buvo susitarimas, kai ji atėjo čia dirbti.

— Ką nors sužinojote? — paklausė jis jos.

Veronika Baltrus nusišypsojo. Jos šypsena buvo miela. Perlmaterio jausmai jai buvo gerokai stipresni nei kitų vyrukų — ne tik paprasčiausias geismas. Veronika Baltrus buvo pirmoji moteris po Marion mirties, privertusi jį kažką pajusti. Jis nepuoselėjo jokių vilčių. Tai būtų neprofesionalu, netgi neetiška. Ir, tiesą sakant, Veronika jam visiškai netiko.

Ji parodė į Čarleiną Svein.

— Mes turėtume jai padėkoti.

— Kodėl gi?

— Alas Singeris.

Saikas pasakė Čarleinai, kad Erikas Vu teigė nuo to žmogaus atnešęs jam siuntinį. Kai Čarleina paklausė, kas tas Alas Singeris, Saikas šiek tiek padvejojo ir paneigė pažįstąs kokį nors poną Singerį. Jis pasakė atidaręs duris tik iš smalsumo.

— Maniau, kad Alas Singeris — išgalvotas vardas, — ištarė Perlmateris.

— Ir taip, ir ne, — atsakė Baltrus. — Gerai panaršiau po Saiko kompiuterį. Jis buvo užsiregistravęs interneto pažinčių tinklalapyje ir gana reguliariai susirašinėjo su vyru, vardu Alas Singeris.

Perlmateris šyptelėjo.

— Gėjų pažinčių tinklalapis?

— Tiesą sakant, jis biseksualų. Ar dėl to kyla bėdų?

— Ne. Taigi Alas Singeris buvo, kaip čia pavadinti, jo virtualus mylimasis?

— Alas Singeris neegzistuoja. Tai slapyvardis.

— Argi internete neįprasta pasirašinėti slapyvardžiu, ypač gėjų pažinčių tinklalapiuose?

— Įprasta, — sutiko Baltrus. — Bet štai ką aš noriu pasakyti. Jūsų ponas Vu apsimetė atnešęs siuntinį nuo Singerio. Iš kur Vu galėjo žinoti apie Alą Singerį, nebent...

— Sakot, kad Erikas Vu ir yra Alas Singeris?

Baltrus linktelėjo ir įsirėmė rankomis į klubus.

— Aišku, tai tik mano spėjimas. Štai ką aš manau: Vu įlenda į internetinį pažinčių tinklalapį. Jis pasivadina Alu Singeriu. Taip jis susipažįsta su potencialiomis aukomis. Šiuo atveju jis susipažino su Fredžiu Saiku. Jis įsilaužė į jo namus ir jį užpuolė. Spėju, kad galiausiai jis būtų Saiką nužudęs.

— Manote, kad jis ir anksčiau yra tai daręs?

— Taip.

— Ar jis žudikas maniakas?

— Šito aš nežinau. Bet tai, ką matau kompiuteryje, šią versiją patvirtina.

Perlmateris susimąstė.

— Ar tas Alas Singeris dar su kuo nors susirašinėja internetu?

— Dar su trimis.

— Ar kuris nors iš jų buvo užpultas?

— Dar ne. Jie visi sveiki.

— Taigi kas verčia jus manyti, kad tai žudiko maniako darbas?

— Dar per anksti tvirtinti tiek viena, tiek kita. Bet Čarleina Svein padarė mums didžiulę paslaugą. Vu naudojosi Saiko kompiuteriu. Jis tikriausiai planavo viską sunaikinti prieš išvykdamas, tačiau Čarleina pabaidė jį, tad jam nebeužteko laiko. Aš dar tikrinu, bet tikrai yra dar vienas internetu bendraujantis asmuo. Kol kas nežinau jo vardo, tačiau Vu užsiregistravo *yenta-match.com* vienišų žydų tinklalapyje.

— Iš kur žinote, kad tai padarė ne Fredis Saikas?

— Nes tame tinklalapyje apsilankyta per pastarąsias dvidešimt keturias valandas.

— Taigi tai turėjo padaryti Vu.

— Taip.

— Aš vis dar nesuprantu. Kodėl jam reikėjo rinktis kitą pažinčių tinklalapį?

— Kad rastų daugiau aukų, — pasakė ji. — Manau, kad tas Vu skirtingais vardais prisistato daugybėje skirtingų pažinčių puslapių. Pasinaudojęs vienu, pavyzdžiui, Alo Singerio vardu, antrą kartą taip

nebepasivadina. Jis buvo Alas Singeris, kai norėjo priartėti prie Fredžio Saiko. Jis turėjo žinoti, kad detektyvas galėtų jį susekti.

— Taigi Alu Singeriu jis nebesivadins.

— Teisingai. Tačiau Vu susigalvojo kitų slapyvardžių kituose tinklalapiuose. Taigi jis pasiruošęs vykti pas kitą auką.

— Ar jau turite kokių nors kitų vardų?

— Nedaug trūksta, — atsakė Baltrus. — Man tik reikia orderio *yenta-match.com.*

— Manote, kad teisėjas jį duos?

— Vienintelis dalykas, kurį žinome, yra tai, kad Vu su kažkuo susisiekė per *yenta-match.com* tinklalapį. Manau, jis ieško kitos aukos. Jei mes galėtume gauti jo ir su juo bendravusiųjų sąrašą...

— Kapstykitės toliau.

— Taip ir padarysiu.

Veronika Baltrus išskubėjo. Perlmateris nulydėjo ją ilgesingu žvilgsniu — ji priminė jam Marion.

32 skyrius

Po dešimties minučių Karlo Vespos vairuotojas — šlykštusis Kramas — susitiko su Greise už dviejų namų nuo mokyklos.

Kramas atėjo pėsčias. Greisė nesuprato, kaip jis čia išdygo. Ji tiesiog stovėjo ir iš tolo žiūrėjo į mokyklą, kai pajuto ant peties ranką. Ji atšoko, širdis nusirito į kulnus. Tada atsisuko ir pamatė jo veidą, tik tas vaizdas vargu ar galėjo nuraminti.

Kramas kilstelėjo antakius.

— Skambinote?

— Kaip jūs čia atsiradote?

Kramas papurtė galvą. Greisė dabar turėjo galimybę jį gerai apžiūrėti. Iš taip arti tas vyras atrodė dar šlykštesnis, nei ji prisiminė. Jo oda buvo raupuota. Nosis ir burna priminė gyvulio snukį, nuolat

iškreiptą jūros plėšrūno šypsenos. Kramas buvo vyresnis nei ji manė, greičiausiai netoli šešiasdešimties. Tačiau jis buvo raumeningas. Jo laukinis žvilgsnis jai asocijavosi su rimta psichoze, tačiau turint omeny dabartinį pavojų, jis ramino — tokiomis aplinkybėmis buvo gera žinoti, kad šalia toks vyrukas.

— Papasakokit man viską, — paprašė Kramas.

Greisė pradėjo nuo Skoto Dankano ir galiausiai priėjo prie tos vietos, kai atvyko į prekybos centrą. Ji pasakė jam, ką tas nesiskutęs vyras jai sušnibždėjo, ir kad paskui dingo tarp prekystalių. Jis nešėsi Betmeno priešpiečių dėžutę. Kramas čiulpė dantų krapštuką. Jo pirštai buvo ploni. O nagai — per ilgi.

— Apibūdinkit jį.

Greisė kaip mokėdama nusakė, kaip jis atrodė. Kai ji baigė, Kramas išspjovė dantų krapštuką ir papurtė galvą.

— Iš tikrųjų? — paklausė.

— Kas?

— Striukė su užrašu „Members Only"? Tokia, kokias nešiojo 1986-aisiais?

Greisei nebuvo juokinga.

— Dabar jūs saugi, — pasakė jis. — Jūsų vaikai saugūs.

Ji juo patikėjo.

— Kuriuo laiku jie išeina?

— Trečią valandą.

— Puiku. — Jis dėbtelėjo į mokyklą. — Dieve, aš nekenčiau šios vietos.

— Jūs čia mokėtės?

Kramas linktelėjo.

— Vilardo 1957-ųjų laida.

Ji pamėgino įsivaizduoti jį mažą berniuką, lankantį šią mokyklą. Nepavyko. Jis pasuko šalin.

— Palaukit, — ištarė ji. — Ką man daryti?

— Pasiimkite vaikus. Vežkitės juos namo.

— Kur būsite jūs?

Kramas šyptelėjo.

— Netoli.

O paskui jis dingo.

Greisė laukė prie tvoros. Pradėjo rinktis motinos. Jos būriavosi ir plepėjo. Greisė sukryžiavo rankas ant krūtinės, tarsi duodama ženklą „laikykitės atokiai". Būdavo dienų, kada ir ji galėdavo tarškėti. Tačiau šiandien ne ta diena.

Suskambo mobilusis telefonas. Ji pakėlė jį prie ausies ir atsiliepė.

— Supratot užuominą?

Balsas buvo vyriškas, prislopintas. Greisė pajuto dilgsėjimą galvoje.

— Liaukitės ieškoti, liaukitės klausinėti, liaukitės siuntinėti nuotrauką. Arba mes pasiimsim Emą.

Spragt.

Greisė nesuriko. Ji nerėks. Nuleido telefoną. Rankos drebėjo. Ji pažvelgė žemyn, lyg jos priklausytų kažkam kitam. Ji negalėjo nustoti virpėjusi. Vaikai netrukus pasirodys. Ji susikišo rankas į kišenes ir pabandė išspausti šypseną. Neišėjo. Tada prikando apatinę lūpą ir prisivertė nepravirkti.

— Sveika, tau viskas gerai?

Greisė atsigręžė į balsą. Tai buvo Kora.

— Ką čia veiki? — paklausė Greisė. Žodžiai išsprūdo per aštriai.

— Kaip manai? Pasitinku Vikę.

— Maniau, kad ji su tėvu.

Kora atrodė suglumusi.

— Buvo praeitą naktį. Šįryt jis atvežė ją į mokyklą. Jėzau, kas, po velnių, atsitiko?

— Negaliu apie tai kalbėti.

Kora nežinojo, kaip į tai reaguoti. Nuskambėjo skambutis. Abi moterys pasisuko. Greisė nežinojo, ką galvoti. Ji suprato, kad Skotas Dankanas klysta dėl Koros — dar daugiau, dabar ji žinojo, kad Skotas

Dankanas melagis. Tačiau įtarimų dėl savo draugės negalėjo išmesti iš galvos. Ji negalėjo jų nusikratyti.

— Klausyk, aš tiesiog išsigandusi, supranti?

Kora linktelėjo. Vikė pasirodė pirmoji.

— Jei tau manęs prireiks...

— Ačiū.

Kora nuėjo, netarusi daugiau nė žodžio. Greisė laukė viena, tarp pro duris besiveržiančių vaikų ieškodama pažįstamų veidų. Ema išžengė į saulę ir prisidengė akis. Pastebėjusi motiną, ji tarsi nušvito ir pamojo ranka.

Greisė su palengvėjimu atsiduso. Ji pirštais stipriai įsitvėrė į vielinės tvoros langelius ir vos valdėsi nepasileidusi bėgti ir čiupti Emą į glėbį.

Kai Greisė, Ema ir Maksas parvažiavo namo, Kramas jau stovėjo prieangyje.

Ema klausiamai pažvelgė į motiną, bet Greisei dar nespėjus atsakyti, Maksas pasileido bėgte. Jis sustojo lyg įbestas priešais Kramą ir užvertė galvą aukštyn pažiūrėti į jūros grobuonio šypseną.

— Labas, — ištarė Maksas Kramui.

— Labas.

— Jūs tas vyras, kuris vairavo tą didelį automobilį, tiesa? — paklausė Maksas.

— Tiesa.

— Ar smagu vairuoti tokią didelę mašiną?

— Labai.

— Aš Maksas.

— Aš Kramas.

— Šaunus vardas.

— Aha. Tikrai.

Maksas suspaudė kumštį ir pakėlė aukštyn. Kramas irgi padarė tą patį ir jie pridėjo krumplį prie krumplio — toks naujoviškas pasisveikinimo būdas. Priėjo Greisė ir Ema.

— Kramas yra šeimos draugas, — pasakė Greisė. — Jis man šiek tiek padės.

Emai tai nepatiko.

— Ką padės? — Ji nutaisė veido išraišką, kuri reiškė pasibjaurėjimą, ir dėbtelėjo į Kramą, kas šiomis aplinkybėmis buvo ir suprantama, ir nemandagu, tačiau vargu ar dabar buvo laikas bartis. — Kur tėtis?

— Jis išvykęs į komandiruotę, — pasakė Greisė.

Ema daugiau neištarė nė žodžio. Ji įžengė į namus ir užbėgo laiptais aukštyn.

Maksas pašnairavo į Kramą.

— Ar galiu jūsų kai ko paklausti?

— Žinoma, — atsakė Kramas.

— Ar visi draugai vadina jus Kramu?

— Taip.

— Tiesiog Kramu?

— Vienas žodis. — Jis pajudino antakius. — Kaip Šer ar Fabijo.

— Kas?

Kramas sukikeno.

— Kodėl jie jus taip vadina? — paklausė Maksas.

— Kodėl jie mane vadina Kramu?

— Aha.

— Dėl mano dantų. — Jis plačiai išsižiojo. Kai Greisė sukaupė drąsą pažiūrėti, vaizdas priminė kvailą pamišusio ortodonto eksperimentą. Visi dantys buvo susigrūdę kairėje pusėje, lyg suversti. Atrodė, lyg jų ten būtų gerokai per daug. Dešinėje burnos pusėje, kur turėjo būti dantys, buvo tik rausvos dantenos. — Grūstis*, — ištarė jis. — Matai?

— Oho, — nusistebėjo Maksas. — Tai taip šaunu.

— Nori sužinoti, kaip mano dantys pasidarė tokie?

Greisė įsikišo:

— Ne, dėkui.

* Angl. *cram* reiškia „kamšatis, grūstis, spūstis“

Kramas žvilgtelėjo į ją.

— Geras atsakymas.

Kramas. Ji vėl pažvelgė į per mažus dantis. Tinkamesnis vardas būtų „Tik Tak“.

— Maksai, ar tau užduota namų darbų?

— Oi, mama.

— Tuoj pat, — paragino ji.

Maksas pažvelgė į Kramą.

— Nešdinuosi, — ištarė jis. — Pasikalbėsime vėliau.

Jie vėl sumušė kumščiais, ir Maksas nėrė šalin su įprastiniu šešiamečio nerūpestingumu. Suskambo telefonas. Greisė pasižiūrėjo, koks skambinančiojo numeris — Skotas Dankanas. Ji nusprendė leisti įsijungti atsakikliui — dabar buvo svarbiau pasikalbėti su Kramu. Jie nuėjo į virtuvę. Prie stalo sėdėjo du vyrai. Greisė sustojo lyg įbesta. Nė vienas tų vyrų nė nežvilgtelėjo į ją. Jie šnibždėjosi tarpusavyje. Greisė jau norėjo kažką sakyti, bet Kramas parodė jai eiti laukan.

— Kas jie tokie?

— Jie dirba man.

— Ką jie daro?

— Nesijaudinkit dėl to.

Aišku, ji jaudinosi, tačiau dabar buvo svarbesnių dalykų.

— Man paskambino vyriškis, — ištarė ji. — Į mobilųjį.

Ji persakė jam, ką tas vyras pasakė telefonu. Kramo veido išraiška nepasikeitė. Kai ji baigė, jis išsitraukė cigaretę.

— Ar neprieštarausite, jei aš parūkysiu?

Ji pasakė jam nesivaržyti.

— Namie aš to nedarysiu.

Greisė apsidairė.

— Ar todėl mes dabar čia?

Kramas neatsakė. Jis prisidegė cigaretę, giliai užsitraukė ir išpūtė dūmus pro abi šnerves. Greisė pažvelgė į kaimynų kiemą. Nieko nematyti. Sulojo šuo. Buvo girdėti įjungta vejapjovė.

Greisė pasižiūrėjo į jį.

— Jūs grasinate žmonėms, tiesa?

— Taip.

— Taigi, jei aš padarysiu, ką jis liepia — jei liausiuosi, ar jie paliks mus ramybėje?

— Tikriausiai. — Kramas vėl giliai užsitraukė. — Tačiau ar nepagalvojote, kodėl jie nori, kad jūs liautumėtės?

— Ką norite pasakyti?

— Noriu pasakyti, kad jūs tikriausiai artėjate prie tiesos. Matyt, pataikėte į jautrią vietą.

— Neįsivaizduoju kaip.

— Skambino ponas Vespa. Jis nori šįvakar su jumis pasimatyti.

— Dėl ko?

Kramas gūžtelėjo pečiais.

Ji vėl nusisuko.

— Ar esate pasiruošusi išgirsti dar blogų naujienų? — paklausė Kramas.

Ji atsigręžė į jį.

— Jūsų darbo kambarys, kur stovi kompiuteris. Tas, namo gale.

— Kas yra?

— Jis stebimas. Vienas pasiklausymo įrenginys, viena vaizdo kamera.

— Kamera? — Ji negalėjo tuo patikėti. — Mano namuose?

— Taip. Slapta kamera. Ji įtaisyta knygoje ant lentynos. Gana lengva pastebėti, jei jos ieškai. Tokią gali nusipirkti bet kurioje šnipų parduotuvėje. Tikriausiai ir internetu. Galima paslėpti laikrodyje ar gaisro detektoriuje, bet kur kitur.

Greisė pabandė tai suvokti.

— Kažkas mus šnipinėja?

— Taip.

— Kas?

— Neturiu supratimo. Nemanau, kad tai policija. Pernelyg mėgėjiška. Mano berniukai greitai apžiūrėjo namą. Kol kas daugiau nieko.

— Kiek laiko... — Ji mėgino suvokti, ką jis jai sakė. — Kiek laiko ta kamera ir... pasiklausymo įranga, sakėte? Kiek laiko tai jau čia?

— Negaliu žinoti. Štai kodėl aš jus čia išsitempiau. Kad galėtume laisvai pasišnekėti. Žinau, kad likimas jums pateikė akibrokštą, bet ar esate dabar pasiruošusi su tuo kovoti?

Ji linktelėjo, nors galva sukosi nuo minčių.

— Gerai, visų pirma — įranga. Ji nėra labai moderni. Ji veikia ne daugiau nei šimto pėdų spinduliu. Jei klausomasi nuolat, tai turi būti perduodama į kokį autofurgoną. Gal pastebėjote kokį gana ilgą laiką stovintį kur nors netoli?

— Ne.

— Taip ir maniau. Tada greičiausiai viskas įrašinėjama.

— Turit galvoje, į kasetinį vaizdo magnetofoną?

— Būtent.

— Ir jis turi būti ne toliau kaip už šimto pėdų nuo namo?

— Taip.

Ji apsidairė, lyg tai galėtų būti sode.

— Kaip dažnai reikia pakeisti kasetę?

— Kas dvidešimt keturias valandas.

— Turit kokių nors minčių, kur tai galėtų būti?

— Kol kas ne. Kartais įrašymo įranga paslepiama rūsyje arba garaže. Greičiausiai tie žmonės turi galimybę patekti į namą, tad gali pasiimti kasetę ir įdėti naują.

— Sekundėlę. Ką norite pasakyti — jie turi galimybę patekti į namą?

Jis gūžtelėjo pečiais.

— Juk jie kažkaip įtaisė tą kamerą ir blakę, tiesa?

Pyktis vėl grįžo, vis stipriau ėmė rusenti jos akyse. Greisė peržvelgė kaimynų namus. Patekti į namą. „Kas galėjo patekti į namą?“ — klausė ji savęs. Ir tylus balsas atsakė...

Kora.

Ak, negali būti. Greisė vijo tą mintį šalin.

— Taigi mums reikia surasti tą įrašymo įrangą, — pasakė ji.

— Taip.

— O tada mes lauksim ir stebėsim, — ištarė ji. — Pamatysim, kas paima kasetę.

— Tai vienas būdas, — pasakė Kramas.

— Turite geresnį pasiūlymą?

— Nelabai.

— O kas paskui? Seksime ir žiūrėsime, kur jis nuves?

— Galima ir taip.

— Bet?..

— Tai rizikinga. Mes galime jį paleisti iš akių.

— Ką jūs darytumėte?

— Jei tai priklausytų nuo manęs, aš tą žmogų sučiupčiau. Ir rimtai paklausinėčiau.

— O jei jis nepanorėtų atsakyti?

Kramas vis dar šypsojosi grobuoniška šypsena. To vyro veidas visada atrodė baisiai, tačiau Greisė jau beveik priprato. Ji taip pat suprato, kad jis nebaugina jos tyčia; kad ir kas nutiko jo burnai, tokia veido išraiška buvo natūrali. Tas veidas buvo iškalbingas. Dėl to jos klausimas nuskambėjo retoriškai.

Greisė norėjo užprotestuoti, pasakyti jam, kad ji tvarkinga pilietė, ir kad jie pasielgs legaliai ir etiškai. Tačiau užuot taip pasakiusi, ji ištarė:

— Jie grasino mano dukrai.

— Būtent.

Ji pažvelgė į jį.

— Negaliu daryti to, ką jie liepė. Net jei ir norėčiau. Aš tiesiog negaliu visko pamiršti ir elgtis lyg niekur nieko.

Jis nieko nesakė.

— Aš neturiu pasirinkimo, ar ne? Turiu juos įveikti.

— Nėra kitos galimybės.

— Jūs visą laiką tai žinojote.

Kramas pakreipė galvą dešinėn.

— Kaip ir jūs, — tarė jis.

Suskambo jo mobilusis telefonas. Kramas prisidėjo jį prie au-

sies, tačiau nieko nesakė, net „alio". Po kelių sekundžių jis užlenkė telefono dangtelį ir pasakė:

— Kažkas įsuko į įvažiavimą.

Ji pažvelgė pro stiklines duris. Sustojo *Ford Taurus*. Iš jo išlipo Skotas Dankanas ir žengė namo link.

— Pažįstate jį? — paklausė Kramas.

— Tai, — atsakė ji, — Skotas Dankanas.

— Vyrukas, melavęs, kad dirba Jungtinių Valstijų prokuratūroje?

Greisė linktelėjo.

— Gal, — tarė jis, — aš pasisukinėsiu aplink.

Jie liko lauke. Skotas Dankanas sustojo šalia Greisės. Kramas atsitraukė. Dankanas pašnairavo į Kramą:

— Kas jis?

— Jūs nenorite to sužinoti.

Greisė žvilgtelėjo į Kramą. Šis, supratęs užuominą, pasuko į vidų. Dabar ji su Skotu Dankanu liko vieni.

— Ko jums reikia? — paklausė ji.

Dankanas suprato, kad jos tonas nieko gero nežada.

— Kažkas negerai, Greise?

— Aš tiesiog nustebusi, kad jūs jau baigėte darbą. Maniau, kad Jungtinių Valstijų prokuratūroje žmonės labiau užsiėmę.

Jis tylėjo.

— Prarijote liežuvį, pone Dankanai?

— Jūs skambinote man į biurą.

Ji smiliumi palietė nosies galiuką, parodydama, kad pataikyta kaip pirštu į akį. Paskui pridūrė:

— O, luktelėkite... Aš skambinau į Jungtinių Valstijų prokuratūrą. Akivaizdu, kad jūs ten nedirbate.

— Tai ne tai, ką jūs manote.

— Kokia paguoda.

— Man iš karto reikėjo jums pasakyti.

— Sakykit.

— Klausykit, viskas, ką sakiau — tiesa.

— Išskyrus tą dalį dėl darbo prokuratūroje. Noriu pasakyti, kad tai nebuvo tiesa, ar ne? O gal ponia Goldberg meluoja?

— Norite, kad paaiškinčiau, ar ne?

Dabar jo balsas buvo šiek tiek griežtesnis. Greisė leido jam tęsti.

— Tai, ką pasakojau — tiesa. Aš ten dirbau. Prieš tris mėnesius tas žudikas, Montė Skanlonas, pareikalavo susitikti su manimi. Niekas negalėjo suprasti kodėl. Aš buvau smulkus teisininkas, tiriantis korumpuotų politikų bylas. Kodėl žmogžudys primygtinai norėjo susitikti su manimi? Tada jis man ir pasakė.

— Kad nužudė jūsų seserį.

— Taip.

Greisė laukė. Jie nuėjo prie verandos baldų ir atsisėdo. Kramas stovėjo prie lango ir stebėjo juos. Jis nužvelgė Skotą Dankaną, paskui lėtai nukreipė žvilgsnį į kiemą, tada vėl grįžo prie Dankano.

— Jis man atrodo matytas, — ištarė Dankanas, linktelėdamas į Kramą. — O gal jis man primena Karibų piratą iš Disnėjaus pasaulio. Ar jis neturėtų būti raiščiu persirišęs akies?

Greisė pasimuistė savo vietoje.

— Jūs man aiškinote, kodėl melavote.

Dankanas persibraukė ranka savo smėlio spalvos plaukus.

— Kai Skanlonas pasakė, kad gaisras nebuvo nelaimingas atsitikimas... Jūs negalite įsivaizduoti, ką aš pajutau. Na, vieną minutę mano gyvenimas buvo vienoks. Kitą... — Jis spragtelėjo pirštais lyg magas. — Ne, mano gyvenimas nepasikeitė. Rodos, pasikeitė visi pastarieji penkiolika metų. Lyg kažkas persikėlė į praeitį ir pakeitė vieną įvykį, dėl to pasikeitė visa kita. Aš nebegalėjau būti tas pats žmogus. Aš nebebuvau vyrukas, kurio sesuo žuvo per tragišką atsitikimą. Aš buvau vyras, kurio sesuo nužudyta ir už ją neatkeršyta.

— Tačiau dabar žinote, kas žudikas, — pasakė Greisė. — Jis prisipažino.

Dankanas nusišypsojo, tačiau tai nebuvo džiaugsmo šypsena.

— Skalonas gerai pasakė. Jis buvo tik ginklas. Lyg ginklas. Man reikėjo rasti žmogų, kuris jį nusamdė. Ši mintis mane tarsi apsėdo.

Mėginau tai daryti laisvalaikiu, suprantat — dirbti savo darbą ir ieškoti žudiko. Tačiau pradėjau apleisti bylas. Taigi mano viršininkė griežtai pasiūlė man atsistatydinti.

Jis pakėlė akis į Greisę.

— Kodėl jūs man tiesiog to nepasakėte?

— Nemaniau, jog susipažįstant tiktų pasakyti, kad mane privertė atsisakyti savo darbo. Aš vis dar turiu ryšių prokuratūroje. Vis dar turiu draugų teisėsaugos sistemoje. Tačiau prisipažįstu, kad viskas, ką darau, yra neoficialu.

Jų akys susitiko.

— Jūs vis tiek kažką nutylite, — ištarė Greisė.

Jis dvejojo.

— Kas yra?

— Mes turime išsiaiškinti vieną dalyką. — Dankanas atsistojo, vėl ranka perbraukė savo smėlio spalvos plaukus ir nusisuko nuo jos. — Dabar mes abu norime surasti jūsų vyrą. Taigi laikinai bendradarbiaujame. Tiesa ta, kad mūsų tikslai skirtingi. Aš jums nemeluosiu. Kas bus, kai mes rasime Džeką, na, ar mums abiem reikės tiesos?

— Aš tiesiog noriu rasti savo vyrą.

Jis linktelėjo.

— Štai tą ir turėjau omeny, kalbėdamas apie skirtingus tikslus. Mūsų bendradarbiavimas laikinas. Jums reikia rasti vyrą. Man — sesers žudiką.

Dabar jis atsigręžė į ją. Ji suprato.

— Kas toliau?

Jis išsiėmė paslaptingąją fotografiją ir ją pakėlė. Jo veide žaidė šypsenėlė.

— Kas yra?

— Aš žinau, kuo vardu ta raudonplaukė nuotraukoje, — pasakė jis.

Greisė laukė.

— Tai Šeila Lambert. Studijavo Vermonto universitete tuo pat

metu kaip ir jūsų vyras... — jis parodė į Džeką o paskui pirštą stumtelėjo dešinėn, — ... bei Šeinas Alvortas.

— Kur ji dabar?

— Štai to, Greise, niekas nežino.

Ji užsimerkė. Kūnu nubėgo šiurpulys.

— Nusiunčiau fotografiją į universitetą. Ją atpažino į pensiją išėjęs dekanas. Viską patikrinau, bet ji dingo. Pastaruosius dešimt metų apie Šeilą Lambert nėra jokių žinių: nei mokesčių, nei socalinio draudimo numerio, nieko.

— Lygiai kaip ir Šeino Alvorto?

— Lygiai kaip Šeino.

Greisė pabandė viską apibendrinti:

— Penki žmonės nuotraukoje. Jūsų sesuo buvo nužudyta. Apie kitus du — Šeiną Alvortą ir Šeilą Lambert — nieko negirdėti metų metus. Ketvirtasis, mano vyras, pabėgo į užjūrius, o dabar dingo. Ir lieka paskutinioji, na, mes dar nežinome, kas ji tokia.

Dankanas linktelėjo.

— Taigi, ką darysime toliau?

— Prisimenate, sakiau, kad kalbėjausi su Šeino Alvorto motina?

— Ta, kuri nežino, kur Amazonės džiunglės.

— Lankydamasis pas ją pirmą kartą, aš nieko nežinojau nei apie šią nuotrauką, nei apie jūsų vyrą. Dabar noriu jai parodyti šią fotografiją. Noriu pamatyti, kaip ji sureaguos. Ir noriu, kad jūs vyktumėte drauge.

— Kodėl?

— Tiesiog taip elgtis man liepia nuojauta, ir tiek. Evėlina Alvort — sena moteris. Ji emocionali ir, manau, bijo. Pirmą kartą ten važiavau kaip detektyvas. Jei jūs nuvažiuosite kaip susirūpinusi motina, galbūt kas nors paaiškės.

Greisė dvejojo.

— Kur ji gyvena?

— Name Bedminsteryje. Kelio iki ten ne daugiau kaip trisdešimt minučių.

Vėl pasirodė Kramas. Skotas Dankanas linktelėjo jo pusėn.

— Tai kas tas bauginantis vyrukas? — paklausė jis.

— Negaliu su jumis važiuoti.

— Kodėl ne?

— Turiu vaikų. Negaliu tiesiog palikti jų čia.

— Pasiimkite kartu. Ten šalia yra žaidimų aikštelė. Mes ilgai neužtruksim.

Dabar Kramas išėjo pro duris. Jis pamojo ranka Greisei.

— Atsiprašau, — tarė ji ir patraukė prie Kramo.

Skotas Dankanas liko kur buvęs.

— Kas yra? — paklausė ji Kramo.

— Ema. Ji viršuje verkia.

Greisė rado dukrą klasikine verkimo poza — veidu įsikniaubusią į lovą, pagalvę užsidėjusią ant galvos. Garsas buvo prislopintas. Jau seniai Ema buvo taip verkusi. Greisė prisėdo ant lovos krašto. Ji suprato, kas bus. Kai Ema jau galėjo kalbėti, ji paklausė, kur tėtis. Greisė pasakė jai, kad išvykęs į komandiruotę. Ema nepatikėjo. Tai melas, ir ji reikalavo pasakyti tiesą. Greisė pakartojo, kad Džekui viskas gerai, jis tiesiog išvykęs į komandiruotę. Tačiau Ema neatlyžo, vis klausinėjo, kur jis, kodėl nepaskambina? Kada grįš namo? Greisė sugalvojo paaiškinimus, kurie, jos manymu, skambėjo gana įtikinamai. Jis pasakojo, kad labai užsiėmęs, keliauja po Europą, šiuo metu yra Londone ir nežino, kiek laiko ten užtruks. Greisė sakė, kad jis skambino, kai Ema miegojo — juk Londonas kitoje laiko juostoje.

Ar Ema tuo patikėjo? Kas žino?

Vaikų ugdymo ekspertai — tie besimaivantys psichologai teoretikai, kalbantys per televiziją, tikriausiai patartų sakyti tiesą, tačiau Greisė buvo ne iš tų tėvų, kurie vaikams viską sako. Svarbiausia motinos užduotis — saugoti vaikus. Ema nebuvo tiek didelė, kad galėtų pakelti tiesą. Aišku ir paprasta. Gudrybės buvo svarbi tėvystės dalis. Žinoma, Greisė galėjo klysti, ji tai suprato, tačiau senas priežodis bylojo tiesą: vaikai neauga pagal instrukcijas. Mes visi klystame. Vaiko auginimas — improvizacija.

Po kelių minučių ji liepė Maksui ir Emai pasiruošti. Jie važiuos

pasivažinėti. Abu vaikai pasiėmė savo elektroninius žaidimus ir susėdo į automobilio galą. Skotas Dankanas patraukė prie keleivio sėdynės. Kramas jį sustabdė.

— Kas nors negerai? — paklausė Dankanas.

— Prieš jums išvažiuojant, noriu pasikalbėti su ponia Loson. Likite čia.

Dankanas sarkastiškai mostelėjo ranka. Kramas nudelbė jį tokiu žvilgsniu, kuris būtų galėjęs sustabdyti net vėją. Jis su Greise nuėjo į galinį kambarį. Kramas uždarė duris.

— Juk suprantate, kad neturėtumėte su juo važiuoti.

— Gal ir ne. Tačiau aš privalau.

Kramas apsilaižė viršutinę lūpą. Jam tai nepatiko, tačiau jis suprato.

— Ar imsite rankinę?

— Taip.

— Parodykit man ją.

Ji parodė. Kramas nuo juosmens nusisegė ginklą. Jis buvo mažytis, lyg žaislinis.

— Tai devynių milimetrų „Glokas", 26-as modelis.

Greisė pakėlė rankas aukštyn.

— Man jo nereikia.

— Turėkite jį rankinėje. Galėtumėte įsidėti į laikiklį prie kulkšnies, bet tada jums reikės ilgų kelnių.

— Niekada gyvenime nesu šovusi.

— Nepervertinkite patirties. Nusitaikai į krūtinės vidurį ir nuspaudi gaiduką. Nieko sudėtinga.

— Aš nemėgstu ginklų.

Kramas papurtė galvą.

— Kas?

— Gal aš klystu, bet ar kažkas šiandien negrasino jūsų dukrai?

Tai privertė ją stabtelėti. Kramas įdėjo pistoletą jai į rankinę. Ji nesipriešino.

— Kiek laiko jūsų nebus? — paklausė Kramas.

— Daugiausia kelias valandas.

— Ponas Vespa atvyks čia septintą vakaro. Jis sako, kad tai, apie ką turi su jumis pasikalbėti, labai svarbu.

— Jau būsiu grįžusi.

— Ar tikrai pasitikite tuo Dankanu?

— Ne. Bet manau, kad su juo mes būsime saugūs.

Kramas linktelėjo.

— Leiskite man šiek tiek apsidrausti.

— Kaip?

Kramas nieko neatsakė. Jis ją palydėjo. Skotas Dankanas kalbėjosi mobiliuoju telefonu. Pastebėjęs juos, jis baigė pokalbį.

— Kas?

Skotas Dankanas papurtė galvą ir paklausė:

— Ar dabar galime važiuoti?

Kramas priėjo prie jo. Dankanas neatsitraukė, tačiau aiškiai buvo matyti, kad jis krūptelėjo. Kramas sustojo tiesiai priešais jį, ištiesė ranką ir pajudino pirštus.

— Leiskite pažiūrėti jūsų piniginę.

— Atsiprašau?

— Ar aš panašus į tokį, kuris mėgsta kartotis?

Skotas Dankanas žvilgtelėjo į Greisę. Ji linktelėjo. Kramas tebejudino pirštus. Dankanas ištiesė Kramui savo piniginę. Kramas nusinešė ją prie stalo ir atsisėdo. Jis greitai peržiūrėjo jos turinį ir kažką užsirašė.

— Ką jūs darote? — paklausė Dankanas.

— Kol jūsų nebus, pone Dankanai, aš ruošiuosi viską apie jus išsiaiškinti. — Jis pakėlė galvą. — Jei poniai Loson kas nors nutiks, mano atsakas bus, — Kramas nutilo, rodos, ieškodamas tinkamo žodžio, — neproporcingas. Ar aiškiai kalbu?

Dankanas pasižiūrėjo į Greisę.

— Kas, po velnių, šis vyras? — paklausė jis.

Greisė jau ėjo prie durų.

— Mums nieko nenutiks, Kramai, — pasakė ji.

Kramas gūžtelėjo pečiais, numetė Dankanui piniginę ir tarstelėjo:

— Atsargiai vairuokite.

Išsukus iš kiemo, kokias penkias minutes niekas nepratarė nė žodžio. Maksas ir Ema užsidėję ausines žaidė savo žaidimus. Greisė neseniai nupirko jiems ausines, nes nuo pypsėjimo, ūžimo bei vis pasikartojančių šūksnių „Mamma Mia!" jai įsiskaudėdavo galvą. Skotas Dankanas sėdėjo šalia jos, rankas susidėjęs ant kelių.

— Su kuo kalbėjotės telefonu? — paklausė Greisė.

— Su patologu.

Greisė laukė.

— Pamenat, aš jums pasakojau, kad nusprendžiau ekshumuoti sesers kūną?

— Taip.

— Policija nematė reikalo. Per brangu. Manau, aš suprantu. Šiaip ar taip, sumokėjau pats. Pažįstu medicinos ekspertą, privačiai darantį autopsijas.

— Ar jis jums skambino?

— Tai ji, vardu Seli Li.

— Ir?

— Ji sako turinti tučtuojau su manimi pasimatyti. — Dankanas pasižiūrėjo į Greisę. — Jos kontora Livingstone. Galėtume užsukti grįždami. — Jis vėl nusisuko. — Norėčiau, kad važiuotumėte su manimi, jei jūs nieko prieš.

— Į lavoninę?

— Ne, nieko panašaus. Autopsijas Seli daro Šv. Barnabo ligoninėje. O čia tik kontora, kur ji tvarko dokumentus. Ten yra laukiamasis, kur galėtume palikti vaikus.

Greisė nieko neatsakė.

Bedminsteryje visi namai buvo vienodi, kas, kalbant apie kooperatinius namus, visai suprantama. Jie buvo trijų aukštų, su garažais apačioje, ir kiekvienas pastatas buvo identiškas pastatui iš dešinės, iš kairės, iš priekio ir iš galo. Rajonas buvo didžiulis, driekėsi palei vandenyną kiek tik akys užmatė.

Greisei kelias buvo pažįstamas. Džekas važiuodavo juo į darbą. Vienu metu, labai trumpai, jie svarstė, ar nepersikraustyti į vieną tų

namų. Nei Džekas, nei Greisė nebuvo nagingi ir patys neužsiėmė namų remontu. Gyvendamas kooperatiniame name, turėjai mokėti mėnesinį mokestį, tačiau galėjai nesijaudinti dėl savo stogo ir aplinkos. Čia buvo ir teniso kortai, ir baseinas, ir vaikų žaidimo aikštelė. Tačiau tų vienodumų gerokai per daug. Gyvendamas priemiestyje ir taip supanašėji su kitais, tad kam dar labiau skaudinti savimeilę, kad kūnui būtų patogiau?

Maksas didžiulę, puikiai įrengtą žaidimų aikštelę pastebėjo dar automobiliui nespėjus visiškai sustoti. Jis nekantravo lėkti suptis. Emai tokia galimybė atrodė gana nuobodi. Ji toliau žaidė savo elektroninį žaidimą. Įprastomis aplinkybėmis Greisė būtų prieštaravusi — tokie žaidimai tik mašinoje, ypač kai alternatyva buvo grynas oras, tačiau dabar ne laikas ginčytis.

Greisė prisidengė rankomis akis ir jie patraukė tolyn.

— Aš negaliu čia palikti jų vienų, — pasakė ji.

— Ponia Alvort gyvena čia pat, — ištarė Dankanas. — Galėsime likti tarpdury ir stebėti juos.

Jie priėjo prie durų pirmame aukšte. Vaikų žaidimo aikštelėje buvo tylu. Ore tvyrojo ramybė. Greisė giliai įkvėpė ir užuodė šviežiai nupjautą žolę. Ji su Dankanu stovėjo vienas šalia kito. Jis paspaudė skambutį.

Kudakuojantis balsas, bet ne toks, kaip raganų iš Disnėjaus filmų, paklausė:

— Kas ten?

— Ponia Alvort?

Vėl tas kudakavimas:

— Kas ten?

— Ponia Alvort, čia Skotas Dankanas.

— Kas?

— Skotas Dankanas. Prieš kelias savaites mes kalbėjomės apie jūsų sūnų Šeiną.

— Eikit sau. Neturiu jums ką pasakyti.

Greisė dabar atpažino Bostono regiono akcentą.

— Mums iš tiesų svarbi jūsų pagalba.

— Aš nieko nežinau. Eikit šalin.

— Ponia Alvort, prašau, man reikia su jumis pasikalbėti apie jūsų sūnų.

— Sakiau jums. Šeinas geras vaikas. Jis gyvena Meksikoje ir padeda neturtingiems žmonėms.

— Mes norime su jumis pasikalbėti apie jo senus draugus. — Skotas Dankanas pažvelgė į Greisę ir linktelėjo, kad ji ką nors pasakytų.

— Ponia Alvort, — ištarė Greisė.

Balsas pasidarė atsargesnis:

— Kas čia?

— Aš esu Greisė Loson. Manau, mano vyras pažinojo jūsų sūnų.

Stojo tyla. Greisė nusisuko nuo durų ir pasižiūrėjo į Maksą ir Emą. Maksas buvo ant čiuožynės. Ema sėdėjo sukryžiavusi kojas ir žaidė savo žaidimą.

Iš anapus durų kudakuojantis balsas paklausė:

— Kas jūsų vyras?

— Džekas Losonas.

Tyla.

— Ponia Alvort?

— Aš jo nepažįstu.

— Mes turime nuotrauką, — įsikišo Skotas Dankanas. — Norėtume ją jums parodyti.

Durys atsidarė. Ponia Alvort vilkėjo naminį chalatą. Ji buvo kokių septyniasdešimt penkerių, labai stora, viena iš tų tetulių, kurioms apkabinus pranyksti glėbyje. Vaikai tokio glėbio nekenčia, o suaugusieji ilgisi. Moters venos buvo išsiplėtusios ir priminė dešreles. Ant krūtinės prikabinti prie grandinėlės kabojo jos skaitymo akiniai. Ji šiek tiek atsidavė cigarečių dūmais.

— Aš neturiu laiko, — ištarė ji. — Parodykit tą nuotrauką.

Skotas Dankanas ištiesė jai fotografiją.

Senutė tylėjo.

— Ponia Alvort?

— Kodėl kažkas ją perbraukė? — paklausė ji.

— Čia mano sesuo, — pasakė Dankanas.

Ji pašnairavo į jį.

— Sakėte esąs detektyvas.

— Aš ir esu. Mano sesuo buvo nužudyta. Ji vardu Džeri Dankan.

Ponios Alvort veidas išblyško. Lūpos pradėjo drebėti.

— Ji negyva?

— Ji buvo nužudyta prieš penkiolika metų. Ar prisimenate ją?

Rodos, ji neteko kantrybės. Pasisuko į Greisę ir sušnypštė:

— Į ką jūs vis ten žiūrite?

Greisė buvo atsigręžusi į Maksą ir Emą.

— Į savo vaikus, — atsakė ji ir parodė žaidimų aikštelės link.

Ponia Alvort nusekė jos žvilgsnį. Ji įsitempė. Dabar atrodė sutrikusi ir nerami.

— Ar jūs pažinojote mano seserį? — paklausė Dankanas.

— Ką tai turi bendra su manimi?

Dabar jo balsas nuskambėjo griežtai:

— Taip ar ne?

— Neprisimenu. Tai buvo labai seniai.

— Jūsų sūnus susitikinėjo su ja.

— Jis susitikinėjo su daugeliu merginų. Šeinas buvo gražus vaikinas. Kaip ir jo brolis Polas. Jis psichologas Misūryje. Kodėl jums nepalikus manęs ramybėje ir nepasikalbėjus su juo?

— Pabandykite prisiminti, — dar griežtesniu tonu ištarė Skotas. — Mano sesuo buvo nužudyta. — Jis parodė į Šeiną Alvortą. — Tai jūsų sūnus, ar ne, ponia Alvort?

Prieš linktelėdama galvą, ji ilgai žiūrėjo į keistąją fotografiją.

— Kur jis?

— Jau anksčiau jums sakiau. Šeinas gyvena Meksikoje. Jis padeda neturtingiems žmonėms.

— Kada paskutinį kartą su juo kalbėjotės?

— Praeitą savaitę.

— Jis jums skambino?

— Taip.

— Kur?

— Ką turite omeny?

— Ar Šeinas jums skambino į namus?

— Žinoma. Kur dar galėjo skambinti?

Skotas Dankanas žengė žingsnį arčiau.

— Patikrinau jūsų telefono pokalbių išklotines, ponia Alvort. Šiais metais jūs nesulaukėte nė vieno tarptautinio skambučio ir neskambinote pati.

— Šeinas naudojasi viena tų telefoninių kortelių, — per daug greitai atsakė ji. — Galbūt telefono ryšių kompanijos jų neužfiksuoja, iš kur man žinoti?

Dankanas žengė dar vieną žingsnį jos link.

— Paklausykite manęs, ponia Alvort. Prašau, atidžiai paklausykite. Mano sesuo negyva. Jūsų sūnus dingęs. Šis vyras, — jis parodė nuotraukoje į Džeką, — jos vyras, Džekas Losonas, taip pat dingęs. Ši moteris, — jis parodė į raudonplaukę moterį, — vardu Šeila Lambert, taip pat. Pastaruosius dešimt metų apie ją nieko negirdėti.

— Tai niekaip nesusiję su manimi, — toliau tvirtino ponia Alvort.

— Fotografijoje penki žmonės. Keturių tapatybes sugebėjome atskleisti. Jie visi dingę. Viena, žinome, negyva. Kas žino, gal ir visi.

— Sakiau jums. Šeinas...

— Jūs meluojate, ponia Alvort. Jūsų sūnus baigė Vermonto universitetą. Kaip ir Džekas Losonas bei Šeila Lambert. Jie turbūt buvo draugai. Jis draugavo su mano seserimi; mes abu tai žinome. Kas jiems nutiko? Kur yra jūsų sūnus?

Greisė uždėjo delną Skotui ant rankos. Dabar ponia Alvort spoksojo į žaidimų aikštelę, į vaikus. Jos apatinė lūpa virpėjo. Oda buvo balta lyg pelenai. Abiem skruostais sruvo ašaros. Atrodė lyg apimta transo būsenos. Greisė pabandė sugauti jos žvilgsnį.

— Ponia Alvort, — švelniai ištarė ji.

— Aš sena moteris.

Greisė laukė.

— Neturiu jums ką pasakyti.

— Aš bandau surasti savo vyrą, — pasakė Greisė. Ponia Alvort tebežiūrėjo į žaidimų aikštelę. — Bandau surasti jų tėvą.

— Šeinas geras vaikas. Jis padeda žmonėms.

— Kas jam nutiko? — paklausė Greisė.

— Palikite mane ramybėje.

Greisė bandė sugauti senutės žvilgsnį, tačiau tai buvo neįmanoma.

— Jo sesuo, — Greisė pasisuko į Dankaną, — mano vyras, jūsų sūnus. Kad ir kas nutiko, tai paveikė mus visus. Mes norime padėti.

Tačiau senutė papurtė galvą ir nusisuko.

— Mano sūnui nereikia jūsų pagalbos. Dabar išeikite. Prašau.

Ji pasuko atgal į namus ir uždarė duris.

33 skyrius

Kai jie jau vėl sėdėjo automobilyje, Greisė tarė:

— Jūs sakėte poniai Alvort, kad patikrinote jos telefoninių pokalbių išklotines ir neradote tarptautinių pokalbių...

Dankanas linktelėjo:

— Blefavau.

Vaikai vėl buvo įsitraukę į žaidimus. Skotas Dankanas paskambino medicinos ekspertei. Ji jų laukė.

— Mes artėjame prie atsakymo, ar ne? — paklausė Greisė.

— Taip manau.

— Ponia Alvort galėjo pasakyti tiesą, tai yra tiek, kiek žino.

— Kodėl manote, kad ji ką nors žino? — pasidomėjo jis.

— Kažkas nutiko prieš daugelį metų. Džekas pabėgo į užjūrius. Gal Šeinas Alvortas ir Šeila Lambert padarė tą patį. Jūsų sesuo dėl kažkokių priežasčių liko čia. Ir štai ją nužudė.

Dankanas neatsakė. Jo akys staiga sudrėko. Smakras suvirpėjo.

— Skotai?

— Džeri man skambino likus dviem dienoms iki gaisro.

Greisė laukė.

— Aš kaip tik bėgau pro duris. Turite suprasti. Džeri buvo šiek tiek keistoka. Ji visada elgdavosi melodramatiškai. Sakė turinti man papasakoti kažką svarbaus, bet aš pamaniau, kad tai gali palaukti. Maniau, jog ji nori papasakoti apie kokią nors naują veiklą, kuria susižavėjo — aromaterapiją, savo naująją roko grupę, graviūras ar dar apie ką nors. Pasakiau, kad paskambinsiu jai vėliau. — Jis nutilo, gūžtelėjo pečiais. — Bet pamiršau.

Greisė norėjo ką nors pasakyti, tačiau niekas neatėjo į galvą. Paguodos žodžiai šiuo metu tikriausiai vargu ar padėtų. Ji stipriau sugniaužė vairą ir žvilgtelėjo į galinio vaizdo veidrodėlį. Ir Maksas, ir Ema sėdėjo nuleidę galvas, nykščiais maigė savo žaidimų mygtukus. Ji pajuto, kaip ją užvaldo palaima, kurią suteikia kasdienybė, įprasti dalykai.

— Ar neprieštarausite, jei dabar stabtelėsime pas medicinos ekspertę? — paklausė Dankanas.

Greisė dvejojo.

— Tai maždaug už mylios. Tiesiog prie kito šviesoforo pasukite dešinėn.

„Jau pradėta", — pagalvojo Greisė. Ji vairavo, o Dankanas aiškino, kur važiuoti. Po minutėlės jis parodė į priekį.

— Štai čia tas biuro pastatas prie kampo.

Šioje medicinos įstaigoje, rodos, daugiausia buvo odontologų ir ortodontų kabinetų. Atidarę duris jie užuodė kvapą, kuris Greisei visada asocijuodavosi su liepimu paskalauti ir išspjauti. Oftalmologų skyrius, pavadintas „Lazeris šiandien", buvo antrame aukšte. Skotas Dankanas parodė į pavardę „Seli Li, med. m. dr." Informacinėje lentoje buvo nurodyta, kad ji įsikūrusi apatiniame aukšte.

Administratorės ten nebuvo. Pravertos sucypė durys. Kabinetas atrodė skurdus. Visi baldai — dvi varganos kušetės ir viena mirkčiojanti lempa, už kurią sendaikčių turguje niekas neduotų nė skatiko. Vienintelis žurnalas buvo medicinos tyrėjų įrankių katalogas.

Pro duris kitame kabineto gale galvą iškišo suvargusi, maždaug keturiasdešimt penkerių metų azijietė.

— Sveikas, Skotai.

— Sveika, Seli.

— Kas čia?

— Greisė Loson, — pasakė jis. — Ji man padeda.

— Malonu, — tarstelėjo Seli. — Ateisiu pas jus po sekundėlės.

Greisė pasakė vaikams, kad jie gali toliau žaisti savo žaidimus. Tokie žaidimai kėlė pavojų užgožti aplinkinį pasaulį. Šiuo atveju tai buvo pranašumas.

Seli Li atidarė duris ir šūktelėjo:

— Užeikite.

Ji vilkėjo švarų chirurgo chalatą. Iš kišenėlės ant krūtinės kyšojo *Marlboro* pakelis. Kabinetas, jei galima jį taip pavadinti, atrodė lyg nusiaubtas uragano. Visur mėtėsi popieriai. Rodos, jie virto nuo stalo bei lentynų beveik kaip kriokliai. Patologijos knygos buvo atverstos ant seno metalinio, tikriausiai iš kokios nors senos pradinės mokyklos per išpardavimą pirkto stalo. Ant jo nestovėjo jokių nuotraukų, nebuvo nieko asmeniška, tik didžiulė peleninė pačiame viduryje. Visur aukštomis krūvomis prikrauta žurnalų. Kai kurios jų jau buvo nuvirtusios. Seli Li nesivargino žurnalų sutvarkyti. Ji išsidrėbė krėsle už savo stalo.

— Tiesiog meskit tuos daiktus ant žemės. Sėskit.

Greisė nuo kėdės nuėmė popierius ir atsisėdo. Skotas Dankanas padarė tą patį. Seli Li sunertas rankas pasidėjo ant kelių.

— Tu žinai, Skotai, kad aš nemoku gražiai elgtis su žmonėmis.

— Žinau.

— Gerai, kad mano pacientai niekada nesiskundžia.

Ji nusijuokė. Svečiai tylėjo.

— Gerai, dabar tu supranti, kodėl manęs nekviečia į pasimatymus? — Seli Li pasiėmė skaitymo akinius ir pradėjo raustis tarp bylų. — Ar pažįsti bent vieną iš tiesų netvarkingą žmogų, kuris puikiai organizuotų darbą? Jie visi teigia kažką panašaus į: „Gal ir

netvarkinga, tačiau aš žinau, kur kas yra." Tai nesąmonė. Aš nežinau, kur... Pala, štai kur jis.

Seli Li ištraukė aplankstytą segtuvą.

— Ar tai mano sesers autopsijos išvados? — paklausė Dankanas.

— Taip.

Ji pastūmė segtuvą jam. Jis atvertė. Greisė palinko šalia. Viršuje buvo užrašas: DANKAN, DŽERI. Buvo ir fotografijų. Greisė pastebėjo vieną — rudą skeletą, gulintį ant stalo. Ji nusisuko, tarsi kėsintųsi į kažkieno asmeninę erdvę.

Seli Li užkėlė kojas ant stalo, rankas sunėrė už galvos.

— Klausyk, Skotai, ar nori, kad taukščiau apie tai, kokia nuostabi pasidarė patologija, ar tiesiog dėstyti, kas tau svarbu.

— Praleisk pradžią.

— Mirties dieną tavo sesuo buvo nėščia.

Dankano kūnas sutrūkčiojo, lyg perlietas rimbu. Greisė nesujudėjo.

— Negaliu pasakyti, kiek laiko. Bet ne ilgiau kaip keturis, penkis mėnesius.

— Nesuprantu, — ištarė Skotas. — Juk po gaisro turėjo daryti autopsiją.

— Esu tikra, kad darė, — linktelėjo Seli Li.

— Tad kodėl jie tada to nematė?

— Nori sužinoti mano nuomonę? Jie matė.

— Bet aš nežinojau...

— Kodėl turėjai? Negi dėl to, kad mokeisi teisės mokykloje? Jie galėjo pasakyti tavo mamai ar tėčiui. Bet tu tik brolis. Ir jos nėštumas niekaip nesusijęs su mirties priežastimi. Ji žuvo per gaisrą bendrabutyje. Nėštumas čia visai niekuo dėtas.

Skotas Dankanas sėdėjo praradęs žadą. Jis pažvelgė į Greisę, paskui vėl į Selę Li.

— Ar gali ištirti vaisiaus DNR?

— Tikriausiai taip. Kodėl?

— Kiek laiko užtruks atlikti tėvystės testą?

Greisės nenustebino šis klausimas.

— Šešias savaites.

— Ar galima tai padaryti greičiau?

— Galbūt ir anksčiau turėsiu šiek tiek atsakymų, tačiau tiksliai pasakyti negalėsiu.

Skotas atsisuko į Greisę. Ji žinojo, ką jis galvoja.

— Džeri susitikinėjo su Šeinu Alvortu, — ištarė ji.

— Matei nuotrauką.

Taip, ji matė. Džeri žiūrėjo į Džeką. Ji nežinojo, kad fotoaparatas nukreiptas į ją. Jie visi tik ruošėsi pozuoti. Bet fotoaparatas pagavo Džeri veido išraišką. Ji žvelgė į Džeką taip, kaip žiūrima į žmogų, kuris yra kur kas daugiau nei draugas.

— Atlikime testą, — pasakė Greisė.

34 skyrius

Čarleina laikė Maiko ranką, kai jo akys pagaliau atsimerkė.

Ji pakvietė gydytoją ir šis pareiškė, kad tai „geras ženklas". Maikui siaubingai skaudėjo, todėl gydytojas jam suleido morfino. Maikas nenorėjo vėl užmigti. Jis darė įvairias grimasas, mėgindamas nuvyti miegą. Čarleina liko šalia jo lovos ir laikė ranką. Kai skausmas tapo nebepakeliamas, jis spustelėjo jai ranką.

— Važiuok namo, — ištarė Maikas. — Vaikams tavęs reikia.

Ji jį tildė:

— Šššš... Pasistenk pailsėti.

— Tu čia man niekuo negali padėti. Važiuok namo.

— Šššš...

Maikas ėmė snūduriuoti. Ji žiūrėjo į jį. Prisiminė dienas Vanderbilte. Ją užplūdo emocijos. Ji mylėjo Maiką, jautė jam švelnumą, tačiau dabar nerimą kėlė kita mintis. Net ir laikydama jo ranką, šiuo metu jausdama stiprų ryšį su vyru, su kuriuo dalijosi gyvenimu, net ir melsdamasi bei prašydama Dievo, kurį taip ilgai ignoravo, padėti,

ji negalėjo nurimti, nes žinojo, jog šie jausmai ilgai netruks. Tai buvo baisu. Čarleina žinojo, kad jos jausmai atslūgs, kad emocijos nuslops, ir ji nekentė savęs už tai.

Prieš trejus metus Čarleina dalyvavo didžiuliame pagalbos sau seminare, kuris vyko Rytų Ruterforde. Oratorius buvo dinamiškas. Čarleinai tai patiko. Ji nusipirko visas kasetes ir pradėjo daryti tai, ką jis liepė — susikurti tikslus, jų siekti, išsiaiškinti, ko ji nori iš gyvenimo, stengtis objektyviai įvertinti dalykus, susikurti ir pertvarkyti savo prioritetus taip, kad gyvenimas pradėtų tekėti norima vaga. Tačiau net ir tai darydama, net ir tada, kai gyvenimas keitėsi į gera, ji žinojo, kad tai netruks ilgai. Kad šie pokyčiai bus laikini. Naujas režimas, pratimų programa, dieta priminė tai.

Nuo to laimingesnė netapsi.

Durys už jos atsidarė.

— Girdėjau, jūsų vyras prabudo.

Tai buvo kapitonas Perlmateris.

— Taip.

— Tikėjausi su juo pasikalbėti.

— Jums teks palaukti.

Perlmateris žengė dar vieną žingsnį į palatą.

— Ar vaikai vis dar su savo dėde?

— Jis nuvežė juos į mokyklą. Norime, kad jų gyvenimas tekėtų įprasta vaga.

Perlmateris sustojo prie jos. Ji nenuleido akių nuo Maiko.

— Ar ką nors sužinojote? — paklausė ji.

— Į jūsų vyrą šovė žmogus, vardu Erikas Vu. Ar jums ką nors tai sako?

Ji papurtė galvą.

— Kaip jūs tai išsiaiškinote?

— Jo pirštų atspaudų rado Saiko name.

— Ar jis anksčiau buvo teistas?

— Taip. Tiesą sakant, jis paleistas lygtinai.

— Ką jis padarė?

— Jis teistas už užpuolimą ir sumušimą, tačiau manoma, kad yra padaręs daugybę nusikaltimų.

Ji nenustebo.

— Žiaurių nusikaltimų?

Perlmateris linktelėjo.

— Ar galiu jūsų kai ko paklausti?

Ji gūžtelėjo pečiais.

— Ar jums ką nors sako vardas Džekas Losonas?

Čarleina susiraukė.

— Ar du jo vaikai nelanko Vilardo mokyklos?

— Taip.

— Asmeniškai jo nepažįstu, tačiau mano jauniausias sūnus Klėjus vis dar mokosi Vilarde. Kartais, kai atvažiuojame pasiimti vaikų, matau Losono žmoną.

— Greisę Loson?

— Manau, kad toks jos vardas. Ji, rodos, turi dukrą Emą. Ji metais ar dvejais jaunesnė už mano Klėjų.

— Ar pažįstate ją?

— Nelabai. Susitinku su ja mokyklos atostogų centre ar kur kitur panašiose vietose. O ką?

— Tikriausiai nieko.

Čarleina susiraukė.

— Jūs tiesiog šiaip paminėjote šią pavardę?

— Per anksti spėlioti, — pasakė jis, norėdamas nukreipti kalbą. — Taip pat norėjau jums padėkoti.

— Už ką?

— Kad pasikalbėjote su ponu Saiku.

— Jis nedaug man tepasakė.

— Jis pasakė, kad Vu minėjo Alo Singerio pavardę.

— Ir ką?

— Mūsų kompiuterių ekspertė rado tą vardą Saiko kompiuteryje. Alas Singeris. Manome, kad Vu buvo pasivadinęs šiuo slapyvardžiu internetiniame pažinčių portale. Šitaip jis susipažino su Fredžiu Saiku.

— Jis buvo pasivadinęs Alu Singeriu?

— Taip.

— Ar tai gėjų pažinčių portalas?

— Biseksualų.

Čarleina papurtė galvą ir kone sukikeno. Argi nejuokinga? Ji pažvelgė į Perlmaterį, padrąsindama jį nusijuokti. Tačiau jo veidas buvo akmeninis. Jie abu vėl nukreipė žvilgsnius į Maiką. Šis krūptelėjo. Atsimerkė ir nusišypsojo jai. Čarleina taip pat nusišypsojo ir paglostė jam plaukus. Jis užsimerkė ir vėl užsnūdo.

— Kapitone Perlmateri?

— Taip.

— Norėčiau, kad išeitumėte, — paprašė ji.

35 skyrius

Laukdama atvykstančio Karlo Vespos, Greisė pradėjo tvarkyti miegamąjį. Džekas buvo puikus sutuoktinis ir tėvas — sumanus, linksmas, mylintis, rūpestingas ir atsidavęs. Tačiau kaip atsvarą šioms geroms savybėms, Dievas apdovanojo jį visišku nemokėjimu tvarkytis. Atvirai kalbant, Džekas buvo apsileidėlis. Graužti jį dėl to — Greisė bandė tai daryti — nebuvo jokios prasmės. Taigi ji liovėsi. Norint laimingai gyventi, reikia ieškoti kompromisų, o su šiuo jai atrodė gana lengva susitaikyti.

Greisė jau seniai liovėsi tvarkiusi krūvas žurnalų prie Džeko lovos. Šlapi rankšluosčiai po dušo, numesti lovos gale, tapo kasdieniu reiškiniu. Ne visus drabužius padėdavo ten, kur reikėdavo. Štai ir dabar iš skalbinių pintinės išlindę karojo sportiniai marškinėliai.

Akimirką Greisė tiesiog spoksojo į žalius su užrašu FUBU ant krūtinės marškinėlius. Madingi jie tikriausiai buvo tik vieną dieną. Džekas nusipirko juos už 6,99 dolerio „T. J. Maxx“ drabužių išparduotuvėje, į kurią užsukus galima numirti. Jis užsivilko juos kartu su

pernelyg apsmukusiais šortais. Staipėsi priešais veidrodį, rankomis apglėbdamas savo kūną pačiais įvairiausiais būdais.

— Ką darai? — paklausė tada jo Greisė.

— Ką, ką, repuoju. O ką tu manai?

— Kad turėčiau tau duoti raminamųjų.

— Cha cha, — tarė jis. — Blink blink.

— Taigi. Emą reikia nuvežti pas Kristiną.

— Žodis. Šokis. Smūgis.

— Prašau, važiuok. Tuoj pat.

Dabar Greisė pakėlė marškinėlius. Ji visada gana ciniškai vertindavo vyrus. Ji saugojo savo jausmus, nelengvai atsiverdavo. Ir niekada netikėjo meile iš pirmo žvilgsnio — ir dabar netikėjo. Tačiau susipažinusi su Džeku, akimirksniu pajuto potraukį, kirbėjimą pilve, ir, nepaisant visų neigimų, jau per pirmąjį pasimatymą kažkur pasąmonėje pasigirdo tylus balselis, kad tai tas vyras, už kurio ji ištekės.

Kramas buvo virtuvėje su Ema ir Maksu. Ema atsigavo po ankstesnio isterijos priepuolio. Atsigavo greitai ir gāna lengvai, kaip atsigauna tik vaikai. Jie visi, įskaitant ir Kramą, valgė žuvies pirštelius, net neprisiliesdami prie garnyrui patiektų žirnelių. Ema skaitė Kramui eilėraštį. Kramas buvo puikus klausytojas. Jis juokėsi taip, kad net virpėjo langų rėmai. Toks juokas iš karto priverčia nusišypsoti arba susigūžti.

Iki Karlo Vespos atvykimo vis dar buvo laiko. Ji nenorėjo galvoti apie Džeri Dankan mirtį, nėštumą, apie tai, kaip ji žiūrėjo į Džeką toje prakeiktoje fotografijoje. Skotas Dankanas klausė jos, ko ji iš tiesų nori. Ji atsakė, kad surasti savo vyrą. Tai vis dar buvo svarbiausia. Bet galbūt dabar, kai šitiek nutiko, jai taip pat reikėjo ir tiesos.

Apie tai galvodama Greisė nusileido žemyn ir prisėdo prie kompiuterio. Ji atsidarė „Google" ir įvedė žodžius „Džekas Losonas". Tūkstantis du šimtai paminėjimų. Per daug, kad būtų naudos. Ji pabandė „Šeinas Alvortas". Chm, jokių paminėjimų. Įdomu. Greisė surinko „Šeila Lambert". Ir gavo informacijos apie krepšininkę tokiu pat vardu. Jokio ryšio. Tada ji pradėjo bandyti įvairias kombinacijas.

Džekas Losonas, Šeinas Alvortas, Šeila Lambert ir Džeri Dankan: tie keturi žmonės nuotraukoje buvo kartu. Juos visus turi kažkas sieti. Ji bandė įvairias kombinacijas: vieno vardą, kito pavardę. Nieko įdomaus. Daugybė paieškos rezultatų — ir nieko naudingo. Staiga suskambo telefonas.

Greisė pažvelgė į skambinančio numerį — Kora. Ji pakėlė ragelį:

— Sveika.

— Sveika.

— Atsiprašau, — ištarė Greisė.

— Nesijaudink dėl to. Bjaurybė.

Greisė nusišypsojo ir toliau spaudinėjo kompiuterio pelę. Visos nuorodos bevertės.

— Ar tau vis dar reikia mano pagalbos? — paklausė Kora.

— Taip, rodos.

— Koks entuziazmas. Man patinka. Gerai, pasakok.

Greisė miglotai nupasakojo. Ji pasitikėjo Kora, bet nenorėjo pernelyg ja pasikliauti. Žinoma, tai nelabai logiška. Tačiau galima paaiškinti: jei pavojus grėstų Greisei, ji tuoj pat skambintų Korai. Tačiau jei pavojus gresia vaikams... verta suabejoti. Bet labiausiai baugino tikriausiai tai, kad ji pasitikėjo Kora labiau nei kuo kitu. Kitais žodžiais tariant, per visą savo gyvenimą ji niekada dar nesijautė vienišesnė.

— Taigi tu surašai vardus ir paleidi paieškos programą? — paklausė Kora.

— Taip.

— Ar yra kokių nors bendrų nuorodų?

— Nė vienos... Pala, luktelėk.

— Kas?

Bet ir vėl — pasitikėti ar ne? Greisė pagalvojo, kokia prasmė Korai pasakoti daugiau, nei jai reikia žinoti.

— Turiu bėgti. Aš tau perskambiniu.

— Gerai. Bjaurybė.

Greisė padėjo ragelį ir įsispoksojo į ekraną. Jos pulsas ėmė tankėti. Ji išbandė daugybę kombinacijų, kai netikėtai prisiminė savo draugą menininką, vardu Marlonas Koburnas. Jis nuolat skųsdavosi,

kad jo vardas iškraipomas. Marlonas buvo rašomas ir Marlinas, ir Marlanas, ir Marlenas, o Koburnas — Kohenas arba Korburnas.

Ketvirtasis jos „iškraipytas" bandymas buvo „Losonas" ir „Alortas".

Rezultatas — trys šimtai nuorodų. Ne per daugiausia, bet ketvirtoji Greisei iš karto krito į akis. Ji pirmiausia žvilgtelėjo į pavadinimą.

PAMIŠĖLIO DEIVIO MEMUARAI

Memuarai — lyg ir viešas dienoraštis. Vieni žmonės užrašo savo mintis. O kitiems dėl kažkokių keistų priežasčių patinka jas skaityti. Dienoraštis lyg ir turėtų būti asmeniškas dalykas. O čia kažkas panašaus į garsų spiegimą, kad daugelis išgirstų.

Maža ištraukėlė po nuoroda buvo tokia:

„...Džonas Losonas klavišiniais, o Šynas Alortas barškino gitarą..."

Džonas buvo tikrasis Džeko vardas. Šynas panašu į Šeiną. Greisė spustelėjo nuorodą. Galybė teksto. Ji grįžo atgal ir paspaudė mygtuką, kuris tekste paryškino žodžius „Losonas" ir „Alortas". Peržvelgusi tekstą rado dvejų metų senumo įrašą:

Balandžio 26 d.

Labas, šutve. Teresė ir aš praleidome savaitgalį Vermonte. Apsistojome Vesterlio „bed & breakfast". Buvo nuostabu. Vakare prie židinio žaidėme šaškėmis...

Pamišėlis Deivis vis pasakojo ir pasakojo. Greisė papurtė galvą. „Kas, po velnių, skaito tokias nesąmones?" Ji peržvelgė dar tris paragrafus.

Tą vakarą aš su Riku, senu koledžo laikų bičiuliu, nuėjome į „Wino", koledžo barą. Absoliuti skylė. Mes ten

eidavome dar mokydamiesi Vermonto universitete. Įsivaizduojate, mes žaidėme Prezervatyvų ruletę, kaip senais gerais laikais. Ar esate kada žaidę? Kiekvienas vaikinas spėja spalvą — gali būti Karšta raudona, Eržilo juoda, Citrinos geltona, Apelsino oranžinė. Iš tiesų pastarosios dvi — pokštas, tačiau, manau, supratot, apie ką kalba. Tualete yra prezervatyvų automatas. Jis vis dar ten! Taigi kiekvienas vyrukas deda ant stalo po dolerį. Vienas paima 25 centus ir eina pirkti prezervatyvo. Jis atneša jį prie stalelio. Atplėšia ir... vau! — jei tai tavo spalva, laimi! Rikas pirmasis atspėjo teisingai. Jis nupirko mums išgerti. Grupė tą vakarą grojo prastai. Prisiminiau dar pirmame kurse klausęsis vienos grupės, pavadinimu ALLO. Toje grupėje grojo dvi mergiotės ir du vaikinukai. Prisimenu, viena mergiotė grojo būgnais, Džonas Losonas — klavišiniais, o Šynas Alortas barškino gitarą. Manau, dėl to toks ir grupės pavadinimas. Alortas ir Losonas. Sujungta į ALLO. Rikas nebuvo apie juos girdėjęs. Šiaip ar taip, mes išmaukėm savo gėrimus. Į barą atėjo kelios mergiotės, bet jos nekreipė į mus dėmesio. Pasijutome pasenę...

Štai ir viskas. Daugiau nieko.

Greisė į paieškos laukelį įrašė ALLO. Nieko.

Pabandė daugiau kombinacijų. Vis tiek nieko. Vienintelį kartą jie paminėti tuose memuaruose. Pamišėlis Deivis tiek Šeino vardą, tiek pavardę parašė neteisingai. Džekas visada buvo vadinamas Džeku, bent jau kiek Greisė jį pažinojo. Tačiau gali būti, kad anksčiau jį vadino Džonu. Arba tas vyrukas blogai prisiminė.

Bet Pamišėlis Deivis paminėjo keturis žmones — dvi moteris, du vyrus. Fotografijoje jie buvo penki. Gal toji mergina, kurios beveik nesimatė, nepriklausė grupei. Ir ką ten Skotas pasakojo apie savo sesers paskutinį telefono skambutį?

Pamaniau, kad ji nori papasakoti apie kokią nors naują veiklą, kuria susidomėjo — aromaterapiją, savo naująją roko grupę...

Roko grupė. Ar galėtų taip būti? Ar tai roko grupės nuotrauka?

Ji Pamišėlio Deivio tinklalapyje paieškojo telefono numerio arba viso vardo. Bet rado tik elektroninio pašto adresą. Greisė spragtelėjo pele ir greitai surinko tekstą:

„Man reikia jūsų pagalbos. Turiu svarbų klausimą apie ALLO, grupę, kurios koncertą jūs matėte koledže. Labai prašau man paskambinti."

Ji įrašė savo telefono numerį ir paspaudė „Siųsti".

Ką tai reiškia?

Ji ieškojo įvairių sąsajų. Nerado. Po kelių minučių į kiemą įsuko limuzinas. Greisė žvilgtelėjo pro langą. Atvažiavo Karlas Vespa.

Dabar jis turėjo naują vairuotoją, rūstaus veido raumeningą milžiną, apsikirpusį ežiuku, kuris atrodė perpus mažiau grėsmingas nei Kramas. Ji pasižymėjo Pamišėlio Deivio dienoraštį, paskui nuėjo koridoriumi ir atidarė duris.

Vespa įžengė vidun nepasisveikinęs. Atrodė puošniai, vilkėdamas puikiai pasiūtą švarką, tačiau buvo kažkaip keistai susijaudinęs. Jis niekada nešukuodavo plaukų — toks jo įvaizdis, tačiau tarp nešukuotų ir susivėlusių plaukų yra nedidelis skirtumas. Šįkart sunku buvo jį rasti. Vespos akys buvo raudonos. Raukšlės aplink lūpas atrodė gilesnės, labiau pastebimos.

— Kas atsitiko?

— Kur galėtume pasikalbėti? — paklausė Karlas Vespa.

— Vaikai su Kramu virtuvėje. Galime eiti į svetainę.

Jis linktelėjo. Iš tolo ataidėjo gilus Makso juokas. Tas garsas privertė Vespą stabtelėti.

— Tavo sūnui šešeri, tiesa?

— Taip.

Vespa nusišypsojo. Greisė nežinojo, apie ką jis galvoja, tačiau šypsena suspaudė jai širdį.

— Būdamas šešerių Rajanas žaizdavo beisbolo kortomis.

— Maksas žaidžia Yu-Gi-Oh!

— Yu-Gi-kas?

Ji papurtė galvą parodydama, kad neverta aiškinti.

Vespa tęsė toliau:

— Rajanas padalydavo kortas komandomis. Paskui suguldydavo jas ant kilimo, lyg tai būtų beisbolo laukas. O dešinėje net sudėdavo „atsarginius žaidėjus".

Vespos veidas nušvito nuo prisiminimų. Jis pažvelgė į Greisę. Ji jam nusišypsojo, kaip mokėdama švelniau, tačiau ankstesnis nerimas vėl prasiveržė. Vespos veidas apsiniaukė.

— Jį ruošiasi paleisti lygtinai.

Greisė nieko nepasakė.

— Jie skuba jį paleisti. Veidą Larue. Išleis rytoj.

— O.

— Kaip dėl to jautiesi?

— Jis kalėjime praleido beveik penkiolika metų, — atsakė ji.

— Žuvo aštuoniolika žmonių.

Ji nenorėjo su juo apie tai kalbėtis. Iš tiesų tas skaičius — aštuoniolika — jam nebuvo svarbus. Rūpėjo tik viena. Rajanas. Iš virtuvės vėl ataidėjo Makso juokas. Garsas pasklido po kambarį. Vespa stengėsi išlaikyti tą pačią veido išraišką, tačiau Greisė matė, kad kažkas jam neduoda ramybės. Susierzinimas. Jam nereikėjo nieko sakyti, mintis buvo aiški: „Tarkim, Rajano vietoje būtų buvęs Maksas arba Ema. Ar ji aiškintų tai racionaliai kaip nevykėlio apsvaigimą ir nepagrįstą paniką? Ar ji taip greitai atleistų?"

— Ar prisimeni tą apsaugininką, Gordoną Makenzį? — paklausė Vespa.

Greisė linktelėjo. Jis buvo anos nakties didvyris, radęs būdą atidaryti du užrakintus išėjimus.

— Prieš kelias savaites jis mirė. Smegenų auglys.

— Žinau.

Bostono skerdynių metinių paminėjime Gordonui Makenziui buvo skiriama daugiausia dėmesio.

— Ar tiki gyvenimu po mirties, Greise?

— Nežinau.

— O kaip dėl tavo tėvų? Ar vieną dieną tikiesi juos pamatyti?

— Nežinau.

— Nagi, Greise. Noriu žinoti, ką tu galvoji.

Vespos akys įsmigo į ją. Ji pasimuistė savo vietoje.

— Telefonu jūs klausėte, ar Džekas turi seserį.

— Sandra Koval.

— Kodėl jūs manęs to klausėte?

— Minutėlę, — ištarė Vespa. — Aš noriu sužinoti, ką tu galvoji. Kur pateksi, kai numirsi, Greise?

Ji suprato, kad beprasmiška su juo ginčytis. Kažkas čia buvo negerai. Jis klausinėjo ne kaip draugas, ne kaip tėvas, ne iš smalsumo. Jis tarsi metė iššūkį. Gal net pyko. Jai net kilo mintis, kad jis išgėręs.

— Yra tokia Šekspyro citata, — pasakė ji. — Iš „Hamleto". Mirtis yra — tikiuosi, kad teisingai pacituosiu — neatskleista šalis, iš kurios negrįžta nė vienas keliauninkas.

Jis šyptelėjo.

— Kitais žodžiais sakant, mes nieko nežinome.

— Panašiai.

— Žinai, tai nesąmonė.

Ji nieko neatsakė.

— Tu žinai, kad ten nieko nėra. Kad aš niekada daugiau nepamatysiu Rajano. Tiesiog žmonėms per sunku su tuo susitaikyti. Silpnavaliai išsigalvoja dievus, sodus, susitikimus rojuje. O kai kurie, pavyzdžiui, tu, netiki tomis nesąmonėmis, tačiau jiems vis tiek pernelyg sunku pripažinti tiesą. Taigi tada bando aiškinti: „Iš kur mes galime žinoti?" Bet tu juk žinai, Greise, ar ne?

— Man labai gaila, Karlai.

— Dėl ko?

— Kad jums skaudu. Bet prašau, nespręskite už mane, kuo aš tikiu.

Kažkas atsitiko Vespos akims. Akimirką jos išsipūtė ir atrodė, lyg kažkas už jų sprogo.

— Kaip susipažinai su savo vyru?

— Kaip tai su visu tuo susiję?

Jis greitai gana grėsmingai žengtelėjo arčiau jos. Jis žiūrėjo į ją,

ir pirmą kartą per visą tą laiką Greisė suprato, kad visos baisios istorijos, visi gandai apie jo gyvenimą, yra tiesa.

— Kaip jūs susitikote?

Greisė stengėsi nesusigūžti.

— Jūs jau žinote.

— Prancūzijoje?

— Taip.

Jis griežtai į ją pažvelgė.

— Kas yra, Karlai?

— Veidas Larue paleidžiamas.

— Jau sakėte.

— Rytoj jo advokatė Niujorke rengia spaudos konferenciją. Visos šeimos bus ten. Noriu, kad ir tu būtum.

Ji laukė. Suprato, kad čia slypi kažkas daugiau.

— Jo advokatė nuostabi. Ji tiesiog apakino paleidimo lygtinai komisiją. Galiu lažintis, kad sužavės ir žiniasklaidą.

Jis nutilo ir laukė. Greisė kelias minutes jautėsi suglumusi, bet paskui staiga kažkas suvirpėjo jos krūtinėje ir pasklido po visą kūną. Karlas Vespa tai matė. Jis linktelėjo ir atsitraukė.

— Papasakok man apie Sandrą Koval, — paprašė jis. — Nes, matai, aš negaliu suprasti, kodėl iš visų advokatų būtent tavo svainė ėmėsi atstovauti tokiam kaip Veidas Larue.

36 skyrius

Indira Karivala laukė lankytojo.

Jos kabinete buvo tamsu, šios dienos darbai baigti. Indirai patikdavo sėdėti užsigesinus šviesas. Jos įsitikinimu, Vakaruose žmonės per daug dėl visko jaudinasi. Žinoma, ji taip pat ne išimtis. Deja, niekas nuo to neapsaugotas. Vakarai suvilioja jauduliu, nuolatine spalvų, šviesų ir garsų kruša. Tai niekada nesiliauja. Taigi kai tik galėdavo, ypač dienai baigiantis, Indira kurį laiką pasėdėdavo tamsoje. Ne

medituodavo sėdėdama lotoso poza suspaudusi nykščius su smiliais, kaip kas nors galėtų pagalvoti žinodamas, iš kur ji kilusi.

Ne, tiesiog sėdėdavo tamsoje.

Dešimtą valandą vakaro pasigirdo tylus beldimas į duris.

— Įeik.

Į kabinetą įžengė Skotas Dankanas. Jis nesivargino įjungti šviesų. Indira apsidžiaugė. Bus lengviau.

— Kas svarbaus? — paklausė jis.

— Nužudytas Rokis Konvelas, — pasakė Indira.

— Girdėjau apie tai per radiją. Kas jis toks?

— Vyras, kurį aš nusamdžiau sekti Džeką Losoną.

Skotas Dankanas nieko nepasakė.

— Ar žinai, kas yra Stju Perlmateris? — tęsė ji.

— Faras?

— Taip. Vakar jis mane aplankė. Klausinėjo apie Konvelą.

— Pasakei, kad tai prokuratūros klientas?

— Pasakiau. Jis nori gauti teisėjo orderį, kad priverstų mane kalbėti.

Skotas Dankanas nusisuko.

— Skotai?

— Nesijaudink dėl to, — pasakė jis. — Tu nieko nežinai.

Indira nebuvo tokia tikra.

— Ką ruošiesi daryti?

Dankanas žengė iš kabineto. Jis ištiesė ranką, suėmė rankeną.

— Užgniaužti tai pačioje pradžioje, — pasakė jis.

37 skyrius

Spaudos konferencija prasidėjo dešimtą ryto. Greisė pirmiausia nuvežė į mokyklą vaikus. Vairavo Kramas. Jis vilkėjo gerokai per didelius į kelnes nesukištus flanelinius marškinius. Greisė žinojo, kad

po jais jis turi ginklą. Vaikai iššoko iš automobilio. Jie atsisveikino su Kramu ir nuskubėjo mokyklon. Kramas jau ruošėsi važiuoti.

— Dar nevažiuokit, — ištarė Greisė.

Ji palaukė, kol vaikai saugiai suėjo į mokyklą. Paskui linktelėjo, kad viskas gerai, ir automobilis ėmė riedėti.

— Nesijaudinkite, — pasakė Kramas. — Mano žmogus juos stebės.

Ji atsigręžė į jį.

— Ar galiu jūsų kai ko paklausti?

— Žinoma.

— Kiek laiko jūs dirbate pas poną Vespą?

— Jūs buvote ten, kai žuvo Rajanas, tiesa?

Klausimas ją išmušė iš vėžių.

— Taip.

— Jis mano krikštasūnis.

Gatvėse buvo ramu. Ji žiūrėjo į Kramą. Neturėjo nė menkiausio supratimo, ką daryti. Negalėjo jais pasitikėti — tik ne būdama su vaikais, tik ne po to, kokį Vespos veidą pamatė vakar vakare. Bet ar turėjo iš ko rinktis? Gal vėl kreiptis į policiją, bet ar jie norės ir galės juos apsaugoti? O Skotas Dankanas net pripažino, kad jų bendradarbiavimas laikinas.

Lyg perskaitęs jos mintis, Kramas tarė:

— Ponas Vespa vis dar pasitiki jumis.

— O kas bus, jei jis nuspręs kitaip?

— Jis niekada jūsų nenuskriaustų.

— Esate tuo tikras?

— Ponas Vespa pasitiks mus mieste. Spaudos konferencijoje. Gal norite pasiklausyti radijo?

Eismas buvo neblogas, turint omeny valandą. Džordžo Vašingtono tiltas vis dar buvo tiesiog aplipęs policininkais — rugsėjo 11-osios įtaka; to įvykio Greisė niekada nepamirš. Spaudos konferencija buvo organizuojama *Crown Plaza* viešbutyje netoli *Times Square*. Vespa jai sakė, kad iš pradžių buvo galvojama ją surengti Bostone — taip atrodė logiškiau, tačiau Larue gynėjai susivokė, kad tai per arti įvykio vietos,

dėl to gali kilti per daug emocijų. Jie taip pat tikėjosi, kad jei spaudos konferenciją surengs Niujorke, dalyvaus mažiau nukentėjusių šeimų narių.

Kramas išleido ją prie šaligatvio, o pats nuvažiavo į šalia esančią aikštelę. Greisė akimirką stovėjo gatvėje ir bandė susikaupti. Suskambo jos mobilusis. Ji pasižiūrėjo, koks numeris. Nepažįstamas. Miesto kodas — šeši vienas septyni. Jei ji teisingai prisiminė, tai Bostono regiono kodas.

— Alio?

— Sveiki. Čia Deividas Rofas.

Ji stovėjo Niujorke, netoli *Times Square*. Pro šalį skubėjo žmonės. Rodos, niekas nekėlė triukšmo. Negaudė automobilių signalai. Tačiau ūžimas ausyse buvo kurtinantis.

— Kas?

— Spėju, kad jūs mane labiau pažįstate kaip Pamišėlį Deivį. Iš memuarų. Gavau jūsų elektroninį laišką. Gal ne laiku paskambinau?

— Ne, viskas gerai. — Greisė suvokė, jog tiesiog rėkia, kad būtų išgirsta. Ji įsikišo pirštą į laisvąją ausį. — Ačiū, kad paskambinote.

— Jūs leidote man skambinti jūsų sąskaita, tačiau turiu tokį telefono tarifą, kur įskaičiuoti ir tarpmiestiniai pokalbiai, tai pagalvojau, na, jūs suprantate...

— Labai jums dėkoju.

— Supratau, kad jums tai labai svarbu.

— Taip ir yra. Savo memuaruose jūs paminėjote grupę, pavadinimu ALLO.

— Taip.

— Bandau apie juos sužinoti kiek galima daugiau.

— Suprantu tai, bet nemanau, kad iš tiesų galėčiau jums padėti. Noriu pasakyti, kad mačiau juos tik tą vieną naktį. Aš su keliais bičiuliais siaubingai prisigėriau. Susipažinome su keliomis merginomis, daug šokome, dar gėrėme. Paskui kalbėjomės su tais muzikantais. Štai kodėl taip gerai juos prisimenu.

— Aš esu Greisė Loson. Mano vyras — Džekas.

— Losonas? Tas vyrukas buvo pagrindinis grupės narys, tiesa? Aš jį prisimenu.

— Ar jie gerai grojo?

— Grupė? Tiesą sakant, nežinau, tikriausiai. Prisimenu, kad gerai pasilinksminau ir prisigėriau. Atsiminus tas pagirias mane dar ir dabar nupurto. Norite padaryti jam staigmeną?

— Staigmeną?

— Taip, vakarėlį–staigmeną ar iškarpų albumą apie senus laikus.

— Aš tiesiog noriu viską išsiaiškinti apie grupės narius.

— Norėčiau padėti. Bet nemanau, kad jie ilgai išsilaikė. Niekada daugiau apie juos negirdėjau, nors žinau, kad jie surengė koncertą klube „Lost Taverna“ Mančesteryje. Labai gaila, bet tiek težinau.

— Labai dėkoju, kad man paskambinote.

— Aišku, nebuvo sunku. A, palaukit. Tai gali būti šauni smulkmena iškarpų albumui.

— Kokia?

— ALLO grojo koncerte Mančesteryje. Jie „apšildė“ kitą grupę — STILL NIGHT.

Pro ją skubėjo būrys žmonių. Greisė pasitraukė prie sienos, mėgindama išvengti grūsties.

— Aš niekada negirdėjau apie STILL NIGHT.

— Na, manau, tik tikri muzikos entuziastai yra girdėję. STILL NIGHT neilgai tegrojo. Gal jų pavadinimas dabar kitoks? — Linijoje pasigirdo traškesys, tačiau Greisė vis tiek labai aiškiai išgirdo kitus Pamišėlio Deivio žodžius: — Jų pagrindinis solistas buvo Džimis X.

Greisė vos neišmetė telefono iš rankų.

— Alio?

— Aš vis dar čia, — ištarė Greisė.

— Jūs žinote, kas yra Džimis X, tiesa? „Blyškus rašalas“? Bostono skerdynės?

— Taip. — Jos balsas nuskambėjo lyg iš labai toli. — Aš prisimenu.

Iš automobilių stovėjimo aikštelės atėjo Kramas. Jis pastebėjo pasikeitusią jos veido išraišką ir pagreitino žingsnį. Greisė padėkojo Pamišėliui Deiviui ir nuspaudė mygtuką. Dabar ji savo mobiliajame turi jo telefono numerį. Galės bet kada paskambinti.

— Ar viskas gerai?

Ji pabandė nusikratyti to šiurpulio. Nepavyko. Tesugebėjo išlementi:

— Puiku.

— Kas skambino?

— Dabar jūs dar ir mano sekretorius?

— Nusiraminkit. — Jis pakėlė rankas į viršų. — Tik paklausiau.

Jie nuėjo į *Crown Plaza*. Greisė bandė įsisąmoninti, ką tik išgirstą informaciją. Sutapimas. Tik tiek. Keistas sutapimas. Jos vyras koledžo laikais grojo grupėje, kuri koncertuodavo baruose. Tai darė daugybė žmonių. Taip nutiko, kad kartą jam teko groti tame pačiame klube su Džimiu X. Tai kas? Jie abu apytiksliai tuo pačiu metu gyveno maždaug toje pačioje vietoje. Tai vyko prieš metus ar net dvejus iki Bostono skerdynių. Džekas neužsiminė apie tai, nes galbūt manė, kad tai nereikšminga ir gali ją nuliūdinti. Dėl Džimio X koncerto ji buvo sužalota. Dėl to ji liko luoša. Tad gal jis nematė reikalo užsiminti apie tą menką ryšį.

Nieko čia tokio, tiesa?

Galbūt taip, tačiau Džekas niekada neužsiminė grojęs grupėje. Be to, visi ALLO nariai dabar arba negyvi, arba dingę.

Ji pabandė sudėlioti įvykius į vietas. Kada tiksliai buvo nužudyta Džeri Dankan? Greisė apie gaisrą skaitė per reabilitacijos kursą. Vadinasi, greičiausiai tai įvyko praėjus keliems mėnesiams po skerdynių. Reikės sužinoti tikslią datą. Reikės patikrinti visų įvykių eigą, nes iš tiesų negali būti, kad ALLO ir Džimio X ryšys tebuvo atsitiktinumas.

Bet kaip tai padaryti, ji neturėjo minčių.

Greisė dar kartą viską pergalvojo. Jos vyras groja grupėje. Vieną kartą ta grupė koncertuoja drauge su kita grupe, kurioje dainuoja Džimis X. Po metų ar dvejų — priklauso nuo to, ar Džekas tada buvo

paskutiniame kurse, ar studijavo magistrantūroje — garsusis Džimis X surengia koncertą, į kurį ateina ir Greisė Šarp. Tą naktį per spūstį ji sužeidžiama. Prabėga dar treji metai. Visiškai kitame žemyne ji susipažįsta su Džeku ir jie įsimyli vienas kitą.

Kažkas čia ne taip.

Jie paspaudė lifto iškvietimo mygtuką.

— Ar tikrai gerai jaučiatės? — paklausė Kramas.

— Puikiai, — atsakė ji.

— Dar liko dvidešimt minučių iki spaudos konferencijos pradžios. Manau, būtų geriau, jei eitumėte viena ir pabandytumėte prieš tai susitikti su savo svaine.

— Jūs tiesiog minčių šaltinis, Kramai.

Lifto durys atsidarė.

— Trečias aukštas, — ištarė jis.

Greisė įžengė vidun ir palaukė, kol lifto durys užsivėrė. Ji buvo viena. Neilgai tai truks. Ji išsitraukė savo mobilųjį ir Džimio X duotą kortelę. Surinko numerį ir laukė. Iš karto įsijungė balso paštas. Greisė palaukė pyptelėjimo ir pasakė:

— Žinau, kad STILL NIGHT grojo su ALLO. Paskambinkit man.

Ji padiktavo savo telefono numerį ir išjungė telefoną. Liftas sustojo. Ir ji pamatė vieną tų juodų ženklų su keičiamomis baltomis raidėmis, nurodančių, kur vyksta Ratsenbergų susitikimas arba Smitų-Džonų vestuvių pokylis. Šįkart tai buvo užrašas: „Bartono-Krimštein spaudos konferencija". Reklamuojama firma. Ji nuėjo pagal rodyklę prie durų, giliai įkvėpė ir stumtelėjusi jas atidarė.

Viskas priminė teismo sceną iš filmo — ta kulminacinė akimirka, kai pro suveriamas duris vidun įsiveržia netikėta liudininkė. Kai Greisė įėjo, pasigirdo masinis aiktelėjimas. Patalpa suošė. Greisė pasijuto nejaukiai. Ji apsidairė ir nuo to, ką pamatė, jai apsvaigo galva. Ji žengė žingsnį atgal. Aplink buvo sielvarto iškreipti veidai — senesni, bet nė kiek ne ramesni. Čia buvo Garisonai, Rydai, Vaideriai. Jai prieš akis šmėstelėjo vaizdas iš anų dienų ligoninėje. Tada ji viską matė lyg per rūką, lyg per dušo užuolaidą. Šiandien buvo tas pats. Jie pri-

ėjo tylėdami, apkabino ją. Nė vienas jų nepratarė nė žodžio. Jiems ir nereikėjo. Greisė leidosi apkabinama. Ji jautė, kad jų liūdesys nė kiek nesumažėjęs.

Paskui ji pamatė leitenanto Gordono Makenzio našlę. Kai kas sakė, kad tai jo dėka Greisė išsilaisvino. Kaip ir daugelis tikrų didvyrių, Gordonas Makenzis retai apie tai kalbėdavo. Jis sakė neprisimenąs, ką tiksliai padarė. Tiesa, jis atidarė duris ir išleido žmones laukan, bet, jos nuomone, tai buvo labiau akimirkos impulsas nei apgalvotas žygdarbis.

Greisė apkabino ponią Makenzi ir ilgokai taip pastovėjo.

— Man labai gaila dėl jūsų netekties, — ištarė Greisė.

— Jis surado Dievą, — atsakė ponia Makenzi. — Dabar jis su Juo.

Tikrai nebuvo ką į tai atsakyti, tad Greisė tik linktelėjo. Ji paleido ponią Makenzi ir pažvelgė jai per petį. Iš kitos pusės į salę įžengė Sandra Koval. Ji beveik tuo pačiu metu pastebėjo Greisę, ir tada nutiko keistas dalykas. Svainė nusišypsojo, lyg būtų to laukusi. Greisė pasitraukė nuo ponios Makenzi. Sandra kilstelėjo galvą, parodydama jai, kad prieitų. Ant grindų buvo ištiestas aksominis kilimas, kelią pastojo apsaugininkas.

— Viskas gerai, Frankai, — pasakė Sandra, ir jis leido Greisei praeiti.

Sandra ėjo pirmoji. Ji nuskubėjo koridoriumi tolyn. Greisė nušlubčiojo iš paskos, nepajėgdama pasivyti. Nesvarbu. Sandra sustojo ir atidarė duris. Jos įžengė į didžiulę salę. Padavėjai paskubom nešiojo sidabrinius padėklus. Sandra nusivedė ją į kamputį. Ji paėmė dvi kėdes ir pastatė jas taip, kad jos galėtų susėsti viena priešais kitą.

— Atrodo, jūs nenustebote mane pamačiusi, — ištarė Greisė.

Sandra gūžtelėjo pečiais.

— Pamaniau, kad sekėte bylos eigą žiniasklaidoje.

— Ne.

— Na, manau, nesvarbu. Dar prieš dvi dienas jūs nežinojote, kas aš tokia.

— Kas čia vyksta, Sandra?

Ji neatsakė iš karto. Sidabrinių indų žvangesys nustelbė foninę muziką. Sandra žvilgsnį nukreipė į padavėjus patalpos viduryje.

— Kodėl jūs atstovaujate Veidui Larue?

— Jis apkaltintas žmogžudyste. Aš esu advokatė. Taip jau yra.

— Nekalbėkite su manimi globėjišku tonu.

— Norite sužinoti, kodėl aš ėmiausi ginti būtent šį žmogų, ar ne?

Greisė nieko neatsakė.

— Argi tai neakivaizdu?

— Man — ne.

— Dėl jūsų, Greise. — Ji nusišypsojo. — Jūs esate ta priežastis, dėl kurios aš atstovauju ponui Larue.

Greisė išsižiojo, susičiaupė ir vėl išsižiojo.

— Apie ką čia kalbate?

— Jūs iš tiesų apie mane nieko nežinojote. Tik tiek, kad Džekas turi seserį. Tačiau aš viską apie jus žinojau.

— Vis tiek nesuprantu.

— Viskas paprasta, Greise. Jūs ištekėjote už mano brolio.

— Na ir kas?

— Kai sužinojau, kad tapsite mano broliene, man pasidarė smalsu. Panorau sužinoti apie jus. Logiška, ar ne? Taigi paprašiau vieno iš savo detektyvų šiek tiek pašniukštinėti apie jus. Beje, jūsų paveikslai nuostabūs. Nusipirkau du. Anonimiškai. Jie kabo mano namuose Los Andžele. Jie iš tiesų įspūdingi. Mano vyresniajai dukrai Karen — jai dabar septyniolika — jie taip pat labai patinka. Ji nori būti dailininke.

— Nesuprantu, ką tai turi bendra su Veidu Larue.

— Tikrai? — Jos balsas buvo keistai malonus. — Nuo pat teisės mokyklos baigimo aš ginu nusikaltėlius. Pradėjau dirbti „Bartono ir Krimštein“ firmoje Bostone. Aš ten gyvenau, Greise. Viską žinojau apie Bostono skerdynes. O mano brolis įsimylėjo vieną iš pagrindinių tų skerdynių aukų. Tai dar labiau sužadino mano smalsumą. Aš pradėjau skaityti bylą — ir spėkit, ką supratau?

— Ką?

— Kad Veidas Larue buvo įkištas į kalėjimą dėl nekompetentingo advokato.

— Veidas Larue atsakingas už aštuoniolikos žmonių žūtį.

— Jis iššovė, Greise, bet kulka nieko nekliudė. Šviesos užgeso. Žmonės rėkė. Jis buvo paveiktas narkotikų ir alkoholio. Jį apėmė panika. Jis manė ar bent jau nuoširdžiai įsivaizdavo, kad jam gresia pavojus. Tačiau jis nė negalėjo įsivaizduoti, kokios bus pasekmės. Jo pirmasis advokatas turėjo sudaryti sandorį. Veidas būtų buvęs nuteistas aštuoniolikai mėnesių lygtinai. Tačiau niekas iš tiesų nenorėjo imtis šios bylos. Larue buvo pasiųstas į kalėjimą supūti. Taigi, Greise, aš perskaičiau apie jį dėl jūsų. Veidas Larue buvo nepelnytai nubaustas. Jo advokatas apmovė jį ir pabėgo.

— Taigi jūs ėmėtės bylos?

Sandra Koval linktelėjo.

— Nemokama teisinė pagalba. Aš atvykau pas jį prieš dvejus metus. Mes ėmėme ruoštis paleidimo lygtinai svarstymui.

Į galvą atėjo viena mintis.

— Džekas žinojo, ar ne?

— To aš nežinau. Mes nesikalbame, Greise.

— Ar vis dar man aiškinsite, kad tą vakarą su juo nesikalbėjote? Telefonų kompanijos išklotinėje matyti, kad pokalbis truko devynias minutes.

— Džeko skambutis nesusijęs su Veidu Larue.

— O su kuo susijęs?

— Su ta fotografija.

— Kas dėl jos?

Sandra palinko pirmyn.

— Pirmiausia jūs man atsakykite į klausimą. Ir man reikia tiesos. Iš kur gavote tą nuotrauką?

— Sakiau jums. Ji buvo įdėta į mano nuotraukų paketą.

Sandra papurtė galvą, nepatikėjo ja.

— Ir manote, kad ją ten įdėjo vaikinas iš „Fotomato“?

— Dabar jau nebežinau. Bet jūs vis dar nepaaiškinote — kodėl ta nuotrauka privertė jį jums paskambinti?

Sandra dvejojo.

— Aš žinau apie Džeri Dankan, — pasakė Greisė.

— Ką jūs žinote apie Džeri Dankan?

— Kad ji yra mergina iš tos nuotraukos. Ir kad ji buvo nužudyta.

Tai privertė Sandrą išsitiesti.

— Ji žuvo per gaisrą. Nelaimingas atsitikimas.

Greisė papurtė galvą.

— Padegta buvo tyčia.

— Kas jums taip sakė?

— Jos brolis.

— Pala, iš kur pažįstate jos brolį?

— Žinote, Džeri Dankan buvo nėščia. Tuo metu, kai kilo gaisras, ji laukėsi kūdikio.

Sandra nutilo ir išsigandusi pakėlė galvą.

— Greise, ką jūs darote?

— Bandau rasti savo vyrą.

— Ir manote, kad tai padės?

— Vakar man sakėte, kad nieko nepažįstate iš tos nuotraukos. Bet ką tik prisipažinote, kad pažinojote Džeri Dankan. Žinojote, kad ji žuvo per gaisrą.

Sandra užsimerkė.

— Ar pažinojote Šeiną Alvortą ar Šeilą Lambert?

Jos balsas nuskambėjo tyliai:

— Nelabai, ne.

— Nelabai. Taigi jų vardai nėra jums visiškai negirdėti?

— Šeinas Alvortas buvo Džeko bendramokslis. Šeila Lambert, manau, buvo draugė iš mergaičių koledžo. Na tai kas?

— Ar žinojote, kad jie visi keturi grojo grupėje?

— Gal kokį mėnesį. Na ir kas?

— Penktasis žmogus nuotraukoje. Mergina, kurios galva pasukta. Ar žinote, kas ji?

— Ne.

— Ar tai jūs, Sandra?

Ji pakėlė akis į Greisę ir ištarė:

— Aš?

— Taip. Ar tai jūs?

Dabar Sandros veidas pasikeitė.

— Ne, Greise, tai ne aš.

— Ar Džekas nužudė Džeri Dankan?

Žodžiai tiesiog išsprūdo. Sandros akys atsimerkė, lyg jai kas būtų pliaukštelėjęs.

— Ar iš proto išsikraustėte?

— Aš noriu žinoti tiesą.

— Džekas visiškai nesusijęs su jos mirtimi. Jis tada jau buvo už jūrų marių.

— Tai kodėl ta nuotrauka jį taip sujaudino?

Ji dvejojo.

— Kodėl, velniai griebtų?

— Nes iki tol jis nežinojo, kad Džeri negyva.

Greisė atrodė suglumusi.

— Ar jie buvo meilužiai?

— Meilužiai, — pakartojo Sandra, lyg niekada anksčiau nebūtų girdėjusi šio žodžio. — Tai gana keistas žodis nusakyti tam, kas jie buvo vienas kitam.

— Argi ji nesusitikinėjo su Šeinu Alvortu?

— Rodos. Bet jie visi buvo tik vaikai.

— Džekas mergino savo draugo merginą?

— Aš nežinau, ar Džekas ir Šeinas buvo draugai. Tačiau Džekas iš tiesų su ja miegojo.

Greisės galvoje viskas susimaišė.

— Ir Džeri Dankan pastojo, — ištarė ji.

— Aš nieko apie tai nežinau.

— Bet jūs žinote, kad ji negyva.

— Taip.

— Ir žinote, kad Džekas pabėgo.

— Prieš jos mirtį.

— Dėl jos nėštumo?

— Aš ką tik sakiau. Niekada nežinojau, kad ji buvo nėščia.

— O Šeinas Alvortas ir Šeila Lambert? Jie taip pat dingę. Ar norite pasakyti, kad visa tai sutapimas, Sandra?

— Aš nežinau.

— Tad ką Džekas jums sakė paskambinęs?

Ji giliai atsiduso. Nuleido galvą. Kurį laiką tylėjo.

— Sandra?

— Klausykite, ta nuotrauka turbūt, na, penkiolikos ar šešiolikos metų senumo. Kai jūs ją padavėte jam taip visai netikėtai... kaip, manote, jis turėjo sureaguoti? O dar tas perbrauktas Džeri veidas. Taigi Džekas prisėdo prie kompiuterio. Jis įlindo į paieškos tinklalapį — manau, pasinaudojo „Boston Globe" archyvais. Jis sužinojo, kad ji jau seniai mirusi. Štai kodėl jis man skambino. Norėjo sužinoti, kas jai atsitiko. Aš jam pasakiau.

— Ką pasakėte?

— Ką žinojau. Kad ji žuvo per gaisrą.

— Kodėl tai privertė Džeką bėgti?

— To aš nežinau.

— O kas privertė jį bėgti anapus Atlanto?

— Turite tai užmiršti.

— Kas jiems nutiko, Sandra?

Ji papurtė galvą.

— Nemanykite, kad aš jo advokatė ir noriu jį apginti. Čia man paprasčiausiai ne vieta. Jis mano brolis.

Greisė ištiesė ranką ir suėmė Sandros delną.

— Manau, jis pakliuvo į bėdą, — ištarė ji.

— Tada tai, ką aš žinau, jam nepadės.

— Šiandien jie grasino mano vaikams.

Sandra užsimerkė.

— Ar girdėjote, ką pasakiau?

Į salę įėjo vyriškis dalykiniu kostiumu. Jis tarė:

— Laikas, Sandra.

Ji linktelėjo ir jam padėkojo. Sandra patraukė rankas, atsistojo, pasitvarkė kostiumėlį.

— Privalote liautis, Greise. Dabar turite važiuoti namo. Turite ginti savo šeimą. Būtent to norėtų Džekas.

38 skyrius

Grasinimas prekybos centre nebuvo veiksmingas.

Vu nenustebo. Jis augo aplinkoje, kurioje buvo pabrėžiama vyro jėga ir moters silpnumas, bet Vu visada manė, kad tai greičiau viltis, o ne tiesa. Moterys buvo stipresnės. Jos ne tokios nuspėjamos. Jos geriau pakelia fizinį skausmą — jis tai žinojo iš asmeninės patirties. Norėdamos apginti tuos, kuriuos myli, jos tampa gerokai nuožmesnės. Vyrai aukojasi dėl vyriško kvailumo arba aklo tikėjimo, kad bus nugalėtojai. Moterys aukojasi neapgaudinėdamos savęs.

Jis iš pat pradžių nepritarė šiam grasinimui. Tokiu atveju lieka priešų ir netikrumas. Greisę Loson pašalinti anksčiau būtų buvę labai paprasta. Dabar tai padaryti bus rizikingiau.

Vu teks grįžti ir pačiam sutvarkyti šį reikalą.

Dabar jis Beatričės Smit duše dažėsi plaukus natūralia jų spalva. Dažniausiai Vu būdavo blondinas. Tai lėmė dvi priežastys. Pirmoji — svarbiausia: Vu patiko, kaip jis atrodo. Gal tai ir tuštybė, bet žvelgdamas į veidrodį Vu pagalvodavo, kad kaip banglentininko želė sutepti, nušviesinti plaukai jam tinka. Antroji priežastis buvo praktinė. Ryškiai geltoną spalvą daugelis žmonių gerai įsimena. Persidažęs plaukus natūralia juoda spalva, juos lygiai sušukavęs ir pakeitęs modernaus hipių stiliaus drabužius konservatyvesniais, Vu dar užsidėjo akinius metaliniais rėmeliais. Pasikeitimas buvo stulbinamas.

Jis sugriebė Džeką Losoną ir nutempė jį žemyn į rūsį. Losonas nesipriešino. Jis vos turėjo sąmonę. Atrodė nekaip. Jo pertemptas protas jau tikriausiai baigė išsijungti. Ilgai neišgyvens.

Rūsys buvo nebaigtas įrengti ir drėgnas. Vu prisiminė, kada paskutinį kartą buvo panašioje vietoje. Tai buvo San Mateo, Kalifornijoje. Gavo specifinius nurodymus. Jį pasamdė kankinti vyriškį lygiai

aštuonias valandas — kodėl aštuonias, Vu niekada ir nesužinojo, — o paskui sulaužyti abiejų rankų ir kojų kaulus. Vu turėjo taip sulaužyti kaulus, kad jų dantyti galai būtų netoli nervų arba odos paviršiaus. Bet koks, net ir menkiausias, judesys turėjo kelti nežmonišką skausmą. Tada Vu užrakino rūsį ir paliko vyriškį vieną. Jis kasdien užeidavo jo patikrinti. Vyras maldavo, bet Vu tiesiog tyliai žiūrėjo. Po vienuolikos dienų vyras mirė iš bado.

Vu surado stiprų vamzdį ir pririšo prie jo Losoną. Jis taip pat surišo jo rankas už nugaros ir pritvirtino prie atraminės sienos. Paskui užrišo jam burną.

Tada Vu nusprendė išbandyti raiščių tvirtumą.

— Tau reikėjo turėti visas tos nuotraukos kopijas, — sušnibždėjo Vu.

Džekas Losonas užvertė akis.

— Dabar man teks aplankyti tavo žmoną.

Jų žvilgsniai susidūrė. Praėjo sekundėlė, ne daugiau, ir Losonas atgavo jėgas. Jis ėmė daužytis. Vu jį stebėjo. Taip, tai geras testas. Losonas grūmėsi kelias minutes, lyg žuvis, mirštanti ant meškerės kabliuko. Raiščiai nepasidavė.

Tada Vu paliko jį vieną, vis dar besigrumiantį su savo grandinėmis, ir išvažiavo ieškoti Greisės Loson.

39 skyrius

Greisė nenorėjo likti spaudos konferencijoje.

Būti vienoje patalpoje su visais raudotojais... Ji nemėgo termino „aura“, bet jis čia tiko. Patalpoje buvo bloga aura. Išvargusios akys ilgesingai ir akivaizdžiai spoksojo į ją. Žinoma, Greisė suprato. Ji jau nebuvo tas ryšys, jungiantis su kitu, jų prarastų vaikų pasauliu — per daug laiko prabėgo. Dabar ji buvo ta, kuri išliko gyva. Ji buvo čia, gyva, kvėpavo, o jų vaikai puvo kapuose. Visi tie žmonės atrodė

švelnūs, tačiau iš tikrųjų, Greisė jautė, jie pyko dėl tokios neteisybės. Ji gyveno, o jų vaikai — ne. Net ir prabėgus tiek metų, lengviau nepasidarė. Dabar, kai Greisė pati turėjo vaikų, ji suprato tai, ko negalėjo suprasti prieš penkiolika metų.

Ji jau ruošėsi išsmukti pro galines duris, kai kažkieno ranka stipriai sugriebė ją už riešo. Ji atsigręžė ir pamatė Karlą Vespą.

— Kur eini? — paklausė jis.

— Namo.

— Aš tave parvešiu.

— Viskas gerai. Aš galiu išsinuomoti automobilį.

Jo gniaužtai trumpam smarkiau suspaudė jai riešą, ir Greisė vėl jo akyse pamatė kažką grėsmingo.

— Pasilik, — ištarė jis.

Tai nebuvo prašymas. Ji pažvelgė jam į veidą, bet jis buvo keistai ramus. Pernelyg ramus. Jo elgesys — toks skirtingas nei aplinkinių ir visiškai kitoks nei vakar — ją vėl išgąsdino. Ar ji tikrai tam vyrui patikėjo savo vaikų gyvybes?

Ji atsisėdo šalia jo ir stebėjo, kaip Sandra Koval ir Veidas Larue užlipo ant pakylos. Sandra prisitraukė arčiau mikrofoną ir pradėjo nuo standartinių banalybių apie atleidimą, naują pradžią bei asmenybės pokyčius. Greisė matė, kad veidai aplink ją pasikeitė, tapo uždaresni. Kai kurie sučiaupė lūpas. Kai kurie demonstratyviai purtė galvas.

Karlas Vespa nedarė nieko panašaus.

Jis užkėlė koją ant kojos ir atsilošė kėdėje. Jis stebėjo procesą taip atsainiai, kad tai ją gąsdino labiau nei rūsčiausia išraiška. Per penkių minučių Sandros Koval kalbą Vespa vis šnairavo į Greisę. Jis matė, kad ji jį stebi. Paskui jis padarė kai ką, nuo ko ji net suvirpėjo.

Jis jai mirktelėjo.

— Eime, — sušnibždėjo. — Nešdinamės iš čia.

Sandrai tebekalbant, Karlas Vespa pakilo ir patraukė prie durų. Žmonės atsisuko ir perspėjo jį elgtis tyliau. Greisė nusekė paskui jį. Liftu jie nusileido tylėdami. Limuzinas stovėjo tiesiai priešais išėjimą. Vairuotojo vietoje sėdėjo aukštas, stambus vyrukas.

— Kur Kramas? — paklausė Greisė.

— Kai kur pasiunčiau, — pasakė Vespa, ir Greisei pasirodė, kad ji pastebėjo šypsenėlę. — Papasakok apie savo susitikimą su ponia Koval.

Greisė smulkiai atpasakojo savo pokalbį su svaine. Vespa tylėdamas žiūrėjo pro langą, smiliumi švelniai tapšnodamas sau per smakrą. Kai ji baigė, jis paklausė:

— Ar tai viskas?

— Taip.

— Esi tuo tikra?

Jai nepatiko linksmas jo tonas.

— O kaip neseniai tave aplankęs vyriškis? — paklausė jis, rinkdamas žodžius.

— Turite omeny Skotą Dankaną?

— Tu tikriausiai žinai, kad Skotas Dankanas dirba Jungtinių Valstijų prokuratūroje.

— Dirbo, — pataisė ji.

— Taip, dirbo. — Jo balsas skambėjo per daug laisvai. — Ko jis iš tavęs norėjo?

— Jau sakiau jums.

— Sakei? — Jis sukrutėjo savo kėdėje, tačiau į ją neatsigręžė. — Ar viską man papasakojai?

— Ką tai turėtų reikšti?

— Tiesiog klausiu. Ar tas ponas Dankanas vienintelis neseniai tave aplankė?

Greisei nepatiko, kaip pakrypo pokalbis. Ji dvejojo.

— Apie nieką daugiau nenori man papasakoti? — tęsė jis.

Ji bandė iš veido suprasti, tačiau jis tebesėdėjo nusisukęs nuo jos. Apie ką jis kalba? Ji pergalvojo pastarųjų kelių dienų įvykius...

Džimis X?

Ar galėjo Vespa sužinoti, kad Džimis po koncerto užsuko pas ją? Aišku, tai įmanoma. Juk jis rado Džimį — yra priežasčių manyti, kad jis liepė kam nors jį sekti. Tad ką Greisei daryti? Ar dabar pa-

sakiusi tai tik visko neapsunkins? Gal jis nežino apie Džimį X? Gal išsižiojusi apie tai ji tik giliau įklimptų į bėdą?

„Kalbėk neapibrėžtai, — pamanė sau. — Pažiūrėsim, kur tai nuves."

— Žinau, kad prašiau jūsų pagalbos, — lėtai ištarė ji. — Bet manau, kad turėčiau visa tai sutvarkyti pati.

Vespa pagaliau atsisuko į ją.

— Tikrai?

Ji laukė.

— Kodėl gi, Greise?

— Ar turėčiau sakyti tiesą?

— Norėčiau.

— Jūs mane gąsdinate.

— Manai, kad tave nuskriausiu?

— Ne.

— Tai kas tada?

— Tiesiog pamaniau, gal geriau...

— Ką pasakei jam apie mane?

Toks minties šuolis išmušė ją iš vėžių.

— Skotui Dankanui?

— Ar yra dar kas nors, su kuo apie mane kalbėjaisi?

— Ką? Ne.

— Taigi, ką Skotui Dankanui pasakei apie mane?

— Nieko. — Greisė bandė galvoti, ką kalba. — Ką gi aš jam galėjau pasakyti?

— Teisingai. — Jis linktelėjo, labiau sau nei Greisei. — Tačiau tu niekada aiškiai nepasakei, kodėl Skotas Dankanas tave aplankė. — Sunėręs rankas Vespa susidėjo jas ant kelių. — Labai norėčiau sužinoti smulkmenas.

Ji nenorėjo jam pasakoti, nebenorėjo daugiau jo painioti, tačiau niekaip negalėjo to išvengti.

— Dėl savo sesers, — atsakė ji.

— O kas dėl jos?

— Ar prisimenate merginą, kuri buvo perbraukta toje fotografijoje?

— Taip.

— Tai jo sesuo Džeri Dankan.

Vespa susiraukė.

— Ir dėl to jis pas tave atėjo? — pasitikslino.

— Taip.

— Nes jo sesuo buvo nuotraukoje?

— Taip.

Jis atsilošė ir paklausė:

— Taigi, kas nutiko jo seseriai?

— Ji žuvo per gaisrą prieš penkiolika metų.

Tada Vespa nustebino Greisę. Jis nieko daugiau neklausė. Neprašė paaiškinti. Jis paprasčiausiai nusisuko ir ėmė spoksoti pro langą. Tylėjo visą tą laiką, kol automobilis įsuko į jos kiemą. Greisė jau ruošėsi atidaryti dureles ir išlipti, tačiau automobilyje buvo įrengta sistema, kuri neleido jai atidaryti durelių iš vidaus. Stambusis vyrukas apėjo aplink ir uždėjo ranką ant durų rankenėlės. Ji norėjo paklausti Karlo Vespos, ką jis dabar planuoja daryti, ar jis iš tiesų paliks juos ramybėje, tačiau jis atrodė taip grėsmingai, kad Greisė neišdrįso.

Jam skambinti buvo klaida. O dabar, paprašiusi jo pasitraukti, ji greičiausiai reikalus tik pablogino.

— Paliksiu savo vyrus, kol tu pasiimsi iš mokyklos vaikus, — pasakė jis, vis dar nežiūrėdamas į ją. — Paskui liksi viena.

— Dėkoju.

— Greise?

Ji atsigręžė į jį.

— Tau nereikėjo man meluoti, — ištarė jis.

Jo balsas buvo ledinis. Greisė sunkiai nurijo seiles. Ji norėjo ginčytis, pasakyti, kad nemelavo, bet jaudinosi, jog tai atrodys per daug panašu į gynybą, net į protestą. Taigi ji paprasčiausiai linktelėjo.

Atsisveikinimo žodžių nereikėjo. Greisė nuėjo takeliu viena, svyruodama ne tik dėl luošumo.

Ką ji padarė?

Ji galvojo, kaip jis dabar pasielgs. Jos svainė gerai pasakė: saugok vaikus. Jei Greisė būtų Džeko vietoje, jei ji dėl kokių nors priežasčių būtų dingusi, norėtų būtent to. „Atleisk man, — pasakytų ji jam. — Saugok vaikus."

Taigi dabar, patiko jai tai ar ne, turi gelbėti vaikus. Džekas lieka vienas.

Dabar ji susikraus daiktus. Palauks iki trečios valandos, kol baigsis pamokos, tada pasiims vaikus ir važiuos į Pensilvaniją. Susiras viešbutį, kuriame nereikia pateikti kreditinės kortelės. Arba *bed & breakfast.* Arba išsinuomos kambarį. Nesvarbu. Ji paskambins policijai, gal net tam Perlmateriui. Papasakos jam, kas vyksta. Bet pirmiausia jai reikėjo pasirūpinti vaikais. Kai jie bus saugūs, kai jau sėdės jos automobilyje, ji jausis gerai.

Ji priėjo prie paradinių durų. Ant slenksčio gulėjo paketas. Ji pasilenkė ir pakėlė jį. Ant dėžės buvo Naujojo Hampšyro pašto antspaudas. Atgalinis adresas: Bobis Dodas, „Sunrise" senelių namai.

Tai buvo Bobo Dodo dokumentai.

40 skyrius

Veidas Larue sėdėjo šalia savo advokatės Sandros Koval.

Jis vilkėjo naujutėlaičius drabužius. Patalpa nedvokė kalėjimu, tuo siaubingu puvėsių, dezinfekcijos, riebių sargybinių, šlapimo bei dažų mišiniu, tuo kvapu, kuris niekada nedingsta ir su kuriuo laikui bėgant susitaikai. Kalėjimas tampa tavo pasauliu, išėjimas į laisvę — nerealia svajone gyventi kitoje planetoje. Veidas Larue ten pateko būdamas dvidešimt dvejų. Dabar jam buvo trisdešimt septyneri. Tai reiškė, kad beveik visus gražiausius savo metus jis praleido toje vietoje. Tas kvapas, tas siaubingas kvapas, buvo vienintelis dalykas, kurį jis pažino. Taip, jis vis dar jaunas. Sandra Koval jam nuolat kartojo, kad visas gyvenimas dar prieš akis.

Tačiau kol kas taip neatrodė.

Veido Larue gyvenimas buvo sužlugdytas dėl mokyklinio vaidinimo. Jis augo mažame Meino miestelyje. Ten visi sutiko, kad Veidas turi aktorinių gabumų. Jis buvo prastas mokinys. Ir sportininkas ne per geriausias. Bet mokėjo šokti ir dainuoti, o svarbiausia, pasak vieno kritiko, mačiusio Veidą dainuojant, — jis turėjo „antgamtišką charizmą“. Veidas turėjo kai ką ypatinga, kažką neapčiuopiama, kas skyrė norinčius būti talentingais nuo tų, kurie iš tiesų buvo talentingi.

Likus vieneriems metams iki vidurinės mokyklos baigimo, ponas Pyrsonas, vidurinės mokyklos direktorius, pasikvietė Veidą į savo kabinetą pasikalbėti apie savo „neįmanomą svajonę“. Ponas Pyrsonas visada norėjo pastatyti „Žmogų iš Lamanšo“, bet niekada neturėjo mokinio, kuris būtų susidorojęs su Don Kichoto vaidmeniu. Dabar jis norėjo skirti tą vaidmenį Veidui.

Bet atėjo rugsėjis, ponas Pyrsonas išsikraustė gyventi kitur, ir direktoriumi tapo ponas Arnetas. Jis surengė perklausą — paprastai Veidui Larue tai būdavo tik formalumas, bet ponas Arnetas manė kitaip. Miestelyje visi buvo šokiruoti, kai jis Don Kichoto vaidmenį skyrė Keniui Tomasui, absoliučiai netalentingam vaikinukui. Kenio tėvas buvo lažybų tarpininkas, ir sklido kalbos, kad ponas Arnetas skolingas jam daugiau nei dvidešimt gabalų. Veidui buvo pasiūlytas kirpėjo vaidmuo — viena daina! Jis iš viso atsisakė vaidinti.

Štai koks naivus buvo Veidas: jis manė, kad jam atsisakius, miestelis įniršimą. Vidurinėse mokyklose buvo nusistovėję šablonai. Gražiausias kabinetas. Krepšinio komandos kapitonas. Mokyklos prezidentas. Spektaklio lyderis. Jis manė, kad miestelio gyventojai pasipriešins jį užgriuvusiai neteisybei. Tačiau niekas nė necyptelėjo. Iš pradžių Veidas manė, kad jie bijo Kenio tėvo ir jo galimų ryšių su mafija, tačiau tiesa buvo gerokai paprastesnė: jiems nerūpėjo. Kodėl turėjo?

Lengva pasukti klystkeliu. Riba tokia plonytė, tokia netvirta. Peržengi ją tik sekundėlei, ir kartais nebegali sugrįžti atgal. Praėjus trim savaitėms po to įvykio, Veidas Larue prisigėrė, įsilaužė į mokyk-

lą ir suniokojo spektaklio dekoracijas. Jį sučiupo policija, ir jis buvo pašalintas iš mokyklos.

Taip prasidėjo smukimas.

Baigėsi tuo, kad Veidas ėmė vartoti narkotikus, persikėlė į Bostoną, pradėjo juos pardavinėti ir tiekti, pasidarė paranojiškas, ėmė nešiotis ginklą. O dabar jis čia, sėdi ant šios pakylos, garsus nusikaltėlis, apkaltintas aštuoniolikos žmonių mirtimi.

Jis pažinojo į jį spoksančius veidus. Daugumą pavardžių Veidas žinojo. Per teismą jų žvilgsniai buvo liūdni ir sumišę, tie žmonės dar buvo apsvaigę nuo netikėto smūgio. Tada Veidas juos suprato, net užjautė. Dabar, po penkiolikos metų, žvilgsniai buvo priešiškesni. Jų širdgėla ir sutrikimas virto pykčiu ir neapykanta. Per teismą Veidas Larue vengė žvilgsnių. Dabar — ne. Jis sėdėjo pakelta galva ir žiūrėjo jiems į akis. Jo užuojautą, jo supratimą užgožė jų neatlaidumas. Jis niekada nenorėjo nieko nuskriausti. Jie tai žinojo. Jis atsiprašė ir sumokėjo milžinišką kainą. O jie, šitos šeimos, vis tiek jo nekentė.

Taigi velniop juos.

Šalia jo sėdėjo Sandra Koval. Ji kalbėjo apie atsiprašymus ir atlaidumą, apie pokyčius bei supratingumą ir tai, kad žmonės nusipelno antros progos. Larue nusisuko nuo jos. Jis pastebėjo Greisę Loson, sėdinčią šalia Karlo Vespos. Išvydęs jį, Veidas turėjo pajusti nepakeliamą baimę, bet ne, tai jau buvo praeitis. Kai Veidą pirmą kartą įkišo į kalėjimą, jį siaubingai sumušė Vespai dirbę žmonės. Vėliau jam kliuvo nuo tų, kurie tikėjosi Vespai taip įsiteikti. Įskaitant ir sargybinius. Nebuvo jokios galimybės atsikratyti tos nuolatinės baimės. Baimė, kaip ir tas kvapas, tapo natūralia jo pasaulio dalimi. Galbūt tai paaiškino, kodėl jis dabar jos nebejuto.

Galiausiai Larue Valdene susirado draugų, tačiau kalėjimas nekuria asmenybės, — aiškino Sandra Koval auditorijai. Kalėjimas apdrasko iki nuogumo, iki natūralios būsenos, ir tai, ką ten darai, kad išgyventum, nėra gražu. Nesvarbu. Dabar jis laisvas. Visa tai praeitis. Reikia gyventi toliau.

Tačiau dar ne visai.

Patalpoje tvyrojo absoliuti tyla, lyg vakuumas, tarsi būtų išsiurbtas visas oras. Šeimos sėdėjo nejudėdamos nei fiziškai, nei emociškai. Jokios energijos. Jie buvo viena, nusiaubta ir bejėgė minia. Jie negalėjo jo įskaudinti. Daugiau nebe.

Be jokio perspėjimo Karlas Vespa pakilo. Akimirką, ne ilgiau, Sandra Koval nutilo. Greisė Loson taip pat atsistojo. Veidas Larue negalėjo suprasti, kodėl jie kartu. Jis galvojo, ar kas nors pasikeistų, jie jis susitiktų su Greise Loson.

Ar tai svarbu?

Baigusi kalbėti Sandra Koval pasilenkė prie jo ir sušnibždėjo:

— Eime, Veidai. Gali išeiti pro galinį išėjimą.

Po dešimties minučių lauke, Manhatano gatvėje, Veidas Larue pirmą kartą per penkiolika metų pasijuto laisvas.

Jis pakėlė akis į dangoraižius. Pirmiausia, kur jis eis — tai *Times Square*. Ten bus triukšminga ir daugybė žmonių — tikrų, gyvų, ne nuteistų. Larue nereikėjo vienatvės. Jis netroško žalios žolės ar medžių — tai galėjo matyti pro Valdeno kalėjimo langelius. Jam reikėjo šviesų, garsų ir žmonių, tikrų žmonių, ne kalinių, ir galbūt dar ir geros (dar geriau, blogos) moters kompanijos.

Bet tai palauks. Veidas Larue žvilgtelėjo į laikrodį. Buvo beveik laikas.

Jis ėmė žingsniuoti į vakarus Keturiasdešimt trečiąja gatve. Vis dar galėjo nesivelti į tai. Jis buvo skausmingai arti *Port Authority* autobusų stoties. Jis galėjo šokti į autobusą, į bet kurį autobusą, ir viską pradėti iš pradžių kur nors kitur. Jis galėtų pasikeisti pavardę, gal šiek tiek pakeisti veidą, ir pamėginti įsidarbinti vietiniame teatre. Jis vis dar buvo jaunas, gabus. Jis vis dar turėjo tą antgamtišką charizmą.

„Jau greitai“, — pagalvojo jis.

Jam reikėjo sutvarkyti reikalą iki galo. Palikti praeityje. Jį paleisdamas, vienas iš kalėjimo patarėjų atskaitė standartinę paskaitą apie tai, kad dabar jo gyvenimas bus arba nauja pradžia, arba prasta pabaiga, — viskas priklauso nuo jo. Patarėjas buvo teisus. Šiandien jis arba užvers savo praeities puslapį, arba mirs. Veidas abejojo, ar galėtų būti kitaip.

Tolėliau priekyje jis pamatė juodą sedaną, atpažino vyrą, atsirėmusį į automobilio šoną, sukryžiavusį rankas ant krūtinės. Tai buvo burna, kurios negalėjai pamiršti dėl tarpusavyje persipynusių dantų. Jis pirmasis primušė Larue prieš daugelį metų. Jis norėjo sužinoti, kas nutiko tą Bostono skerdynių naktį. Larue pasakė tiesą: jis nežinojo.

Dabar jis žinojo.

— Sveikas, Veidai.

— Kramai.

Kramas atidarė dureles. Veidas Larue įsliuogė ant užpakalinės sėdynės. Po penkių minučių jie jau važiavo Vestsaido greitkeliu. Reikėjo baigti žaidimą.

41 skyrius

Erikas Vu stebėjo, kaip į Losonų kiemą įsuko limuzinas.

Milžiniškas vyras, visiškai nepanašus į vairuotoją, išlipo iš automobilio, stipriai timptelėjo švarką, kad galėtų užsisegti sagą, ir atidarė galines limuzino dureles. Išlipo Greisė Loson. Ji patraukė prie įėjimo neatsisveikinusi ir nesižvalgydama atgal. Tas milžinas stebėjo ją, kaip ji pakėlė paketą ir įėjo vidun. Paskui jis sėdo atgal į automobilį ir išvažiavo.

Vu pagalvojo apie jį, tą milžinišką vyrą. Jam sakė, kad Greisę Loson dabar gali saugoti. Jai buvo grasinta. Jos vaikams buvo grasinta. Tas milžinas vairuotojas ne iš policijos. Vu tuo neabejojo. Tačiau jis ir ne paprastas vairuotojas.

Geriau būti atsargiam.

Laikydamasis atstumo, Vu pradėjo vaikštinėti aplink. Diena buvo giedra, žaliavo medžiai. Buvo daugybė vietų pasislėpti. Vu neturėjo žiūronų — jie būtų palengvinę užduotį. Po kelių minučių jis pastebėjo vyrą, įsitaisiusį už garažo. Vu prisėlino arčiau. Vyriškis kalbėjosi per portatyvinę radijo stotelę. Vu pasiklausė. Jis girdėjo tik

nuotrupas, tačiau to užteko. Kažkas dar buvo ir name. Tikriausiai ir dar vienas netoli, kitoje gatvės pusėje.

Tai negerai.

Vu žinojo, kad su tuo susidoros. Tačiau jam teks pulti greitai. Pirmiausia reikia išsiaiškinti tikslią kito vyriškio buvimo vietą. Vieną pribaigs rankomis, kitą — ginklu. Tada teks bėgti į namą. Nelengva, be to, bus daug lavonų. Ir vyriškį, esantį name, gali spėti perspėti. Tačiau vis tiek įmanoma.

Vu žvilgtelėjo į laikrodį. Dvidešimt minučių iki trečios valandos.

Jis ėmė sėlinti prie gatvės, kai atsidarė galinės Losonų namo durys. Išėjo Greisė su lagaminu. Vu sustojęs stebėjo. Ji įdėjo lagaminą į bagažinę. Vėl nuėjo į namą. Išėjo nešina dar vienu lagaminu ir paketu — tas pats, pamanė jis, kurį ji pakėlė prie pagrindinio įėjimo.

Vu nuskubėjo prie automobilio. Ironiška, bet tai buvo jos *Ford Windstar*. Prie *Palisades* prekybos centro jis pakeitė numerius ir ant buferio užklijavo kelis lipdukus, kad nukreiptų dėmesį. Žmonės dažniau įsimena lipdukus nei automobilio numerį ar net markę. Vienas lipdukas skelbė, kad jis tėvas, kuris didžiuojasi savo šauniu sūnumi. Antrasis lipdukas buvo skirtas *New York Knicks* fanams ir skelbė: VIENA KOMANDA, VIENAS NIUJORKAS.

Greisė Loson sėdo už savo automobilio vairo ir pajudėjo. „Gerai, — pagalvojo Vu. — Bus daug lengviau ją sučiupti, kai kur nors sustos." Jam duoti nurodymai buvo aiškūs. Išsiaiškinti, ką ji žino. Nusikratyti kūno. Jis užvedė *Windstar*, tačiau koją laikė ant stabdžių. Norėjo pažiūrėti, ar dar kas nors seks. Niekas paskui ją neišvažiavo. Vu laikėsi atstumo.

Daugiau uodegų nebuvo.

Vyrams, matyt, įsakyta saugoti namą, o ne ją, spėjo jis. Vu nusistebėjo dėl lagaminų — kur ji galėtų vykti, kiek laiko truks kelionė? Jis nustebo, kai ji ėmė riedėti mažomis šalutinėmis gatvelėmis. Dar labiau nustebo, kai sustojo netoli mokyklos.

Žinoma. Beveik trečia valanda. Ji pasiima iš mokyklos vaikus.

Jis vėl pagalvojo apie lagaminus ir ką jie galėtų reikšti. Ar ji

ruošėsi pasiimti vaikus ir išvažiuoti? Jei jos tokie ketinimai, ji gali važiuoti kur nors toli. Gali praeiti valandų valandos, kol ji sustos.

Vu nenorėjo tiek laukti.

Kita vertus, ji galėjo važiuoti atgal į namus, kuriuos iš lauko pusės saugojo du vyrai ir vienas — viduje. Tai taip pat negerai. Jam teks įveikti nemažai sunkumų, be to, abiem atvejais teks pašalinti ir vaikus. Vu netroško kraujo, tačiau nebuvo ir sentimentalus. Greičiau pragmatiškas. Pagrobęs moterį, kurios vyras dingęs, jis sukels įtarimą. Gali įsikišti net policija. Jei šis nusikaltimas bus susietas su kitais, o dar ras du negyvus vaikus, dėmesys taps beveik nepakenčiamas.

Vu suvokė, kad tai negerai. Geriau čiupti Greisę Loson tiesiog dabar. Kol dar vaikai neišėjo iš mokyklos.

Taigi laiko jis praktiškai neturėjo.

Ėmė rinktis ir būriuotis motinos, bet Greisė Loson liko savo automobilyje. Rodos, ji kažką skaitė. Buvo 14:20. Vu turi dešimt minučių. Tada jis prisiminė ankstesnį grasinimą. Jie pasakė jai, kad pagrobs vaikus. Taigi visiškai įmanoma, kad kas nors dar stebi mokyklą.

Jam reikėjo greitai patikrinti.

Ilgai neužtruko. Kiek tolėliau, akligatvio gale, stovėjo automobilis. Kaip akivaizdu. Vu apsvarstė tikimybę, kad žmonių gali būti daugiau nei vienas. Jis greitai apsižvalgė, tačiau daugiau nieko nepamatė. Vis tiek nebuvo laiko. Jis turėjo pulti. Pamokos pasibaigs po penkių minučių. Kai pasirodys vaikai, viskas labai komplikuosis.

Dabar Vu buvo tamsiaplaukis su akiniais aukso spalvos rėmeliais. Jis vilkėjo patogius kasdienius drabužius. Eidamas automobilio link, bandė apsimesti baikščiu. Jis dairėsi aplinkui, lyg būtų pasiklydęs ir ėjo tiesiai prie galinių durelių. Jau ruošėsi jas atidaryti, kai galvą iškišo praplikęs vyrukas nuo prakaito blizgančia kakta.

— Ko nori, drauguži?

Vyras vilkėjo mėlyną veliūrinį sportinį kostiumą. Po džemperiu marškinių nebuvo, tik daugybė krūtinės plaukų. Jis buvo stambus ir šiurkštus. Vu ištiesė dešinę ranką ir pirštais suėmė vyrą už galvos. Tada stumtelėjo ir sugrūdo kairiąją alkūnę giliai į Adomo obuolį.

Gerklė paprasčiausiai lūžo. Visa trachėja sutrupėjo kaip sausa šaka. Vyras nugriuvo, jo kūnas trūkčiojo lyg žuvis ant denio. Vu įstūmė jį giliau į automobilį ir pats įsliuogė vidun.

Ten gulėjo tokia pati portatyvinė radijo stotelė, žiūronai ir pistoletas. Vu užsikišo ginklą už juosmens. Vyras dar trūkčiojo, gyvenimas buvo baigtas.

Liko trys minutės iki skambučio.

Vu užrakino automobilio duris ir nuskubėjo. Į tą pačią gatvę, kur Greisė Loson buvo pasistačiusi automobilį. Palei mokyklos tvorą išsirikiavusios laukė motinos. Greisė Loson, dabar jau išlipusi iš automobilio, stovėjo viena. Tai gerai.

Vu nuėjo prie jos.

Kitoje mokyklos kiemo pusėje Čarleina Svein mąstė apie grandinines reakcijas ir nuopuolius.

Jei juodu su Maiku nebūtų turėję bėdų...

Jei ji nebūtų pradėjusi to iškreipto šokio su Fredžiu Saiku...

Jei ji nebūtų pažvelgusi pro langą, kai ten buvo Erikas Vu...

Jei ji nebūtų atidariusi tos rakto slaptavietės ir nebūtų paskambinusi policijai...

Bet dabar, eidama per žaidimų aikštelę, ji mąstė, kad grandininė reakcija vyksta toliau: jei Maikas nebūtų nubudęs, jei nebūtų jos primygtinai reikalavęs važiuoti rūpintis vaikais, jei Perlmateris nebūtų jos paklausęs apie Džeką Losoną, Čarleina dabar nebūtų žiūrėjusi Greisės Loson pusėn.

Tačiau Maikas primygtinai reikalavo. Jis priminė, kad vaikams jos reikia. Taigi ji buvo čia. Atvažiavo pasiimti iš mokyklos Klėjaus. Perlmateris klausė Čarleinos, ar ji pažįsta Džeką Losoną, todėl buvo natūralu, kad atvažiavusi prie mokyklos ji ėmė dairytis to vyro žmonos.

Štai kodėl Čarleina ėmė žiūrėti į Greisę Loson.

Jai net magėjo prieiti — argi tai ne viena priežasčių, kodėl ji sutiko pirmiausia važiuoti Klėjaus? Tada ji pamatė, kad Greisė pakėlė savo mobilųjį ir ėmė kalbėtis. Čarleina nusprendė laikytis atokiau.

— Sveika, Čarleina.

Priešais ją apsimestinai susirūpinusi stovėjo moteris, labai populiari mama, kuri niekada anksčiau nesiteikė skirti Čarleinai dėmesio. Laikraščiuose nebuvo išspausdinta Maiko pavardė. Aprašytas tik susišaudymas, tačiau mažame miestelyje gandai sklido greitai.

— Girdėjau apie Maiką. Ar jam viskas gerai?

— Puikiai.

— Kas nutiko?

Jai iš dešinės įsitaisė kita moteris. Artinosi dar dvi. Paskui dar dvi. Dabar jos ėjo iš visų pusių, ir tos besiartinančios motinos beveik užgožė vaizdą.

Beveik.

Akimirką Čarleina negalėjo net pajudėti. Ji stovėjo sustingusi ir stebėjo, kaip jis artėjo prie Greisės Loson.

Jis pasikeitė išvaizdą. Dabar buvo užsidėjęs akinius. Jo plaukai jau nebebuvo šviesūs. Tačiau jokios abejonės. Tai tas pats vyras.

Tai Erikas Vu.

Stovėdama daugiau nei už šimto pėdų, Čarleina pajuto, kaip jos kūnu perbėgo šiurpas — Erikas Vu uždėjo ranką Greisei Loson ant peties. Ji matė, kaip jis pasilenkė ir kažką sušnibždėjo jai į ausį.

Ir tada ji pamatė, kaip Greisės Loson kūnas įsitempė.

Greisė nustebo pamačiusi prie jos artėjantį kažkokį azijietį.

Ji pagalvojo, kad jis tiesiog praeis pro šalį. Jis atrodė per jaunas, kad būtų tėvas. Greisė pažinojo daugumą mokytojų. Jis ne vienas jų. Tikriausiai naujas mokytojas studentas. Tikriausiai. Iš tiesų nelabai jis jai rūpėjo. Dabar ji turėjo kitokių rūpesčių.

Greisė į lagaminus susikrovė drabužius, kurių užteks kelioms dienoms. Jos pusseserė gyveno netoli Pensilvanijos. Gal važiuos ten. Greisė nepaskambino iš anksto. Nenorėjo palikti jokių pėdsakų.

Sumetusi drabužius į lagaminus, užsidarė miegamajame. Išsitraukė nedidelį Kramo duotą pistoletą ir pasidėjo jį ant lovos. Greisė ilgai į jį tiesiog žiūrėjo. Ji visada buvo nusiteikusi prieš ginklus. Kaip

dauguma protingų žmonių, ji baiminosi to, kas gali nutikti, laikant namuose tokį ginklą. Tačiau vakarykštis Kramo argumentas vertė susimąstyti: argi nebuvo grasinta jos vaikams?

Rimtas koziris.

Greisė prisitvirtino prie sveikosios kojos kulkšnies nailoninį ginklo laikiklį. Nuo jo niežėjo ir buvo nepatogu. Ji apsimovė šiek tiek į apačią platėjančius džinsus. Dabar ginklas buvo paslėptas. Toje vietoje džinsai buvo šiek tiek išsipūtę, tačiau ne daugiau, nei ji avėtų aulinukus.

Ji pasiėmė Bobo Dodo dokumentus ir nuvažiavo į mokyklą. Turėjo dar šiek tiek laiko, kol baigsis pamokos, taigi likusi automobilyje ėmė juos žiūrinėti. Greisė neturėjo nė menkiausio supratimo, ką turėtų rasti. Ten buvo daugybė visokių niekučių, kurie laikomi ant stalo — mažytė Amerikos vėliava, miniatiūrinis kavos puodelis, atgalinio adreso antspaudas, nedidelis prespapjė. Dar buvo tušinukų, pieštukų, trintukų, sąvaržėlių, smeigtukų ir panašių kanceliarijos reikmenų.

Greisė norėjo tiesiog juos išimti ir peržiūrėti dokumentus, tačiau popierių buvo nedaug. Matyt, Dodas dirbo kompiuteriu. Ji rado kelis nepažymėtus diskelius. Gal juose kas nors bus. Ji patikrins juos, kai tik prieis prie kompiuterio.

Popierinės buvo tik laikraščių iškarpos. Bobo Dodo rašyti straipsniai. Greisė peržvelgė juos. Kora buvo teisi. Jis iš tiesų tyrė smulkius skundus. Vargu ar už tai žudoma, bet kas žino? Dėl smulkmenų kyla karai.

Ji jau ruošėsi padėti viską šalin — iš tiesų pasidavė, — bet dėžės dugne pastebėjo fotografiją. Ji buvo apversta kita puse. Labiau iš smalsumo, nei ko nors tikėdamasi, Greisė atvertė ją ir pažvelgė. Tai buvo tipiška atostogų nuotrauka. Bobas Dodas ir jo žmona Džilijana stovėjo paplūdimyje, abu akinamai šypsojosi ir vilkėjo havajietiškus marškinius. Džilijana buvo raudonplaukė. Tarpas tarp akių buvo didelis. Greisė staiga suprato, kuo čia dėtas Bobas Dodas. Tai neturėjo nieko bendra su tuo, kad jis reporteris.

Jo žmona, Džilijana Dod, buvo Šeila Lambert.

Greisė užsimerkė ir pasitrynė nosies kuprelę. Paskui ji kruopščiai sudėjo viską atgal į dėžę. Padėjo ją ant galinės sėdynės ir išlipo iš automobilio. Jai reikėjo laiko apie viską pagalvoti.

Keturi ALLO nariai — vėl viskas grįžo prie jų. Dabar Greisė žinojo, kad Šeila Lambert liko šalyje. Ji pakeitė tapatybę ir ištekėjo. Džekas išvyko į mažą kaimelį Prancūzijoje. Šeinas Alvortas buvo arba negyvas, arba iš dalies dingęs — galbūt jis iš tiesų, pasak motinos, padėjo vargšams Meksikoje. Džeri Dankan nužudyta.

Greisė žvilgtelėjo į laikrodį. Po kelių minučių nuskambės skambutis. Ji pajuto prie diržo suvibruojant mobilųjį telefoną.

— Alio?

— Ponia Loson, čia kapitonas Perlmateris.

— Taip, kapitone, kuo galiu jums padėti?

— Man reikia pateikti jums kelis klausimus.

— Kaip tik šiuo metu pasiimu iš mokyklos vaikus.

— Ar norėtumėte, kad atvykčiau pas jus į namus? Galėtume ten susitikti.

— Po dviejų minučių vaikai išeis. Aš užsuksiu į nuovadą. — Ji pajuto palengvėjimą. Ta mintis pabėgti į Pensilvaniją gal ir per daug drastiška. Gal Perlmateris ką nors sužinojo. Gal, kai ji papasakos viską, ką išsiaiškino apie tą nuotrauką, jis pagaliau ja patikės. — Ar gerai?

— Būtų puiku. Aš čia jūsų lauksiu.

Tą pačią akimirką, vos išjungusi telefoną, Greisė pajuto ant peties kažkieno ranką. Ji atsigręžė. Tai buvo tas jaunas azijietis. Jis pasilenkė jai prie ausies.

— Aš turiu jūsų vyrą, — sušnibždėjo jis.

42 skyrius

— Čarleina? Ar jums viskas gerai?

Tai buvo ta populiarioji motina. Čarleina nekreipė į ją dėmesio.

Gerai, Čarleina, mąstyk.

Ką, pagalvojo ji, darytų kvailoji herojė? Štai kaip ji stengdavosi elgtis anksčiau — įsivaizduodavo, ką darytų detektyvas, ir elgdavosi priešingai.

Nagi, nagi...

Čarleina bandė kovoti su beveik paralyžiuojančia baime. Ji nesitikėjo dar kada nors pamatyti tą vyrą. Eriko Vu ieškojo policija. Jis šovė į Maiką. Jis užpuolė Fredį ir laikė jį įkalinęs. Policija rado jo pirštų atspaudus. Jie žinojo, kas jis. Jie įkiš jį atgal į kalėjimą. Taigi ką jis čia veikia?

Koks skirtumas, Čarleina? Daryk ką nors.

Atsakymui proto nereikėjo: skambink į policiją.

Ji įkišo ranką į rankinuką ir išsitraukė „Motorolą". Motinos vis dar amsėjo lyg šunyčiai. Čarleina atvertė telefono dangtelį.

Baterija buvo išsikrovusi.

Kaip visada, bet tai logiška. Ji visą laiką kalbėjo persekiodama Vu, laikė telefoną įjungtą. Jis buvo dvejų metų senumo. Tas prakeiktas daiktas visada ne laiku išsikrauna. Ji vėl pažvelgė į kitą mokyklos kiemo pusę. Erikas Vu kalbėjosi su Greise. Jie abu ėmė eiti šalin.

Ta pati moteris vėl paklausė:

— Ar kas negerai, Čarleina?

—Man reikia jūsų mobiliojo, — pasakė ji. — Tučtuojau.

Greisė tiesiog spoksojo į tą vyrą.

— Jei ramiai eisite su manimi, aš nuvešiu jus pas vyrą. Jūs jį pamatysite. Po valandos grįšite. Tačiau po minutės nuskambės skambutis. Jei neisite su manimi, aš išsitrauksiu ginklą. Nušausiu jūsų vaikus. Nušausiu ir daugiau vaikų. Ar suprantate?

Greisė nepajėgė kalbėti.

— Laiko turite nedaug.

Ji šiaip taip rado jėgų prabilti:

— Eisiu su jumis.

— Jūs vairuosite. Tiesiog eikite ramiai. Prašau nedaryti klaidos ir nemėginti kam nors perduoti ženklą. Aš juos nužudysiu. Ar suprantate?

— Taip.

— Jei galvojate apie tą vyruką, kuriam liepta jus saugoti, — tęsė jis, — leiskite jus užtikrinti, kad jis neįsikiš.

— Kas jūs?

— Skambutis tuoj nuskambės. — Jis pasisuko, ir jo lūpas iškreipė šypsenėlė. — Ar norite, kad būčiau čia, kai pasirodys jūsų vaikai?

„Rėk, — pagalvojo Greisė. — Rėk kaip išprotėjusi ir bėk." Tačiau ji matė išlindusį pistoletą. Ji matė to vyro akis. Jis neblefavo. Jis kalbėjo rimtai — tikrai žudytų.

Jis laikė įkalintą jos vyrą.

Jie pasuko prie jos automobilio, vienas greta kito, lyg du draugai. Greisė akimis perbėgo mokyklos kiemą. Ji pastebėjo Korą. Ši nustebusi žiūrėjo į ją. Greisė nenorėjo rizikuoti. Ji nusuko žvilgsnį šalin.

Greisė vis žingsniavo. Jie priėjo prie automobilio. Tuo metu, kai ji atrakino dureles, nuskambėjo skambutis.

Ta populiarioji moteris rausėsi savo rankinėje.

— Mūsų skambučių planas siaubingas. Dalį laiko galime kalbėti labai pigiai. Tačiau jau pirmą savaitę išnaudojame pigių pokalbių laiką, o paskui visą mėnesį tenka pasispausti.

Čarleina pažvelgė į kitų veidus. Ji nenorėjo sukelti panikos, tad stengėsi kalbėti ramiai.

— Labai prašau, ar kas nors galėtų paskolinti man telefoną? — paprašė ji nenuleisdama akių nuo Vu ir Loson.

Dabar jie buvo kitoje gatvės pusėje, prie Greisės automobilio. Ji matė, kaip Greisė paspaudė nuotolinio valdymo pultą ir atrakino dureles. Greisė sustojo prie vairuotojo durelių. Vu — prie keleivio. Greisė Loson nesistengė pabėgti. Sunku buvo įžiūrėti jos veidą, tačiau neatrodė, kad ji būtų verčiama.

Nuskambėjo skambutis.

Visos motinos pasisuko į duris laukdamos, kada pasirodys jų vaikai.

— Štai, Čarleina.

Viena motina, nenuleisdama akių nuo mokyklos durų, ištiesė Čarleinai savo mobilųjį. Čarleina stengėsi negriebti jo greitai. Ji jau kėlė jį prie ausies ir vėl žvilgtelėjo į Vu bei Greisę. Ir sustojo lyg įbesta.

Vu spoksojo tiesiai į ją.

Vėl pamatęs tą moterį, Vu jau norėjo čiupti ginklą.

Jis ją nušaus. Tiesiog čia. Tiesiog dabar visų akivaizdoje.

Vu nebuvo prietaringas. Jis suvokė, kad priežastys, kodėl ji čia, paaiškinamos. Ji turėjo vaikų. Gyveno šiame rajone. Čia buvo dar kokie du ar trys šimtai motinų. Visai logiška, kad ji viena iš jų.

Bet vis tiek jis norėjo ją nužudyti.

Dėl tų pačių prietarų jis nužudytų tą demoną.

Kita vertus, užkirstų jai kelią paskambinti į policiją. Taip sukeltų paniką, kuri leistų jam pabėgti. Jei jis ją nušautų, visi bėgtų prie nugriuvusios moters. Tai būtų ideali diversija.

Tačiau galėjo kilti ir problemų.

Pirmiausia, moteris stovėjo mažiausiai už šimto pėdų. Erikas Vu realiai vertino savo pranašumus ir trūkumus. Kovojant plikomis rankomis jam nebuvo lygių. Tačiau šaudė jis ne itin taikliai. Galėjo tik sužeisti arba dar blogiau — iš viso nepataikyti. Panika kiltų, tačiau jo planuota diversija nepavyktų.

Jo tikrasis taikinys, priežastis, dėl kurios jis čia buvo — Greisė Loson. Dabar jis ją turėjo. Ji jo klausė, buvo sukalbama, nes vis dar tikėjosi, kad jos šeima gali tai išgyventi. Jei ji, stovėdama ten, kur jis negali jos pasiekti, pamatytų jį šaudant, gali būti, kad pultų į paniką ir pabėgtų.

— Lipkit vidun, — paliepė jis.

Greisė Loson atidarė automobilio dureles. Erikas Vu spoksojo į moterį kitoje kiemo pusėje. Kai jų akys susitiko, jis lėtai papurtė galvą ir parodė į savo juosmenį. Jis norėjo, kad ji suprastų. Ji jau anksčiau stojo jam skersai kelio ir jis turėjo šaudyti. Jis padarys tą patį dar kartą.

Vu palaukė, kol moteris nuleido telefoną. Vis dar neatitraukdamas nuo jos akių, Vu įsėdo į automobilį. Jie nuvažiavo.

43 skyrius

Perlmateris sėdėjo priešais Skotą Dankaną savo kabinete nuovadoje. Oro kondicionierius buvo sugedęs. Galybė uniformuotų policininkų ir visą dieną neveikiantis kondicionierius — čia tuoj ims dvokti.

— Taigi jūs atleistas iš Jungtinių Valstijų prokuratūros, — ištarė Perlmateris.

— Teisingai, — atsakė Dankanas. — Dabar verčiuosi privačia veikla.

— Suprantu. Ir jūsų klientas nusamdė Indirą Karivalą — tiksliau, jūs nusamdėte ponią Karivalą savo kliento prašymu.

— Aš niekada to nei patvirtinsiu, nei paneigsiu.

— Ir nepasakysite man, kad jūsų klientas norėjo sekti Džeką Losoną?

— Tikrai taip.

Perlmateris išskėtė rankas.

— Tai ko tada norite, pone Dankanai?

— Noriu sužinoti, ką jūs išsiaiškinote apie Džeko Losono dingimą.

Perlmateris nusišypsojo.

— Gerai, pažiūrėkim, ar teisingai supratau. Aš turėčiau papasakoti jums viską, ką žinau apie žmogžudystę ir dingusio žmogaus

tyrimą, nors jūsų klientas gali būti į tai įsipainiojęs. O jūs mainais man nepapasakosite nieko. Toks sandėris?

— Ne, jūs supratote neteisingai.

— Na, tada padėkite man.

— Tai neturi nieko bendra su mano klientu. — Dankanas užsimetė koją ant kojos. — Aš asmeniškai domiuosi Losono byla.

— Jau aiškiau.

— Ponia Loson rodė jums nuotrauką.

— Taip, prisimenu.

— Mergina, kurios veidas perbrauktas, — ištarė jis, — buvo mano sesuo.

Perlmateris atsilošė ir tyliai sušvilpė.

— Gal jums reikėtų pradėti nuo pradžių, — pasakė jis.

— Tai ilga istorija.

— Galėčiau pasakyti, kad turiu laiko, tačiau tai būtų netiesa.

Lyg patvirtindamos šį faktą plačiai atsivėrė durys. Vidun galvą kyštelėjo Deilis.

— Antroji linija.

— Kas ten?

— Čarleina Svein. Ji sako, kad ką tik mokyklos kieme matė Eriką Vu.

Karlas Vespa žiūrėjo į paveikslą.

Greisė buvo dailininkė. Jis įsigijo aštuonis jos kūrinius, tačiau būtent šis sujaudino jį labiausiai. Tai buvo, spėjo jis, Rajano portretas — paskutinė jo gyvenimo akimirka. Greisė miglotai atsiminė tą naktį. Ji nenorėjo, kad tai nuskambėtų pompastiškai, tačiau pripažino, kad šią viziją, šį, rodos, paprastą paveikslą, kuriame ji pavaizdavo košmaro iškreiptą jaunuolio veidą, ji tapė lyg apimta transo. Greisė Loson teigė sapnuodavusi praeitį. Tik ten egzistavo jos prisiminimai.

Vespa galvojo.

Jis gyveno Inglevude, Naujajame Džersyje. Kvartalas vienu metu buvo prestižinis. Gatvės gale gyveno Edis Merfis. Vespos na-

mas, kadaise priklausęs Vanderbiltams, buvo didelis ir nuošalus. 1988-aisiais Šeron, dabar jau buvusi jo žmona, išgriovė šimtmečius stovėjusias sienas ir pastatė tais laikais moderniu vadintą namą. Tačiau tai netruko ilgai. Dabar namas atrodė kaip daugybė bet kaip išmėtytų stiklinių kubų. Gerokai per daug langų. Vasarą čia buvo nenusakomai karšta, tarsi šiltnamyje.

Dabar Šeron čia nebegyveno. Per skyrybas ji neprašė namo. Tiesą sakant, ji iš viso nieko neprašė. Vespa nesistengė jos sulaikyti. Juos siejo tik Rajanas — po mirties dar stipriau nei gyvas. Tačiau tai nebuvo normalu.

Vespa žvilgtelėjo į apsaugos kameros monitorių, rodantį įvažiavimą. Į jo namus įsuko sedanas.

Juodu su Šeron norėjo turėti daugiau vaikų, tačiau buvo nelemta. Vespos sperma negalėjo apvaisinti kiaušinėlio. Žinoma, jis to niekam nesakė, leido manyti, kad dėl nevaisingumo kalta Šeron. Dabar siaubinga pripažinti, tačiau Vespa manė, kad kiti vaikai būtų padėję lengviau išgyventi tragediją. Bėda ta, kad turi gyventi toliau. Nėra kito pasirinkimo. Negali tiesiog pasitraukti ir laukti — kad ir kaip to norėtum. Turėdamas vaikų, supranti tai tuoj pat. Nors gyvenimas ir atrodo baigtas, vis tiek turi kilti iš lovos dėl kitų.

Karlas Vespa, tiesą sakant, neturėjo jokių priežasčių pakilti iš lovos.

Vespa išėjo laukan ir žiūrėjo, kaip sedanas sustoja. Kramas, prisispaudęs prie ausies mobilųjį telefoną, išlipo pirmas. Veidas Larue paskui. Larue neatrodė išsigandęs. Jis atrodė keistai ramus ir dairėsi aplinkui. Kramas sumurmėjo kažką Larue — Vespa negirdėjo, ką jis pasakė — ir ėmė lipti laiptais aukštyn. Veidas Larue pasitraukė tolyn.

— Turime problemą, — ištarė Kramas.

Vespa laukė, akimis sekdamas Veidą Larue.

— Ričis neatsiliepia radijo stotele.

— Kur jis saugojo?

— Automobilyje šalia vaikų mokyklos.

— Kur Greisė?

— Mes nežinome.

Vespa pasižiūrėjo į Kramą.

— Mes žinojome, kad trečią valandą ji važiuoja paimti iš mokyklos Emą ir Maksą. Ričis turėjo ją sekti. Ji atvažiavo prie mokyklos, mes tai žinome. Ričis tai raportavo per radijo stotelę ir tada stojo tyla.

— Ar nusiuntei ten ką nors?

— Saimonas nuvažiavo patikrinti automobilio.

— Ir?

— Jis vis dar ten. Stovi toje pačioje vietoje. Tačiau dabar ten pilna policininkų.

— O kaip vaikai?

— Kol kas nežinome. Saimonas sako, kad jie mokyklos kieme. Bet jis nenori pernelyg artintis, kai ten tiek policininkų.

Vespa suspaudė kumščius.

— Mes turime surasti Greisę, — pasakė jis.

Kramas tylėjo.

— Kas yra? — paklausė Vespa.

Kramas patraukė pečiais:

— Manau, kad jūs suklydote, ir tiek.

Nė vienas iš jų daugiau nieko nesakė. Jie stovėjo ir stebėjo Veidą Larue. Jis vaikštinėjo ir rūkė. Iš namo terasos atsivėrė nuostabus vaizdas į Džordžo Vašingtono tiltą, o už jo, horizonte, matėsi Manhatanas. Būtent iš šios vietos jie matė lyg iš pragaro kylančius dūmus, kai griuvo dvyniai dangoraižiai. Vespa pažinojo Kramą trisdešimt aštuonerius metus. Kramas geriausiai iš visų, Vespos manymu, valdė pistoletą ir peilį. Žmonės išsigąsdavo vien į jį pažvelgę. Didžiausi niekšai, žiauriausi psichopatai maldaudavo malonės dar Kramui nespėjus prie jų prisiliesti. Bet tą dieną, kai jie stovėjo kieme tylėdami ir žiūrėjo į neišsisklaidantį dūmų debesį, net ir Kramas palūžęs pravirko.

Dabar jie žiūrėjo į Veidą Larue.

— Ar kalbėjaisi su juo? — paklausė Vespa.

Kramas papurtė galvą.

— Nė žodžio.

— Jis atrodo gana ramus.

Kramas nieko neatsakė. Vespa nužingsniavo prie Larue. Kramas liko kur stovėjęs. Larue neatsisuko. Vespa sustojo maždaug už dešimties pėdų ir ištarė:

— Norėjai mane pamatyti?

Larue tebežiūrėjo į tiltą.

— Gražus vaizdas, — pasakė jis.

— Atvažiavai čia ne grožėtis juo.

Jis gūžtelėjo pečiais:

— Tai nereiškia, kad negaliu.

Vespa laukė. Veidas Larue neatsigręžė.

— Tu prisipažinai.

— Taip.

— Ar kalbėjai rimtai? — paklausė Vespa.

— Tuo metu? Ne.

— Ką tai reiškia — tuo metu?

— Tu nori sužinoti, ar aš tą naktį paleidau tuos du šūvius. — Veidas Larue pagaliau atsigręžė ir pažvelgė į Vespą. — Kodėl?

— Noriu sužinoti, ar tu nužudei mano berniuką.

—Aš jo nenušoviau.

— Tu žinai, ką aš turiu omeny.

— Ar galiu kai ko paklausti?

Vespa laukė.

— Ar tai darai dėl savęs? Ar dėl savo sūnaus?

Vespa pagalvojo apie tai.

— Ne dėl savęs.

— Tada dėl sūnaus?

— Jis negyvas. Tai jam nepadės.

— Tad dėl ko?

— Tai nesvarbu.

— Man svarbu. Jei ne dėl savęs ir ne dėl sūnaus, tai kam vis dar reikia to keršto?

— Tai reikia užbaigti.

Larue linktelėjo.

— Visur turi būti harmonija, — tęsė Vespa.

— In ir jan?

— Kažkas panašaus. Žuvo aštuoniolika žmonių. Kažkas turi už tai atsakyti.

— Antraip suirs pasaulio harmonija?

— Taip.

Larue išsitraukė cigarečių pakelį. Jis pasiūlė vieną Vespai. Šis papurtė galvą.

— Ar tu tą naktį paleidai tuos du šūvius?

— Taip.

Tada Vespa pratrūko. Toks buvo jo temperamentas. Jis siaubingai lengvai įtūždavo. Taip veržėsi adrenalinas, panašiai kaip animaciniuose filmukuose rodo kylantį termometro stulpelį. Jis suspaudė kumštį ir smogė Larue į veidą. Šis griuvo ant nugaros. Paskui atsisėdo, ranka susiėmęs nosį. Bėgo kraujas. Larue nusišypsojo Vespai.

— Taip atkuriama harmonija?

Vespa sunkiai kvėpavo.

— Tai tik pradžia.

— In ir jan, — pakartojo Larue. — Man patinka ta teorija. — Jis nusišluostė rankove veidą. — Įdomu, ar šis harmonijos pojūtis perduodamas iš kartos į kartą?

— Ką, po velnių, tai turėtų reikšti?

Larue nusišypsojo. Ant dantų buvo matyti kraujo.

— Manau, tu žinai, — atsakė jis.

— Aš tave užmušiu. Tu tai žinai.

— Nes aš padariau kažką bloga? Taigi turiu už tai sumokėti?

— Taip.

Larue atsistojo.

— O kaip dėl tavęs, pone Vespa?

Vespa stipriai spaudė kumščius, tačiau adrenalino protrūkis silpo.

— Tu irgi blogai elgeisi. Ar sumokėjai? — Larue pakėlė galvą. — Ar už tai sumokėjo tavo sūnus?

Vespa smogė Larue į pilvą. Larue susilenkė. Vespa trenkė jam per galvą. Larue vėl nugriuvo. Vespa spyrė jam į veidą. Larue gulėjo išsitiesęs ant nugaros. Vespa žengė žingsnį arčiau. Larue iš burnos veržėsi kraujas, tačiau jis vis tiek juokėsi. Ašaros sruvo Vespos veidu, ne Larue.

— Iš ko juokiesi?

— Aš buvau toks kaip tu. Aš troškau keršto.

— Už ką?

— Kad patekau į tą kamerą.

— Tu pats dėl to kaltas.

Larue atsisėdo.

— Ir taip, ir ne, — ištarė jis.

Vespa žengė žingsnį atgal. Jis žvilgtelėjo sau per petį. Kramas stovėjo visiškai ramus ir žiūrėjo.

— Sakei, kad nori pasikalbėti.

— Palauksiu, kol baigsi mane daužyti.

— Sakyk man, kodėl skambinai.

Veidas Larue atsisėdo, palietė ranka burną. Jis atrodė beveik laimingas, pamatęs, kad bėga kraujas.

— Troškau keršto. Negaliu apsakyti, kaip stipriai. Bet dabar, šiandien išėjęs iš ten, staiga pasijutau laisvas... Aš daugiau nebenoriu keršyti. Penkiolika metų praleidau kalėjime. Atlikau bausmę. O tau savosios niekada nepavyks atlikti, pone Vespa, ar ne?

— Ko tu nori?

Larue atsistojo. Jis priėjo prie Vespos.

— Tau taip skauda. — Dabar jo balsas buvo švelnus, beveik globėjiškas. — Noriu, kad viską žinotum, pone Vespa. Noriu, kad sužinotum tiesą. Tai turi baigtis. Šiandien. Vienaip arba kitaip. Aš noriu gyventi savo gyvenimą. Nenoriu gręžiotis per petį. Taigi ruošiuosi papasakoti, ką žinau. Ruošiuosi tau viską papasakoti. Ir tada galėsi spręsti, ką daryti.

— Juk sakei, jog tu paleidai tuos šūvius.

Larue nuleido tai negirdom.

— Ar prisimeni leitenantą Gordoną Makenzį?

Klausimas nustebino Vespą.

— Apsaugininką? Žinoma.

— Jis aplankė mane kalėjime.

— Kada?

— Prieš tris mėnesius.

— Kodėl?

Larue nusišypsojo.

— Dėl tos pačios harmonijos. Tu vadini tai in ir jan. Makenzis vadino Dievu.

— Nesuprantu.

— Gordonas Makenzis žinojo, kad miršta. — Larue uždėjo delną Vespai ant peties. — Taigi prieš numirdamas jis norėjo išpažinti savo nuodėmes.

44 skyrius

Pistoletas gulėjo Greisei prie kulkšnies.

Ji užvedė automobilį. Azijietis sėdėjo šalia jos.

— Važiuokit tiesiai, o paskui pasukit kairėn.

Žinoma, Greisė buvo išsigandusi, tačiau ir keistai rami. Jautėsi panašiai, lyg žiūrėdama į besiartinančią audrą. Kažkas vyko. Galbūt dabar viskas pradės aiškėti. Ji bandė rasti išeitį.

Pirmiausia nuveš jį kuo toliau nuo vaikų.

Tai buvo svarbiausia. Emai ir Maksui nieko nenutiks. Mokytojai lieka kieme, kol visus vaikus pasiima. Kai ji nepasirodys, jie nepatenkinti atsidus ir nusives juos atgal į mokyklą. Ta sena karinga administratorė, ponia Dinsmont, piktdžiugiškai pamurmės apie nerūpestingą motiną ir lieps vaikams laukti. Kartą, prieš šešis mėnesius, Greisė užtruko dėl kelio remonto ir gerokai pavėlavo. Ją graužė sąžinė ir ji įsivaizdavo sceną iš „Oliverio Tvisto“. Pagaliau atvažiavusi ji neišvy-

do nieko panašaus — Maksas sėdėjo kabinete ir spalvino dinozaurą. Jis norėjo dar pabūti.

Mokyklos jau nebesimatė.

— Sukit dešinėn.

Greisė padarė kaip liepta.

Jos pagrobėjas pasakė nuvešiąs pas Džeką. Ji nežinojo, ar tai tiesa, bet kažkodėl įtarė, kad taip. Žinoma, ji neabejojo, kad tai jis daro ne iš geros širdies. Juk buvo įspėta. Ji pernelyg prisiartino. Jis buvo pavojingas — jai nereikėjo pamatyti ginklo už juosmens, kad tai suprastų. Nuo jo sklido žiežirbos, lyg elektros srovė, kurios bylojo, kad šis vyras savo kelyje viską siaubia.

Bet Greisei neapsakomai reikėjo sužinoti, kur tai nuves. Prie kulkšnies ji turėjo ginklą. Jei bus protinga ir atsargi, sugebės jį nustebinti. Tai jau kažkas. O kol kas jai reikėjo daryti tai, ką jis liepė. Alternatyvos nebuvo.

Ji nerimavo dėl ginklo ir laikiklio. Ar pistoletą bus lengva išsiimti? Ar jis iš tiesų tiesiog iššaus, kai ji nuspaus gaiduką? Ar iš tiesų reikia tik nusitaikyti ir spausti? Ir net jeigu jai pavyktų laiku išsitraukti ginklą iš dėklo — gana abejotina, turint galvoje tai, kaip tas vyrukas ją stebėjo, — ką jai daryti toliau? Nusitaikyti į jį ir pareikalauti, kad nuvestų pas Džeką?

Ji negalėjo to įsivaizduoti.

Bet ir negalėjo jo tiesiog nušauti. Gailestis čia buvo niekuo dėtas, kaip ir klausimas, ar ji turės pakankamai drąsos nuspausti gaiduką. Jis, šis vyras — jos vienintelis ryšys su Džeku. Jį nužudžiusi, ji nieko nepasieks. Tik nutildys vienintelį įkaltį, galbūt vienintelę galimybę rasti Džeką.

Geriau palaukti ir daryti, ką jis liepia. Lyg ji būtų turėjusi pasirinkimą.

— Kas jūs? — paklausė Greisė.

Absoliučiai akmeninis veidas. Jis paėmė jos rankinę ir viską išvertė sau ant kelių. Apžiūrėtus daiktus vieną po kito metė ant galinės sėdynės. Jis rado jos mobilųjį telefoną ir, išėmęs bateriją, taip pat numetė į galą.

Ji apibėrė jį klausimais — kur mano vyras, ko jūs iš mūsų norit, — tačiau jis nuleido juos negirdom. O kai jie sustojo prie šviesoforo, vyriškis padarė kai ką, ko Greisė nesitikėjo.

Jis uždėjo delną jai ant sužeisto kelio.

— Jūsų koja buvo sužeista, — ištarė jis.

Greisė nebuvo tikra, kaip į tai reaguoti. Jo prisilietimas buvo švelnus, lyg plunksnos. Ir tada, be jokio įspėjimo, jo pirštai susmigo plieniniais nagais. Jie praktiškai palindo po kelio girnele. Greisė sulinko. Vyriškio pirštų galiukai pradingo ertmėje, kur kelias susijungia su blauzdikauliu. Skausmas buvo toks staigus, kad Greisė nespėjo nė riktelėti. Ji ištiesė ranką ir sugriebė jo pirštus, mėgindama patraukti juos nuo savo kelio, bet tai atrodė neįmanoma. Jo ranka buvo tarsi betono gabalas.

Jis tik sušnibždėjo:

— Jei įbesiu šiek tiek giliau ir paskui patrauksiu...

Jai sukosi galva. Būsena tokia, lyg tuoj praras sąmonę.

— ...galiu tiesiog nuplėšti kelio girnelę.

Kai užsidegė žalia šviesa, jis atitraukė ranką. Greisė beveik sukniubo iš palengvėjimo. Viskas truko ne ilgiau nei penkias sekundes. Vyriškis pažvelgė į ją. Jo veide švietė nežymi šypsenėlė.

— Noriu, kad tuoj pat liautumėtės kalbėjusi, aišku?

Greisė linktelėjo.

Jis nukreipė žvilgsnį į priekį.

— Vairuokit, — paliepė.

Perlmateris paskambino į policijos paieškos skyrių. Čarleina Svein gerai įsiminė ir automobilio markę, ir numerį. Automobilis buvo registruotas Greisės Loson vardu. Nieko stebėtino. Perlmateris dabar jau automobiliu be policijos ženklų važiavo mokyklos link. Skotas Dankanas vyko drauge.

— Taigi, kas tas Erikas Vu? — pasidomėjo Dankanas.

Perlmateris svarstė, ką atsakyti, tačiau nematė priežasčių ką nors slėpti.

— Kiek žinome, jis įsilaužė į namą, užpuolė savininką ir paliko jį beveik paralyžiuotą, nušovė dar vieną vyrą ir, spėju, nužudė Rokį Konvelą, vyruką, kuris sekė Losoną.

Dankanas nieko neatsakė.

Įvykio vietoje jau stovėjo du policijos automobiliai. Perlmateriui tai nepatiko — pažymėtos mašinos prie mokyklos. Na, bent jau jiems užteko proto neįjungti sirenų. Tai jau šis tas. Tėvai, atvažiavę pasiimti savo atžalų, reagavo dvejopai. Kai kurie skubiai vedėsi vaikus į automobilius, laikydami rankas jiems ant pečių, pridengdami lyg nuo apšaudymo. Kiti pasidavė smalsumui. Jie vaikštinėjo aplinkui pamiršę atsargumą ar tiesiog įsitikinę, kad tokioje vietoje negali kilti pavojaus.

Čarleina Svein buvo ten. Perlmateris ir Dankanas nuskubėjo prie jos. Jaunas uniformuotas policininkas, pavarde Dempsis, ją klausinėjo ir viską užsirašinėjo. Perlmateris nuvijo jį šalin ir paklausė:

— Kas nutiko?

Čarleina papasakojo jam, kad atvažiavo į mokyklą pasiimti vaikų, o prisiminusi, ką Perlmateris jai papasakojo, negalėjo nuleisti akių nuo Greisės Loson. Ji pasakė jam pamačiusi Eriką Vu su Greise.

— Nebuvo matyti, kad jis grasintų? — paklausė jis.

— Ne, — atsakė Čarleina.

— Taigi ji galėjo išvažiuoti su juo savo noru.

Čarleina pašnairavo į Skotą Dankaną, paskui vėl pažvelgė į Perlmaterį.

— Ne. Ji tai darė ne savo noru.

— Iš kur jūs žinote?

— Nes Greisė atvažiavo pasiimti vaikų, — pasakė Čarleina.

— Na ir kas?

— Taigi ji nebūtų jų tiesiog taip palikusi. Supraskite, aš negalėjau jums paskambinti vos jį pamačiusi. Jis sugebėjo priversti mane sustingti net ir stovėdamas kitame kiemo gale.

Perlmateris ištarė:

— Nelabai suprantu.

— Jei Vu galėjo taip mane paveikti iš tokio atstumo, — pasakė Čarleina, — įsivaizduokit, ką jis galėjo padaryti Greisei Loson. Juk jis stovėjo visai šalia jos ir šnibždėjo jai į ausį.

Prie Perlmaterio pribėgo kitas uniformuotas pareigūnas, pavarde Džeksonas. Jo akys atrodė išsigandusios, ir Perlmateris matė, kad jis labai stengiasi nepulti į paniką. Tėvai taip pat į juos sužiuro. Jie pasitraukė žingsnį į šalį.

— Mes kai ką radome, — pasakė Džeksonas.

— Ką?

Jis palinko arčiau, kad niekas nenugirstų.

— Automobilį, stovintį už kelių namų. Manau, jums reikėtų pažiūrėti.

Dabar ji turėtų išsitraukti ginklą.

Greisės kelis tvinkčiojo. Toks jausmas, lyg į sąnarį kas nors būtų įstatęs tiksinčią bombą. Akys sudrėko — ji iš visų jėgų stengėsi suvaldyti ašaras. Galvojo, ar pajėgs paeiti, kai sustos.

Ji paslapčiom žvilgčiojo į vyrą, kuris taip skaudžiai ją užgavo. Kad ir ką ji darė, jis vis tiek žiūrėjo į ją akmeniniu veidu. Greisė bandė mąstyti, stengėsi sudėlioti mintis, tačiau vis prisimindavo jo ranką sau ant kelio.

Keista buvo tai, kad jai keldamas baisų skausmą, jis išliko toks ramus. Visai kas kita būtų, jei jis vienaip ar kitaip būtų sureagavęs: jautęs ekstazę ar pasibjaurėjimą, tačiau nieko panašaus neįvyko. Tarsi kelti kitam skausmą jam būtų įprasta. Jokios įtampos, jokio prakaito. Jo perspėjimas, o gal greičiau pasididžiavimas, nebuvo tuščias: jei jis būtų norėjęs, tikrai būtų nutraukęs jos kelio girnelę lyg butelio kamštį.

Jie kirto valstijos ribą ir dabar jau buvo Niujorke. Ji važiavo 287-ąja magistrale Tapano Zi tilto link. Greisė nesiryžo kalbėti. Ji mintimis, ir tai gana natūralu, grįžo pas vaikus. Ema su Maksu dabar jau tikrai išėję iš mokyklos. Jie dairosi jos. O gal juos grąžino atgal į

klasę? Kora ir dar kelios motinos matė Greisę mokyklos kieme, Greisė buvo tuo tikra. Ar jos pasakys ką nors, ar darys ką nors?

Visos šios mintys buvo beprasmiškos. Dar daugiau — tik švaistė energiją. Ji nieko negalėjo pakeisti. Laikas susikaupti užduočiai.

Galvok apie ginklą.

Greisė mintyse pabandė parepetuoti, kaip viskas vyks. Ji nuleis žemyn abi rankas. Kairiąja pakels džinsų klešnę, o dešiniąja čiups ginklą. Kaip jis ten pritvirtintas? Greisė pabandė prisiminti. Juostelė dengė viršų, tiesa? Ji užsegė ją, kad ginklas gulėtų saugiai ir nejudėtų. Jai teks atsegti. Jei ji tiesiog pamėgins ištraukti ginklą, jis įstrigs.

Gerai, gerai. Prisimink tai: pirmiausia atsegti. Paskui traukti.

Ji pagalvojo apie laiką. Vyras buvo nepaprastai stiprus. Jis tikriausiai turi didžiulę nusikaltėlio patirtį. Jai reikės palaukti palankios progos. Pirma — ir tai buvo akivaizdu — ji negalės vairuoti, kai tai darys. Reikia stabtelėti prie šviesoforo arba visai sustoti... Dar geriau — palaukti, kol teks išlipti iš automobilio. Tada gali pavykti.

Antra, reikia, kad kas nors nukreiptų vyro dėmesį. Jis įdėmiai ją stebėjo. Ir taip pat buvo ginkluotas. Už juosmens turėjo pistoletą. Jis tikrai išsitrauktų jį greičiau nei ji. Taigi ji turi būti tikra, kad jis į ją nežiūri — kad jo dėmesys sutelktas kitur.

— Suk čia.

Ant kelio ženklo buvo užrašas: ARMONKAS. 287-ąja magistrale jie tenuvažiavo tris ar keturias mylias. Taigi jie nevažiuos per Tapano Zi tiltą. Ji manė, kad galbūt važiuodama tiltu turės galimybę. Ten buvo mokesčių būdelių. Ji būtų galėjusi pamėginti pabėgti arba perduoti kokį nors ženklą mokesčių rinkėjui. Sunku tai įsivaizduoti, nes jos grobikas būtų nenuleidęs nuo jos akių. Greisė galėjo lažintis, kad jis būtų laikęs ranką jai ant kelio.

Ji pasuko dešinėn ir pervažiavo rampą. Mintyse vėl ėmė kurti planą. Realiai mąstant, geriausias Greisės koziris būtų palaukti, kol jie pasieks tikslą. Jeigu jis iš tiesų ją vežė pas Džeką, jis bus ten, tiesa? Logiška.

Didžiausia galimybė pasipriešinti, kai jie sustos. Tada abiem teks išlipti. Kiekvienam per savo pusę.

Tada galbūt pavyktų.

Ji vėl ėmė mintyse repetuoti. Ji atidaro automobilio dureles. Keldama kojas laukan pakelia klešnę. Jos kojos bus ant žemės ir jas užstos automobilis. Jis nematys. Jei ji gerai apskaičiuos, tuo pačiu metu jis eis aplink automobilį. Bus nusisukęs nugara. Ji turės galimybę išsitraukti ginklą.

— Kitoje sankryžoje suk į dešinę, — pasakė jis. — O paskui antras posūkis kairėn.

Jie važiavo miestu, kurio Greisė nepažinojo. Čia buvo daugiau medžių nei Kaseltone. Namai atrodė senesni, turintys istoriją.

— Štai ten suk į kiemą. Trečias į kairę.

Greisė tvirtai laikė rankomis vairą. Ji įsuko į kiemą. Jis liepė jai sustoti priešais namą.

Ji įkvėpė ir laukė, kol jis atidarys dureles ir išlips.

Perlmateris nebuvo matęs nieko panašaus.

Vaikinas automobilyje, storas vyras, apsirengęs standartinį tarp mafiozų populiarų sportinį kostiumą, buvo negyvas. Jo paskutinės gyvenimo akimirkos nebuvo malonios. To stambiojo vyro kaklas buvo, na, absoliučiai suplotas, lyg volas kažkaip būtų pervažiavęs tik per vyriškio gerklę, o galvą ir kūną palikęs neliestą.

Deilis, niekada neieškantis žodžio kišenėje, sumurmėjo:

— Tikrai šlykštu.

O paskui pridūrė:

— Jis atrodo matytas.

— Ričis Džovanas dirbo Karlui Vespai, — pasakė Perlmateris. — Žemiausias sluoksnis.

— Vespa? — pakartojo Deilis. — Jis čia įsivėlęs?

Perlmateris gūžtelėjo pečiais.

— Tai turėtų būti Vu rankų darbas.

Skotas Dankanas išblyško.

— Kas, po velnių, čia vyksta? — ištarė jis.

— Viskas paprasta, pone Dankanai. — Perlmateris atsigręžė į jį. — Rokis Konvelas dirbo Indirai Karivalai, privačiai detektyvei, kurią jūs nusamdėte. Tas pats vyras — Erikas Vu — nužudė Konvelą, pribaigė tą vargšą „klapčiuką", ir paskutinį kartą buvo pastebėtas važiuojantis nuo šios mokyklos su Greise Loson. — Perlmateris prisiartino prie jo. — Tai gal norite pasakyti mums, kas čia vyksta?

Cypdamas sustojo dar vienas policijos automobilis. Iš jo tiesiog išskriejo Veronika Baltrus.

— Sučiupau, — sušuko ji.

— Ką?

— Eriką Vu *yenta-match.com* tinklalapyje. Jis pasivadino Stefanu Fleišeriu. — Ji pribėgo prie jų, jos juodi kaip varnas plaukai buvo tvirtai surišti. — *Yenta-match* registruojasi žydų tautybės našlės ir našliai. Vu vienu metu flirtuoja su trimis. Viena moteris iš Vašingtono apygardos. Kita gyvena Vylinge, Vakarų Virdžinijoje. O paskutinioji, Beatričė Smit, gyvena Armonke, Niujorko valstijoje.

Perlmateris pasileido bėgte. Jokios abejonės, galvojo jis. Ten Vu ir nuvažiavo. Skotas Dankanas nuskubėjo paskui kapitoną. Kelionė iki Armonko užtruks ne ilgiau nei dvidešimt minučių.

— Paskambink į Armonko policijos nuovadą, — sušuko jis Baltrus. — Liepk jiems siųsti ten visas įmanomas pajėgas.

45 skyrius

Greisė laukė, kol vyras išlips.

Kiemas buvo apaugęs medžiais, tad nuo kelio buvo sunku įžiūrėti namą. Matėsi bokšteliai ir didelė terasa. Greisė pastebėjo seną lauko kepsninę. Terasą gaubė eilė senų šviestuvų. Nuo laiko ir orų permainų jie buvo aplūžę. Kiemo gale lyg praėjusio amžiaus griuvėsiai stūksojo aprūdijusios sūpuoklės. Kadaise čia vykdavo šeimos vakarėliai. Čia gyveno žmonės, kurie mėgo kviestis draugų. Gubojomis apaugęs namas priminė miestą vaiduoklį.

— Išjunk variklį.

Greisė vėl viską pergalvojo. Atidaryti dureles. Iškelti kojas. Ištraukti ginklą. Nusitaikyti...

O kas paskui? Liepti jam sunerti rankas už galvos ar tiesiog šauti į krūtinę? Ką?

Išjungusi variklį, ji laukė, kad jis liptų pirmas. Jis ištiesė ranką prie rankenėlės. Ji ruošėsi. Jo žvilgsnis buvo nukreiptas į namo duris. Ji šiek tiek nuleido ranką žemyn.

Ar dabar?

Ne. Reikia palaukti, kol jis išlips iš automobilio. Nedvejok. Bet koks delsimas gali sutrukdyti.

Vyriškis sulaikė ranką ant rankenėlės. Paskui apsisuko, suspaudė kumštį ir taip stipriai smogė Greisei į apatinius šonkaulius, kad ji pamanė, jog visi griaučiai įdubs kaip paukščio lizdas. Sudunksėjo ir sutraškėjo.

Greisės šoną nudiegė baisus skausmas.

Ji pamanė, kad visas jos kūnas tiesiog pasiduos. Vyriškis pačiupo viena ranka jos galvą. Kita jo ranka nuslinko šonkauliais žemyn. Jo smilius sustojo tiksliai toje vietoje, kur ką tik smogė, šonkaulių apačioje.

Jo balsas buvo švelnus:

— Prašau pasakyti man, iš kur gavai tą nuotrauką.

Ji išsižiojo, tačiau neišspaudė jokio garso. Jis linktelėjo, lyg to ir būtų tikėjęsis. Jis patraukė nuo jos rankas. Atidarė automobilio dureles ir išlipo. Greisei nuo skausmo svaigo galva.

Ginklas, pagalvojo ji. Čiupk tą prakeiktą pistoletą!

Bet vyriškis jau buvo kitoje automobilio pusėje. Jis atidarė dureles. Suėmė ranka jos kaklą — nykščiu iš vienos pusės, smiliumi iš kitos. Suspaudė ir pradėjo kelti. Greisė stengėsi kilti drauge. Nuo to judesio jai rėžė šonkaulius. Toks jausmas, lyg kažkas tarp kaulų būtų įkišęs atsuktuvą ir judintų jį aukštyn ir žemyn.

Jis ištempė ją už pakarpos. Kiekvienas žingsnis kėlė dar nepatirtą skausmą. Ji stengėsi nekvėpuoti, nes net menkiausias kvėptelėjimas vertė jaustis taip, lyg ką tik būtų perplėštos sausgyslės. Jis nutempė ją

prie namo. Durys buvo neužrakintos. Jis paspaudė rankeną, stumtelėjęs atidarė ir įvilko ją vidun. Ji griuvo sunkiai ir vos nenualpo.

— Prašau pasakyti man, iš kur gavai tą nuotrauką.

Jis lėtai ėjo prie jos. Ją apėmė siaubas. Ji ėmė greitai pasakoti.

— Aš pasiėmiau nuotraukų paketą iš „Fotomato", — pradėjo ji.

Jis linktelėjo, kaip paprastai daroma, kai nesiklausoma, ir vis artėjo. Greisė nesiliovė pasakoti ir mėgino šliaužti atgal. Neperprantamas jo veidas atrodė taip, lyg tas vyras atliktų kasdienę užduotį: sodintų augalus, dildytųsi nagą, sudarinėtų pirkinių sąrašą, drožinėtų medį.

Dabar jis jau buvo prie pat jos. Greisė mėgino priešintis, tačiau jis buvo neįtikėtinai stiprus. Jis kilstelėjo ją ir apvertė ant pilvo. Šonkauliai atsimušė į grindis. Ją perliejo kitoks, naujas skausmas. Jos žvilgsnis apsiblausė. Jie vis dar buvo hole. Vyriškis ją apžergė. Ji bandė spirti, tačiau nesėkmingai. Jis prispaudė ją prie žemės.

Greisė negalėjo pajudėti.

— Prašau man pasakyti, iš kur gavai tą nuotrauką.

Ji pajuto, kaip kaupiasi ašaros, tačiau ji neleis sau verkti. Kvailys. Ožys. Bet ji neverks. Greisė dar kartą pakartojo istoriją apie „Fotomatą" ir kaip pasiėmė paketą. Vis dar apžergęs ją, kelius laikydamas iš abiejų šonkaulių pusių, jis prispaudė savo smilių prie sužeistos vietos. Greisė mėgino ištrūkti. Akimirką jis nieko nedarė. Ji dar labiau ėmė muistytis. Sukiojo galvą pirmyn ir atgal, blaškėsi. Jis tiesiog palaukė sekundėlę. Paskui dar vieną.

Ir tada sugrūdo pirštą tarp dviejų sulaužytų šonkaulių.

Greisė suriko.

Klausimas nepasikeitė:

— Prašau pasakyti, iš kur gavai nuotrauką.

Dabar ji pravirko. Jis ją paleido. Ji vėl, tik kitais žodžiais, ėmė pasakoti tikėdamasi, kad taip skambės įtikinamiau. Jis neištarė nė žodžio.

Tik vėl uždėjo smilių ant šonkaulio.

Kaip tik tada suskambo mobilusis.

Vyriškis atsiduso. Jis pasirėmė rankomis jai į nugarą ir atsikėlė. Šonkauliai vėl sutraškėjo. Greisė išgirdo kūkčiojimą ir suvokė, kad verkia. Ji prisivertė liautis. Sugebėjo žvilgtelėti sau per petį. Jis nenuleido nuo jos akių, išsitraukė iš kišenės mobilųjį ir atvertė dangtelį.

— Taip.

Tik viena mintis sukosi jos galvoje: išsitrauk ginklą.

Jis žiūrėjo žemyn į ją. Tačiau jai tai nerūpėjo. Griebtis ginklo dabar būtų savižudybė, tačiau ji tenorėjo išsivaduoti nuo skausmo. Bet kokia kaina. Kad ir kaip rizikuotų. Išsivaduoti nuo skausmo.

Vyras laikė telefoną prie ausies.

Ema ir Maksas. Lyg per rūką mintyse jai praplaukė jų veidai. Greisė stengėsi sustiprinti tą viziją. Ir tada nutiko kai kas keista.

Gulėdama ten, vis dar ant pilvo, prisispaudusi skruostu prie grindų, Greisė nusišypsojo. Iš tiesų nusišypsojo. Ne dėl motiniškos šilumos, nors gal iš dalies ir dėl to, bet dėl ypatingų prisiminimų.

Laukdamasi Emos, ji pasakė Džekui, kad nori gimdyti natūraliai, be jokių vaistų. Ji ir Džekas pareigingai pirmadienio vakarais tris mėnesius lankė specialius kursus. Jie treniravosi, kaip reikia taisyklingai kvėpuoti. Džekas sėdėdavo už jos ir trindavo jos pilvą. Jis garsiai kvėpuodavo: „Hi hi hu hu“. Ji kartodavo paskui jį. Džekas net nusipirko marškinėlius, ant kurių priekio buvo užrašas „Treneris“, o ant nugaros — „Sveiko kūdikio grupė“. Ant kaklo jis pasikabindavo švilpuką.

Kai prasidėjo sąrėmiai, jie atvyko į ligoninę pasiruošę sulaukti dividendų už savo sunkų darbą. Ten Greisė pajuto stipresnius sąrėmius. Jie pradėjo daryti kvėpavimo pratimus. Džekas kvėpavo: „Hi hi hu hu“. Greisė kartojo paskui. Viskas ėjosi puikiai iki tos akimirkos, kol Greisė pradėjo... na... pradėjo jausti skausmą.

Tada jų plano beprotiškumas — nuo kada „kvėpavimas“ tapo „vaistais nuo skausmo“? — pasidarė akivaizdus. Išblėso visi vyriški pamokymai „stengtis iš širdies“ (juk ta idiotiška koncepcija buvo sukurta vyrų!), ir ji pagaliau atėjo į protą.

Tada Greisė ištiesė ranką, sugriebė Džeką ir prisitraukė jį artyn, kad jis galėtų girdėti. Ji liepė jam surasti anesteziologą. Tučtuojau.

Džekas pasakė, kad taip ir padarys, kai tik ji jį paleis. Ji buvo dėkinga. Jis nubėgo ir surado anesteziologą. Tačiau jau buvo per vėlu. Sąrėmiai buvo per dažni.

O priežastis, dėl kurios Greisė šypsojosi dabar, praėjus aštuoneriems metams po to įvykio, buvo ta, kad skausmas aną kartą buvo toks pat kaip ir dabar, o gal net stipresnis. Ji iškentė. Dėl savo dukters. O paskui, kas buvo neįtikėtina, panoro surizikuoti ir dėl Makso.

Taigi susikaupk, pagalvojo ji.

Gal ji kliedi. O gal ir ne. Taip, kliedi. Tačiau jai visai nesvarbu. Iš veido nedingo šypsena. Greisė matė gražų Emos veidelį. Matė ir Makso veidą. Ji sumirksėjo, ir jie pradingo. Bet tai daugiau jau nebebuvo svarbu. Ji pažvelgė į telefonu kalbantį žiaurųjį vyrą.

Nagi, tu nesveikas šunsnuki. Nagi.

Jis baigė kalbėti ir vėl priėjo prie jos. Ji tebegulėjo ant pilvo. Jis vėl ją apžergė. Greisė užsimerkė. Iš akių ištryško ašaros. Ji laukė.

Vyriškis paėmė abi jos rankas ir patraukė už nugaros. Jis apvyniojo jas laidu, surišo ir atsistojo. Timptelėjo ją, ir ji atsiklaupė ant kelių surištomis už nugaros rankomis. Šonkaulius skaudėjo, tačiau tas skausmas dabar buvo pakenčiamas.

Ji pakėlė akis.

Jis paliepė:

— Nejudėk.

Tada nusisuko ir paliko ją vieną. Greisė įsiklausė. Ji išgirdo atidaromas duris ir žingsnių aidą.

Jis leidosi žemyn į rūsį.

Ji liko viena.

Greisė pasimuistė, mėgindama išlaisvinti rankas, tačiau jos buvo stipriai surištos. Jokios galimybės pasiekti ginklą. Ji svarstė, ar nepabandžius atsistoti ir bėgti, tačiau tai būtų beprasmiška. Jos rankų padėtis, deginantis šonkaulių skausmas ir, žinoma, faktas, kad ji luoša, leido suprasti, kad tai ne alternatyva.

Bet gal ji galėtų perlipti per savo rankas?

Jei pavyktų tai padaryti, ji pasiektų ginklą net ir surištomis rankomis.

Tai buvo planas.

Greisė neturėjo supratimo, kiek laiko kankintojo nebus — tikriausiai neilgai, bet ji turi pamėginti.

Ji kiek galėdama atsilošė, ištiesino rankas. Kiekvienas judesys, kiekvienas įkvėpimas tiesiog plėšė šonkaulius. Ji grūmėsi su tuo skausmu. Atsistojo ir susilenkė per juosmenį. Iš visų jėgų nuleido rankas žemyn.

Progresas.

Vis dar stovėdama, sulenkė kelius ir susigūžė. Jau nedaug liko. Vėl žingsniai.

Velnias, jis lipo laiptais aukštyn.

Ji bus sučiupta surištas rankas laikanti po sėdmenimis.

Paskubėk, po velnių. Vienaip ar kitaip. Arba susidėk rankas vėl už nugaros, arba tęsk, ką pradėjai.

Ji nusprendė tęsti bandyti perlipti.

Tai turi baigtis dabar.

Žingsniai buvo lėti. Sunkesni. Panašu, kad jis kažką tempė.

Greisė stengėsi dar labiau. Jos rankos buvo kaip pagaliai. Ji labiau pasilenkė ir stipriau pritūpė. Pasitempė aukštyn, rizikuodama išsinarinti pečius, kad tik tai padėtų.

Žingsniai sustojo. Durys užsidarė. Jis buvo čia.

Ji pratraukė rankas į priekį. Pavyko. Dabar jos buvo priešais ją.

Tačiau per vėlai. Vyriškis grįžo. Jis stovėjo kambaryje, mažiau nei už penkių pėdų nuo jos. Jis matė, ką ji padarė, tačiau Greisė to nepastebėjo. Tiesą sakant, ji visiškai nežiūrėjo tam vyrui į veidą. Ji išsižiojusi spoksojo į jo dešiniąją ranką.

Vyriškis atleido gniaužtus. Šonu ant grindų nukrito Džekas.

46 skyrius

Greisė puolė prie jo.

— Džekai? Džekai?

Jo akys buvo užmerktos. Plaukai prilipę prie kaktos. Nors ir surištomis rankomis, vis tiek ji galėjo suimti jo veidą. Džeko oda buvo lipni. Lūpos išdžiūvusios ir sutrūkinėjusios. Kojos apvyniotos viela. Prie dešiniojo riešo kabojo antrankiai. Ji matė jų žymes ir ant jo kairiojo riešo. Sprendžiant iš žymių, jis ilgai buvo surakintas.

Ji vėl pašaukė jį vardu. Nieko. Priglaudė ausį jam prie burnos. Jis kvėpavo. Ji tai matė. Silpnai, tačiau kvėpavo. Ji nuropojo aplink ir pasidėjo jo galvą sau ant kelių. Šonkaulius siaubingai skaudėjo, tačiau dabar tai buvo nesvarbu. Džekas gulėjo išsitiesęs ant nugaros, galvą padėjęs jai ant kelių lyg ant pagalvės. Ji mintimis grįžo į šventojo Emiliono vynuogynus. Jie draugavo jau apie tris mėnesius, buvo visiškai pametę galvą vienas dėl kito, apsikabinę lėkė per parką ir stengėsi būti kuo toliau nuo žmonių. Ji buvo pasiėmusi šiek tiek pašteto, truputį sūrio ir, žinoma, įsidėjusi butelį vyno. Diena buvo saulėta, o dangus toks mėlynas, kad vertė manyti, jog angelai egzistuoja. Jie gulėjo ant raudono vilnonio pledo, galvą jis buvo padėjęs jai ant kelių kaip dabar, ji glostė jo plaukus. Ji daugiau laiko žiūrėjo į jį nei grožėjosi nuostabiu gamtovaizdžiu ir pirštais braukė jam per veidą.

Greisė pasistengė, kad jos balsas skambėtų švelniai, be panikos:

— Džekai?

Jis atsimerkė. Akių lėliukės buvo pernelyg didelės. Prireikė akimirkos, kol jis atsipeikėjo ir ją pamatė. Trumpam jo sutrūkinėjusias lūpas nušvietė šypsena. Greisė pagalvojo, gal jis taip pat prisiminė tą iškylą. Jai plyšo širdis, tačiau ji taip pat prisivertė nusišypsoti. Tai truko tik akimirką, ne ilgiau, o paskui grįžo realybė. Džeko akys išsipūtė iš išgąsčio. Šypsena dingo. Jo veidą iškreipė skausmas.

— O Dieve.

— Viskas gerai, — ištarė ji, nors tai buvo patys kvailiausi žodžiai tokiomis aplinkybėmis.

Jis stengėsi nepravirkti.

— Labai atsiprašau, Greise.

— Šššš... Viskas gerai.

Džeko akys lyg signaliniai žibintai ieškojo jų pagrobėjo. Rado.

— Ji nieko nežino, — pasakė jis vyriškiui. — Paleiskite ją.

Vyriškis žengė žingsnį arčiau. Jis pritūpė.

— Jei dar ką nors pasakysi, — ištarė jis Džekui, — aš jai trenksiu. Ne tau. Jai. Jai labai skaudės. Ar supranti?

Džekas užsimerkė ir linktelėjo.

Vyriškis vėl atsistojo. Jis nuspyrė Džeką jai nuo kelių, čiupo Greisę už plaukų ir tempdamas pastatė ją ant kojų. Kita ranka už pakarpos pakėlė Džeką.

— Pasivažinėsime, — pasakė jis.

47 skyrius

Perlmateris ir Dankanas ką tik įvažiavo į 287-ąją magistralę ir buvo ne toliau kaip už penkių mylių nuo namo Armonke, kai per radijo stotelę pasigirdo pranešimas:

— Jie čia buvo — Loson *Saab'as* vis dar kieme, tačiau jų pačių nebėra.

— O kaip Beatričė Smit?

— Niekur nematyti. Mes ką tik čia atvažiavome. Vis dar apžiūrinėjame namą.

Perlmateris pamąstė.

— Vu turėjo suprasti, kad Čarleina Svein praneš jį mačiusi. Jis suprato, kad turi atsikratyti *Saab'o*. Ar Beatričė Smit turi automobilį?

— Dar nežinome.

— Ar kieme arba garaže dar yra automobilių?

— Palaukite. — Perlmateris laukė. Dankanas žiūrėjo į jį. Po sekundėlės pasigirdo: — Ne, daugiau automobilių nėra.

— Taigi jie pasiėmė jos. Sužinokite markę ir numerius. Tuoj pat patikrinkite kompiuteriu.

— Gerai, supratau. Kapitone, luktelėkite minutėlę. — Jis vėl dingo.

— Jūsų kompiuterių specialistė, — ištarė Skotas Dankanas. — Ji mano, kad Vu gali būti žudikas maniakas.

— Ji mano, kad taip gali būti.

— Nors jūs tuo netikite?

Perlmateris papurtė galvą.

— Jis profesionalas. Jis nesirenka aukų norėdamas pasilinksminti. Saikas gyveno vienas. Beatričė Smit — našlė. Vu reikia vietos apsistoti ir darbuotis. O šitaip jis tas vietas susiranda.

— Taigi jis samdomas žudikas?

— Kažkas panašaus.

— Ar numanote, kam jis dirba?

Perlmateris pasuko į Armonką. Dabar jie buvo tik už mylios kelio.

— Tikėjausi, kad jūs arba jūsų klientas turi minčių.

Sutraškėjo radijo stotelė.

— Kapitone? Ar jūs ten?

— Taip.

— Ponios Beatričės Smit vardu registruotas vienas automobilis. Rudas *Land Rover*. Automobilio numeriai: 472-JXY.

— Skelbk paiešką. Jie negali būti toli.

48 skyrius

Rudas *Land Rover* riedėjo šalutiniais keliais. Greisė neturėjo supratimo, kur jie važiuoja. Džekas apalpęs gulėjo ant žemės prie galinės sėdynės laidu surištomis kojomis ir už nugaros surištomis rankomis. Greisės rankos tebebuvo surištos priekyje. Jos pagrobėjas, pamanė ji, nematė reikalo jas vėl surišti už nugaros.

Džekas sudejavo lyg sužeistas žvėris. Greisė pažvelgė į savo pagrobėją, jo ramų veidą — jis laikė vairą viena ranka ir atrodė lyg tėvas, išvažiavęs sekmadienį su šeima pasivažinėti. Jai skaudėjo. Kiekvienas įkvėpimas priminė, ką jis padarė jos šonkauliams. Kelis skaudėjo lyg išdraskytas.

— Ką jūs jam padarėte? — paklausė Greisė.

Ji įsitempė, laukdama smūgio. Tačiau jai tai buvo nebesvarbu. Tačiau vyriškis netrenkė. Bet ir netylėjo. Jis parodė nykščiu į Džeką.

— Ne tiek daug, — ištarė jis, — kiek jis pridarė tau.

Ji pasimuistė.

— Ką, po velnių, tai turėtų reikšti?

Dabar, pirmą kartą per visą tą laiką, ji pamatė nuoširdžią šypseną.

— Manau, tu žinai, — pasakė jis.

— Neturiu nė menkiausio supratimo, — atrėžė ji.

Jis tebesišypsojo. Greisė vėl pajuto raginimą jo nusikratyti, bandė susikaupti ir mąstyti, kaip išsigelbėti bei išgelbėti Džeką. Ji paklausė:

— Kur jūs mus vežate?

Jis neatsakė.

— Klausiau...

— Esi drąsi, — pertraukė jis.

Ji tylėjo.

— Tavo vyras tave myli. Tu myli jį. Tai net palengvina situaciją.

— Ką palengvina?

Jis žvilgtelėjo į ją.

— Jūs abu gal ir rizikuosite kęsti skausmą. Bet ar tu leisi man skriausti tavo vyrą?

Ji neatsakė.

— Galiu dar pakartoti tą patį, ką sakiau jam: jei dar ką nors pasakysi, aš skaudinsiu ne tave. Aš skaudinsiu jį.

Vyriškis buvo teisus. Tai suveikė. Ji nutilo ir pažvelgė pro langą, lyg per rūką matė medžius. Jie važiavo dviejų eismo juostų greitkeliu. Greisė neturėjo supratimo, kur jie yra. Ji tik matė, kad čia kaimo vietovė. Pravažiavo dar du kelius ir tada Greisė suprato, kur jie — *Palisades* alėja atgal į Naująjį Džersį.

Pistoletas vis dar gulėjo dėkle prie jos kulkšnies.

Dabar ji gerai jį jautė. Rodės, ginklas šaukėsi jos, ragino ją — jis buvo taip arti ir kartu toks nepasiekiamas.

Greisė turėjo sugalvoti, kaip jį pasiekti. Neturėjo kito pasirinki-

mo. Šis vyras ruošėsi juos nužudyti. Ji tuo neabejojo. Iš pradžių jam reikėjo sužinoti, iš kur atsirado ta nuotrauka. Kai tik šią informaciją gaus, kai supras, kad Greisė sakė tiesą, jis nužudys juos abu.

Ji turi pasiekti ginklą.

Kankintojas vis dirsčiojo į ją. Palankios progos nebuvo. Ji galvojo. Palaukti, kol jis sustabdys automobilį? Ji jau tai bandė anksčiau — nepavyko. Gal tiesiog pasilenkti ir pamėginti jį ištraukti? Tai galimybė, bet Greisė iš tiesų nemanė, kad sugebės pakankamai greitai tai padaryti. Atitraukti kelnių klešnę, atsegti pritvirtinimo dirželį, suimti delnu ginklą, ištraukti jį... Visa tai ji turėjo padaryti akimirksniu, kad jis nespėtų sureaguoti.

Neįmanoma.

Ji svarstė, kaip tai padaryti lėtai. Šiek tiek nuleisti rankas į tą pusę. Pamažu pamėginti kilstelėti klešnę. Apsimesti, lyg jai niežėtų.

Ji pasimuistė sėdynėje ir žvilgtelėjo žemyn į savo koją. Ir kaip tik tada jos širdis nusirito į kulnus...

Jos klešnė buvo atsismaukusi.

Pistoleto dėklas dabar buvo matomas.

Ją pervėrė panika. Ji žvilgtelėjo į grobiką, tikėdamasi, kad jis to nepastebėjo. Tačiau jis pamatė. Jo akys staiga išsiplėtė. Jis žiūrėjo tiesiai į jos koją.

Dabar arba niekada.

Bet lenkdamasi Greisė suprato, kad neturi jokių galimybių. Paprasčiausiai ji nespės laiku. Pagrobėjas vėl uždėjo ranką jai ant kelio ir suspaudė. Žvėriškas skausmas pervėrė ją, ir ji vos neprarado sąmonės. Ji suklykė. Kūnas įsitempė. Rankos nusviro, ji nebesugebėjo jų valdyti.

Jis ją pričiupo.

Ji atsigręžė, pažvelgė jam į akis, bet nieko jose neįžiūrėjo. Paskui netikėtai jam už nugaros kažkas sujudėjo. Greisė aiktelėjo.

Tai buvo Džekas.

Jis lyg vaiduoklis kažkaip sugebėjo pakilti nuo galinės sėdynės. Vyriškis atsisuko labiau iš smalsumo nei susirūpinęs. Juk, šiaip ar taip, Džeko rankos ir kojos buvo surištos. Jis visiškai bejėgis. Ką jis galėjo padaryti?

Paklaikusiomis akimis, lyg žvėris, Džekas atlošė galvą ir smogė ja. Iš nuostabos vyriškis prarado budrumą. Džekas kakta trenkė užpuolikui į dešinį skruostą. Garsas buvo duslus. Automobilis cypdamas sustojo. Vyriškis paleido Greisės kelį.

— Bėk, Greise!

Tai buvo Džeko balsas. Greisė grabinėjo ginklo. Ji atsegė dirželį. Tačiau vyriškis jau atsisuko. Viena ranka jis laikė Džeką už kaklo. Kita vėl ieškojo jos kelio. Ji nustūmė ranką šalin. Jis vėl pabandė.

Greisė suprato, kad nėra laiko traukti ginklą. Džekas daugiau nebepadės. Jis sukaupė visas jėgas, paaukojo save dėl to vienintelio smūgio.

Ir viskas bus veltui.

Erikas Vu vėl smogė Greisei į šonkaulius. Toks jausmas, lyg ją būtų perrėžę įkaitintais peiliais. Ją ėmė pykinti. Rodės, tuoj neteks sąmonės.

Ji negalėjo išsilaikyti...

Džekas bandė išsivaduoti, tačiau tai buvo neįmanoma. Vyriškis suspaudė Džeko kaklą. Džekas išleido kažkokį garsą ir nutilo.

Vyras vėl siekė jos. Greisė griebė už durų rankenėlės.

Jis delnu stvėrė jos ranką.

Džeko galva be gyvybės ženklų nuslydo vyro petimi žemyn. Ji sustojo ties alkūne. Ir tada, užmerktomis akimis, Džekas išsižiojo ir stipriai sukando.

Vyriškis sustaugė ir atleido gniaužtus. Jis pradėjo purtyti ranką, mėgindamas išsivaduoti, tačiau Džekas laikėsi įsitvėręs dantimis lyg buldogas. Vyras laisvuoju delnu kirto Džekui per galvą. Šis sudribo.

Greisė patraukė durų rankenėlę ir įsirėmė visu kūnu į jas.

Ji išgriuvo iš automobilio ant grindinio. Pasirideno tolyn, kad būtų kuo toliau nuo pagrobėjo, į kitą greitkelio juostą. Ją aplenkė mašina.

Griebk ginklą!

Ji vėl pasilenkė žemyn. Dirželis buvo atsegtas. Ji atsisuko į mašiną. Vyriškis jau lipo lauk. Jis atsilapojo marškinius. Greisė pamatė jo pistoletą. Ji matė, kaip jis jo siekė, bet Greisė buvo greitesnė.

Dabar jau nekilo klausimų, negraužė sąžinė. Nebuvo net minties surikti ir įspėti, liepti sustoti ir sunerti rankas už galvos. Neliko jokių moralinių nuostatų, kultūros, žmoniškumo, civilizacijos metų ar išsiauklėjimo.

Greisė nuspaudė gaiduką. Pistoletas iššovė. Ji vėl nuspaudė. Ir vėl. Vyras susvirduliavo. Ji vėl iššovė. Pasigirdo sirenų garsas. O Greisė vėl šovė.

49 skyrius

Atvažiavo du greitosios pagalbos automobiliai. Vienas, Greisei net nespėjus pamatyti, skubiai išvežė Džeką. Du felčeriai buvo palinkę prie jos. Jie darė kas įprasta ir uždavinėjo klausimus, tačiau jų žodžių ji nelabai girdėjo. Ją prisegė prie neštuvų ir nunešė prie greitosios automobilio. Perlmateris jau laukė ten.

— Kur Ema ir Maksas? — paklausė ji.

— Nuovadoje. Jie saugūs.

Po valandos Džekas jau buvo operacinėje. Tik tiek jie jai ir tepasakė. Jis operacinėje.

Jaunas gydytojas nuodugniai apžiūrėjo Greisę. Šonkauliai iš tiesų buvo sulaužyti, tačiau šiuo atveju medikai nelabai kuo galėjo padėti. Gydytojas ją apibintavo ir suleido vaistų. Skausmas pradėjo rimti. Chirurgas ortopedas apžiūrėjo kelį ir tik papurtė galvą.

Į palatą atėjo Perlmateris ir pradėjo klausinėti. Į daugelį klausimų Greisė atsakė. Kai kuriuos dalykus tyčia pasakojo miglotai. Ne todėl, kad ji ką nors norėjo nuslėpti nuo policijos. O gal, gal ir todėl.

Perlmateris taip pat nebuvo pernelyg kalbus. Jos nebegyvas pagrobėjas buvo vardu Erikas Vu. Jis sėdėjo kalėjime Valdene. Tai Greisės nenustebino. Veidas Larue taip pat kalėjo Valdene. Viskas pernelyg susipynę. Ta sena fotografija. Džeko grupė ALLO. Džimio X grupė. Veidas Larue. Net ir Erikas Vu.

Perlmateris daugelį jos klausimų nuleido negirdom. Ji nespaudė. Skotas Dankanas taip pat buvo palatoje. Jis stovėjo kamputyje ir tylėjo.

— Kaip sužinojote, kad aš su Eriku Vu? — paklausė Greisė.

Buvo akivaizdu, kad Perlmateris nieko prieš atsakyti į šį klausimą.

— Ar pažįstate Čarleiną Svein?

— Ne.

— Jos sūnus Klėjus mokosi Vilarde.

— A, taip. Buvau ją sutikusi.

Perlmateris papasakojo jai apie pačios Čarleinos Svein susidūrimą su Eriku Vu. Greisė suprato, kad jis specialiai išsiplėtė, jog galėtų nutylėti visa kita. Suskambo Perlmaterio mobilusis telefonas. Jis atsiprašė ir išėjo į koridorių. Greisė liko viena su Skotu Dankanu.

— Ką jie mano? — paklausė ji.

Skotas priėjo arčiau.

— Realiausia teorija, kad Erikas Vu dirbo Veidui Larue.

— Kaip jie tai išsiaiškino?

— Jie žino, kad šiandien jūs važiavote į Larue spaudos konferenciją. Tai pirmas dalykas. Vu ir Larue ne tik tuo pačiu metu kalėjo Valdene, bet tris mėnesius sėdėjo vienoje kameroje.

— Antras dalykas, — ištarė ji. — Ko, jų manymu, Larue siekė?

— Atkeršyti.

— Kam?

— Iš pradžių jums. Jūs liudijote prieš jį.

— Aš liudijau jo teisme, tačiau iš tiesų ne prieš jį. Aš net neprisimenu tos paniškos grūsties.

— Vis tiek. Tarp Eriko Vu ir Veido Larue — stiprus ryšys; mes patikrinome kalėjimo telefono ataskaitas — jie bendravo; be to, rimta sąsaja tarp Larue ir jūsų.

— Bet jei net Larue troško atkeršyti, tai kodėl pagrobė ne mane? Kodėl pagrobė Džeką?

— Jie mano, kad galbūt Larue norėjo įskaudinti jus nuskriausdamas jūsų šeimą ir priversdamas jus kentėti.

Ji papurtė galvą.

— O kaip atsirado ta keista fotografija? Koks, jų manymu, jos vaidmuo? Arba jūsų sesers žmogžudystė? Arba Šeinas Alvortas ar Šeila Lambert? Arba Bobo Dodo nužudymas Naujajame Hampšyre?

— Tai tik teorija, turinti daugybę spragų, — pasakė Dankanas. — Bet nepamirškit, kad daugumą jų galima užkamšyti, nes jie nežino apie visus tuos ryšius, apie kuriuos žinome mes. Mano sesuo nužudyta prieš penkiolika metų, bet su dabartimi tai neturi nieko bendra. Kaip ir Bobas Dodas, kuris, panašu, nušautas mafijos. Kol kas jie aiškina tai paprastai: Erikas Vu išeina iš kalėjimo. Jis pagrobia jūsų vyrą. Gal jis būtų pagrobęs ir dar ką nors, kas žino?

— Tai kodėl jis tiesiog nenužudė Džeko?

— Vu laikė jį, kol bus paleistas Veidas Larue.

— Tai įvyko šiandien.

— Taip, šiandien. Tada Vu pagrobė jus. Jis vežė jus pas Larue, tačiau jūs išsigelbėjote.

— Tai ką, Larue būtų pats mus nužudęs?

Dankanas gūžtelėjo pečiais.

— Tai nelogiška, Skotai. Erikas Vu sulaužė man šonkaulius, nes norėjo sužinoti, iš kur aš gavau tą fotografiją. Jis liovėsi, nes kažkas jam netikėtai paskambino. Tada jis greitai nusitempė mus į automobilį. Tai nebuvo planuota.

— Perlmateris visa tai sužinojo tik dabar. Gal jie pakeis savo teoriją.

— Beje, o kur Veidas Larue?

— Niekas nežino. Jie jo ieško.

Greisė nugriuvo atgal ant pagalvės. Jos kaulai atrodė tokie velniškai sunkūs. Akyse ėmė kauptis ašaros.

— Ar Džekui labai blogai? — paklausė ji.

— Blogai.

— Ar jis išgyvens?

— Jie nežino.

— Neleiskit jiems man meluoti.

— Neleisiu, Greise. Pabandykit šiek tiek numigti, gerai?

*

Koridoriuje Perlmateris kalbėjosi su Armonko policijos skyriaus kapitonu Entoniu Delapele. Jie vis dar dairėsi po Beatričės Smit namus.

— Mes ką tik apžiūrėjome rūsį, — pasakė Delapele. — Kažkas ten buvo laikomas prirakintas.

— Džekas Losonas. Mes tai žinome.

Delapele patylėjo ir ištarė:

— Galbūt.

— Ką tai turėtų reikšti?

— Prie vamzdžio vis dar kabo antrankiai.

— Vu juos atrakino. Jis tikriausiai juos ten paliko.

— Gali būti. Taip pat yra šiek tiek kraujo, tačiau jis gana šviežias.

— Ant Losono kūno yra kelios žaizdos.

Stojo pauzė.

— Kas yra? — paklausė Perlmateris.

— Kur tu dabar, Stju?

— Veilio ligoninėje.

— Kiek laiko tau prireiks atvažiuoti?

— Jei įsijungsiu sirenas, apie penkiolika minučių, — atsakė Perlmateris. — Bet kodėl?

— Čia, apačioje, dar kai kas yra, — pasakė Delapele. — Kai kas, ką galbūt norėtum pamatyti savo akimis.

Vidurnaktį Greisė šiaip taip išsiropštė iš lovos ir išėjo į koridorių. Vaikai pas ją trumpai tepabuvo. Greisė primygtinai reikalavo, kad jai ta proga leistų atsikelti iš lovos. Skotas Dankanas nupirko jai paprastų drabužių — „Adidas“ sportinį kostiumą. Greisė nenorėjo pasitikti savo vaikų apsirengusi ligoninės chalatu. Jai suleido didžiulę dozę vaistų nuo skausmo. Greisė norėjo, jog vaikai pamatytų, kad jai viskas gerai, kad ji saugi, taigi ir jie saugūs. Ji nutaisė didvyrišką veido

išraišką, tačiau ji išliko tik tol, kol pamatė, kad Ema jai atnešė savo poezijos sąsiuvinį. Tada ji pravirko.

Tik tiek ir tegalėjo būti stipri.

Vaikai naktį miegojo savo lovose. Kora įsitaisė šeimininkų miegamajame. Koros duktė Vikė turėjo miegoti drauge su Ema. Perlmateris paskyrė policininkę naktį budėti name. Greisė buvo už tai dėkinga.

Ligoninėje dabar buvo tamsu. Greisė sugebėjo atsistoti tiesiai. Tai užtruko visą amžinybę. Šonkauliai vėl kėlė nežmonišką skausmą. Kelis priminė labiau stiklo šukes nei sąnarį.

Koridoriuje buvo tylu. Greisė jau buvo sugalvojusi, kur eis. Ji neabejojo, kad kas nors mėgins ją sustabdyti, tačiau jai tai nerūpėjo. Ji apsisprendė.

— Greise?

Ji atsisuko į moterišką balsą, pasiruošusi grumtis. Tačiau to nereikėjo. Greisė atpažino moterį iš mokyklos kiemo.

— Jūs Čarleina Svein, — ištarė ji.

Moteris linktelėjo. Jos priėjo viena prie kitos, žiūrėdamos į akis — tarp jų buvo šis tas bendra, ko nė viena jų negalėjo garsiai įvardyti.

— Rodos, turėčiau jums padėkoti, — pasakė Greisė.

— Atvirkščiai, — tarė Čarleina. — Jūs jį nužudėte. Košmaras baigėsi.

— Kaip jūsų vyras? — paklausė Greisė.

— Jis pasveiks.

Greisė linktelėjo.

Čarleina ištarė:

— Girdėjau, jūsiškiui nekas.

Jos abi vengė apsimestinių banalybių. Greisė buvo dėkinga už sąžiningumą.

— Jam koma.

— Ar matėte jį?

— Kaip tik dabar ruošiuosi tai padaryti.

— Paslapčia?

— Taip.

Čarleina linktelėjo.

— Leiskit jums padėti.

Greisė pasirėmė į Čarleiną Svein. Moteris buvo stipri. Koridoriuje — tuščia. Tolumoje jos girdėjo šaižaus kulniukų kaukšėjimo aidą. Šviesos buvo prigesintos. Jos praėjo pro tuščią seselių kabinetą ir išsikvietė liftą. Džekas gulėjo trečiame aukšte, intensyviosios terapijos skyriuje. Šalia esant Čarleinai Svein, Greisė jautėsi keistai. Ji negalėjo paaiškinti kodėl.

Intensyviosios terapijos skyriuje buvo keturios palatos stiklinėmis sienomis. Viduryje, kad galėtų matyti visus vienu metu, sėdėdavo seselė, tačiau dabar tik vienoje palatoje gulėjo pacientas.

Jos abi sustojo. Džekas gulėjo lovoje. Pirmas dalykas, kurį pastebėjo Greisė, — jos stambusis vyras, kuris visada vertė ją jaustis saugiai, toje lovoje atrodė toks mažas ir trapus. Ji suprato, kad tai tik jos vaizduotės padarinys. Praėjo tik dvi dienos. Jis neteko šiek tiek svorio. Jo kūnas prarado daug skysčių. Tačiau toks įspūdis susidarė ne dėl to.

Džekas gulėjo užsimerkęs. Iš jo gerklės buvo išvestas vamzdelis. Dar vienas kyšojo iš burnos. Abu buvo sulipinti pleistru. Trečias vamzdelis buvo įkištas į nosį. Ketvirtuoju į dešinę ranką lašėjo vaistai. Jį supo aparatai — vaizdas lyg iš futuristinio košmaro.

Greisė pajuto, kad tuoj nugrius, tačiau Čarleina ją prilaikė. Greisė susitvardė ir nuėjo prie durų.

— Jums čia negalima, — pasakė seselė.

— Ji tik nori pasėdėti su juo, — ištarė Čarleina. — Prašau.

Seselė apsidairė, o paskui vėl pažvelgė į Greisę.

— Dvi minutes.

Greisė paleido Čarleiną. Ši stumtelėdama atidarė jai duris. Greisė įėjo viena. Patalpoje zvimbė, pypsėjo ir buvo girdėti panašus lyg iš čiaupo varvėtų vanduo garsas. Greisė atsisėdo šalia lovos. Ji nepaėmė Džeko rankos. Ji nepabučiavo jam į skruostą.

— Tau patiks paskutinis posmelis, — pasakė Greisė.

Ji atvertė Emos sąsiuvinį ir pradėjo skaityti.

„Beisbolo kamuoliuk,
Kas tavo geriausias draugas?
Ar tai lazda,
Numušanti tave į patį galą?“

Greisė nusijuokė ir atvertė kitą puslapį, bet kitas lapas, tiesą sakant, visas sąsiuvinis buvo tuščias.

50 skyrius

Kelias minutes prieš mirtį Veidas Larue pagalvojo, kad pagaliau rado ramybę.

Jis atsisakė keršto. Jam jau nebereikėjo sužinoti visą tiesą. Jis žinojo pakankamai. Jis žinojo, dėl ko yra kaltas ir dėl ko — ne. Pats laikas pamiršti praeitį.

Karlas Vespa pasirinkimo neturėjo. Jam niekada nepavyks atsigauti. Tą patį buvo galima pasakyti ir apie tuos širdgėlos nukamuotus veidus, kuriuos jis buvo priverstas matyti teismo salėje bei per šiandieninę spaudos konferenciją. Veidas prarado laiką. Bet laikas — reliatyvus dalykas. O mirtis — ne.

Jis papasakojo Vespai viską, ką žinojo. Vespa, be jokios abejonės, buvo blogas žmogus. Žmogus, galintis virsti žiauriu žvėrimi. Per pastaruosius penkiolika metų Veidas Larue matė daug panašių žmonių, bet Vespai prilygo tik vienas kitas. Išskyrus visiškus psichopatus, daugelis žmonių, net ir patys blogiausieji, ką nors mylėjo, kuo nors rūpinosi, su kuo nors palaikė ryšius. Tai nesuderinama, tačiau žmogiška.

Larue kalbėjo. Vespa klausėsi. Kartą, per vidurį pasakojimo, pasirodė Kramas su rankšluosčiu ir ledukais. Jis padavė tai Larue. Šis padėkojo ir paėmė rankšluostį — ledukai būtų pernelyg gerai — nusišluostyti nuo veido kraują. Nuo Vespos smūgių jau nebeskaudėjo.

Larue per visus tuos metus patyrė gerokai daugiau. Kai esi tiek mušamas, pradedi arba taip bijoti, kad gali padaryti bet ką, kad tik to išvengtum, arba tiesiog susigyveni su skausmu ir supranti, kad viskas praeis. Kažkuriuo metu Larue ėmė laikytis būtent šios nuomonės.

Karlas Vespa nepratarė nė žodžio. Jis nepertraukinėjo ir nepraše paaiškinti. Kai Larue baigė, Vespa stovėjo bejausmiu veidu laukdamas daugiau. Larue neturėjo ką pridurti. Nieko nepasakęs Vespa apsisuko ir išėjo. Jis linktelėjo Kramui. Šis priėjo. Larue pakėlė galvą. Jis nebėgo. Jam jau nusibodo bėgti.

— Nagi, važiuojam, — pasakė Kramas.

Kramas paleido jį Manhatano centre. Larue svarstė, ar skambinti Erikui Vu, bet suprato, kad tai beprasmiška. Jis patraukė *Port Authority* autobusų stoties link. Dabar jis buvo pasiruošęs pradėti likusį savo gyvenimą. Ruošėsi važiuoti į Portlandą Oregone. Nežinojo kodėl. Kalėjime skaitė apie Portlandą, todėl pamanė, kad tas miestas jam gali patikti. Jam reikėjo didelio miesto, kuriame atmosfera būtų liberali. Iš to, ką jis skaitė, Portlandas atrodė tarsi hipių komuna, virtusi didžiuliu centru. Gal jam ten pavyks pritapti.

Žinoma, teks pasikeisti pavardę. Užsiauginti barzdą. Nusidažyti plaukus. Jis nemanė, kad prireiks daug laiko pasikeisti ir pabėgti nuo praėjusių penkiolikos metų. Naivu, tačiau Veidas Larue vis dar manė galįs padaryti aktoriaus karjerą. Jis vis dar buvo gabus. Jis vis dar turėjo tą antgamtišką charizmą. Tai kodėl gi nepabandžius? Jei ne, jis gaus paprastą darbą, nebijojo sunkiau padirbėti. Jis vėl bus dideliame mieste. Jis bus laisvas.

Bet Veidas Larue nenuėjo į *Port Authority* autobusų stotį.

Praeitis vis dar smarkiai traukė. Jis dar negalėjo išvažiuoti. Stabtelėjo per vieną namą nuo stoties. Matė, kaip išvažiuoja autobusai. Akimirką žiūrėjo, o paskui atsisuko į eilę telefono būdelių.

Jis turi paskutinį kartą paskambinti. Turi sužinoti dar vieną tiesą.

Dabar, po valandos, pistoleto vamzdis buvo įremtas į minkštą duobutę jam už ausies. Keista, apie ką pradedi galvoti prieš pat mirtį. Minkšta duobutė — vienas mėgstamiausių Eriko Vu taškų. Vu pa-

aiškino jam, kad žinoti tikslią vietą yra labai svarbu. Negali tiesiog pridėti pirštą ir spustelėti. Taip sukelsi skausmą, tačiau niekada priešininko nenokautuosi.

Štai taip. Tokia keista mintis atėjo Veidui Larue į galvą prieš kulkai susmingant į smegenis.

51 skyrius

Delapele nusivedė Perlmaterį į rūsį. Ten buvo gana šviesu, tačiau Delapele vis tiek naudojosi žibintuvėliu. Jis nukreipė jį į grindis.

— Štai.

Perlmateris pažvelgė ir pajuto, kaip kūnu perbėgo šiurpas.

— Ar manai tą patį, ką ir aš? — paklausė jo Delapele.

— Galbūt... — Perlmateris nutilo, mėgindamas išspręsti šią lygtį, — ...galbūt Džekas Losonas ne vienintelis čia kalėjo.

Delapele linktelėjo ir ištarė:

— Taigi, kur kitas vyrukas?

Perlmateris nieko neatsakė. Jis tiesiog spoksojo į grindis. Kažkas iš tiesų buvo čia įkalintas. Kažkas, kas surado akmenuką ir ant grindų išbraižė du žodžius, visus didžiosiomis raidėmis. Tai, tiesą sakant, buvo pavardė kito žmogaus iš tos keistos fotografijos, pavardė, kurią jis neseniai girdėjo iš Greisės Loson lūpų.

ŠEINAS ALVORTAS.

Čarleina Svein padėjo Greisei grįžti į palatą. Jų netrikdė tai, kad abi tylėjo. Greisė nusistebėjo dėl to. Ji stebėjosi dėl daugelio dalykų. Pavyzdžiui, kodėl prieš daugelį metų Džekas pabėgo. Kodėl jis niekada nesinaudojo savo turtais ir leido seseriai bei tėvui kontroliuoti jo pelną. Ji stebėjosi, kodėl jis pabėgo netrukus po to, kai įvyko Bostono skerdynės. Ji pagalvojo apie Džeri Dankan ir keistą jos nužudymą

po dviejų mėnesių. O labiausiai ji suko galvą dėl to, ar jų susitikimas Prancūzijoje ir meilė buvo tik atsitiktinumas.

Ji jau nebesistebėtų, jei visa tai būtų susiję. Ji žinojo, kad čia yra kažkoks ryšys. Kai jos grįžo į Greisės palatą, Čarleina padėjo jai atsigulti į lovą. Tada apsisuko išeiti.

— Gal norėtumėte pabūti kelias minutes? — paklausė Greisė.

Čarleina linktelėjo:

— Labai.

Jos kalbėjosi. Pradėjo nuo to, ką turėjo bendra — vaikus, bet buvo aišku, kad nė viena jų nenorėjo ilgai šnekučiuotis tik apie tai. Valanda pralėkė kaip akimirka. Greisė nelabai galėjo pasakyti, apie ką tiksliai jos kalbėjosi. Tačiau ji buvo Čarleinai dėkinga.

Beveik antrą valandą nakties suskambo ligoninės telefonas, stovintis šalia Greisės lovos. Akimirką jos abi tiesiog spoksojo į jį. Paskui Greisė ištiesė ranką ir pakėlė ragelį.

— Alio?

— Gavau jūsų žinutę. Apie ALLO ir STILL NIGHT.

Ji atpažino balsą. Tai buvo Džimis X.

— Kur jūs?

— Ligoninės apačioje. Jie man neleidžia pakilti į viršų.

— Po minutės nusileisiu.

Ligoninės vestibiulyje buvo tylu.

Greisė nebuvo tikra, kaip turėtų elgtis. Džimis X sėdėjo alkūnėmis įsirėmęs į šlaunis. Jis nepakėlė galvos jai šlubčiojant artyn. Administratorė skaitė žurnalą. Apsaugininkas tyliai švilpavo. Greisė dvejojo, ar jis pajėgtų ją apginti. Netikėtai ji pasigedo pistoleto.

Ji sustojo priešais Džimį X, stovėjo ir laukė. Jis pakėlė akis. Jų žvilgsniai susitiko ir Greisė suprato. Ji nežinojo smulkmenų. Vargu ar ji galėjo tai apibrėžti, tačiau suprato.

Jo balsas nuskambėjo beveik kaip maldavimas:

— Kaip jūs sužinojote apie ALLO?

— Mano vyras.

Džimis atrodė suglumęs.

— Mano vyras yra Džekas Losonas.

Džimio žandikaulis atvipo.

— Džonas?

— Rodos, toks tada buvo jo vardas. Dabar jis viršuje. Gali būti, kad jis mirs.

— O Dieve. — Džimis įsikniaubė veidu į delnus.

— Žinot, kas visada man nedavė ramybės? — ištarė Greisė.

Jis neatsakė.

— Jūsų pabėgimas. Nedažnai nutinka, kad viską metusi roko žvaigždė taip pabėgtų. Sklinda gandai apie Elvį ir Džimą Morisoną, bet tik todėl, kad jie negyvi. Buvo toks filmas, „Edis ir kruizai", bet tai tik filmas. Štai WHO nepabėgo po Cincinačio tragedijos. STONES nedingo po įvykio greitkelyje. Tai kodėl gi, Džimi? Kodėl jūs pabėgote?

Jis nuleido galvą.

— Žinau, kad su tuo susiję ALLO. Tik laiko klausimas, kol kas mes visas kortas ant stalo.

Ji laukė. Jis patraukė rankas nuo veido ir patrynė jas vieną į kitą. Jis žvilgtelėjo į apsaugininką. Greisė vos nežengtelėjo atgal, tačiau susivaldė.

— Ar žinote, kodėl roko koncertai visada taip vėluodavo prasidėti? — paklausė Džimis.

Klausimas ją išmušė iš vėžių.

— Ką?

— Sakiau...

— Girdėjau, ką sakėt. Ne, aš nežinau kodėl.

— Todėl, kad mes buvome pasileidėliai — girtuokliai, narkomanai. Mūsų vadybininkams reikėdavo laiko mus išblaivinti, kad pajėgtume koncertuoti.

— Kur lenkiate?

— Tą vakarą aš buvau vos gyvas nuo alkoholio ir kokaino. — Jo žvilgsnis apsiblausė, akys paraudo. — Štai kodėl taip ilgai delsėme

pradėti. Štai kodėl minia taip nekantravo. Jei aš būčiau buvęs blaivus, jei būčiau laiku išėjęs į sceną... — Jis nutilo ir gūžtelėjo pečiais, lyg sakydamas „kas žino“.

Ji nebenorėjo daugiau atsiprašinėjimų.

— Papasakokit man apie ALLO, — paprašė ji.

— Negaliu tuo patikėti. — Jis papurtė galvą. — Džonas Losonas yra jūsų vyras? Kaip, po velnių, taip atsitiko?

Ji neturėjo ką atsakyti. Abejojo, ar galėtų. Jos širdis, žinojo ji, keista teritorija. Ar galėjo taip būti, kad kažkur pasąmonėje ji žinojo, jog jie abu išgyveno tą siaubingą naktį? Ji mintimis grįžo į tą dieną, kai paplūdimyje susipažino su Džeku. Ar tai buvo likimas, ar suplanuotas veiksmas? Ar Džekas norėjo susitikti moterį, kuri tapo Bostono skerdynių simboliu?

— Ar tą naktį mano vyras buvo koncerte? — paklausė ji.

— Ką, jūs nežinote?

— Mes galime žaisti dviem būdais. Aš galiu apsimesti, kad žinau viską ir tiesiog noriu gauti patvirtinimą. Tačiau aš nežinau. Ir galiu niekada neišsiaiškinti tiesos, jei jūs man nepapasakosite. Jūs galite viską ir toliau slėpti. Bet aš nesiliausiu ieškoti. Kaip ir Vespa, Garisonai, Rydai bei Vaideriai.

Jis pakėlė galvą. Jo veidas atrodė toks vaikiškas.

— Tačiau aš manau, kad gerokai svarbiau yra tai, jog jūs daugiau nebegalite susitarti su savo sąžine. Jūs atvažiavote į mano namus ieškodamas atleidimo. Suprantate, kad jau laikas.

Jis nuleido galvą. Greisė išgirdo raudą. Jo kūnas trūkčiojo. Greisė nepratarė nė žodžio. Ji neuždėjo rankos jam ant peties. Apsaugininkas žvilgtelėjo į juos. Administratorė pakėlė galvą nuo žurnalo. Bet tai ir viskas. Čia buvo ligoninė. Šiame pastate suaugusių žmonių ašaros vargu ar ką stebino. Paskui jie abu nusisuko. Po minutėlės Džimio rauda ėmė rimti. Jo pečiai nebedrebėjo.

— Mes susipažinome per koncertą Mančesteryje, — pasakė Džimis, rankove šluostydamasis nosį. — Aš dainavau su grupe STILL NIGHT. Sąraše buvo keturios grupės. Viena jų — ALLO. Šitaip aš susipažinau su jūsų vyru, mes susidraugavome. Jis buvo žavus, bet

turite suprasti — aš norėjau sukurti kažką ypatinga. Aš norėjau padaryti perversmą muzikoje. Aš valgiau, miegojau, svajojau, ir galvoje visą laiką buvo tik muzika. Losono požiūris nebuvo toks rimtas. Jam buvo smagu turėti grupę, tik tiek. Kelios jų dainos buvo geros, bet vokalas ir aranžuotės visiškai nevykusios. Losonas neturėjo didelių ambicijų.

Apsaugininkas vėl ėmė švilpauti. Administratorė toliau sėdėjo įkišusi nosį į žurnalą. Prie įvažiavimo sustojo automobilis. Apsaugininkas išėjo laukan ir kažką paaiškino.

— Atrodo, po kelių mėnesių ALLO iširo. Kaip ir STILL NIGHT. Bet mudu su Losonu palaikėme ryšius. Pradėjęs kurti DŽIMMY X BAND, net svarsčiau galimybę jį pakviesti į grupę.

— Kodėl nepakvietėte?

— Nemaniau, kad jis geras muzikantas.

Džimis taip netikėtai atsistojo, kad išgąsdino Greisę. Ji žengtelėjo žingsnį atgal. Ji žiūrėjo į jį, mėgindama pagauti jo žvilgsnį, lyg tai būtų vienintelis būdas išlaikyti Džimį.

— Taip, tą vakarą jūsų vyras buvo koncerte. Gavau jam penkis bilietus parteryje, visai priekyje. Drauge jis atsivedė kai kuriuos savo senosios grupės narius. Porą net pasikvietė į užkulisius.

Tada jis nutilo. Jie tiesiog stovėjo. Džimis pažvelgė į lauką ir akimirką Greisė pamanė, kad jis tuoj pabėgs.

— Ar prisimenate, kas jie? — paklausė ji.

— Senosios grupės nariai?

— Taip.

— Dvi merginos. Vienos plaukai buvo ryškiai raudoni.

Šeila Lambert.

— Ar kita mergina buvo Džeri Dankan? — paklausė Greisė.

— Nežinojau, kuo ji vardu.

— O kaip Šeinas Alvortas? Ar jis buvo ten?

— Tas vaikinas, kuris grojo klavišiniais?

— Taip.

— Užkulisiuose jo nebuvo. Mačiau tik Losoną ir dvi merginas.

Jis užsimerkė.

— Kas nutiko, Džimi?

Jo veidas sukrito, ir jis staiga pasidarė gerokai vyresnis.

— Aš buvau apkvaitęs. Girdėjau, kaip ūžė minia. Dvidešimt tūkstančių žmonių. Jie skandavo mano vardą. Jie plojo. Darė viską, kad tik koncertas prasidėtų. Bet aš vos laikiausi ant kojų. Įėjo mano vadybininkas. Pasakiau jam, kad man reikia daugiau laiko. Jis išėjo. Likau vienas. Ir tada į kambarį įėjo Losonas su dviem merginomis.

Džimis sumirksėjo ir pasižiūrėjo į Greisę.

— Ar čia yra kavinukė? — paklausė jis.

— Ji uždaryta.

— Išgerčiau puodelį kavos.

— Deja.

Džimis ėmė žingsniuoti.

— Kas nutiko tada, kai pasirodė jie? — paklausė Greisė.

— Nežinau, kaip jie pateko į užkulisius. Nedaviau jiems leidimų. Bet staiga pasirodė Losonas, priėjo prie manęs, pasisveikino. Manau, apsidžiaugiau jį pamatęs. Bet paskui kažkas atsitiko.

— Kas?

— Losonas. Jis įsiuto. Nežinau, tikriausiai jis buvo labiau apkvaitęs už mane. Jis ėmė mane stumdyti, grasinti. Jis rėkė, kad aš vagis.

— Vagis?

Džimis linktelėjo.

— Visa tai buvo kažkokios nesąmonės. Jis sakė... — Jis pagaliau ramiai sustojo ir pažvelgė jai į akis. — Jis sakė, kad aš pavogiau jo dainą.

— Kokią dainą?

— „Blyškus rašalas“.

Greisė negalėjo pajudėti. Jos kairiąja puse žemyn ėmė slinkti drebulys. Širdis krūtinėje tiesiog plazdėjo.

— Losonas ir tas kitas vyrukas, Alvortas, parašė šią dainą grupei ALLO, pavadino ją „Nematomas rašalas“. Tai ir visas panašumas. Dalis pavadinimo. Jūs žinote dainos „Blyškus rašalas“ žodžius, ar ne?

Ji linktelėjo. Net nebandė ką nors sakyti.

— „Nematomo rašalo“ tema, rodos, buvo panaši. Abi dainos

buvo apie tai, koks trapus gali būti prisiminimas. Štai ir viskas. Aš taip Džonui ir pasakiau. Bet jis tiesiog pamišo. Kad ir ką aš sakiau, tai tik dar labiau jį siutino. Jis ir toliau mane stumdė. Viena iš merginų, ta labai tamsiais plaukais, jį dar kurstė. Jie pradėjo kalbėti, kad sulaužys man kojas. Aš kviečiausi pagalbos. Losonas trenkė man kumščiu. Prisimenate pranešimus, kad buvau sužeistas per sambrūzdį?

Ji vėl linktelėjo.

— Buvo ne taip. Mane sužeidė jūsų vyras. Jis trenkė man į veidą, o paskui užšoko ant manęs. Bandžiau jį nustumti. Jis pradėjo rėkti, kad mane pribaigs. Aš... nežinau, viskas atrodė nerealu. Jis sakė, kad mane paskers.

Drebulys dingo, pasidarė šalta. Greisė stovėjo sulaikiusi kvėpavimą. To negali būti. To tiesiog negali būti.

— Kai situacija pasidarė nebevaldoma, viena mergina, raudonplaukė, liepė jam nusiraminti. Neverta, pasakė ji. Ji maldavo viską pamiršti. Bet jis nesiklausė. Jis tiesiog nusišypsojo man ir... tada išsitraukė peilį.

Greisė papurtė galvą.

— Jis pasakė, kad smeigs man į širdį. Prisimenate, sakiau, kad buvau apkvaitęs? Na, tai mane išblaivino. Norite ką nors išblaivinti? Pagrasinkite, kad susmeigsite peilį jam į krūtinę. — Jis vėl nutilo.

— Ką jūs padarėte?

Ar tai ji ištarė? Greisė nebuvo tuo tikra. Balsas lyg ir jos, bet, rodos, jis sklido visai iš kitos vietos, mažytės ir tolimos.

Džimio, paskendusio prisiminimuose, veidas suglebo.

— Aš nesiruošiau jam leisti mane nudurti. Taigi numečiau jį nuo savęs. Peilis iškrito jam iš rankų. Mes ėmėme ristis. Merginos pradėjo klykti. Jos bandė mus išskirti. Ir tada, gulėdamas ant grindų, aš išgirdau šūvį.

Greisė tebepurtė galvą. Ne Džekas. Džeko nebuvo ten tą vakarą, tai neįmanoma, visiškai neįmanoma...

— Žinot, jis buvo toks garsus. Lyg ginklas būtų čia pat už manęs. Tada ir prasidėjo visa velniava. Pasigirdo riksmai. Paskui dar du ar trys šūviai. Ne kambaryje. Jie nuaidėjo kažkur toli. Girdėjau vis

garsėjančius klyksmus. Losonas nebejudėjo. Ant grindų pamačiau kraujo. Jis buvo nušautas į nugarą. Nustūmiau jį nuo savęs ir tada pamačiau tą apsaugininką, Gordoną Makenzį, vis dar nusitaikiusį pistoletu.

Greisė užsimerkė.

— Luktelėkit sekundėlę. Ar sakote man, kad pirmąjį šūvį paleido Gordonas Makenzis?

Džimis linktelėjo.

— Jis išgirdo triukšmą. Išgirdo, kad šaukiausi pagalbos ir... — Jo balsas sutrūkčiojo. — Akimirką mes tiesiog spoksojome vienas į kitą. Merginos vis dar klykė, bet dabar jų balsus jau nustelbė minia. Tas garsas, nežinau... Žmonės kalba, kad baisiausiai staugia sužeistas žvėris, tačiau aš niekada negirdėjau nieko panašaus į baimės ir panikos šauksmus. Bet jūs tai žinote.

Greisė nežinojo. Ta trauma užblokavo jos atmintį. Bet ji linktelėjo, kad jis tęstų.

— Taigi Makenzis akimirką stovėjo lyg įbestas. O paskui tiesiog išbėgo. Merginos griebė Losoną ir pradėjo jį tempti. — Jis gūžtelėjo pečiais. — Visa kita jūs žinote, Greise.

Ji pabandė suvokti. Stengėsi suprasti, visa, ką išgirdo, kaip nors susieti su savo gyvenimu. Tada ji stovėjo ne taip toli, kitoje scenos pusėje. Džekas. Jos vyras. Jis buvo ten. Kaip tai galėjo būti?

— Ne, — pasakė ji.

— Kas ne?

— Ne, Džimi, aš nežinau viso kito.

Jis nieko nesakė.

— Istorija čia nesibaigė. ALLO grupėje buvo keturi nariai. Aš patikrinau. Praėjus dviem mėnesiams po to įvykio, kažkas nusamdė žudiką nužudyti vieną iš narių, Džeri Dankan. Mano vyras, kuris, sakote, jus sumušė, pabėgo anapus vandenyno, nusiskuto barzdą ir pasivadino Džeku. Pasak Šeino Alvorto motinos, jis taip pat išvykęs toli, bet aš manau, kad ji meluoja. Šeila Lambert, raudonplaukė, pasikeitė vardą. Jos vyras neseniai buvo nužudytas, ir ji vėl dingo.

Džimis papurtė galvą.

— Aš nieko apie tai nežinau.

— Ar manote, kad visa tai — tik didelis sutapimas?

— Ne, tikriausiai ne, — ištarė Džimis. — Galbūt jie išsigando pasekmių. Prisimenate, kas vyko pirmaisiais mėnesiais — visi troško kraujo. Juos galėjo įkišti į kalėjimą, o gal dar blogiau.

Greisė papurtė galvą.

— O kaip jūs, Džimi?

— Ką aš?

— Kodėl visus tuos metus slėpėte tiesą?

Jis nieko neatsakė.

— Jei tai, ką man papasakojote, yra tiesa, jūs nepadarėte nieko bloga. Tai jūs buvote užpultas. Kodėl tiesiog nepapasakojote policijai, kas įvyko?

Jis išsižiojo, susičiaupė, vėl pabandė.

— Viskas kur kas sudėtingiau. Čia buvo įsipainiojęs ir Gordonas Makenzis. Juk jis buvo laikomas didvyriu, prisimenate? Jei pasaulis būtų sužinojęs, kad tai jis paleido pirmąjį šūvį, kaip manote, kas jam būtų nutikę?

— Norite pasakyti, kad visus tuos metus melavote norėdamas apsaugoti Gordoną Makenzį?

Jis neatsakė.

— Kodėl, Džimi? Kodėl jūs nieko nepasakėte? Kodėl jūs pabėgote?

Jo akys ėmė lakstyti į šalis.

— Klausykit, papasakojau viską, ką žinau. Dabar važiuoju namo.

Greisė priėjo arčiau.

— Jūs iš tiesų pavogėte tą dainą, ar ne?

— Ką? Ne.

Bet dabar ji suprato.

— Štai kodėl jautėtės atsakingas. Jūs pavogėte tą dainą. Jei nebūtumėt to padaręs, nieko panašaus nebūtų įvykę.

Jis vis purtė galvą:

— Ne, ne.

— Štai kodėl jūs pabėgote. Svarbiausia ne tai, kad jūs buvote negyvai nusigėręs ir prisiuostęs kokaino. Jūs pavogėte dainą, kuri jus išgarsino. Nuo to viskas prasidėjo. Jūs girdėjote Mančesteryje dainuojant ALLO. Jums patiko daina ir jūs ją pavogėte.

Jis purtė galvą, tačiau tai nieko nereiškė.

— Jos tik panašios...

Ir tada ji suprato dar kai ką, kas labai giliai ją sukrėtė.

— Kaip toli nuėjote, slėpdamas savo paslaptį, Džimi?

Jis pažvelgė į ją.

— Po Bostono skerdynių daina „Blyškus rašalas" tapo dar populiaresnė. Tas albumas buvo parduotas milijoniniais tiražais. Kas gavo tuos pinigus?

Jis papurtė galvą.

— Jūs klystate, Greise.

— Ar jūs žinojote, kad aš ištekėjau už Džeko Losono?

— Ką? Žinoma, ne.

— Ar todėl jūs aną vakarą atvažiavote į mano namus? Bandėte išsiaiškinti, ką aš žinau?

Jis vis purtė galvą, skruostais ritosi ašaros.

— Tai netiesa. Aš niekada nenorėjau niekam pakenkti.

— Kas nužudė Džeri Dankan?

— Nieko apie tai nežinau.

— Ar ji ruošėsi prabilti? Ar todėl taip nutiko? O paskui, po penkiolikos metų, kažkas šovė į Šeilą Lambert, dabar žinomą kaip Džilijana Dod, tačiau pasipainiojo jos vyras. Ar ji ketino prabilti? Ar ji žinojo, kad jūs grįžote?

— Man reikia eiti.

Ji pastojo jam kelią.

— Jūs negalite vėl pabėgti, kai visa ši istorija įgavo tokį pagreitį.

— Žinau, — maldaujamu balsu ištarė jis. — Žinau tai geriau nei kas nors kitas.

Jis prasibrovė pro ją ir išbėgo lauk. Greisė norėjo sušukti: „Sulaikykit! Čiupkit jį!", bet ji abejojo, ar tas švilpaujantis apsaugininkas

galėtų tai padaryti. Džimis jau buvo lauke, jo beveik nebesimatė. Ji nušlubčiojo paskui jį.

Naktį perskrodė šūvis — trys šūviai. Pasigirdo padangų cypimas. Administratorė metė žurnalą ir pakėlė telefoną. Apsaugininkas liovėsi švilpauti ir puolė prie durų. Greisė nuskubėjo paskui jį.

Išskubėjusi į lauką Greisė dar spėjo pamatyti, kaip automobilis numušė pakeliamą išvažiavimo rampą ir pradingo naktyje. Greisė nematė, kas sėdėjo automobilyje. Bet ji jautė. Apsaugininkas palinko virš kūno. Į lauką išbėgę du gydytojai vos nepargriovė Greisės. Tačiau buvo per vėlu.

Praėjus penkiolikai metų po Bostono skerdynių, jos pareikalavo aukos, kuri buvo viena atsakingiausių už tą atsitikimą.

52 skyrius

Galbūt, galvojo Greisė, nelemta sužinoti visos tiesos. Ir gal tiesa visai nesvarbi.

Galų gale iškilo daugybė klausimų. Greisė pamanė niekada nesužinosianti visų atsakymų. Pernelyg daug žaidėjų dabar buvo negyvi.

Džimis X, kurio tikrasis vardas buvo Džeimsas Chavjeras Farmingtonas, mirė nuo trijų šautinių žaizdų į krūtinę.

Veido Larue kūnas buvo rastas netoli *Port Authority* autobusų stoties Niujorke, praėjus mažiau nei dvidešimt keturioms valandoms nuo išėjimo į laisvę. Jis nušautas į galvą, prispaudus ginklą prie ausies. Buvo tik vienas svarbus įkaltis: vieno Niujorko dienraščio žurnalistas sugebėjo pasekti Veidą Larue po to, kai jis išėjo iš viešbutyje *Crown Plaza* surengtos spaudos konferencijos. Pasak reporterio, Larue įsėdo į juodą sedaną, kurį vairavo vyras, panašus į Kramą. Tai buvo paskutinis kartas, kai kas nors matė Larue gyvą.

Nieko nesuėmė, tačiau atsakymas buvo akivaizdus.

Greisė bandė suprasti, ką padarė Karlas Vespa. Praėjo penkio-

likai metų, jo sūnus vis dar buvo negyvas. Keista taip manyti, tačiau tikriausiai Vespai per tą laiką niekas nepasikeitė.

Kapitonas Perlmateris bandė iškelti jam bylą. Tačiau Vespa puikiai mokėjo slėpti pėdsakus.

Kai buvo nužudytas Džimis, į ligoninę atvažiavo ir Perlmateris, ir Dankanas. Greisė jiems viską papasakojo. Daugiau nebuvo ką slėpti. Perlmateris lyg tarp kitko užsiminė, kad betoninėse grindyse buvo įrėžti žodžiai „Šeinas Alvortas“.

— Taigi, ką tai reiškia? — paklausė Greisė.

— Mes ieškome konkrečių įrodymų, bet gal jūsų vyras tame rūsyje buvo ne vienas?

Logiška, pagalvojo Greisė. Po penkiolikos metų jie visi grįžta. Visi iš tos nuotraukos.

Ketvirtą ryto Greisė grįžo į savo ligoninės lovą. Jos palatoje buvo tamsu, kai prasivėrė durys. Tyliai įslinko siluetas. Jis manė, kad ji miega. Akimirką Greisė nieko nesakė. Ji palaukė, kol jis atsisės, lygiai kaip prieš penkiolika metų, o paskui ištarė:

— Labas, Karlai.

— Kaip jautiesi? — paklausė Vespa.

— Ar jūs nužudėte Džimį X?

Stojo ilga pauzė. Šešėlis nesujudėjo.

— Dėl to, kas nutiko tą naktį, — pagaliau ištarė jis, — kaltas jis.

— Sunku pasakyti.

Vespos veidas buvo tik šešėlis.

— Tu matai per daug pilkų atspalvių.

Greisė pabandė atsisėsti, tačiau negalėjo dėl sulaužytų šonkaulių.

— Kaip sužinojote apie Džimį? — paklausė ji.

— Iš Veido Larue, — atsakė jis.

— Jūs ir jį nužudėte.

— Nori kaltinti, Greise, ar nori sužinoti tiesą?

Ji norėjo paklausti, ar jam tereikia tiesos, tačiau atsakymą ji ir taip žinojo. Tiesos niekada nepakaks. Niekada neužteks keršto ir teisingumo.

— Veidas Larue susisiekė su manimi dieną prieš jo paleidimą, — pasakė Vespa. — Jis paklausė, ar mes galėtume pasikalbėti.

— Apie ką pasikalbėti?

— Jis nepasakė. Liepiau Kramui paimti jį mieste. Jis atvažiavo į mano namus ir pradėjo nuo tų už širdies griebiančių nesąmonių apie tai, jog supranta mano skausmą. Jis pasakė, kad netikėtai susitaikė su savimi, kad daugiau nebenori keršyti. Aš nenorėjau to klausytis. Norėjau, kad jis eitų prie esmės.

— Ir?

— Ir jis papasakojo. — Šešėlis nejudėjo. Greisė svarstė, ar nereikėtų uždegti lempos, bet paskui nusprendė, kad ne. — Jis man papasakojo, kad prieš tris mėnesius jį aplankė Gordonas Makenzis. Ar žinai kodėl?

Greisė linktelėjo, dabar suprato.

— Makenziui buvo smegenų auglys, — ištarė ji.

— Taip. Jis vis dar tikėjosi nusipirkti paskutinės minutės bilietą į Pažadėtąją žemę. Kažkodėl jis staiga nebegalėjo gyventi neprisipažinęs to, ką padarė. — Vespa atlošė galvą ir nusišypsojo. — Nuostabu, kad taip nutinka prieš pat mirtį, ar ne? Ironiška, kai pagalvoji. Jis prisipažino, kai nebebuvo ko teisti, ir jei tikėtum tomis išpažinties ir atleidimo nesąmonėmis, tai lyg ir viskas stojo į savo vietas.

Greisė suprato, kad geriau nekomentuoti. Ji tylėjo.

— Šiaip ar taip, Gordonas prisiėmė kaltę. Jis dirbo scenos užkulisiuose. Ir leido vienai jaunai gražuolei nukreipti jo dėmesį. Jis sakė, kad Losonas ir dvi merginos paslapčia prasmuko pro jį. Žinai visa tai, ar ne?

— Kai ką.

— Žinai, kad Makenzis šovė į tavo vyrą?

— Taip.

— Ir kad būtent tada prasidėjo riaušės. Kai viskas nurimo, Makenzis susitiko su Džimiu X. Jie abu nusprendė tylėti. Jie šiek tiek nerimavo dėl Džeko žaizdos ir abejojo, ar tos dvi merginos nepraskys, tačiau juk ta trijulė galėjo taip pat daug prarasti.

— Taigi visi tiesiog tylėjo.

— Panašiai. Makenzis tapo didvyriu. Dėl to jis gavo darbą Bostono policijoje. Jis pakilo iki kapitono. Ir viskas tik dėl jo didvyriškumo tą naktį.

— Taigi, ką Larue darė po to, kai Makenzis jam išpažino savo nuodėmes?

— Kaip manai? Jis norėjo, kad tiesa iškiltų aikštėn. Jis norėjo keršyti ir būti atleistas nuo bausmės.

— Tai kodėl Larue niekam to nepapasakojo?

— O, jis papasakojo. — Vespa nusišypsojo. — Spėk iš trijų kartų, kam?

Greisė suprato.

— Jis papasakojo savo advokatei, — ištarė ji.

Vespa išskėtė rankas.

— Tai lėlytei.

— Bet kaip Sandra Koval privertė jį tylėti?

— O, ši dalis pati nuostabiausia. Ji viską suorganizavo taip, kad gerai būtų ir jos klientui, ir broliui.

— Kaip?

— Ji pasakė Larue, kad jis turi didesnę galimybę būti paleistas, jei nepasakys tiesos.

— Nesuprantu.

— Tu ne ką išmanai apie paleidimus lygtinai, ar ne?

Ji gūžtelėjo pečiais.

— Matai, komisija, svarstanti klausimą dėl paleidimo lygtinai, nenori girdėti, kad esi nekaltas. Jie nori, kad pripažintum savo kaltę. Jei nori išeiti laisvėn, turi lenkti iš gėdos galvą. Sakyti, kad pasielgei negerai. Pripažinti kaltę — pirmas žingsnis į reabilitaciją. Jei primygtinai tvirtinsi, kad esi nekaltas, nebus geriau.

— Ar negalėjo paliudyti Makenzis?

— Tuo metu jis jau buvo per silpnas. Matai, Larue nekaltumas nebuvo tos komisijos rūpestis. Tam būtų reikėję naujo teismo. Taigi ilgų mėnesių, gal net metų. Pasak Sandros Koval — ir šiuo atveju ji sakė tiesą, — didžiausia Larue galimybė išeiti laisvėn buvo pripažinti savo kaltę.

— Ir ji buvo teisi, — tarė Greisė.

— Taip.

— O Larue niekada nesužinojo, kad Sandra ir Džekas — brolis ir sesuo?

Vespa išskėtė rankas.

— Iš kur galėjo?

Greisė papurtė galvą.

— Bet matai, Veidas Larue norėjo sutvarkyti reikalą iki galo. Jis vis dar troško keršyti ir būti atleistas nuo bausmės. Jis tik žinojo, kad turi palaukti, kol išeis iš kalėjimo. Tik klausimas, kaip? Jis žino tiesą, bet kaip tai įrodyti? Kas, atsiprašau už šį posakį, pajus jo rūstybę? Ką iš tiesų reikia kaltinti dėl to, kas įvyko tą naktį?

Greisė linktelėjo — dar viena dėlionės detalė įkrito į savo vietą.

— Taigi jis ėmėsi Džeko, — pasakė ji.

— To, kuris išsitraukė peilį, taip. Taigi Larue sutarė su savo senu kalėjimo bičiuliu, kad šis pagrobs tavo vyrą. Larue planavo susisiekti su Vu, kai tik bus paleistas. Jis privers Džeką pasakyti tiesą, nufilmuos tai ir paskui, jis nebuvo tuo tikras, tačiau tikriausiai jį nužudys.

— Pirmiausia norėjo būti išteisintas, o paskui įvykdyti žmogžudystę?

Vespa gūžtelėjo pečiais.

— Jis buvo piktas, Greise. Gal jam būtų pakakę tik jį sumušti ar sulaužyti kojas. Kas žino?

— Taigi, kas nutiko?

— Veidas Larue visiškai pasikeitė.

Greisė susiraukė.

— Būtum girdėjusi, kaip jis kalbėjo. Jo akys buvo tokios vaiskios. Aš daužiau jam veidą. Spardžiau jį ir grasinau užmušiąs. Bet jo veidas išliko toks taikus... tą akimirką, kai Larue pasijuto laisvas, jis suvokė, kad sugebės pamiršti praeitį.

— Ką norit pasakyti?

— Būtent tai ir noriu pasakyti. Bausmė liko praeity. Jis negalėjo būti visiškai išteisintas, nes nebuvo visiškai nekaltas. Jis šaudė minios

vidury. Tai padidino minios isteriją. Bet svarbiausia, anot jo, buvo tai, kad jis iš tiesų buvo laisvas. Niekas nebesiejo jo su praeitimi. Jis jau nebesėdėjo kalėjime, bet mano sūnus visada bus negyvas. Supranti?

— Atrodo.

— Larue tiesiog norėjo gyventi savo gyvenimą. Bet jis taip pat bijojo, ką aš jam galiu padaryti. Taigi norėjo mainų. Jis papasakojo man tiesą ir paliko Vu telefono numerį. O aš už tai turėjau palikti jį ramybėje.

— Tada jūs paskambinote Vu?

— Tiesą sakant, skambino Larue. Bet kalbėjau aš.

— Ir liepėte Vu atvežti mus pas jus?

— Aš nesupratau, kad ir tu ten buvai. Maniau, kad tik Džekas.

— Koks buvo jūsų planas, Karlai?

Jis nieko neatsakė.

— Ar būtumėte nužudęs ir Džeką?

— Ar dabar tai svarbu?

— O ką būtumėt padaręs man?

Jis dvejojo.

— Kai kurie dalykai vertė mane susimąstyti, — ištarė jis.

— Apie ką?

— Apie tave.

Praėjo kelios sekundės. Koridoriuje pasigirdo žingsniai. Pravežė lovą cypiančiais ratukais. Greisė klausėsi, kaip tolsta garsas. Ji bandė lėčiau kvėpuoti.

— Tu vos nežuvai per Bostono skerdynes... o paskui ištekėjai už vyro, kuris atsakingas už jas. Taip pat žinojau, kad Džimis X apsilankė tavo namuose po to, kai mes matėme jį toje bažnyčioje. Tu man to nesakei. O dar tas faktas, kad tu taip mažai prisimeni, kas nutiko. Ne tik iš tos nakties. Beveik visa savaitė prieš tai išsitrynė tau iš atminties.

Ji net pabandė sulaikyti kvėpavimą.

— Jūs manėte...

— Nežinojau, ką galvoti. Bet dabar turbūt žinau. Manau, tavo vyras yra geras žmogus, padaręs siaubingą klaidą. Manau, jis pabėgo

po to įvykio. Manau, jis jautėsi kaltas. Štai kodėl jis norėjo susitikti su tavimi. Jis skaitė straipsnius spaudoje ir norėjo sužinoti, ar tau viskas gerai. Gal jis net planavo atsiprašyti. Taigi susirado tave Prancūzijos paplūdimyje. Ir tave įsimylėjo.

Ji užsimerkė ir atsilošė.

— Dabar jau viskas baigta, Greise.

Jie sėdėjo tyloje. Daugiau nebuvo ką pasakyti. Po kelių minučių Vespa, tylus kaip naktis, išslinko iš jos palatos.

53 skyrius

Bet baigta nebuvo.

Prabėgo keturios dienos. Greisė sveiko. Tą popietę ji pirmą kartą grįžo namo. Kora ir Vikė liko su jais. Tą pačią dieną atvažiavo ir Kramas, tačiau Greisė paprašė jo išvažiuoti. Jis linktelėjo ir padarė ko paprašytas.

Žiniasklaida, žinoma, ėjo iš proto. Žurnalistai žinojo tik nuotrupas, tačiau fakto, kad liūdnai pagarsėjęs Džimis X atsirado ir iškart buvo nužudytas, pakako, jog visur apie tai ir tebuvo kalbama bei rašoma. Perlmateris pasirūpino, kad prie Greisės namų budėtų policijos automobilis. Ema ir Maksas toliau lankė mokyklą. Greisė daugiausia leido ligoninėje su Džeku. Jai dažnai kompaniją palaikė Čarleina Svein.

Greisė galvojo apie fotografiją, nuo kurios viskas prasidėjo. Dabar ji manė, kad vienas iš ALLO narių kažkaip sugebėjo įkišti ją į jos nuotraukų paketą. Kodėl? Į tai atsakyti buvo sunkiausia. Galbūt vienas iš jų suprato, kad tie aštuoniolika vaiduoklių niekada nemiegos.

Bet tada kilo klausimas: kodėl dabar? Kodėl po penkiolikos metų?

Atsakymų netrūko. Tai galėjo būti susiję su Veido Larue paleidimu į laisvę, o gal su Gordono Makenzio mirtimi. Gal čia prisidėjo ir metinių minėjimas spaudoje. Tačiau labiausiai tikėtina, kad sujudimas kilo dėl Džimio X grįžimo.

Ką iš tikrųjų reikėjo kaltinti dėl to, kas įvyko tą tragišką naktį? Džimį — kad pavogė dainą? Džeką — kad užpuolė Džimį? Gordoną Makenzį — kad iššovė tokiomis aplinkybėmis? Veidą Larue — kad nelegaliai nešiojosi ginklą ir paleido dar šūvių į jau įtūžusią minią? Greisė nežinojo. Visos tos pjautynės neprasidėjo kokiu nors dideliu sąmokslu. Jos prasidėjo dviejų mažų, trumpai gyvavusių grupių, grojusių kažkokiame Mančesterio klube, susitikimu.

Žinoma, vis dar buvo daugybė spragų. Bet reikės palaukti, kol jas bus galima užkaišioti.

Šiuo metu Greisė žiūrėjo į Džeką. Jis nejudėdamas gulėjo ligoninės lovoje. Jo gydytojas, vyriškis, vardu Stenas Volkeris, sėdėjo šalia jos. Daktaras Volkeris susidėjo rankas ir kuo rimčiausiu balsu kalbėjo. Greisė klausėsi. Ema ir Maksas laukė koridoriuje. Jie norėjo būti čia. Greisė nežinojo, ką daryti. Kaip elgtis tokiu atveju?

Ji labai norėjo paklausti Džeko.

Ji nenorėjo jo klausinėti, kodėl jis taip ilgai jai melavo. Jai nereikėjo pasiaiškinimų, ką jis padarė tą siaubingą naktį. Ji nenorėjo klausti ir to, kaip atsitiko, kad tądien jis atsirado šalia jos paplūdimyje. Ar jis specialiai jos ieškojo, ar todėl jie įsimylėjo vienas kitą? Ji nenorėjo klausti Džeko nieko panašaus.

Ji tenorėjo paklausti jo vieno, paskutinio klausimo: ar jis nori, kad jam mirštant prie lovos stovėtų jo vaikai?

Galiausiai Greisė leido jiems pasilikti. Paskutinį kartą jie susibūrė visi keturi kaip šeima. Ema verkė. Maksas sėdėjo įbedęs žvilgsnį į plytelėmis klotas grindis. Ir tada, švelniai suspurdėjus jos širdžiai, Greisė pajuto, kad Džekas išėjo visiems laikams.

54 skyrius

Laidotuvės buvo didžiulės. Greisė paprastai nešiodavo kontaktinius lęšius. Tačiau tą dieną ji juos išsiėmė ir neužsidėjo akinių. Rodės, bus lengviau iškęsti, kai viską matys lyg pro rūką. Ji sėdėjo prieki-

niuose klauptuose ir galvojo apie Džeką. Daugiau ji nebeįsivaizdavo jo vynuogyne ar paplūdimyje. Vaizdas, kurį ji prisiminė geriausiai, vaizdas, kuris visada išliks jos širdyje, buvo nepaprastas: Džekas laikė ant rankų vos gimusią Emą, jo didelės rankos laikė mažytį stebuklą, jis nešė ją lyg bijodamas, kad ji gali sulūžti, baimindamasis, kad gali ją užgauti. Tada jis atsisuko į Greisę ir pažvelgė į ją su nuoširdžia pagarba. Tokį ji prisiminė Džeką.

Visa kita, viskas, ką ji dabar sužinojo apie jo praeitį, buvo balta dėmė.

Į laidotuves atvyko Sandra Koval. Ji stovėjo gale. Atsiprašė, kad negalėjo atvykti jų senas ir ligotas tėvas. Greisė pasakė, kad supranta. Moterys neapsikabino. Skotas Dankanas taip pat buvo čia. Kaip ir Stju Perlmateris bei Kora. Greisė neturėjo supratimo, kiek žmonių susirinko. Jai ir nerūpėjo. Ji laikė už rankų du savo vaikus ir galvojo tik apie juos.

Po dviejų savaičių vaikai vėl išėjo į mokyklą. Žinoma, buvo ginčų. Tiek Ema, tiek Maksas bijojo išsiskirti. Ji suprato, kad tai normalu. Greisė nuvedė juos į mokyklą. Ji atvažiavo jų pasiimti dar nenuskambėjus skambučiui. Tėvo netektis juos skaudžiai palietė. Greisė suprato, kad tokią kainą reikėjo sumokėti už tai, jog turėjo gerą ir mylintį tėvą. Skausmas niekada nedings.

Bet dabar buvo laikas užversti vieną gyvenimo puslapį.

Džekui buvo atlikta autopsija.

Būtent autopsija vėl sudrumstė Greisės gyvenimą. Tačiau iš tiesų buvo ne taip. Autopsija viso labo tik patvirtino tai, ką ji ir taip žinojo. Juk Džekas buvo jos vyras. Ji jį mylėjo. Jie pragyveno drauge trylika metų, susilaukė dviejų vaikų. Ir nors jis kruopščiai saugojo paslaptis, kai kurių dalykų žmogus nuslėpti negali.

Kai kurie dalykai iš tiesų lieka paviršiuje.

Taigi Greisė žinojo.

Ji pažinojo jo kūną, pažinojo jo odą. Žinojo kiekvieną jo nugaros raumenėlį. Taigi jai nereikėjo autopsijos. Jai nereikėjo pamatyti

medicinos eksperto nuodugnios apžiūros išvadų, kad sužinotų tai, ką ir taip žinojo.

Džekas neturėjo randų.

Ir tai reiškė — nesvarbu, ką pasakė Džimis, nesvarbu, ką Gordonas Makenzis pasakė Veidui Larue, — jog į Džeką niekada nebuvo šauta.

Pirmiausia Greisė apsilankė „Fotomate" ir susirado Džošą Pūkų Gumulėlį. Tada ji nuvažiavo į Bedminsterį, į tą kvartalą, kur gyveno Šeino Alvorto motina. Paskui ji pasidomėjo Džeko šeimos kapitalu. Greisė pažinojo advokatą iš Livingstono, kuris dabar dirbo sportininkų agentu Manhatane. Jis tvarkė daugybės savo atletų turtą. Jis peržiūrėjo dokumentus ir suprantamai jai viską paaiškino.

O tada, kai jau žinojo visus faktus, ji aplankė Sandrą Koval, savo brangiąją svainę, „Bartono ir Krimštein" firmoje Niujorke.

Šį kartą Sandra Koval nepasitiko jos registratūroje. Greisė apžiūrinėjo nuotraukų galeriją, vėl stabtelėjo ties imtynininkės, Mažosios Pokachontos, nuotrauka, kai prasčiokiškai apsirengusi moteris liepė jai eiti drauge. Ji nuvedė Greisę koridoriumi į tą patį susirinkimų kambarį, kur jiedvi su Sandra pirmą kartą kalbėjosi.

— Ponia Koval tuoj pas jus ateis.

— Puiku.

Ji paliko ją vieną. Kambarys buvo apstatytas lygiai taip pat kaip ir praeitą kartą, tik dabar priešais kiekvieną kėdę buvo padėta po geltoną blonknotą ir „Bic" tušinuką. Greisė nenorėjo sėstis. Ji turėjo savo versiją ir dabar mintyse vėl ją pergalvojo. Suzvimbė jos mobilusis telefonas. Greisė trumpai pasikalbėjo ir išjungė. Laikė jį arti savęs. Dėl viso pikto.

— Sveika, Greise.

Sandra Koval įsiveržė į kambarį kaip audringa pavasario upė. Ji patraukė tiesiai prie mažyčio šaldytuvo, atidarė jį ir žvilgtelėjo vidun.

— Ar norėtumėte ko nors atsigerti?

— Ne.

Vis dar įkišusi galvą į šaldytuvą, ji paklausė:

— Kaip vaikai?

Greisė neatsakė. Sandra Koval išsitraukė *Perrier* buteliuką. Ji atsuko dangtelį ir atsisėdo.

— Taigi, kas nutiko?

Ar ji turėtų iš pradžių apšilti, ar tiesiog nerti stačia galva? Greisė pasirinko antrąjį variantą.

— Jūs pasirinkote Veidą Larue savo klientu ne dėl manęs, — be įžangos pradėjo ji. — Jūs ėmėtės jį ginti todėl, kad norėjote būti arti jo.

Sandra Koval įsipylė į stiklinę vandens.

— Tai hipotetiškai galėtų būti tiesa.

— Hipotetiškai?

— Taip. Tarkim, hipotetiškame pasaulyje aš atstovauju Veidui Larue, kad apginčiau tam tikrą šeimos narį. Bet jei taip būtų, aš vis tiek atstovaučiau savo klientui kiek galėdama geriau kaip specialistė.

— Du zuikiai vienu šūviu?

— Galbūt.

— O tas tam tikras šeimos narys. Ar tai būtų jūsų brolis?

— Gali būti.

— Gali, — ištarė Greisė. — Tačiau šiuo atveju buvo ne taip. Jūs nesiekėte apginti savo brolio.

Jų akys susitiko.

— Aš žinau, — pasakė Greisė.

— O? — Sandra atsigėrė. — Tai gal pasakykite ir man?

— Jums buvo, kiek, dvidešimt septyneri? Buvote ką tik baigusi teisės mokyklą ir dirbote nusikaltėlių advokate?

— Taip.

— Jūs buvote ištekėjusi, dukrai tik dveji. Jums buvo žadama puiki karjera. Ir tada jūsų brolis viską sujaukė. Tą naktį jūs buvote Bostono parke, Sandra. Jūs — ta kita moteris užkulisiuose, ne Džeri Dankan.

— Suprantu, — tarė ji be jokio jaudulio. — Ir kaip jūs tai sužinojote?

— Džimis X sakė, kad viena moteris buvo raudonplaukė — Šeila Lambert, o kita, Džeką kursčiusi, tamsiaplaukė. Džeri Dankan buvo blondinė. Jūsų, Sandra, plaukai tamsūs.

Ji nusijuokė:

— Ir tai turėtų ką nors įrodyti?

— Ne, nei įrodo, nei paneigia. Nesu net tikra, kad tai svarbu. Džeri Dankan tikriausiai irgi ten buvo. Gali būti, jog būtent ji nukreipė Gordono Makenzio dėmesį, kad jūs trise galėtumėte prasmukti į užkulisius.

Sandra Koval atsainiai mostelėjo ranka.

— Tęskit, tai įdomu.

— Ar turėčiau tiesiog eiti prie esmės?

— Prašyčiau.

— Pasak Džimio X ir Gordono Makenzio, tą naktį į jūsų brolį buvo šauta.

— Taip, — atsakė Sandra. — Jis tris savaites praleido ligoninėje.

— Kurioje ligoninėje?

Ji nedvejojo, net akis nesutrūkčiojo.

— „Mass General", — išpyškino ji.

Greisė papurtė galvą.

Sandra nutaisė nustebusį veidą.

— Norit pasakyti, kad patikrinot visas ligonines Bostono rajone?

— Nebuvo reikalo, — pasakė Greisė. — Nebuvo jokio rando.

Tyla.

— Matot, Sandra, nuo šautinės žaizdos lieka randas. Paprasta logika. Į jūsų brolį buvo šauta. Mano vyras neturėjo rando. Taip gali būti tik vienu atveju. — Greisė padėjo rankas ant stalo. Jos virpėjo. — Niekada nebuvau ištekėjusi už jūsų brolio.

Sandra Koval nieko neatsakė.

— Jūsų brolis, Džonas Losonas, tą dieną buvo nušautas. Jūs ir Šeila Lambert ištempėte jį per tą sąmyšį. Bet jo žaizda buvo mirtina.

Bent jau aš tikiuosi, kad taip buvo, nes priešingu atveju reikėtų manyti, jog jūs jį nužudėte.

— Ir kodėl aš turėčiau tai daryti?

— Nes jei jūs būtumėte vežusios jį į ligoninę, būtų reikėję pranešti apie susišaudymą. Jei jūs būtumėte pasirodžiusios su lavonu arba net jei būtumėte tiesiog jį numetusios gatvėje, kas nors būtų atlikęs tyrimą ir supratęs, kur ir kaip jis nušautas. Jūs, daug žadanti advokatė, persigandote. Galiu lažintis, kad ir Šeila Lambert. Pasaulis tiesiog pamišo po to įvykio. Bostono apygardos prokuroras, velniop, Karlas Vespa, per televiziją reikalavo kraujo. Kaip ir visos šeimos. Jei būtų paaiškėję, kad jūs į tai įsivėlusios, jūs būtumėte suimtos arba dar blogiau.

Sandra Koval tylėjo.

— Ar skambinote savo tėvui? Ar klausėte jo, ką daryti? Ar susisiekėte su vienu iš savo klientų-nusikaltėlių, kad jums padėtų? O gal pati atsikratėte lavono?

Ji sukikeno.

— Jūsų laki fantazija, Greise. Ar dabar aš galiu kai ko paklausti?

— Žinoma.

— Jei Džonas Losonas mirė prieš penkiolika metų, už ko jūs ištekėjote?

— Aš ištekėjau už *Džeko* Losono, — pasakė Greisė, — kuris anksčiau buvo žinomas kaip Šeinas Alvortas.

Dabar Greisė suprato, kad Erikas Vu rūsyje nelaikė dviejų vyrų. Tik vieną. Tą, kuris paaukojo save, kad išgelbėtų ją. Tą, kuris tikriausiai žinojo, kad mirs, ir norėjo išraižyti tiesą vieninteliu būdu, kuris jam buvo likęs.

Sandra Koval beveik nusišypsojo.

— Tai velnioniška teorija.

— Ją lengva įrodyti.

Sandra atsilošė ir susidėjo rankas.

— Jūsų scenarijuje aš kai ko nesuprantu, — ištarė ji. — Kodėl aš tiesiog nepaslėpiau savo brolio kūno, o apsimečiau, kad jis pabėgo?

— Pernelyg daug kam būtų kilę klausimų, — pasakė Greisė.

— Bet būtent taip nutiko Šeinui Alvortui ir Šeilai Lambert. Jie tiesiog dingo.

— Gana teisinga, — sutiko Greisė. — O gal atsakymas susijęs su jūsų šeimos turtais.

Sandros veidas sustingo.

— Turtais?

— Džeko stalo stalčiuje radau dokumentus. Nuvežiau juos savo draugui teisininkui. Rodos, jūsų senelis padalijo viską į šešias dalis. Jis turėjo du vaikus ir keturis anūkus. Trumpam pamirškime pinigus. Pakalbėkime apie balsavimo dokumentus. Visų jūsų balsavimo galimybės buvo lygios, procentais paskirstytos į šešias dalis, tik jūsų tėvas turėjo papildomus keturis procentus. Šiuo atveju jūsų šeimos pusė kontroliavo verslą — penkiasdešimt du procentai prieš keturiasdešimt aštuonis. Bet... aš nelabai nusimanau apie tuos dalykus, tačiau manau, jog senelis norėjo, kad viskas liktų šeimoje. Jei vienas iš jūsų būtų miręs nesulaukęs dvidešimt penkerių, balsavimo teisė būtų po lygiai paskirstyta likusiems penkiems. Jei, pavyzdžiui, tą koncerto naktį jūsų brolis būtų žuvęs, tai reikštų, kad jūsiškė šeimos pusė — jūs ir jūsų tėvas daugiau nebeturi daugumos balsų.

— Jūs išprotėjote.

— Galbūt, — ištarė Greisė. — Bet pasakykit man, Sandra, kas jus paskatino taip elgtis? Ar baimė būti sučiuptai, ar jūs jaudinotės dėl to, kad nebegalėsite kontroliuoti šeimos verslo? Na, tikriausiai ir viena, ir kita. Šiaip ar taip, aš žinau, kad jūs privertėte Šeiną Alvortą užimti jūsų brolio vietą. Tai bus lengva įrodyti. Mes rastume senų nuotraukų. Galime atlikti DNR tyrimus. Noriu pasakyti, kad viskas baigta.

Sandra ėmė barbenti pirštais į stalą.

— Jei tai tiesa, — tarė ji, — tai vyras, kurį jūs mylėjote, visus tuos metus melavo.

— Tai tiesa, tačiau nesvarbu, — atsakė Greisė. — Beje, kaip jūs privertėte jį bendradarbiauti?

— Šis klausimas turėtų būti retorinis, tiesa?

Greisė gūžtelėjo pečiais.

— Ponia Alvort man papasakojo, kad jie buvo labai neturtingi.

Šeino brolis Polas negalėjo sau leisti studijuoti koledže. Ji gyveno tikroje lindynėje. Bet aš spėju, kad jūs pagrasinote. Jei nors vienas ALLO narys būtų už tai įkliuvęs, tas pats lauktų ir visų kitų. Jis tikriausiai manė, kad neturi kito pasirinkimo.

— Nagi, Greise. Negi iš tiesų manote, kad toks vargšas vaikas kaip Šeinas Alvortas būtų galėjęs atsisakyti tapti mano broliu?

— Ar buvo labai sunku? Esu tikra, kad jūs su tėvu jam padėjote. Gauti naują pasą nesunku. Jūs turėjote savo brolio gimimo liudijimą ir reikiamus dokumentus. Tiesiog reikėjo pasakyti, kad pavogė jo piniginę. Anais laikais ne taip griežtai tikrindavo. Jis gavo naują vairuotojo pažymėjimą, naują pasą ir visa kita. Jūs pasamdėte Bostone naują teisininką — mano draugas pastebėjo, kad toliau turtinius reikalus tvarkė jau nebe Los Andželo teisininkas. Jūs, jūsų tėvas ir Šeinas kartu nuvykote į jo kontorą. Šeinas turėjo naują pasą — kam galėjo kilti klausimų? Jūsų brolis jau buvo baigęs Vermonto universitetą, taigi ten rodytis nebereikėjo. Tada Šeinas galėjo išvykti anapus vandenyno. Jei kas nors būtų su juo susidūręs, jis galėjo tiesiog pasakyti, kad jis ne tas Džonas Losonas, juk prisistatinėjo Džeku. Tai nėra reta pavardė.

Greisė laukė.

Sandra Koval sukryžiavo rankas ant krūtinės ir paklausė:

— Ar čia ta vieta, kur aš turėčiau palūžti ir viską prisipažinti?

— Jūs? Ne, aš taip nemanau. Bet pripažinkite, kad suprantate, jog viskas baigta. Nebus jokių problemų įrodyti, kad mano vyras nebuvo jūsų brolis.

Sandra Koval galvojo.

— Gali būti ir taip, — ištarė ji, tačiau jos žodžiai jau nebeskambėjo taip užtikrintai. — Bet aš nemanau, kad tai kriminalas.

— Kaip tai?

— Tarkime, ir vėl — tik hipotetiškai, kad jūs teisi. Sakykime, aš priverčiau jūsų vyrą apsimesti mano broliu. Tai įvyko prieš penkiolika metų. Galioja senaties termino įstatymas. Mano giminačiai pamėgintų užginčyti mano įgaliojimus, tačiau skandalo jie nenorėtų. Mes išspręstume šią problemą. Ir net jei tai, ką jūs pasakėte — tiesa,

mano nusikaltimas vargu ar didelis. Jei aš ir buvau tą naktį koncerte, na, kas galėtų mane kaltinti, kad išsigandau?

Greisės balsas nuskambėjo tyliai:

— Aš jūsų už tai nekaltinčiau.

— Tad apie ką kalbame?

— Iš pradžių jūs iš tiesų nepadarėte nieko siaubinga. Jūs nuėjote į tą koncertą norėdama padėti savo broliui ieškoti tiesos. Jūs susiginčijote su žmogumi, kuris iš jūsų brolio ir jo draugų pavogė dainą. Tai ne nusikaltimas. Tačiau reikalai pakrypo į bloga. Jūsų brolis žuvo. Jūs buvote bejėgė jį susigrąžinti. Taigi pasielgėte taip, kaip jums atrodė geriausia.

Sandra Koval išskėtė rankas.

— Tad ko jūs norite, Greise?

— Manau, atsakymų.

— Rodos, kai kuriuos jau turite. — Ji iškėlė savo smilių ir pridūrė: — Kalbant hipotetiškai.

— Galbūt ir aš noriu teisingumo.

— Kokio teisingumo? Pati sakėte, kad tai, kas įvyko, suprantama.

— Iš dalies taip, — vis dar tyliu balsu ištarė Greisė. — Jei tuo viskas ir būtų pasibaigę, aš tikriausiai tiesiog išeičiau. Bet taip nebuvo.

Sandra Koval atsilošusi kėdėje laukė.

— Šeila Lambert taip pat buvo išsigandusi. Ji suprato, kad geriausia pasikeisti pavardę ir pradingti. Jūs visi sutarėte dingti ir tylėti. Džeri Dankan niekur neišvažiavo. Iš pradžių tai buvo nesvarbu. Bet paskui Džeri suprato, kad laukiasi.

Sandra tiesiog užsimerkė.

— Kai jis, Šeinas, manasis Džekas, sutiko tapti Džonu Losonu, jis turėjo nutraukti visus ryšius ir išvykti anapus Atlanto. Džeri Dankan negalėjo jo rasti. Po mėnesio ji sužinojo, kad laukiasi, ir buvo pasiryžusi žūtbūt rasti kūdikio tėvą. Taigi ji atėjo pas jus. Ji tikriausiai norėjo viską pradėti iš naujo, norėjo papasakoti tiesą ir susilaukti kūdikio švaria sąžine. Jūs pažinojote mano vyrą. Jis niekada nebūtų nuo

jos nusigręžęs, jei ji būtų primygtinai tvirtinusi, jog gimdys. Galbūt jis taip pat būtų norėjęs nuraminti sąžinę. Kas tada būtų nutikę jums, Sandra?

Greisė pažvelgė žemyn į savo rankas. Jos vis dar drebėjo.

— Taigi jums reikėjo nutildyti Džeri. Jūs nusikaltėlių advokatė. Jūs jiems atstovaujate. Tad vienas jų padėjo jums rasti samdomą žudiką, vardu Montė Skanlonas.

— Jūs negalite to įrodyti, — pareiškė Sandra.

— Bėgo metai, — tęsė Greisė. — Džekas Losonas tapo mano vyru. — Greisė nutilo ir prisiminė Karlo Vespos žodžius, kodėl Džekas Losonas jos ieškojo. Kažkas čia vis tiek buvo ne taip. — Mes susilaukėme vaikų. Aš pasakiau Džekui, kad noriu grįžti į Ameriką. Jis nenorėjo. Aš jį spaudžiau. Norėjau vėl gyventi Jungtinėse Valstijose. Spėju, tai mano kaltė. Norėčiau, kad jis man būtų pasakęs tiesą...

— Ir kaip būtumėte reagavusi, Greise?

Ji pagalvojo apie tai ir ištarė:

— Nežinau.

Sandra Koval nusišypsojo.

— Spėju, nežinojo ir jis, — pasakė ji.

Greisė suprato, kad ši pastaba teisinga, tačiau dabar ne laikas tokiems apmąstymams. Ji tęsė toliau:

— Galiausiai mes persikėlėme į Niujorką. Nežinau, kas buvo toliau. Taigi jūs, Sandra, turėsite man padėti. Manau, kad dėl skerdynių metinių bei Veido Larue išėjimo į laisvę Šeila Lambert, o gal net ir Džekas, nusprendė, jog laikas papasakoti tiesą. Džekas visada prastai miegodavo. Gal jie abu norėjo nuraminti savo sąžinę, nežinau. Žinoma, jūs negalėjote su tuo sutikti. Jiems gal ir būtų atleista, tačiau jums — ne. Jūs nužudėte Džeri Dankan.

— Ir vėl paklausiu: kas tai įrodo?

— Mes prie to dar grįšime, — pasakė Greisė. — Jūs nuo pat pradžių mane apgaudinėjote, tačiau dėl vieno dalyko nemelavote.

— O dievulėliau. — Sarkazmas buvo didelis. — Apie ką kalbate?

— Kai Džekas virtuvėje pamatė tą nuotrauką, jis internete išsiaiškino, kas nutiko Džeri Dankan. Jis sužinojo, kad ji žuvo per gaisrą,

tačiau tikriausiai įtarė, kad tai — ne atsitiktinumas. Taigi jis paskambino jums. Tai ir buvo tas devynių minučių trukmės pokalbis. Jūs išsigandote, kad jis palūš, supratote, kad turite veikti greitai. Pasakėte Džekui, kad viską paaiškinsite, tačiau ne telefonu. Jūs sutarėte susitikti prie Niujorko greitkelio. Tada paskambinote Larue ir pasakėte jam, kad išmušė jo keršto valanda. Jūs pamanėte, kad Larue lieps Vu nužudyti Džeką.

— Aš neprivalau to klausytis.

Bet Greisė nesiliovė.

— Mano didžiausia klaida buvo parodyti jums tą fotografiją. Džekas nežinojo, kad aš ją nusikopijavau. Juk visas pasaulis galėjo pamatyti jūsų brolį ir jo naująjį veidą. Jums reikėjo nutildyti ir mane. Taigi pasiuntėte vyruką, tą, su mano dukters priešpiečių dėžute, manęs pagąsdinti. Bet aš nesiklausiau. Taigi jūs pasinaudojote Vu. Jis turėjo išsiaiškinti, ką aš žinau, o paskui mane nužudyti.

— Gerai, jau pakankamai prisiklausiau. — Sandra Koval atsistojo. — Nešdinkitės iš mano kabineto.

— Neturite ko pridurti?

— Aš vis dar laukiu įrodymų.

— Iš tiesų aš jų neturiu, — pasakė Greisė. — Bet gal jūs prisipažinsite.

Sandra tik nusijuokė.

— Nejaugi manote, jog aš nesuprantu, kad jūs įrašinėjate? Aš nepasakiau ir nepadariau nieko, dėl ko būtų galima mane kaltinti.

— Pažvelkite pro langą, Sandra.

— Ką?

— Pro langą. Pažiūrėkite žemyn. Ateikite, aš jums parodysiu.

Greisė nušlubčiojo prie didžiulio lango ir parodė žemyn. Sandra Koval atsargiai prisiartino lyg tikėdamasi, kad Greisė ją ketina išstumti pro jį. Tačiau čia jos laukė staigmena.

Sandra Koval pažvelgė žemyn ir iš jos lūpų išsiveržė aiktelėjimas. Apačioje, ant šaligatvio, lyg du liūtai pirmyn ir atgal žingsniavo Karlas Vespa ir Kramas. Greisė apsisuko ir patraukė prie durų.

— Kur einate? — paklausė Sandra.

— O, — ištarė Greisė. Ji kažką užrašė ant popieriaus lapelio. — Čia kapitono Perlmaterio telefono numeris. Jūs galite rinktis. Galite paskambinti ir išvažiuoti su juo. Arba galite pamėginti nusileisti į apačią.

Ji padėjo popieriaus lapelį ant konferencijų stalo. O tada, net neatsigręžusi, Greisė išėjo iš kabineto.

Epilogas

Sandra Koval pasirinko — ji paskambino kapitonui Stiuartui Perlmateriui. Paskui pasiprašė advokato. Pati legendinė Hestera Krimštein buvo pasiryžusi jai atstovauti. Tai turėjo būti sunkiai įkandama byla, tačiau dėl tam tikrų aplinkybių apygardos prokuroras tikėjosi ją laimėti.

Viena iš tų aplinkybių buvo raudonplaukės ALLO narės, Šeilos Lambert, sugrįžimas. Perskaičiusi apie Sandros suėmimą, Šeila išlindo iš pogrindžio. Žmogus, nušovęs jos vyrą, atitiko apibūdinimą to vyro, kuris grasino Greisei prekybos centre. Jis buvo vardu Martinas Breibojus. Sučiuptas jis sutiko liudyti kaltintojų naudai.

Šeila Lambert papasakojo, kad tą naktį Šeinas Alvortas buvo koncerte, bet paskutinę minutę jis nusprendė neiti į užkulisius ir nepulti Džimio X. Šeila Lambert nebuvo tikra, kodėl jis persigalvojo, bet moteris svarstė, gal Šeinas suprato, jog Džonas Losonas per daug įsiaudrinęs, per daug susinervinęs ir gali pratrūkti.

Greisę turėjo tai šiek tiek nuraminti, tačiau vargu ar labai paguodė.

Kapitonas Stiuartas Perlmateris sutiko bendradarbiauti su buvusia Skoto Dankano viršininke, Jungtinių Valstijų prokurore Linda Morgan. Jie sugebėjo patraukti savo pusėn vieną Karlo Vespos būrio vyruką. Sklandė gandai, kad netrukus suims ir Vespą, nors jam būtų sunku prikabinti Džimio X nužudymą. Vieną popietę Greisei paskambino Kramas. Jis pasakė, kad Vespa nebekovoja, daugiausia laiko praleidžia lovoje. „Atrodo, lyg jis lėtai merdėtų“, — pasakė jai Kramas. Greisė nenorėjo apie tai nieko girdėti.

Čarleina Svein parsivežė Maiką iš ligoninės namo. Grįžo įprastinis gyvenimas. Maikas vėl pradėjo dirbti. Dabar jie drauge, o nebe skirtinguose kambariuose žiūrėdavo televizorių. Maikas vis dar anksti eidavo miegoti. Jiems pasisekė pagerinti savo miegamojo reikalus, tačiau visa tai pernelyg asmeniška. Čarleina ir Greisė tapo artimos draugės. Čarleina niekada nesiskundė, bet Greisė matė, kad ji paskendusi nevilty. Greisė žinojo, kad netrukus kas nors atsitiks.

Fredis Saikas vis dar gydėsi, tačiau paskelbė parduodąs savo namą. Jis ruošėsi pirkti kooperatinį namą Naujajame Džersyje.

Kora taip ir liko Kora. To pakanka jai apibūdinti.

Evelina ir Polas Alvortai, gal šiuo atveju reikėtų sakyti Šeino motina ir brolis, taip pat išlindo į dienos šviesą. Visus tuos metus Džekas Losonų šeimos pinigais mokėjo už Polo mokslą. Pradėjęs dirbti „Pentocol Pharmaceuticals“ kompanijoje, Džekas perkraustė savo motiną į kooperatinių namų kvartalą, kad jie būtų arčiau vienas kito. Mažiausiai kartą per savaitę jie ten drauge pietaudavo. Tiek Evelina, tiek Polas labai norėjo tapti vaikų gyvenimo dalimi, juk, šiaip ar taip, jie buvo Emos bei Makso senelė ir dėdė, tačiau suprato, kad geriau viską daryti pamažu.

Ema ir Maksas labai skirtingai reagavo į tragediją.

Maksas mėgo kalbėtis apie savo tėvą. Jis norėjo žinoti, kur yra tėvelis, koks yra rojus, ar tėvelis iš tiesų juos mato. Jis norėjo gauti patvirtinimą, kad tėvas vis dar mato svarbiausius jo gyvenimo įvykius. Greisė bandė atsakinėti kiek įmanoma įtikinamiau, tačiau jos žodžiai keldavo abejonių. Maksas prašė, kad Greisė jam maudantis kurtų eilėraštukus apie „Dženę Dženkins“, kaip tai darydavo Džekas, ir kai ji surimuodavo, Makso juokas skambėdavo taip panašiai kaip tėvo, tad Greisei atrodydavo, kad jos širdis tuoj plyš.

Ema, tėvelio princesė, niekada nekalbėdavo apie Džeką. Ji nieko neklausinėjo. Ji net nežiūrinėdavo nuotraukų. Greisė bandė palengvinti dukters sielvartą, tačiau ji nebuvo tikra, kaip prie jos prieiti. Psichiatrai kalba apie atsivėrimą. Bet Greisė, pati išgyvenusi daug tragedijų, nežinojo, kaip pasielgti. Jos pačios patirtis sufleravo, kad kai ką reikia neigti, kai ką pamiršti, kai ką atskirti.

Gana keista, bet Ema atrodė laiminga. Jai puikiai sekėsi mokykloje. Ji turėjo daug draugų. Tačiau Greisė žinojo geriau — Ema neberašė eilėraščių, ji numetė tą sąsiuvinį. Dabar ji primygtinai reikalavo leisti miegoti užsidarius duris. Kartais naktį, dažniausiai labai vėlai, Greisė stovėdavo už savo dukters miegamojo durų ir jai atrodydavo, kad girdi raudant. Rytą, kai Ema išeidavo į mokyklą, Greisė įslinkdavo į savo dukters kambarį.

Jos pagalvė visada būdavo šlapia.

Žmonės manė, kad Greisė norėtų paklausti Džeko labai daug dalykų. Tai tiesa, bet jai daugiau neberūpėjo, ką išsigandęs dvidešimties metų jaunuolis padarė susidūręs akis į akį su netektimi ir jos padariniais. Gal geriau būtų jai papasakojęs. Bet vėlgi, tarkim, jis būtų tai padaręs. Tarkim, Džekas viską būtų jai papasakojęs iš pat pradžių. Praėjus mėnesiui nuo jų santykių pradžios. Arba metams. Kaip ji būtų reagavusi? Ar ji būtų likusi su juo? Ji pagalvojo apie Emą ir Maksą, apie tą paprastą faktą, kad jie yra, ir ją net šiurpas nupurtė įsivaizdavus, kad galėtų būti kitaip.

Taigi vėliais vakarais, viena gulėdama didžiulėje lovoje ir kalbėdamasi su Džeku, Greisė jausdavosi labai keistai, nes iš tiesų netikėjo, kad jis girdi, o jos klausimai būdavo tokie: Maksas nori užsirašyti į Kaseltono futbolo komandą, bet ar jis tam dar ne per mažas? Mokykloje Emai norima skirti sunkesnę anglų kalbos programą, bet ar jai tai nebus per didelis krūvis? Ar mes vis tiek turėtume vasarį važiuoti į Disneilendą be tavęs, ar tai bus tik skausmingas priminimas? Ir ką man, Džekai, daryti su tomis prakeiktomis Emos ašaromis ant pagalvės?

Štai tokie klausimai jai kilo.

Praėjus savaitei po Sandros suėmimo, Greisę aplankė Skotas Dankanas. Vos ji pravėrė duris, jis ištarė:

— Aš kai ką radau.

— Ką?

— Tai buvo tarp Džeri daiktų, — pasakė Dankanas.

Jis ištiesė jai aptriušusią kasetę. Ant jos nebuvo etiketės, tačiau kažkas plonai juodu rašalu buvo užrašęs: ALLO.

Jie tylėdami nuėjo į darbo kambarį. Greisė įdėjo kasetę į grotuvą ir paspaudė įjungimo mygtuką.

„Nematomas rašalas“ buvo trečioji daina.

Ji iš tiesų buvo šiek tiek panaši į „Blyškų rašalą“. Ar teismas būtų apkaltinęs Džimį plagijavimu? Galbūt, tačiau Greisė manė, kad po šitiek metų jų atsakymas būtų neigiamas. Juk daugybė dainų skamba panašiai. Ta riba tarp plagijavimo ir kitos dainos įtakos buvo labai menkutė. Ir jai atrodė, kad „Blyškus rašalas“ tą ribą užtrynė.

Tačiau šis atvejis pridarė tiek daug blogo.

— Skotai?

Jis neatsisuko į ją.

— Ar nemanote, kad pats laikas viską išsiaiškinti?

Jis lėtai linktelėjo.

Ji nelabai žinojo, nuo ko pradėti.

— Sužinojęs, kad jūsų sesuo buvo nužudyta, jūs aistringai ėmėtės tyrimo. Metėte darbą. Viską nustūmėte į šalį.

— Taip.

— Nesunku buvo išsiaiškinti, kad ji turėjo vaikiną.

— Visai nesunku, — sutiko Dankanas.

— Ir jūs sužinojote, kad tai Šeinas Alvortas.

— Aš dar tais laikais žinojau apie Šeiną. Jie susitikinėjo šešis mėnesius. Bet aš maniau, kad Džeri žuvo per gaisrą. Nebuvo jokios priežasties aiškintis, kur jis.

— Taip. Bat dabar, pasikalbėjęs su Monte Skanlonu, jūs išsiaiškinot.

— Taip, — pasakė jis. — Tai buvo pirmas dalykas, kurį aš padariau.

— Jūs sužinojote, kad jis pradingo maždaug tuo pat metu, kai buvo nužudyta jūsų sesuo.

— Teisingai.

— Ir tai jums pasirodė įtartina.

— Švelniai tariant.

— Nežinau, bet jūs tikriausiai patikrinote senus jo koledžo ar

net vidurinės mokyklos įrašus. Pasikalbėjote su jo mama. Tam nereikėjo daug laiko. Ypač kai ieškojote.

Skotas Dankanas linktelėjo.

— Taigi jūs dar prieš mums susitinkant žinojote, kad Džekas yra Šeinas Alvortas.

— Taip, — pasakė jis. — Aš žinojau.

— Įtarėte jį savo sesers nužudymu?

Dankanas nusišypsojo, tačiau tai nebuvo džiaugsmo šypsena.

— Vyrukas susitikinėja su tavo seserimi. Jis su ja išsiskiria. Ji nužudoma. Jis pakeičia tapatybę ir dingsta penkiolikai metų. — Jis gūžtelėjo pečiais. — Ką būtumėte galvojusi jūs?

Greisė linktelėjo.

— Sakėte man, kad jums patinka pakurstyti situaciją. Taip byla greičiau pradeda judėti į priekį.

— Teisingai.

— Ir jūs supratote, kad negalite tiesiog paklausti Džeko apie savo seserį. Prieš jį jūs nieko neturėjote.

— Ir vėl teisingai.

— Taigi, — ištarė ji, — jūs pakurstėte situaciją.

Tyla.

— Aš pasikalbėjau su Džošu iš „Fotomato“, — pasakė Greisė.

— O. Kiek jūs jam sumokėjote?

— Tūkstantį dolerių.

Dankanas prunkštelėjo:

— Aš sumokėjau jam tik penkis šimtus.

— Kad įdėtų tą nuotrauką į mano voką.

— Taip.

Pradėjo skambėti kita daina. Dabar ALLO dainavo apie balsus ir vėją. Skambėjo paprastai, tačiau padirbėjus ši daina taip pat galėjo tapti populiaria.

— Privertėte mane suabejoti Kora, kad nebespausčiau Džošo.

— Taip.

— Jūs primygtinai reikalavote, kad aš vykčiau su jumis pas ponią Alvort. Norėjote pamatyti, kokia bus jos reakcija pamačius vaikaičius?

— Dar šioks toks pakurstymas, — sutiko jis. — Ar pastebėjote, kaip pasikeitė jos akys, kai ji pamatė Emą ir Maksą?

Ji pastebėjo. Tik nesuprato kodėl, nes nežinojo ir to, kodėl ji apsigyveno kvartale, kuris Džekui buvo pakeliui į darbą. Dabar, žinoma, tai pasidarė aišku.

— Ir kadangi jūs buvote priverstas atsistatydinti iš savo pareigų, negalėjote sekimui pasitelkti FTB pajėgų. Taigi pasisamdėte privatų detektyvą, kuris tą darbą pavedė Rokiui Konvelui. Beje, tai jūs įrengėte vaizdo kamerą mūsų name. Jei ruošėtės pakurstyti situaciją, jums reikėjo matyti, kaip jūsų įtariamasis sureaguos.

— Visa tai tiesa.

Ji pagalvojo apie galutinį rezultatą.

— Dėl to, ką padarėte, žuvo daug žmonių.

— Aš tyriau savo sesers žmogžudystę. Negalite tikėtis, kad už tai atsiprašysiu.

Kaltė, pagalvojo ji. Tiek daug jos aplinkui.

— Galėjote man pasakyti, — ištarė ji.

— Ne. Ne, Greise, aš negalėjau jumis pasitikėti.

— Sakėte, kad mūsų sąjunga laikina.

Jis pažvelgė į ją. Kažkas čia dar slypėjo.

— Tai, — tarė jis, — buvo melas. Mes niekada nebuvome sąjungininkai.

Ji išsitiesė ir išjungė muziką.

— Jūs neprisimenate skerdynių, ar ne, Greise?

— Tai nėra neįprasta, — pasakė ji. — Tai ne amnezija ar kas nors panašaus. Mano galva buvo taip sutrenkta, kad mane ištiko koma.

— Galvos trauma, — linktelėjo jis. — Viską apie tai žinau. Susidūriau su ja daugelyje bylų. Daugeliu atveju, kaip ir jūsų, neprisimenama net kelių dienų prieš įvykį.

— Taigi?

— Kaip jūs patekote tą vakarą į pirmutines parterio eiles?

Klausimas, kilęs lyg iš niekur nieko, privertė ją įsitempti. Ji žiūrėjo jam į veidą, ieškodama užuominos. Nerado.

— Ką?

— Rajanas Vespa, tiksliau, jo tėvas, paklojo už bilietą keturis šimtus dolerių. ALLO nariai gavo juos iš paties Džimio. Vienintelis būdas ten patekti buvo nusipirkti brangų bilietą arba ką nors pažinoti. — Jis palinko į priekį. — Kaip jūs patekote į pirmąsias eiles, Greise?

— Mano vaikinas gavo bilietus.

— Tai turėjo būti Todas Vudkroftas? Tas, kuris taip niekad ir neaplankė jūsų ligoninėje?

— Taip.

— Esate tuo tikra? Nes anksčiau sakėte, kad neprisimenate.

Ji išsižiojo, o paskui vėl susičiaupė. Jis palinko arčiau jos.

— Greise, aš kalbėjausi su Todu Vudkroftu. Jis nėjo į tą koncertą.

Kažkas jos krūtinėje susvyravo, darėsi šalta.

— Todas neaplankė jūsų, nes dvi dienos prieš koncertą jūs su juo išsiskyrėte. Jis manė, kad tai likimas. Ir žinote, ką, Greise? Tą pačią dieną Šeinas Alvortas išsiskyrė su mano seserimi. Džeri taip pat nėjo į tą koncertą. Taigi ką, jūsų manymu, pasikvietė Šeinas?

Greisė nusipurtė ir pajuto, kad ją apima drebulys.

— Nesuprantu.

Jis išsitraukė fotografiją.

— Čia originali poliaroidinė nuotrauka, kurią padidinau ir įkišau į jūsų voką. Kitoje pusėje mano sesuo užrašė datą. Nuotrauka daryta dieną prieš koncertą.

Ji papurtė galvą.

— Ta paslaptinga moteris tolumoje dešinėje, ta, kurios beveik nematyti. Jūs manėte, kad tai Sandra Koval. Na, galbūt, Greise — tik galbūt, — tai jūs.

— Ne...

— Ir galbūt, jei jau ieškome žmonių, kuriuos būtų galima apkaltinti, galbūt mums reikėtų pagalvoti apie tą gražią merginą, kuri nukreipė Gordono Makenzio dėmesį, kad kiti galėtų prasmukti pas Džimį X. Mes žinome, kad tai nebuvo nei mano sesuo, nei Šeila Lambert ar Sandra Koval.

Greisė vis purtė galvą, bet tada ji prisiminė tą dieną paplūdimyje, kai pirmą kartą pamatė Džeką, tą jausmą, tą virptelėjimą pilve. Iš kur jis kilo? Tai pajunti, kai...

... kai tą žmogų jau buvai sutikusi anksčiau.

Keisčiausias *déjà-vu*. Toks, kai jau esi susijęs su kai kuo, išgyvenęs pirmąjį susižavėjimo jausmą. Laikaisi įsikibęs į ranką, o kai susijaudini, tada, kai jo ranka ima slysti iš tavosios, pajunti tą jausmą pilve...

— Ne, — ištarė Greisė, dabar jau tvirčiau. — Jūs klystate. To negali būti. Aš tai prisiminčiau.

Skotas Dankanas linktelėjo.

— Tikriausiai jūs teisi.

Jis atsistojo ir ištraukė kasetę iš grotuvo. Ištiesė ją jai.

— Visa tai tik kvailos spėlionės. Noriu pasakyti, kad iš to, ką mes žinome, galime spėti, jog galbūt ta paslaptingoji moteris buvo priežastis, dėl kurios Šeinas nėjo į užkulisius. Gal ji atkalbėjo jį nuo to. O gal jis suvokė, kad daug svarbiau būti tiesiog čia, pirmose eilėse, daug svarbiau nei tai, ką jis galėjo sužinoti apie dainą. Galbūt, net praėjus trejiems metams, jis buvo tikras, kad vėl tai rado.

Skotas Dankanas išėjo. Greisė atsistojo ir patraukė į savo studiją. Ji nepiešė nuo pat Džeko mirties. Dabar įdėjo kasetę į nešiojamąjį grotuvą ir įjungė.

Ji pakėlė teptuką ir pabandė tapyti. Ji norėjo nupiešti jį. Ji norėjo nupiešti Džeką — ne Džoną, ne Šeiną. Džeką. Ji manė, kad bus painu ir sunku, tačiau nieko panašaus. Teptukas skraidė ir šoko ant drobės. Ji vėl pradėjo galvoti apie tai, kad niekada negalime visko žinoti apie tuos, kuriuos mylime. Ir galbūt, geriau pagalvojus, visko nežinome net apie save.

Kasetė baigėsi. Ji atsuko atgal ir pradėjo klausytis nuo pradžių. Dirbo apimta ekstazės, labai susijaudinusi. Skruostais ritosi ašaros. Ji jų nešluostė. Vienu metu žvilgtelėjo į laikrodį. Greitai reikės baigti, nes iš mokyklos turės pasiimti vaikus. Emai šiandien pianino pamoka. Maksas eina į futbolo treniruotę.

Greisė čiupo rankinę ir paskui save užrakino duris.

Padėkos

Dėkoju toliau išvardytiems žmonėms už jų dalykiškus patarimus: medicinos daktarui, Naujojo Džersio medicinos centro Stuburo chirurgijos skyriaus vadovui Mitchellui F. Reiteriui (savo pusbroliui); medicinos daktarui Davidui A. Goldui; Jungtinių Valstijų prokurorui Naujojo Džersio valstijai Christopheriui J. Christie'ui; Ridžvudo policijos skyriaus kapitonui Keithui Killionui; Niujorko vaikų ligoninės skubiosios pediatrinės pagalbos skyriaus direktoriui, medicinos daktarui Stevenui Milleriui; Johnui Eliasui, Anthony'ui Dellapelle (ne išgalvotam personažui), Jennifer van Dam, Lindai Fairstein ir Craigui Cobenui (savo broliui).

Taigi, jei rasite techninių ar kitokių klaidų, dėl to kalti šie žmonės. Aš pavargau būti atpirkimo ožiu.

Esu dėkingas Carole Baron, Mitchui Hoffmanui, Lisai Johnson ir visiems, dirbantiems „Dutton and Penguin Group USA"; Jonui Voodsui, Malcolmui Edwardsui, Susanai Lamb, Julietai Ewers, Nicky'ui Jeanesui, Emmai Noble ir grupei iš Oriono; Aaronui Priestui, Lisai Erbach Vance, Bryantui ir Hil (už tai, kad padėjo man užbaigti pirmąją dalį), Mike'ui ir Taylor (už tai, kad padėjo užbaigti antrąją) ir Maggie Griffin.

Šios kygos personažų vardai gali sutapti su man pažįstamų žmonių vardais, tačiau jie visi išgalvoti. Tiesą sakant, visas romanas yra fantazijos vaisius. Tai reiškia, kad aš viską sukūriau.

Ypač dėkoju Charlotte Coben už Emos eiles. Kaip sakoma, visos teisės saugomos.

Coben, Harlan

Co-05 Tik vienas žvilgtelėjimas: [romanas] / Harlan Coben; [vertė Reda Žekienė]. — Kaunas: Jotema, 2007. — 352 p.

ISBN 978-9955-13-122-9

Paprasta fotografija per vieną akimirką apverčia priemiesčio moters gyvenimą. Pasiėmusi ką tik padarytas šeimos nuotraukas, Greisė Loson tarp jų randa vieną, kurios ten neturėtų būti — ji fotografuota maždaug prieš du dešimtmečius. Toje fotografijoje penki žmonės: keturių Greisė nepažįsta, o vienas jų stulbinamai panašus į jos vyrą Džeką.

Pamatęs nuotrauką, Džekas neigia, kad vyras joje yra jis. Bet tą patį vakarą jis be jokių paaiškinimų kažkur išvyksta, pasiėmęs ir tą fotografiją.

Nežinodama, kas atsitiko, Greisė stengiasi nuslėpti nuo vaikų Džeko dingimą. Laikui bėgant ji supranta, kad ir daugiau žmonių ieško Džeko ir tos nuotraukos. Tarp jų — žiaurus tylus žudikas, kuriam niekas nesutrukdys rasti auką, kad ir kas stotų skersai kelio.

UDK 820-(73)-3

Harlan Coben

TIK VIENAS ŽVILGTELĖJIMAS

Redaktorius *Jonas Vabuolas*
Neringa Butkienė
Viršelio dailininkė *Vilūnė Grigaitė*
Maketavo *Elvyra Laipanova*

SL 250. 22 sp. l. Užsak. Nr. 7.406
UAB „Jotema", Algirdo g. 54, 50157 Kaunas
Tel. 337695, el. paštas: info@jotema.lt
http://www.jotema.lt
Spausdino AB spaustuvė „Spindulys", Gedimino g. 10, 44318 Kaunas

[redacted]

„Harlan Coben yra šiuolaikinis painių intrigų meistras, suviliojantis pirmajame puslapyje tik tam, kad... šokiruotų paskutiniajame."

DAN BROWN „Da Vinčio kodas" autorius

Paprasta fotografija per vieną akimirką apverčia priemiesčio moters gyvenimą. Pasiėmusi ką tik padarytas šeimos nuotraukas, Greisė Loson tarp jų randa vieną, kurios ten neturėtų būti — ji fotografuota maždaug prieš du dešimtmečius. Toje fotografijoje penki žmonės: keturių Greisė nepažįsta, o vienas jų stulbinamai panašus į jos vyrą Džeką.

Pamatęs nuotrauką, Džekas pradeda keistai elgtis: iš pradžių paneigia, kad ten jis yra nufotografuotas, bet vakare pasiėmęs tą pačią nuotrauką kažkur išvyksta...

www.jotema.lt